✠ a ¶Et portās mercedes iniquitatis: videns oculis et ingemiſcens .i. idolatra qui mercedem iniquitatis portat: id eſt pęnam p iniquitate: videns oculis/ ꝙ lapis vel lignum eſt qđ adorat: et ingemiſcit: id eſt int⁹ gemit: quia cōſcientia mordet eum: d ¶Sicut ſpado complectēs virginem et ſuſpirans: q2 nō poteſt facere voluntatē vel voluptatē ſuā: hoc eſt: ſicut cōplexus virginis inutilis eſt/ imo nociuus ſpadoni: ſic adoratio idoli inutilis ⁊ nociua ē idolatris. Alij legūt hoc de illo q̄ abſcondit ſcientiā ſuam quā poſſet vtiliter publicare: De quo dictū eſt. ſ. Bona abſcondita in ore clauſo ⁊c. Et eſt ſenſus: a ¶Sic q̄ effugat a dño/ ſeruus piger q̄ abſcondit pecuniā dñi ſui. a ¶Et portans mercedes iniquitatis .i. talentum ſibi iniquo ⁊ nolenti multiplicare debitū vel creditū. b ¶Videns oculis ⁊ ingemiſcēs .i. intelligens quid eſſet faciendū: et inde ex accidia ingemiſcēs. d ¶Sicut ſpado cōplectens virginem/ inutiliter: f ¶Et ſuſpirans: q2 generare non poteſt: hoc eſt: ſicut ſpado inutilit cōplectit virginē: ſic ſeru⁹ piger inutiliter habet ſcientiā.

B

e. diſ. 3. vult

…ſtice de …plato ✠ quit ſic. a ¶Et portans mercedes iniqtatis .i. redditus ⁊ pventus platiōis inique acquiſitę/ ⁊ inique detētę. b ¶Videns oculis/ aīas ſubditoꝝ perire: res eorū detrahi: peccata publice fieri: c ¶Et ingemiſcēs/ verbotenus: dicēs ſe dolere de ſtrage animaꝝ: nec tamē ſuccurrit nec reſignat plationē. d ¶Sicut ſpado/ nō habēs vim generatiuā: e ¶Complectēs virginē .i. plationē vel eccleſiā duob⁹ brachijs ambitiōis ⁊ cupiditatis. f ¶Et ſuſpirās: id eſt aſpirans ad maiorē dignitatē: vel maiores diuitias. ſ. xx. a. Cōcupiſcētia ſpadonis deuirginauit iuuenculā. Deut. xxiij. a. Nō intrabit eunuchus attritis vel amputatis teſticulis ⁊ abſciſo veretro eccleſiam dñi. Atterunt plato teſticuli .i. verbū ⁊ exemplū/ quib⁹ generare debet/ p ignorantiā: amputant/ p malā vitā: abſcindit veretrū/ per infamiā. Sequit: g ¶Triſticiā/ ſeculi q̄ mortē opat. ij. Cor. vij. c. h ¶Nō des anime tuę: nō dicit corpi: nec dicit patiar. ſ. j. xxxviij. b. Ne dederis in triſticiā cor tuū: ſed repelle eam a te. i ¶Et non affligas temetipſū in cōſilio tuo .i. in cogitatu tuo: ſicut quidā cleric⁹ nobilis: q̄ ſuſpendit ſe cū antela palefredi ſui ex triſticia. Et iudas: Matth. xxvij. a. Et amā: Heſter. vij. d. j. xxxij. d. Fili ſine conſilio nihil facias. k ¶Iocūditas cordis: quod eſt ex operibus virtutū ⁊ cōſcientię puritate:
Ps. 96. Iuxta illud: Lux orta eſt iuſto ⁊c. l ¶Hec eſt vita hominis .i. ſignū vitę ſpiritualis. Prouer. xv. b. Cor gaudēs exhilarat faciem ⁊ in merore animi deijcit ſpiritus. Et parum poſt. Secura mens quaſi iuge conuiuiū. m ¶Et theſaurus ſine defectione ſanctitatis .i. firmitatis et puritatis. n ¶Et exultatio: id eſt extra ſaltatio bonę operatiōis. o ¶Viri eſt longeuitas/ per cauſam .i. futurę vitę/ ⁊ etiam pſentis. Prouerb. xvij. d. Animus gaudens ętatem floridā facit. p ¶Miſerere anime tuę/ nō alienę: ſicut multi faciūt: qui bonum qđ alijs exhibēt ſibi magis indigētibus denegant. Prouerb. xj. c. Benefacit animę ſuę vir miſericors: qui autē crudelis eſt etiā ppinquos abijcit. Et quid mirū cū ſeipſum abijciat? Unde. ſ. xiiij. a. Qui ſibi nequam eſt cui bonus? Vel dicit: Miſerere anime tuę: non carni tuę: cui multi ſb ſpecie pietatis aut diſcretiōis miſerent. q ¶Placēs deo: id eſt vt placeas deo iuſte et cōtinenter viuendo.

gāt a dño: ⁊ portans mercedes iniqtatis: Videns oculis et ingemiſcēs: ſicut ſpado cōmplectēs virginē ⁊ ſuſpirās. Triſticiā nōn des aię tuę: ⁊ nōn affligas temetipſū i cōſilio tuo. Iocūditas cordis hec ēſt vita homis ⁊ theſaurus ſine defectiōe ſanctitatis: ⁊ exūltatio viri ēſt longeuitas. Miſerēre aię tuę placens deo ⁊ cōntine ⁊ cōgrega cor tuum in ſanctitāte eius: ēt triſticiā longe expelle a te: Multōs eñ occidit triſticia: et nōn eſt vtilitas in illa. Zelūs ⁊ irācūdia minuent dies: et antē temp⁹ ſenectā addūcet cogitat⁹. Splēdidūm cor bōnum in epulis eſt: epūlę eñ illius diligentēr fiunt. ¶Ca. XXXI.

V Igilia honeſtatis tabēfaciet carnes: et cōgitatus illius aufēret ſomnum. Cogitātus pręſcientię auērtit ſenſū: ⁊ infirmitās grauis ſōbriā facit aīaz.

r ¶Et cōtine/ cōtra luxuriā: s ¶Et cōgrega/ cōtra auariciam: t ¶Cor tuū/ non ſolū corpus: v ¶In ſanctitate eius: id eſt dei vel cordis: contra hypocriſim: quę tm̄ exterius ſanctitatē habet. x ¶Et triſticiā/ ſeculi: longe expelle a te/ mundū/ ⁊ quę mūdi ſūt cōtemnēdo. y ¶Multos eñ occidit triſticia: non ſolū ſpiritualiter ſed et corporaliter. j. xxxviij. b. A triſticia feſtinat mors: ⁊ cooperit virtutē. z ¶Et nō eſt vtilitas in illa/ Liptote. Minus dic ⁊ plus ſignificat Rab. Non pōt eſſe vtilitas vbi bonorū operū eſt ſterilitas. a ¶Zelus/ inuidię: b ¶Et iracūdia/ immoderata: c ¶Minuent dies/ vitę pſentis: ad litterā. Vel dies/ vitę ęternę/ quā auferūt. Prouer. xvij. d. Spirit⁹ triſtis exiccat oſſa. d ¶Et ante tēpus/ determinatū a natura: e Senectā adducet cogitat⁹/ maxime de temporalib⁹. Boetius. Fundunt vertice cani. f ¶Splendidum cor: id eſt lętum ⁊ iocundū. g ¶Bonū in epulis eſt/ quas dat vel accipit. q. d. cum quis dat vel accipit cibum hilariter/ bonum facit conuiuiū. h ¶Epulę enim illius/ quas dat pauperibus: i ¶Diligenter fiunt: id eſt ſtudioſo affectu. Hieremię. xlviij. b. Maledict⁹ qui opus dei facit negligēter.

A

V Igilia honeſtatis ⁊c. ¶Expo. Ca. XXXI.

Hoc capitulū diuidit in tres partes. In prima agit de ſobrietate animę: quam tria operantur: honeſta vigilia: infirmitas corporis: labor ſanctus. In ſecunda agit de malo ⁊ bono diuite: ibi: Qui aurum diligit ⁊c. In tertia de ſobietate cibi ⁊ potus: ibi: Supra mēſam magnā ⁊c. Dicit ergo: k ¶Vigilia honeſtatis/ circa rem honeſtam: l ¶Tabefaciet carnes: id eſt cōſumet carnales voluptates ⁊ carnalia deſideria. Iob. xix. c. Pelli meę conſumptis carnibus adhęſit os meū. Eſt aūt vigilia ſtudentiū. Marci. xiij. d. Vigilate videte et orate. Vigilate in cella: videte in libris: orate in eccleſia. Item eſt vigilia laborantium. j. xxxviij. c. Omnis faber et architectus qui noctē tanꝙ diē tranſigit: cor ſuū dabit in ſimilitudinē picturę: et vigilia ſua pficit opus ſuū. Item vigilia contemplantiū. j. Pet. iiij. b. Eſtote prudentes ſobrij ⁊ vigilate in orationibus. Hac triplici vigilia vigilabant paſtores: de quibus dicit Luc. ij. b. Erant paſtores in regione eadem vigilantes ⁊ cuſtodientes vigilias noctis ſuper gregē ſuū: et ecce angelus domini ſtetit iuxta illos: ⁊ claritas dei circūfulſit illos. m ¶Et cogitatus illi⁹ .i. de illa vigilia .ſ. honeſtatis. n ¶Auferet ſomnū/ pigritię vel negligentię: ⁊ etiā culpę. o ¶Cogitatus pſcientię: id eſt pdeſtinatiōis ⁊ reprobatiōis: p ¶Auertit ſenſum: id eſt cogitationē ⁊ appetitum ab omni cōpiſcentia mala: hoc ē: qui cogitat pręmia bonorū/ et ſupplicia malorū/ neſciens an ſit pdeſtinatus vl' reprobat⁹ abſtinet a peccatis. Vel ſic: o ¶Cogitatus pręſcientię/ dei: id eſt ꝙ deus ſcit ⁊ videt omnia/ etiā anteꝙ fiant: p ¶Auertit ſenſum/ a malo. Boetius: Magna nobis indicta eſt neceſſitas bene agendi: quia omnia agimus ante oculos iudicis cuncta cernentis. Prouerb. xv. a. Oculi domini in omni loco contemplantur bonos et malos. q ¶Et infirmitas grauis/ corporis: r ¶Sobriam facit animā .i. quę prius fuit ebria vino babylonis reducit ad ſobrietatem. ij. Corinth. xij. c. Virtus in infirmitate perficit. Ps. Multiplicatę ſunt Ps. 15.
infirmitates eorum poſtea accelerauerunt. ſ. xj. d. Malicia vni⁹ horę obliuionē fac luxurię maxime. Eccs. x. a. Curatio

L ceſſare faciet

ceſſare faciet peccata maxima. a Laborauit diues/vir/
tutibus/cui ſatis eſt qḋ habet: b In cōgregatiōe ſub/
ſtantie/ſubſtantialis.i. bonoꝝ operū: vel p̄mij eterni: Iuxͣ
Pſ.38. illud Pſ. Et ſubſtantia mea apud te eſt. c Et in requie
ſua.i.quā bene viuēdo compauit: d Replebit bonis
ſuis.i. p̄mio bonoꝝ
operū: qḋ nunc ſemi/
plene habet p ſpem:
ſed tūc plene habebit
p ſpeciē: quia cum ve/
nerit qḋ perfectū eſt:
euacuabit qḋ ex pte ē:
j. Corinth.xiij.c. e
B.8.a. Laborauit paup/
ſciētia vel virtute. f
In diminutiōe vi
ctus/ꝓpter diminuti/
onē victus: vel in con
ſumptiōe ſui vict⁹: vt
fili⁹ prodig⁹ q̄ ſubſtā/
tiā ſuā viuendo luxu/
rioſe cōſūpſit: ⁊ poſt/
ea laborauit fame/cu/
B ſtodiendo poꝛcos ali/
enos: Luc.xv.c. g
Et in fine inops

a b Laborauit diues in congre/
c gatiōe ſubſtātie: et in requie
d ſua replebit bonis ſuis. La/
e f borauit pauper in diminu/
g tione victus: ⁊ in fine inops
h fit. Qui aurū diligit non iu/
i k l ſtificabit: ⁊ qui inſequit con/
m ſumptionē replebitur ex ea.
n Multi dati ſunt i auri caſus:
o p ⁊ factā ē in ſpecie ipſi⁹ pditiō
q illoꝝ. Lignū offenſionis eſt
r s aurū ſacrificātiū: ve illis qui
t ſectant illud: ⁊ oīs īprudens
v x depeṙiet i illo. Beat⁹ diues
y z qui inuentus eſt ſinē macu/

fit.i.ſine ope: vel ſine opibus ſpūalib⁹: q̄z poſt hāc vitā/nec
habebit opes virtutū/nec opem ſanctoꝝ. h Qui aurū/
materiale.i.diuitias tēpoꝛales: i Diligit/auare: k Nō
iuſtificabit.i. inter iuſtos nō cōputabit: vel nō fiet de iniu/
ſto iuſtus. Uix em̄ inuenit qui male acquiſita velit reſtituere.
Eccl̄s.v.b. Qui amat diuitias/fructū nō capiet ex eis. l Et
q̄ inſequit cōſumptionē.i. luxuriā ⁊ ebrietatē: vel hmōi
peccata q̄ corp⁹ ⁊ ſubſtantiā cōſumunt: m Replebit ex
Pſ.103 ea: id eſt pena debita ei. Pſ. De fructu operū ſuoꝝ ſatiabit
terra.i.aīa terrena. n Multi dati ſunt in auri caſus
.i.multi ceciderūt in peccatū vel i infernū ꝓpter aurū. o Et
facta eſt in ſpecie ipſi⁹: id eſt in imagine de ipſo fabricato:
p Perditio illoꝝ/tā tēpoꝛalis q̄ꝫ eterna.ſ.viij.a. Mul/
1.q.1.c.q̄ qdā .§.Craſſus tos pdidit aurū ⁊ argentū. Craſſo dixerūt parthi: Aurū ſiti/
ſti: aurū bibe. j. Machab.vj. legitur de antiocho q̄ ambu/
labat ſupioꝛes ptes ſyrie vt pecuniā cōgregaret: ⁊ male moꝛ
tuus eſt. Et heliodoꝛ⁹ egregie verberat⁹ vſq̄ ad moꝛtē: q̄z tē
pli erariū ſpoliabat. ij. Machab.iij.c. Et.j. Timoth.vj.b.
Qui volūt diuites fieri incidūt in temptationē ⁊ in laqueum
diaboli. q Lignū offenſionis.i.idolū in quo offendūt
idolatre: r Eſt aurū ſacrificantiū.i.auaroꝝ: qui aīas
ſuas ſacrificāt diabolo. Dicit autē aurū auaroꝝ idolū: quia
auari illud q̄ſi deū colūt ⁊ amant. Unde Eph.v.b. Auaricia
qḋ ē idoloꝝ ſeruitus. Uel/aurū ſacrificantiū.i. diuitie ſa/
cerdotū: ſūt lignū offenſiōis: q̄z i eo multi offendūt: ſicut
adā ⁊ eua i ligno vetito offenderūt. Oſee.iiij.c. Popul⁹ me⁹
in ligno ſuo interrogauit.q.d. de auro q̄ſiuit/ nō de animarū
ſalute. s Ve illis qui ſectant illud/mēte ⁊ coꝛpe diſ/
currendo poſt illud. Abacuk.ij.c. Ve qui cōgregat auariciā
malā domui ſue. t Et oīs imprudēs/ q̄ neſcit diſcerne/
re int̄ veras ⁊ falſas diuitias. Ul̄/imprudēs.i. improuidēs
ſibi in futurū: v Depeṙiet i illo.i.in amoꝛe illi⁹. x Be/
atus/ē/diues/virtutib⁹/et bonis operib⁹/vel etiā ſubſtātia
rerū: y Qui inuētus eſt/in moꝛte vel in vita: z Sine
macula/moꝛtalis peccati: vt iob/abraā. Sed nūc pauci vel
nulli tales.i. diuites ſine macula.ſ.xj.b. Si fueris diues non
eris imunis a peccato. Matth.xix.c. Facili⁹ eſt camelū per
foramē acus trāſire/q̄ꝫ diuitē intrare in regnū celoꝝ. Diffici/
le ē hīe diuitias ⁊ nō amare ⁊ virtuoſum. Et ideo dicit: Bea/
tus/eſt/diues q̄ inuēt⁹ eſt ſine macula/moꝛtalis pecca
ti. a Et q̄ poſt aurū nō abijt/mēte vel coꝛpe: vt auari
qui vbiq̄ꝫ terraꝝ/imo ⁊ ſub terra ſequunt aurū. Matth.vj.c.
Ubi ē theſaur⁹ tuus: ibi ⁊ coꝛ tuū.ſ.xj.b. Si ſecut⁹ fueris di/
uitias nō apprehēdes: ⁊ nō effugies ſi ꝓcucurreris. b Nec

ſperauit in pecunia/ſeculari vel tempoꝛali. c Et the/
ſauris/pecunie/vel ſciētie/vel poſſeſſionū/vel libroꝝ. Pro/
uerb.xj.d. Qui confidit in diuitijs ſuis coꝛruet. Eſa.xxx.b.
Poꝛtantes ſup humeros iumētoꝝ diuitias ſuas: ſup gibbū
cameloꝝ theſauros ſuos ad populū qui pdeſſe non poterit.
Job.xxxj.c. Si puta/
ui aurum robur meū:
et obrizo dixi/fiducia
mea: d Quis eſt
hic et laudabim⁹
eum.i. dignum laude
nunciabim⁹. e Fe/
cit enim mirabilia Al. t Qu
in vita ſua: q̄z mū/
di pompā vicit: mali/
gni aſtutiā cauit: ape
titus ꝓprij cōcupiſcen
tiā ſupauit. Unde Rab.
Uere martyꝛij genus
ē volūtaria pauptas.
Quid em̄ mirabili⁹:
aut qḋ martyꝛiū gra/ Al. t Sup
ui⁹ q̄ꝫ inter epulas eſu
rire: inter veſtes alge/
re: paupertate p̄mi: iter
diuitias quas oſtēdit

a la: et qui poſt aurū nō abijt:
b c nec ſperauit i pecunia ⁊ the/
d ſauris. Quis eſt hic ⁊ lauda
e bimus eum: Fecit em̄ mira/
f bilia in vita ſua. †Qui pba/
tus eſt in illo: ⁊ pfectus inuē
g tus eſt: et erit illi gloria eter/
h na. Qui potuit tranſgredi/ ⁊
i k non eſt trāſgreſſus: et facere
l m mala ⁊ non fecit. Ideo ſtabi
n o lita ſunt bona illius in dn̄o:
p q ⁊ elemoſynas illi⁹ enarrabit
r oīs eccl̄ia ſanctoꝝ. †Suprā
s mēſā magnā ſediſti: nō ape/
rias ſup illā faucē tuā prioꝛ.

mūdus: quas offert malignus: quas deſiderat noſter appeti/
tus: Mirabile eſt ignē tangi ⁊ non vri: ſpinas colligere ⁊ non
pungi: lapides ſuppoꝛtare ⁊ nō ledi: Et diuitie ignis ſūt ⁊ ſpi/
ne ⁊ lapides. f Qui/vel/ quis pbatus eſt in illo/au/
ro vel deo: et pfectus inuētus eſt: Raritatē notat hic qḋ:
ſicut ibi: Quis eſt homo qui vult vitā: diligit dies videre bo/ Pſ.33.
nos. Probat autē quis in auro: quādo ad tactū eius nō ma/
culat: nec ad viſum ſollicitat ad appetēdum: Sic ille pbatus
ē ⁊ pfectus: qui nec habendū cōcupiſcit: nec habitū male re/
tinet/aut diſpēſat. Rarus ē talis. Luc.xij.e. Quis putas eſt
fidelis diſpenſatoꝛ ⁊ prudens.j. Coꝛinth.iiij.a. Iam querit
inter diſpenſatoꝛes vt fidelis quis inueniat. g Et erit illi
gloria eterna: q̄z cōtempſit hic gloriā mundi. h Qui
potuit tranſgredi/p̄ceptū dei p liberū arbitriū ſibi datū.
i Et nō eſt tranſgreſſus/nō timoꝛe ſed amoꝛe. k Et
facere mala/impune quo ad mundū: l Et non fecit:
ſicut dauid qui potuit pcutere pſecutoꝛē ſuū ſaul ⁊ noluit.j.
Reg.xxiiij.b. m Nō ſtabilita ſūt.i.cōfirmata: n Bo/
na illi⁹.i.opa ⁊ virtutes. o In dn̄o/q̄ſi in fundamēto fir/
mo. Eph.ij.d. In quo oīs edificatio cōſtructa creſcit in tem/
plū ſanctū i dn̄o. p Et elemoſynas illi⁹/coꝛpales ⁊ ſpūa
les: q Enarrabit oīs eccleſia ſanctoꝛ: ſicut mō nar/
rat de beato Martino/q̄ diuiſit palliū ſuū paupi. Et de be/
ato Nicolao/ q̄ puellarū ſtuprū cōpeſcuit auro ſuo. Hoc tn̄
ſolet expōi a magr̄is d̄ chriſto ſm̄ regulā Ticonij: h Qui
potuit trāſgredi/in mēbꝛis ſuis: i Et nō eſt trāſgreſ/
ſus/in ſe capite. k Et facere mala/in mēbꝛis ſuis: l Et
nō fecit/in ſe. Sed valde impropri⁹ modus loquēdi: Non
em̄ cōcedendū eſt: q̄ chriſt⁹ peccat i illo. Sequit: r Su/
pra mēſam magnā ſediſti/ad epulandū. s Nō apias
ſup illā faucē tuā poꝛ/ad loquēdū vl̄ ad māducādū. Mē/
ſa magna dr̄/vbi magna fercula parata ſūt: vl̄ vbi magni cō/
uiue ſūt: vel vbi magnus domin⁹ ē menſe: ſicut menſa regis.
Eſt autē triplex menſa: de qua poteſt hoc exponi: menſa na/
ture: menſa ſcripture: menſa euchariſtie. Prima magna: ſe/
cūda maioꝛ: tertia maxima. Et tertia menſa eſt glorie: de qua
dicit Luc.xiiij.d. Beatus qui manducabit panem in regno
dei. De hoc dicit
Myſtice: Menſa magna/ſacra ſcriptura. Eſa.xxj.b. Po/ Myſtice
ne menſam/contemplare in ſpecula. r Supra menſam
magnam ſediſti/vt audias vel doceas: s Non ape/
rias ſuper illam faucem tuam prioꝛ: id eſt anteq̄ꝫ di/
diceris ne doceas/ne pus ſit canalis q̄ꝫ concha.ſ.xj.a. Pri⁹
q̄ꝫ audias ne reſpondeas verbum: ⁊ in medio ſenioꝛū ne adij/
cias loqui.

Nō dicās ſimulta ſunt: que ſuper illam ſunt. Memēto quoniā malus eſt oculꝰ nequā. Nequiꝰ oculo quid creatū eſt: Ideo ab omni facie ſua lachrymabit cum viderit. Ne extendas manū tuā prior: et inuidia cōtaminatꝰ erubeſcas: nec cōprimaris in ꝯuiuio vinō. Intellige q̄ ſūt ꝓximi tui ex teipſo. Utere quaſi homo frugi his que tibi apponūt: vt nō cū mā ducas multū/ odiō habearī. Ceſſa prior cauſa diſcipline et noli nimiꝰ eſſe/ ne forte offendas: et ſi i medio multoꝝ ſediſti: prior illis ne extendas manū tuā: nec prior poſcas bibere. Q̄ ſufficiens ē homi erudito vinū exiguū: ⁊ in dormiēdo nō laborabiſ ab illo et nō ſenties laborē. Uigiliā et cholera: et tortu

dei. De hoc dicit Prouer. xxiij. a. Quādo ſederis vt comedas coram principe: diligēter attente que ſunt poſita ante faciem tuā: ⁊ ſtatue cultrū in gutture tuo. a Non dicas ſimulta ſunt/ vna dictio. i. ſimulata ſiue ficta: b Que ſuper illā ſunt. q. d. non dicas ſimulatione largitatis apponi vel parari q̄ ponunt i mēſa. Uel due dictiōes. a Nō dicas ſi mlta ſūt/ fercula: b Que ſup illā ſūt: q̄ ſupflua ſūt. Multi em̄ ſūt q̄ quelibet multa/ dicūt ſupflua: Sic diſcipuli: de quibꝰ dicit/ Matth. xxvj. a. Cum eſſet Ieſus in domo ſimonis leproſi acceſſit ad eū mulier habens alabaſtrū vnguēti ꝑcioſi: et effudit ſuper caput ipſius recūbentis: Uidentes autē diſcipuli indignati ſunt dicētes: Ut quid ꝑditio hec? c Memēto quoniā malus eſt oculꝰ nequā. i. oculus inuidi. s. xiiij. b. Nequā eſt oculus inuidi: quia corpus totū tenebroſum facit. Luc. xj. c. Si oculus tuꝰ nequā fuerit totū corpꝰ tuū tenebroſū erit. Oc'lus intētio: corpꝰ cōgeries opeꝝ. Oc'lus doctor vel ꝑdicator: corpus plebs ſiue populꝰ. Prouer. xxx. c. Oculū qui ſubſānat patrē: ⁊ deſpicit partū matris ſue/ ſuffodiant eum corui de torrente.

Myſtice ✱ cias loqui. a Nō dicas ſimulta ſunt: id eſt ficta. b Que ſup illā ſunt: ſicut multi qui dicūt ea que nō placent eis: ad terrorem dicta/ nō ad veritatē. c Memento quoniā malus eſt oculꝰ nequā/ hereticꝰ: vel cuiuſlibet male exponētis ſcripturā: ⁊ arcum ſacre ſcripture ⁊ rigorem eneruant remittētis. d Nequiꝰ oculo/ nequā: e Quid creatū ē: Nihil: cū lingua mala/ valde nequā ē. Iaco. iij. b. Lingua noſtra ignis eſt/ vniuerſitas iniquitatis. f Ideo quia nequā eſt inuidus: g Ab omni facie ſua. i. tota facie ſua/ lachrymabit: h Cū viderit/ bona alioꝝ. Un̄ Phus. Utinā in omī ciuitate haberēt inuidi oculos ⁊ aures: vt de bonis omniū torquerent. Uel de heretico ⁊ male exponente ſcripturā/ exponit. f Ideo/ q2 male intelligit ſcṗturam: g Ab omni facie: id eſt ab omni qualitate peccati. Uel ab omni facie. i. corā omibꝰ: lachrymabit/ in die iudicij: h Cū viderit/ iudice reuelāte ea que modo latēt. i Ne extēdas manū tuā prior/ ad eſcam vel potū/ vel ad benedicendū/ vel ad dandū que ſuper mēſam ſunt: maxie cū tu nō ſis dn̄s mēſe: vel ad feriendū: vel ad iurandū: vel ad inuitandū: vel ad ſcribendū. Glo. Ne ꝑſumpte aliq̄d agas. k Et inuidia: id eſt improperio alicuiꝰ inuidi hoc videntis: l Cōtaminatꝰ. i. cōuitiatus: m Erubeſcas/ de ꝯuitio tibi dicto: n Nec cōprimaris i cōuiuio vino. Eph. v. d. Nolite inebriari vino in q̄ eſt luxuria.

Myſtice Myſtice: n Nec cōprimaris i cōuiuio. i. in ſtudio: o Uino/ ſapiētie: quia non plus ſapere q̄ꝫ oportet ſapere: ſed ſape ad ſobrietatē: Ro. xij. a. Prouerb. xxv. d. Perſcrutator maieſtatis comprimet a gloria. p Intellige q̄ ſunt ꝓximi tui. i. q̄d debeas ꝓximo tuo: q Ex te ipſo: Illud em̄ debes ei qd̄ credis tibi deberi ab alijs poſito in ſtatu illius. Si ergo nō vis cōpelli ad bibendū: nō doceas alios. Heſter. j. b. Nec erat qui nolentes cogeret ad bibēdum: ſed ſicut rex ſtatuerat ꝑponens menſis ſingulos de principibus ſuis: vt ſumeret vnuſquiſq̄ꝫ quod vellet. Tob. iiij. c. Qd̄ ab alio oderis fieri: vide tu ne alteri aliquādo facias. Matth. vij. b. Quecū q̄ꝫ multis vt faciant vobis homines: ⁊ vos eadem facite illis. r Utere quaſi homo frugi: id eſt quaſi homo temperatus: non quaſi vrſus aut lupus: s His que tibi apponunt/ nō querens alia: nec̄ꝫ lautiora/ vt voluptioſi: nec̄ꝫ viliora/ vt hypocrite. j. xxxvij. d. Noli auidus eſſe in omni epulatione: ⁊ non te effundas ſuper omnē eſcā. Uel/ p In tellige que ſunt ꝓximi tui ex teipſo: id eſt ex tua fragilitate cogita fragilitatem alioꝝ vt eis compatiaris. Ideo enim permiſit dominus petrum futurum paſtorem totꝰ eccleſie cadere: vt in caſu ſuo diſceret quomodo alijs miſereri deberet. Iob. v. d. Uiſitās ſpeciem tuam non peccabis. r Utere quaſi homo frugi: id eſt quaſi ſobrius ⁊ diſcretus: s His que tibi apponūt/ in mēſa ſacre ſcripture: non queras nodum in ſcirpo. Prouerb. xxv. c. Mel inueniſti comede qd̄ ſufficiat tibi: ne forte ſatiatus euomas illud. t Ut nō cū mādu cas multū. i. nimiū: vel multa fercula: vel diu: Al. ꝓ dolorē v Odio habearis/ a conuiuis: ⁊ maxime a ſcurris ⁊ a pauperibus: quorum ſunt reliquie menſe. x Ceſſa prior/ loqui vel comedere: y Cauſa diſcipline. i. vt des alijs exemplum non comedendi nimis diu. Hoc eſt contra multos ſcholares/ myſtice: qui nunq̄ꝫ volūt ceſſare a comeſtiōe ſcṗture: ſed ſemꝑ comedere volunt ⁊ nunq̄ꝫ paſcūt. ij. Timoth. iij. b. Semꝑ diſcentes ⁊ nunq̄ꝫ ad ſcientiā veritatis ꝑuenientes. z Et noli nimius eſſe/ in cōuiuijs/ in diſputatiōibus/ in lectiōibus/ in ſermonibꝰ/ in iuſticijs/ ⁊ in omni re: quia omne qd̄ caret menſura/ malū eſt. Eccs. vij. c. Noli eſſe multū iuſtus. a Ne forte offendas/ alios in tua nimietate. b Et ſi in medio multorū ſediſti/ in menſa: c Prior illis/ maxime maioribꝰ te: d Ne extendas manū tuam/ ad cibum vel potum. e Nec prior poſcas bibere: Loquit ſm morē quarūdam regionū: vbi non apponit vinum in menſa: niſi cum querit/ in cyphis. f Q̄ ſufficiens eſt homini erudito. i. extra ruditatem peccati poſito: g Uinū exiguū. j. Timoth. v. d. Modico vtere vino ꝓpter ſtomachū tuū. Cato. Hoc bibe qd̄ poſſis/ ſi tu vis viuere ſanꝰ. Ab adā vſq̄ꝫ ad noe nemo bibit vinū. Item viuebant homines diu. Noe primꝰ plantauit vineam: ⁊ ꝑmus inebriatus fuit: Gen̄. ix. c. Prohibet autem in ſcriptura dari vinum quattuor generibꝰ hominū. Primo regibꝰ. Prouerb. xxxj. a. O lamuel noli dare vinū regibus. Itē ſacerdotibꝰ ingreſſuris ad miniſteriū templi. Leuit. x. b. Uinum ⁊ omne qd̄ inebriari poteſt nō bibetis tu ⁊ filij tui/ quādo intrabitis tabernaculum teſtimonij/ ne moriamini. Itē naçareis. Numeri. v. a. Uir ſiue mulier cum fecerint votum vt ſanctificent: ⁊ ſe voluerint domino conſecrare/ a vino ⁊ omni quod inebriare poteſt abſtinebunt. Item clauſtralibus. Hiere. xxxv. b. Ionadab filius rechab pater noſter ꝑcepit nobis/ dicens: Non bibetis vinū vos ⁊ filij veſtri vſq̄ꝫ in ſempiternū. h Et in dormiendo: ad litteram: non laborabis ab illo ⁊ non ſenties laborem/ ex indigeſtione. Eccs. v. c. Saturitas diuitis nō ſinit eum dormire. Hieronymus. Cibus ſimplex modicus minꝰ oneroſus ē: diues epulis diſtentus/ curis anxius/ aut vix aut nunq̄ꝫ ſomno fouetur. Rabanꝰ. Tenuis victus tam anime q̄ꝫ corpori vtilis ē: ſupfluus vero econtra. Luc. xxj. g. Attēdite vobis ne forte grauent corda veſtra in crapula aut ebrietate ⁊ curis huius mūdi. i Uigilia. i. ſuauis ſomni priuatio/ ſiue mentis inquietudo: k Et cholera. i. colica vel vomica paſſio: vel vite curtatio. Cholera em̄ et vomitꝰ cauſa eſt breuitatis vite. Unde. j. xxxvij. d. Auiditas appropinq̄bit vſq̄ꝫ ad cholerā ⁊c. l Et tortura. i. torſiōes vētrī.

Uinū quattuor generibus hominū ꝓhibetur

 Uiro infrunito

ra virō infrunito: ſōnn⁹ ſanitatꝭ in hōmie parco. Dōrmiet vſqꝫ in mane: ⁊ aīa illi⁹ cū ipſo delēctabiꝉ. Et ſi cōactus fueris in ēdendo multū: ſurgē e medio et vōme: et rēfrigerabit te: et nōn adduces corpori tuo infirmitatē. Audi mē fili ⁊ ne ſpnas me: ⁊ in nōuiſſimo inuēnies verba mea. In ōmnib⁹ operib⁹ tuis eſto velox: ⁊ ōis infirmitas nō ōccurret tibi. Splēndidū in pānib⁹ benēdicēt labia multoꝝ: ⁊ tēſtimoniū veritatꝭ illi⁹ fidēle. In nēqſſimo pane murmūrabit ciuitas ⁊ tēſtimoniū nequitie illi⁹ vērū ē. Diligētēs ī vino nōli ꝓuocare: multōs eñ exterminauit vinū. Ignis prōbat ferrum durum: ſic vinūm corda ſuperborum arguet in ebrietate potatum.

a Viro infrunito: id eſt guloſo ſine frumine diſcretionis: vel ebrioſo ſine frunio: quia nunqꝫ ab humore vini ſiccaꝉ: vel intemperato ſine freno tempantie: vel inuerecūdo ſine fronte verecundie: vel inſipienti ſine froneſi ſapientie. Vñ. ſ. xxiij. a. Animo irreuerenti ⁊ infrunito ne tradas me. b Somn⁹ ſanitatis: id eſt ſomnus ſalubris/ē/ c In homine parco: id eſt modeſto ⁊ temperato. Eccꝰ. v. c. Dulcis eſt ſomnus operanti ſiue parū ſiue multū comedat. Semꝑ tamē ſalubrior eſt ſomnus in parco victu. Vñ ſeqꝉ ibi i Eccliaſte: Saturitas diuitꝭ nō ſinit eū dormire. d Dormiet vſqꝫ in mane temporis/ad lrām. Vel vſqꝫ mane/ reſurrectionis. e Et aīa illius cū ipſo. i. cū corpore illi⁹: f Delectabiꝉ/ī ſomno cōtemplatiōis: quo quieſcit in mūdo: ⁊ quieſcit in chriſto. g Et ſi coactus fueris in edendo multū/a propria cōcupiſcentia: vel ab homine aliquo: vel infirmitate: vel cauſa alia: i Surge e medio/cōuiuantiū tecū. k Et vome/ſcorſum: vt alij nō videāt: Miꝛ⁹ eñ malū eſt hoc qꝫ vomere ſuꝑ menſā. l Et refrigerabit: id eſt alleuiabit/te. Nam vomitus/ad litterā: ſtomachū purgat: ⁊ minuit cholerā. m Et nō adduces corpori tuo infirmitatē: q̄ ex nimio cibo generaꝉ. Et. ſ. xxxvij. d In multis eſcis erit infirmitas: ⁊ auiditas appropinquabit ad choleram. Eſa. xxviij. b. Omnes mēſe replete ſūt vomitu ſordiūqꝫ ita vt non eſſet vltra locus. Moraliter: g Si coactus fueris/a ꝓpria cōcupiſcentia: que ſola cogere poteſt: Iuxta illud Iaco. j. b. Vnuſquiſqꝫ temptaꝉ a ꝓpria cōcupiſcentia abſtractus ⁊ illectus. h In edendo multū/cibum carnalis voluptatis: i Surge e medio/ ꝑ contritionē: k Et vome/ꝑ confeſſionē: l Et refrigerabit te/ab eſtu male cōcupiſcētie. Eph. v. d. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te chriſt⁹. m Et nō adduces corpori tuo infirmitatē/ pene eterne: ſed ſecūde ſtole. ſ. xxxvij. d. Propꝉ crapulam multi obierunt: qui autē abſtinens eſt adijciet vitam. n Audi me fili et ne ſpernas me. i. doctrinā meā: qꝛ etſi turpe ē qꝺ docui/tamē vtile: alioquin nō docerē filiū. Simile/ Geñ. xlix. a. Audite filij iacob: audite iſrael patrē veſtrū. Et Prouerb. iiij. a. Audite filij ſapiētiā pr̄is veſtri. o Et i nouiſſimo. i. tandē/vꝉ in alia vita: p Inuenies vba mea. i. fructū ex eis ꝑcipies/ſi ſeruaueris ea. Matth. xxiiij. c. Verba mea nō trāſibūt. q In oib⁹ operib⁹ tuis/bonis/eſto velox: nō ꝓcraſtinans ſic coru⁹. Soph. ij. d. Vox cantātis in feneſtra: coru⁹ in ſuꝑliminari. ſ. v. b. Nō tardes cōuerti ad dominū: nec differas de die in diem. Sed contra. Sine conſilio nihil facias. ſ. xxxij. d. Item Prouerb. iiij. d. Oculi tui recta videāt: ⁊ palpebre tue ꝓcedant greſſus tuos. Itē/Lucꝫ. xiiij. f. Quis ex volēs turrim edificare/nōne ꝓus ſedēs computat ſūptus qui neceſſarij ſūt ſi habeat ad ꝑficiendū: Solutio. Eſt velocitas ſtrenuitatis: ⁊ velocitas ꝓcipitationis. Prima bona eſt: qꝛ vitiū tarditatis excludit. Secūda mala eſt: quia in ꝓcipitiū ducit. De prima agiꝉ hic. Vnde. ſ. xxxiij. c. In omnib⁹ operibus tuis ꝓcellens eſto. Prouerb. vj. b. Si impiger fueris veniet vt fons meſſis tua: ⁊ egeſtas lōge fugiet a te. Prouer. xxij. d. Vidiſti virū velocē in opere ſuo: corā regibus ſtabit: nec erit an̄ ignobiles. Eccꝰ. ix. c. Quodcūqꝫ facere pōt man⁹ tua inſtanter operare. Contra ſecundā velocitatē loquūꝉ alie auctoritates. Dicꝉ ergo: q In omib⁹ operib⁹ tuis eſto velox: id eſt ſtrenuus/non moroſus. r Et omnis infirmitas/tedij vel accidie vel impedimentū aliud: s Non occurret tibi/velociter operanti. Exo. xv. d. Si audieris vocem dñi dei tui: languorē quē poſui ī egypto nō inducā ſuꝑ te. i. induci nō ꝑmittā. Prouer. iiij. b. Currēs nō habebis offēdiculū. t Splendidū in panib⁹: id eſt hilarē ⁊ docibilem in panibus erogandis pauperib⁹: x Benedicēt labia multorū: id eſt bona dicēt de eo: ⁊ bona optabūt ei. ſ. xxxv. b. In omni dato hilarem fac vultū tuū. ij. Corinth. ix. b. Hilarē datorem diligit deus. Myſtice: t Splēdidum/ virtutibus. v In panib⁹/ſacre ſcripture diſpēſandis: x Benedicent labia multoꝝ/in ꝓſenti et in futuro. y Et teſtimoniū veritatis illi⁹. i. quā ille ꝓdicat. Vel/veritatꝭ illius. i. de honeſtatis illius. z Fidele. i. credibile: Illi eñ ꝓdicationi crediꝉ: cui vita atteſtaꝉ. Ioh. x. g. Si mihi non vultis credere/operib⁹ credite. Prouerb. xij. c. Labiū veritatis firmū erit in perpetuū. Myſtice/de chriſto: t Splendidū in panibus/ Ioh. vj. b. et Matth. xiiij. b. x Benedicent labia multorum: ad litteram: quia dixerunt: Hic eſt vere ꝓpheta qui venturus eſt in mundū: Ioh. vj. b. y Et teſtimoniū veritatis illius fidele. Ioh. x. e. Opera que ego facio: hec teſtimoniū ꝑhibēt de me. Itē Ioh. v. f. Ego habeo teſtimoniū maius iohāne: Opera eñ q̄ dedit mihi pater vt ꝑficiam ea: ipſa opera que ego facio teſtimoniū ꝑhibent de me. a In nequiſſimo pane. i. ex nequiſſimo corde dato. i. triſti ⁊ auaro: b Murmurabit ciuitas: ad litterā: contra auarū ⁊ triſtem datorē. c Et teſtimoniū nequitie. i. de neqtia/illi⁹/auari: d Verū eſt: qꝛ ſic dicꝉ: ita ē. Myſtice: a In nequiſſimo pane/ doctrine/vel ꝑdicationis inique: b Murmurabit ciuitas: id eſt eccleſia. c Et teſtimoniū nequitie illi⁹/ falſi doctoris: d Verum eſt: id eſt auctoritas teſtificās nequitiā illius eſſe puniendā/vera eſt. Prouerb. xix. b. Falſus teſtis nō erit impunitus. Matth. v. c. Qui ſoluerit vnum de mandatis iſtis minimis ⁊ docuerit ſic homies: minim⁹ vocabiꝉ in regno celorū. Panis mendacij nequā eſt. Prouerb. xx. c. Suauis eſt homini panis mendacij: et poſtea implebiꝉ os eius calculo. Panis detractiōis nequior eſt. Iob. xx. b. Panis eius i vtero illius vertetur in fel aſpidum intrinſecus. Panis hereſeos nequiſſimus eſt. Eſa. lxv. d. Serpenti puluis panis eius. De hoc pane ⁊ ī hoc pane murmurat ciuitas eccleſie. Lucꝫ. xij. a. Attendite a fermēto phariſeoꝝ. Ioh. vij. b. Murmur multū erat ī turba de eo. Sequiꝉ: e Diligētes in vino. i. intentos calicib⁹ epotādis: f Noli ꝓuocare/ad potandū: Nimis eñ ſine ꝓuocatiōe bibūt. Vel/Noli ꝓuocare/ad irā cōtendendo cū eis: qꝛ facile iraſcunꝉ ⁊ ſeſe ꝑcutiūt. Ebri⁹ eñ ꝓmo eſt hilaris: ſecūdo ſibi diues videꝉ: tertio loquiꝉ: q̄rto furit. Vñ verſus. Tūc venit riſus/tūc pauꝑ cornua ſumit: Et ven⁹ in vinis: ignis in igne fuit. Prouer. xxiij. d. Cui ve/ cui⁹ patri ve/cui rixe/cui fouee/cui ſine cauſa vulnera: cui ſuffoſſio oculoꝝ: nōne his q̄ cōmoranꝉ in vino: ⁊ ſtudēt calicib⁹ epotādis: g Multos eñ exterminauit. i. occidit: h Vinū. i. ebrietaſ vini: q̄ ſenſū minuit/irā excitat/libidinē īflāmat/ animi ſecreta reuelat/rationē ſepelit/fortitudinē eneruat/aiaꝫ rugat. ſ. xxxvij. d. Multi ꝓpter crapulā obierūt. Oſee. iiij. c. Fornicatio ⁊ vinū ⁊ ebrietas auferūt cor. Prouerb. xx. a. et xxiij. c. de hoc. i Ignis probat ferrum durū. i. mollit ⁊ candeſcere facit. k Sic vinū corda ſuperboꝝ arguet i ebrietate potatū. i. extra menſurā. i. ſicut ignis ferrū mollit ⁊ inflāmat: ſic vinū extra mēſurā potatū corda dura inflāmat ad luxuriā

Moralr̄

Prouer.

Myſtice

B

Myſtice de chriſto

Myſtice

inflammat ad luxuriã / ⁊ ad quodcũq̃ facin⁹ impellit: vt pater in loth: qui poſt ebrietatem cõmiſit inceſtum: Geñ. xix. g. a Equa vita hominibus vinum in ſobrietate: id eſt vinũ in menſura potatum: equam: id eſt ſalubrẽ vitam facit. Unde .ſ. in eodẽ. c. Q̃ ſufficiens eſt homini erudito exiguũ vinũ. Acuit eñ ingeniũ: letificat mentẽ: et roborat corp⁹. b Si bibas illud moderate: id eſt cum debita menſura: c Eris ſobrius: id eſt acutior ad inueſtigandum. Uinum modice ſumptũ acuit ingeniũ. De vino ſpirituali planũ eſt. Roma. xij. a. Nõ plus ſapere q̃ oportet ſapere: ſed ſapere ad ſobrietatẽ. d Que eſt vita que minuitur vino: id eſt q̃ vilis ⁊ q̃ infelix ẽ: Et loquit̃ de vita nature: nã vita gratie ⁊ glorie omnino perdit̃. e Quid defraudat vitam / nature / gratie / glorie: f Mors / nature / culpe / miſerie. Uel ebrietas inſtar mortis / hominẽ ſtultum et inſtabilẽ ⁊ inſenſibilem facit. Uel diabolus: Apocꝫ. vj. b. Ecce equus pallidus: ⁊ qui ſedebat ſup eum nomẽ illi mors. Item peccatũ. Sap. j. c. Deus mortẽ non fecit: id eſt peccatum. Ps. Uiri ſanguinũ et doloſi nõ dimidiabũt dies ſuos. Itẽ poculũ veneni .i. falſe et heretice doctrine. Apocꝫ. xvij. b. Mulier erat circũdata purpura ⁊ coccino ⁊ inaurata auro ⁊ lapide ꝑcioſo ⁊ margaritis: habens poculũ aureum in manu ſua plenum abominatiõe ⁊ imunditia fornicationis eius. Uel / Mors: id eſt voluptas. j. Timoth. v. a. Uidua que in delitijs eſt viuens mortua eſt. g Uinum in iocũditate: id eſt ad iocunditatem: h Creatũ eſt non in ebrietate: id eſt ad ebrietatẽ: ab initio: licet noe qui primo plantauit vineam / inebriatus fuerit. Ps. Uinum letificat cor hominis: moderate ſumptũ. Prouer. vltꝫ. a. Date ſiceram merentibus: ⁊ vinũ his qui amaro ſunt animo / vt bibant ⁊ obliuiſcant̃ egeſtatis ſue: ⁊ doloris ſui nõ recordent̃ ampli⁹. Similiter ceteri terreni fructus creati ſunt ad alimentũ hominis non ad detrimentũ. Unde ſic ſumẽda ſunt alimẽta quaſi medicamẽta: ⁊ qui aliter ſumit / male ſumit. j. Timoth. vj. b. Habentes alimenta ⁊ quibus tegamur his contenti ſimus. i Exultatio aĩe ⁊ cordis / vinum moderate ſũptũ / vꝉ potatum .i. eſt cauſa leticie affectus ⁊ intellectus. Nam nomine anime affectus: nomĩe cordis intelligit̃ intellect⁹. Actꝫ. iiij. f. Multitudinis credentiũ erat cor vnũ ⁊ aĩa vna. Hec duo letificat ſobrius potus vini: Nam ⁊ intellectus acutior reddit̃: ⁊ affectus ꝓmptior ⁊ paratior ad omne bonũ. k Sanitas eſt anime ⁊ corpori ſobrius potus / vini ꝑ cauſam. Nam ex ſobrio potu vini naturalis vigor corporis reparat̃: ⁊ in anima bone cogitationes / ⁊ ſancta deſideria generant̃. Zach. ix. d. Uinum germinans virgines: non meretrices. l Uinum multũ potatum / vel in multa quantitate: vel in multa fortitudine: m Irritationẽ: id eſt euacuationẽ ſenſus / vel ꝓuocationẽ ad iracundiã: n Et irã: id eſt motũ ad vindictam vel ad conuitia. o Et ruinas multas facit / tã corporales q̃ ſpirituales. Prouerb. xxiij. d. Cui rixe / cui fouee / cui ſine cauſa vulnera: cui ſuffoſſio oculorũ: nõne his qui cõmorant̃ in vino: ⁊ ſtudent calicibus epotandis: p Amaritudo anime vinum multũ potatum: id eſt vinum multũ forte: vel in multa quãtitate potatum / facit amaritudinẽ peccati vel penitentie in anima ſiue in cõſcientia. Prouerb. xxiij. d. Ne intuearis vinum quãdo flaueſcit: cum ſplenduerit in vitro color eius: ingreditur blande et in nouiſſimo mordebit vt coluber: et ſicut regulus venena diffundet. q Ebrietatis animoſitas imprudentis offenſio: actiue ⁊ paſſiue: id eſt audacia ſiue temeritas que ſurgunt ex ebrietate offendit̃ et offendit alios. Offenſio imprudentis dicit̃: quia nullus niſi ſtultus offenditur ex verbis ebrij. Nec etiã reſpondet ei aliquis niſi ſtultus. Prouer. xx. a. Honor eſt homini qui ſeparat ſe a cõtentionibus: omnes autẽ ſtulti miſcent̃ cõtumelijs. Prouerb. xxvj. a. Ne reſpondeas ſtulto iuxta ſtulticiam eius: ne efficiaris ſimilis illi. r Minorans virtutem / anime ⁊ corporis: s Et faciens vulnera / anime et corpori. Oſee. iiij. c. Fornicatio et vinũ et ebrietas auferũt cor. Horati⁹. Quid nõ ebrietas deſignat? operta recludit: Spes iubet eẽ ratas: ad prelia trudit inermẽ: Sollicitis animis onus eximit / ac docet artes: Fecũdi calices quẽ nõ fecere diſertũ. Prouerb. xx. a. Luxurioſa res vinum et tumultuoſa ebrietas: quicũq̃ in his delectat̃ non erit ſapiens. t In cõuiuio vini nõ arguas proximũ: id eſt cum bene potatus eſt in conuiuio non arguas eum de loquacitate: non improperes ei ebritatẽ. Nam calefactus vino cito iraſceret̃ / et quaſi furioſus ꝑcuteret. ſ. viij. d. Cum iracundo non facias rixam: ⁊ cum audace non eas in deſertũ. Prouerb. xxij. d. Noli eſſe amicus homini iracundo: neq̃ ambules cum viro furioſo. Et ita fecit abigail: noluit arguere nabal ſuper ſtulticia ſua: quia ebrius erat vſq̃ in craſtinum. j. Regꝫ. xxv. v Et non deſpicias eum in iocunditate illius: id eſt in ebrietate improperando conuitia ſua: vel irridendo eum: ſicuti cham irriſit noe patrem ſuum: Geñ. ix. d. Et iudei chriſtum inebriatum in cruce. x Uerba improperij non dicas illi / tunc quando tegendus eſt / non reuelandus. Prouer. xvij. c. Qui celat delictum querit amicitias. Unde ſem et iaphet amici facti ſunt noe ⁊ benedicti: quia cooperuerũt eum. Chã autẽ maledictus ⁊ ſeruituti addictus in filio ſuo: quia oſtenderat pudenda patris ſui. y Et non premas illum in repetendo / tunc debita tua. Totum iſtud capitulũ myſtice ⁊ moraliter põt exponi de multiplici vino: ⁊ multiplici ebrietate. Eſt enim multiplex vinum ⁊ multiplex ebrietas. Eſt vinum charitatis ſiue amoris. Cantꝫ. ij. a. Introduxit me rex in cellam vinariam: et ordinauit in me charitatem. Item eſt vinum compunctiõis. Ps. Potaſti nos vino compunctionis. Item eſt vinũ leticie ſpiritualis. Ps. Uinũ letificat cor hominis. Item eſt vinũ legalis auſteritatis. Cantꝫ. j. a. Meliora ſunt vbera tua vino. Item eſt vinum dure increpationis. Lucꝫ. x. f. Appropians autẽ ſamaritanus alligauit vulnera eius: infundens oleum ⁊ vinũ. Item eſt vinum deuotionis: in quod ſepe vertit̃ aqua cõtritionis vꝉ tribulationis: ſed non niſi in nuptijs in domo architriclini: Ioh. ij. b. Item eſt vinum doctrine ſpiritualis. Zach. ix. d. Quid eſt bonũ eius et quid pulchrum eius niſi frumentum electorum: et vinum germinans virgines? Item eſt vinum humane redemptiõis: ſcꝫ ſanguis dñi: qđ cũ lacte bibi debet .i. cũ pietate cõſciẽtie. Eſa. lv. a. Uenite emite abſq̃ argẽto ⁊ abſq̃ vlla cõmutatiõe vinũ ⁊ lac. Cantꝫ. v. a. Bibi vinũ meũ cũ lacte meo. Itẽ eſt vinũ carnalis voluptatis. Prouer. xx. a. Luxurioſa res ẽ vinum. Item eſt vinũ temporalis iocũditatis. Eph. v. d. Nolite inebriari vino in quo eſt luxuria. Item eſt vinum infidelitatis: quod ꝓpinant heretici. Deut̃. xxxij. e. Fel draconũ vinum eorum. Primo vino inebriatus eſt chriſtus in cruce. Unde ⁊ ad potum illius inuitat ſponſa / Cantꝫ. v. a. Comedite amici ⁊ bibite ⁊ inebriamini chariſſimi. Ultimo inebriabit̃ antichriſtus ⁊ omnes ſatellites eius. Apocꝫ. xviij. a. De vino ire fornicationis eius biberunt omnes gentes: et reges terre cum illa fornicati ſunt.

[Text:]

a Equã vita hominib⁹ / vinum
b in ſobrietate: ſi bibas illud
c moderate eris ſobri⁹. d Que ẽ
e vita q̃ minuit̃ vino? Quid
f defraudat vitam? Mors.
g h Uinum i iocũditate creatũ
eſt † non in ebrietate ab ini
i tio. Exultatio aĩe et † cordis
vinũ moderate † potatũ. Sa
k nitas eſt anime ⁊ corpori: ſo
l brius potus. Uinum multũ
m n o potatũ / irritationẽ et irã et
p ruinas multas facit. Amari
tudo aĩe vinũ multũ potatũ.
q Ebrietatis animoſitas ĩpru
r dẽtis offenſio: minorãs vir
s tutem ⁊ faciẽs vulnera. In
t cõuiuio vini nõ arguas ꝓxi
v mũ: ⁊ non deſpicias eum in
x iocũditate illius. Uerba im
y properij nõ dicas illi: et nõ
premas illũ in repetendo.

[Margin notes:] †ter nõ in ebrietatem — †corporis — †ſumptũ — †. ſepultũ — Ps. 54. — Geñ. 9. c. — Ps. 103. — †Horati⁹ in epl̃is — Matth. 27. f. — Multiplex vinũ — Ps. 59. — Ps. 103.

Rectorem te poſue/ ❡Expo. Capi. XXXII.
runt ꝛc. In p̄cedēti capitulo egit auctor de ſobrieta/ te: que maxime neceſſaria eſt p̄latis: Unde hic agit de officio p̄lationis. Diuidit autē hoc capitulū in quattuor partes. In p̄ma docet p̄latum habere humilitatē in ſe: ꝛ ſol/ licitudinē circa ſubdi/ A tos. In ſecūda docet diligentiā p̄dicandi et modū: que iterum ne/ ceſſaria ſunt prelatis: ibi: Loquere ma/ ior natu. In tertia inſtruit ſubditos circa ſilentiū ꝛ patientiā ad audiendum verbū p̄/ dicationis: ibi: Audi tacens. In quarta docet tam p̄latos q̄ ſubditos nihil agere ſine conſilio: ibi: Fili ſine conſilio ni hil facias ꝛc.

Al. ꝛ explicata

a Rectorem ❡XXXII. b te poſuerūt / noli extol/ c li: eſto i illis quaſi vn⁹ d ex ipſis. e Curam illorū habe f et ſic g conſidera: ꝛ h omni cura i tua ꝛ explicita k recumbe: vt l le/ teris m propter illos et orna/ mentum gratie accipias co/ n ronam: et dignitatem cōſe/ quaris ꝛ corrogationis. o Lo/ quere p maior natu: q decet enī r te: primum verbum diligen/ tis ſcientiā: s et nōn impedias t muſicā. Ubi auditꝰ nō ē: v nō effundas ſermonē: x ꝛ iportu/ ne nōli extolli i ſapiētia tua.

Dixit ergo: a ❡Rectorem te poſuerūt. Rectorē non dominatorē: non mercennariū / ſed paſtorē: nō carnificem / ſed tutorem: non tyrannum / ſed diſpenſatorē: non dominū / ſed miniſtrū. j. Pet. v. a. Paſcite q̄ in vobis eſt gre gem dei / p̄uidentes non coacte ſed ſpontanee ſm̄ deū: neq̄ turpis lucri gratia / ſed voluntarie: neq̄ vt dominātes in cle/ ris. Matth. xx. d. Quicūq̄ voluerit inter vos maior fieri ſit miniſter veſter: Et quicūq̄ voluerit inter vos primus eſſe: erit veſter ſeruus: Sicut filius hominis non venit miniſtrari ſed miniſtrare. j. Corinth. iiij. a. Sic nos exiſtimet homo vt miniſtros chriſti: et diſpenſatores miniſteriorū dei. a ❡Te / non tuas diuitias / non tuam nobilitatē / non tuam p̄genie m: ſed / te: id eſt tuā pſonā. Hodie tamē vno facto epiſcopo / epi/ ſcopatꝰ tota parentela. Unde ꝛ nomē ſuum amittit tota p̄ge/ nies: ꝛ qui prius dicebatꝰ filius fabri vel roberti / dicitꝰ nepos epiſcopi. Eſa. lxvj. c. Nūquid parturiet terra in die vna: aut pariet gens ſimul? Uerba ſūt chriſti vl' eccleſie admirātis de tot nepotulis vno partu natis. Uñ Eſa. xlix. f. Quis genuit mihi iſtos? Ego ſterilis ꝛ nō pariēs trāſmigrata ꝛ captiua: et iſtos q̄s enutriuit? Ego deſtituta ꝛ ſola: (Threñ. j. a. Quō ſedet ſola ciuitas plena populo: facta ē q̄ſi vidua domina gē/ tiū.) et iſti vbi erāt? a ❡Poſuerūt: vt deponi poſſet ſi res poſtulat aut tēpus. Ul' poſuerūt: id eſt electū canonice: nō receperūt datū coacte / vel ingerentē ſe inuerecunde. Heb. v. a. Nec quiſq̄ ſumit ſibi honorem: ſed qui vocatꝰ a deo tanq̄ aaron. Cōtra ingerētes ſe / exemplū ē Numeri. xvj. e. de cho ritis: quos terra viuos abſorbuit: qui volebant ſe ingerere in ſacerdotiū. Itē. ij. Paral. xxvj. d. de ozia rege qui ſe ingerēs in miniſteriū templi / lepra p̄cuſſus eſt. b ❡Noli extolli: id eſt extra alios tolli: vel contra ſtatum tuum tolli. Neq̄ dicit: Non extollaris: ſed / noli extolli: vt non ſolū extollentiā ex teriorem: ſed etiā interiorē oſtenderet in p̄latis eſſe reprimen/ dam. c ❡Eſto in illis / non ſupra illos in throno poteſta/ tis: nec extra illos i cameris p̄uatis: ſed intꝰ illos i dormitorio / in refectorio / i oratorio. d ❡Quaſi vnꝰ ex ipſis / ita veſtitꝰ / ita p̄curatꝰ. Hoc ē cōtra abbates ꝛ priores comedētes in ca/ meris / derelinquētes gregē. Zach. xj. d. O paſtor ꝛ idolū de/ relinquēs gregē. Joh. x. c. Mercēnariꝰ fugit: q2 mercennariꝰ eſt. e ❡Curā illorū habe / v̄bo ꝛ exemplo inſtruendo / infir/ mis cōpatiendo / ꝛ neceſſaria p̄uidendo / diſſolutos corrigen/ do. Luc. x. f. Appropians ſamaritanus ſauciato / alligauit vulnera eius ꝛ curam eius egit: et altera die p̄tulit duos de/ narios: ꝛ dedit ſtabulario ꝛ ait: Curam illius habe. i. populi tibi cōmiſſi. Ideo dicitꝰ hic: Curam illorū habe / non alio/ rum / non tui tm̄. Sed quomō curam habebit de aliis qui ſe/ ipſum curare neſcit. j. Timoth. iij. b. Si quis domui ſue p̄eſſe neſcit / quomō eccleſie dei diligentiā habebit? f ❡Et ſic: id eſt curam gerendo de ſubditis: g ❡Cōſidera / chriſti affe/ ctionē ad ipſos / qui p̄ eis ſanguinē ſuū fudit: Et ideo de ſin/ gulis rationem exiget a te. Hiere. xxxiij. c. Adhuc trāſibunt greges ad manū numerātis / ait dñs. Itē / cōſidera / tui con/ ditionē ꝛ gregis infirmitatē / vt cōpati ſcias. Galꝰ. vj. a. Con/ ſiderās teipſum / ne et tu tempteris. Job. v. d. Uiſitās ſpeciē tuam nō peccabis. Item cōſidera demonū aſtutias: hereti/ corū verſutias: hoſtiū inſidias cōtra te ꝛ gregem tuum / qua/ liter poſſis euadere. Actꝰ. xx. f. Attēdite vobis ꝛ vniuerſo gre gi. h ❡Et omni cu ra tua / alia / explici/ ta. i. amota ꝛ poſtpo/ ſita: i ❡Recumbe / ſuper illos vt gallina ſuper pullos ſuos. ij. Timoth. ij. a. Nemo militās deo: implicat ſe negociis ſecularibꝰ. Uel ſic: h ❡Et omi cura tua explicita: id eſt cōſūmata circa p̄uiſionem ſubditorꝫ: i ❡Recūbe / ad mēſam lectiōis vl' cōtemplatiōis ꝛ cogitatꝰ tui / vl' corporalis refectiōis. Uñ. j. Paralꝰ. xvj. d. cū p̄curaſſet dauid vniuerſā multitudinē iſrl' / reuerſus ē vt benediceret do/ mui ſue. k ❡Ut leteris / ꝛ hic ꝛ in futuro: l ❡Proptꝰ illos / quos bene docuiſti: q2 p̄fectus ſubditorū gloria ē p̄latorum: dicit Gregoriꝰ. m ❡Et ornamentū gratie accipias co/ ronam: id eſt premiū eterne remuneratiōis: q̄ dabitꝰ victo/ ribus mūdi / carnis / diaboli. Et hoc ē aurea: n ❡Et digni/ tatem cōſequaris corrogationis / ſiue / congregati/ onis: q̄ idem eſt. i. aureolā p̄ eis / quos cōgregaſti in eccle/ ſia ad ſeruiendum deo. Aurea eſt ſubſtantiale premium: q̄ debetꝰ omibꝰ fidelibus: q̄ dicitꝰ corona ꝛ ornamentū gratie. Corona: q2 fine ꝛ principio caret vt corona: vel quia redditꝰ victoribus. Ornamentū gratie dicitꝰ: vel q2 p̄ merito gratie datꝰ: ſm̄ illud Joh. j. b. Gratiā: p̄ gratia. vl' ꝛ gratia coronat: quia igniculus ſion / ſit caminꝰ in hieruſalē: Eſa. xxxj. d. Gra tia ſit gloria. Aureola v̄o non eſt de ſubſtātia premij: ſed eſt quedam dignitas p̄uilegiata: que datꝰ martyribꝰ / virginibꝰ / p̄dicatoribus. Prouerb. xvij. a. Corona ſenū filij filiorū: et gloria filiorꝫ patres eorꝫ. Hec duo ſignificata ſunt / Exo. xxv. c. per coronā mēſe ꝛ aureolam ſuppoſitam corone. Sequitꝰ: o ❡Loquere maior natu: decet enī te: primum ver/ bum diligentis ſcientiā: id eſt ſapientis. Loquitꝰ ſm̄ mo rem antiquū. Cōſuetudo enī fuit / tres continue p̄dicare / vnū poſt alium. Et qui maior erat natu / primo loquebatꝰ. j. Cor. xiiij. f. Prophete aūt duo aut tres dicant: ꝛ ceteri diiudicēt. Uel ſic: o ❡Loquere / p̄dicando / docendo: p ❡Maior natu: id eſt p̄uectus etate: maturus ſciētia: ſenex vita. Chri ſtus enī tricenarius cepit p̄dicare: et ezechiel tricenarius p̄/ phetare: ꝛ ioſeph tricenarius factus eſt p̄poſitꝰ egypti. Hoc eſt cōtra iuuenes p̄latos. Deutꝰ. xv. d. Nō operaberis i primo/ genito bouis. Eſa. iij. a. Dabo pueros p̄ncipes eorꝫ. q ❡De cet enim te primū / iſte qui eſt p̄mus / etate / vita / ſcientia. r ❡Uerbū diligentis ſcientiā: id eſt dei qui diligit ſcien/ tia. j. Reg. ij. a. Deus ſcientiarꝫ dominꝰ ē. s ❡Et nō im/ pedias muſicā: id eſt conſonantiā ꝛ melodiam: que debet eſſe inter cor ꝛ os p̄dicatoris. i. vitam ꝛ linguā doctoris. Nā cū vita nō diſcordat voci / dulcis eſt ſymphonia. Hanc ſym/ phoniā impedit: q̄ aliter p̄dicat / ꝛ aliter viuit: vel qui p̄ inani fauore canorā eloquētiam p̄dicatiōis effundit. t ❡Ubi au/ ditus nō eſt. i. auditor qui p̄ficiat: v ❡Non effundas ſermonē: Uinū enī p̄cioſū ē ſermo dei. Uñ qui loquitꝰ nō audiēti vl' nō p̄ficiēti: q̄ſi q̄ effūdit vinū p̄cioſū i terrā. Pro/ uerb. xxiij. b. In auribꝰ iſipientiū ne loq̄ris: q2 deſpiciēt do/ ctrinā eloquij tui. S. xxij. a. Qui narrat verbū nō audiēti: q̄ſi qui excitat dormientē de graui ſomno. x ❡Et importune noli extolli in ſapiētia tua. In ſapiētia ſua extollitꝰ: q̄ ſi/ bi ſapiēs videtꝰ. Eſa. v. e. Ue qui ſapiētes eſtis in oculis vr̄is. Roma. xij. d. Nolite ſapiētes eſſe apud voſmetipſos. Item in ſapientia ſua extollitꝰ: qui de ſua ſcientia ſibi complacendo gloriatꝰ. Hiere. ix. g. Non glorietꝰ ſapiens in ſapientia ſua. Importune aūt dicit: quia eſt oportuna extollentia: que fit p̄

Al. dignitatem
Al. ꝛ corrogationis
Al. ꝛ gratia decorat
Luc. 3. e.
Ezech. 1. a.
Gen. 41. f.

ſanctam ſuperbiā

ſanctam ſuperbiam: maxime contra hereticos falſa ꝑdicantes. Unde. s. xiij. b. Noli humilis eſſe in ſapiētia tua: vt iam ſupatus. a ¶ Æmula carbunculi/ intranſitiue: id eſt gemma que eſt carbūculus: Eſt/ b ¶ In ornamento auri: id eſt ad ornamētū auri. Carbūculus eñ incluſus auro in anulo/ plus eſt ad decorem auri ꝙ̄ ecōuerſo: q2 plus ſplendoris ⁊ virtutis habet ꝙ̄ aurū. Uel/ a ¶ Æmula carbūculi/ decēs ē: b ¶ In ornamento auri. i. in ornamento aureo: id eſt in anulo. c ¶ Et comparatio muſicoꝝ: id eſt conſonantia ſiue melodia inſtrumētoꝝ: d ¶ In cōuiuio vini/ decēs

B

a Æmūla carbūculi in ornā-
b c mēto auri: ⁊ cōparatio muſi-
d e corū in cōuiuio vini. Sicūt
f in fabricatiōe auri ſignū ēſt
g ſmaragdi: ſic numērus muſi
h corū in iocūdo et moderato
i k vino. Audi tacens: ⁊ ꝓ reue
l rentia accēdet tibi bona gra-
m n tia. Adoleſcēs loq̄re in tua

o p cauſa vix cum nēceſſe fuerit.
q Si bis intērrogatᵘˢ fuerīs: ha-
r s bēat caput rēſpōſū tuū. In
t v mūltis eſto q̄ſi inſciᵘˢ: et audi
x tacēs ſil̄ ⁊ q̄rēs. †Et loq̄ i mē-
y dio magnatoꝝ nō ꝑſumās: ⁊
z vbi ſūt ſenēs nō mltū loq̄rīs.
a b Añ grāndinē ꝑibit cōruſca-
c d tio: ⁊ añ vērecūdiā ꝑibit grā:

eſt ⁊ cōuenicēs/ ſm iudiciū carnaliū. Quos repⁱhendit Eſa. v. c. Cithara ⁊ lyra ⁊ tympanū ⁊ tibia ⁊ vinū i cōuiuijs veſtris: ⁊ opᵘˢ domini nō reſpicitis. Amos. vj. a. Ue vobis qui opulenti eſtis i ſion: Qui comeditis agnū de grege: ⁊ vitulos de medio armēti: qui canitis ad vocē pſalterij. Uel ſic: a ¶ Æmula carbūculi i ornamēto auri: ⁊ cōparatio muſicorū in cōuiuio vini/ ſupple cōparant vel aſſimilant: quia ſicut carbūculus ornat aurū: ita cōſonantia inſtrumentorū ornat cōuiuiū ⁊ iocūdius facit. Uel ſicut ſplēdor carbūculi ꝑfertur ſplendori auri: ita iocūditas melodie inſtrumentorū ꝑfertur iocūditati potantiū ⁊ comeſſorum. Myſtice: a ¶ Æmula carbūculi/ hūilitas charitatis. Carbūculus enim quaſi carbo ignitᵘˢ dicit/ omnes gemmas ſplendore precellens: Qui etiā in tenebris lucet: vnde ſignificat charitatē: que excellentior eſt ceteris virtutibus. b ¶ In ornamēto auri. Aurū eſt ſapiētia: q̄ ornat charitate ⁊ hūilitate. c ¶ Cōparatio muſicorū/ eſt concors ⁊ cōſona doctrina ꝑdicatorum. Cōuiuiū vini/ eſt refectio verbi dei. Eſt igit ſenſus: Sicut charitas ⁊ humilitas ornant ſapientiā: (Unde hanc duplicē virtutē dñs aplis ſpecialiſſime ſeruandā cōmendauit: Joh. xiij.) Sic cōſonantia cordis/ oris/ ⁊ operis ornat et decorat ꝑdicationē verbi dei. Et ſicut charitas ꝑfert ſapientie: ſic bona vita doctrine: Nam cuiᵘˢ vita deſpicit: reſtat vt eius ꝑdicatio cōtemnat: ſicut dicit Gregoriᵘˢ. e ¶ Sicut in fabricatiōe auri: id eſt in auro fabricato. i. in anulo aureo: f ¶ Signū eſt ſmaragdi. i. impſſa eſt ſmaragdus ſignans ⁊ ornās eum: g ¶ Sic numerus muſicorū. i. multitudo ꝑdicatorū cōſone ⁊ ſuauiter reſonantiū. h ¶ In iocūdo ⁊ moderato vino: id eſt in cōmoda et moderata ꝑdicatione verbi diuini. Hoc eſt: ſicut ſmaragdus ornat anulū et ꝑualet auro: ſic cōſona vita doctorū ornat ꝑdicationē eorum: ⁊ ꝑualet vita doctrine: Nā plus docent/ ⁊ monent efficacius exempla ꝙ̄ verba. Myſtice/ Per ſmaragdū que viridis eſt/ ſignificat fides operās ꝑ dilectionē: q̄ ornat ſapientiā ⁊ doctrinā: ſicut charitas ⁊ humilitas. Exo. xxviij. c. legit ꝙ in ꝑmo verſu erat ſmaragdus: in ſecūdo carbūculus: Hic ecōuerſo ꝑmo ponitur carbūculus: ſecundo ſmaragdus. Rñſio. Dicimus ꝙ in ſmaragdo ſignificat fides cōfeſſorū: in carbūculo charitas martyrū: Unde in ſmaragdo nomen leui ſcriptū erat: in carbūculo nomen iude. Quia igit fides prior eſt charitate: prior eſt ſmaragdus carbunculo: et ideo prior eſt in Exod. Quia ſꝫo ꝑus fuerūt martyres ꝙ̄ cōfeſſores: prior ē carbūculus ꝙ̄ ſmaragdᵘˢ: vt hic dr. i ¶ Audi tacēs/ a murmure cordis/ a ſtrepitu vocis/ a cōcupiſcentia mundi. In hoc enim triplici ſilētio percipit doctrina veritatꝭ. Uñ ⁊ pythagoras docuit diſcipulos ſuos per quinquēniū tacere: ⁊ tunc demū loqui. Unde Eccs. iij. b. Eſt tempus tacendi: ⁊ tempus loquēdi. Sup. v. d. Si ē tibi intellectᵘˢ reſpōde ꝓximo tuo: ſin autem/ ſit manus tua ſuper os tuum. Tacere autem dicit/ qui

Myſtice

Myſtice

nec multa loquit: nec ſuperflua cōcupiſcit: nec murmurat/ nec ſibilat in ſcholis. Judicꝭ. v. c. Quare habitas inter duos terminos/ vt audias ſibilos gregum: Sap. j. c. Cuſtodite vos a murmuratione que nihil ꝓdeſt. Eſaie. xxxij. d. Cultus iuſticie ſilentium. Unde ⁊ chuſi: qui interpretat ſilētium/ diſſipauit conſiliū architophel/ qui interpretat frater meus viuens. ij. Regꝭ. xvij. Igitur audi tacens: non dicit/ quid vel quis: vt omnia intelligas tam bona ꝙ̄ mala: dūmodo in tuo ſilentio/ nec fidei/ nec moribus eccleſie deroget. Sap. j. c. Auris celi audit omnia. k ¶ Et pro reuerentia/ tua: quā ſilenter audiendo exhibes: non ſolum doctori/ ſed etiam verbo dei: l ¶ Accedet tibi bona gratia/ coram deo: cuius verbum honoras audiendo: et coram doctoribus quos reuereris ſilendo. m ¶ Adoleſcens: id eſt iuuenis etate et ſcientia: n ¶ Loquere in tua cauſa/ nō aliena: o ¶ Uix: id eſt verecunde ⁊ cum tremore ⁊ raro: p ¶ Cum neceſſe fuerit: id eſt vtile ⁊ ineuitabile. Adoleſcēs eſt qui adoleſcit: id eſt creſcit. Et ſi hic non debet loqui: quid ergo qui deficit et decreſcit: Rabanus. Oportet magiſtrum loqui et docere: diſcipulū aūt tacere et audire. q ¶ Si bis interrogatᵘˢ fueris: id eſt iterato vel intente: vel inter multos rogatus loqui: r ¶ Habeat caput: id eſt finem: s ¶ Reſponſum tuum: id eſt breue ſit ⁊ ſenſatū. Nam in capite ſunt omnes ſenſus. Al'/ habeat caput: id eſt auctoritatē principij: Cōtra illos qui ſine †themate incipiūt ſermones ſuos. Ps. De medio petrarū dabunt voces: id eſt de duobus teſtamentis: non ab antiphonis vel reſponſorijs. Cantꝭ. v. c. Caput eius aurum optimū. t ¶ In multis eſto quaſi inſcius: id eſt inter multos/ maxime inter ſapientes non ꝑtendas te multū ſcire: Contra ſophiſtas: qui volūt videri ſapientes: ⁊ in nullo inſcij ſe haberi. j. xxxvij. c. Qui ſophiſtice loquitur odibilis erit: et in omnibus defraudabitur. v ¶ Et audi tacens ſimul ⁊ querens: ſicut dominᵘˢ/ Lucꝭ. ij. g. Inuenerūt illū in templo ſedentem in medio doctorū audientem et interrogantē eos. Sed qui querit/ loquit: quomō ergo dic: et audi tacens ſimul ⁊ querens: Reſpōſio. Tacens. i. ꝑſumptione docēdi/ vel loquacitate inutili: ⁊ querens neſcita ⁊ vtilia. x ¶ Et loqui in medio magnatorū: id eſt ſapientum vel ſeniorū: y ¶ Non ꝑſumas/ ex te: z ¶ Et vbi ſunt ſenes/ ſenſu/ non multū loquaris. s. vij. b. Noli verboſus eſſe in multitudine ꝑſbyterorū. a ¶ Ante grandinem preibit coruſcatio: ad litteram. Nubes enim vi ventorū agitate et colliſe adinuicem coruſcationes ⁊ tonitrua ⁊ fulgura et grandines generant. c ¶ Et ante verecūdiam/ de peccatis: id eſt de collocutione maiorum: d ¶ Preibit gratia/ que illuminat mentem ad cognoſcendum ſuam turpitudinem: et aliorum magnitudinē vnde naſcitur verecundia. Myſtice: a ¶ Ante grandinem/ herodiane perſecutionis/ in necem puerorum: b ¶ Preibit coruſcatio/ illuminationis ⁊ adorationis magorū. Item/ a ¶ Ante grandinem/ extreme examinationis: b ¶ Preibit coruſcatio/ euāgelice ꝑdicationis/ per enoch ⁊ heliam. Item/ a ¶ Ante grandinem/ dominice crucifixionis: b ¶ Preibit coruſcatio/ miraculorū et viſus ꝑdicationis. Moraliter: a ¶ Ante grandinem/ excōmunicationis: b ¶ Preibit coruſcatio/ trine admonitiōis. Titum. iij. c. Hereticum hominem poſt vnam ⁊ ſecundam correctionem deuita: ſciens quia ſubuerſus eſt q̄ eiuſmodi ē ⁊c. c ¶ Et ante verecundiam/ cōfeſſionis: d Preibit grã/ cōtritionis.

Al.†In medio magnatoꝝ loq̄

al.†auctoritate Ps. 103.

Myſtice

Moraliter

a ¶Et ꝓreuerētia/ confeſſionis quā reuerenter facis ꝛ verecūde: b ¶Accedet tibi bona gratia/ remiſſio peccatorū/ augmētū ꝟtutū/ roboratio viriū. ȝ. vij. b. Gratia verecūdię mľieris ſenſatę ſup aurū. Ecce ordo iuſtificatiōis: Ex grādine coruſcatio. i. ex timore cognitio: ex cognitiōe ſollicitudo: ex ſollicitudine contritio: ex contritione cōfeſſio: ex cōfeſſione verecūdia: ex verecūdia reuerentia: ex reuerentia gratia bona. i. iuſtificatio: et ex hoc gloria.

C

Al. †tetrices
Al. †te triſtes
Al. †aduocare

c ¶Et hora ſurgendi/ ad matutinas: vel ad op⁹ aliud: d ¶Non te trices: id eſt non tardes tricādo capillos:

a b et p̄reuerentia accēdet tibi
c bona gratia. Et hōra ſurgē-
d e di non †tē trices. Pręcūrre
f g aūt prior ī dōmū tuā/ ēt illic
h i †aduoca te/ ꝛ illic ludē: ꝛ āge
k cōceptiōes tuas: ꝛ nō ī deli-
l ctis et verbo ſuperbo. Sūp
his omibus benedicito do-
m minū q̄ fecit te: et inēbriantē
te ab omib⁹ bonis ſuis. Qui
n o timēt deum excipiēt doctri-
p nam eius: et qūi vigilaue-
q r rint ād illum inueniēt benē-
s dictionē†. Qūi quęrit legem
t v replēbit ab ea: et q̄ inſidiō-
x ſe agit ſcāndaliçabit †ab ea.

vt puellę. Al' eſt vna dictio. Et eſt ſenſus: d ¶Tetrices: id eſt nō exaſperes te ī opere tuo. Tetricus em̄ aſper eſt: ꝛ tetricare/ exaſperare. Unde Ouidius. Te trices de more puellę. Uel ſic: c ¶Hora ſurgēdi/ de lecto vel de cella ad horas vel ad ſigna alia: d ¶Nō te trices: id eſt extrices te: primo extendēdo vnum brachiū: poſtea aliud: deinde fricando oculos: poſtea quęrendo vel cogitando quę hora eſt: ſicut piger: Prouerb. vj. b. Uſq₃quo piger dormis? Quādo cōſurges e ſomno tuo? Paululū dormies: paululū dormitabis: paululū cōſeres manus tuas vt dormias. ȝ. xxxj. c. In omibus operib⁹ tuis eſto velox: et omnis infirmitas nō occurret tibi. Alia littera habet: c ¶Hora ſurgēdi/ a ſomno peccati: d ¶Non te triſtes. i. non ſis triſtis: quia oportet ſurgere ad labores pęnitētię ex ſomno peccati. Semp eſt hora ſurgendi: qꝛ breuis ē hora viuēdi. Roma. xiij. d. Hora ē iā nos

Ps. 126. de ſomno ſurgere Ps. Surgite poſtq̄ ſederitis q̄ mādicatis panē laboris. Cant. vij. d. Surgam⁹ ad vineas. e ¶Pręcurre aūt prior ī domū tuā. i. ī domū cōſcientię tuę/ circūſpecta cōſideratione. g ¶Et illic aduoca te/ cogitationes tuas intra te/ ꝛ ad te colligendo. Uel/ aduocare/ deponens/ ſm antiquā grāmaticā. i. aduocatus eſto cōtra teipſum: hic ſit tibi forū. h ¶Et illic lude/ oī tempore. i. ludū tuū aſpice: hic ſit tibi theatrum. i ¶Et age conceptiones tuas: id eſt cogitatiōes ꝛ affectiones tuas. i. agita circūſpiciendo diligenter quales ſint: hic ſint tibi ſcholę: hic diſputa: hic aduoca: hic lude. q. d. cuiuſcūq₃ modi homo ſis/ omne genus officinę habes in domo tua. Si miles es/ ibi eſt armamentū domus ſaltus: in qua ſunt clypei ꝛ haſtę: et cętera armorum genera ſalomonis. Cant. iiij. b. Sicut turris dauid collū tuū q̄ ędificata ē cū ꝓpugnaculis: Mille clypei pendēt ex ea: omnis armatura fortium. Si clericus es/ ſcholę ſūt tibi templum ibi. j. Corinth. vj. d. An neſcitis quoniā membra veſtra templū ſunt ſpiritusſancti? Si ruſticus es/ ibi eſt ager et vinea tua. Prouerb. xxiiij. d. Per agrum hominis pigri tranſiui et per vineam viri ſtulti: et ecce totum repleuerant vrticę. Si monachus es/ clauſtrū habes pulcherrimum et regulam certam viuendi. Matth. vij. b. Quęcūq₃ vultis vt faciant vobis homines: ꝛ vos eadem facite illis. Quare ergo non habitas in domo tua? Forte quia mim⁹ es et placet tibi magis aliena domus q̄ tua. Unde. ȝ. xxj. d. Pes fatui facilis in domū ꝓximi ſui. Uel mulier garrula ꝛ vaga nō valens in domo conſiſtere: Prouerb. vij. c. Hanc domū ſacratiſſimā ꝛ deo dicatam quidā faciunt forum rerum vęnalium ſiue domū negociationis. Joh. ij. c. Nolite facere domū patris mei domum negociationis. Alij faciunt ſpeluncā latronum. Matth. xxj. b. Domus mea domus orationis vocabit: vos autē feciſtis eam ſpeluncā latronum. Alij faciunt domū lupanaris ſiue proſtibulū meretricum. ij. Machab. iiij. b. Auſus eſt iaſon ſub ipſa arce. i. ſub ratione cōcupiſcibili gymnaſium conſtituere ꝛ optimos quoſq₃ ephęborum in lupanarib⁹ ponere. De hac domo dic̄ dauid: Domine dilexi decorē dom⁹ tuę. Ps. 25. Sap. viij. c. Intrans in domum meam conquieſcam cū illa. Igitur/ e ¶Pręcurre prior/ ne aduerſarius pręueniat te: f ¶In domū tuam/ nō alienam. g ¶Et illic aduoca te: id eſt allega contra te. Tu ſis reus ꝛ aduocat⁹: conſcientia ſit accuſator: ꝛ ratio iudex: ꝛ timor carnifex. h ¶Et illic lude/ cum domino: qui ibidem tecum ludit/ ſua mirabilia oſtendendo/ tibi gaudium et lęticiam infundendo. Prouer. viij. d. Quando appendebat fundamenta terrę cum eo eram cuncta componens: et delectabar per ſingulos dies ludēs corā eo omi tēpore: ꝛ ludēs in orbe terrarū. i ¶Et age cōceptiōes tuas: id eſt bona facienda pręcogitando concipe: vel quę concepiſti bona/ opere perfice. Multi multa bona facienda conceperūt: ſed adhuc facere differunt. ȝ. v. b. Non tardes conuerti ad dominū: et ne differas de die in diem: ſubito enim veniet ira illius ꝛc. Luc. xxj. d. Uę pręgnantibus ꝛ nutrientibus ꝛc. k ¶Et nō ī delictis ꝛ verbo ſuperbo/ age cōceptiones tuas: id eſt q̄ cōcepiſti facere: facias ſine peccato ꝛ ſine iactantia. Tob. iiij. c. Superbiā in tuo ſenſu nunq̄ aut in tuo verbo dominari ꝑmittas. l ¶Super his omnibus benedicito dominū qui fecit te/ cum feceris ea. m ¶Et inebriantē te ab omib⁹ bonis ſuis: nō vino tm̄. Luc. xij. f. Super omnia bona conſtituet eum. Hęc inebriatio erit in patria: quādo ioſeph: id eſt chriſtus fratres ſuos in meridie ſecum comedere faciet. Geñ. xliij. g. Biberūt ꝛ inebriati ſunt coram eo. Ps. Inebriabunt ab vbertate domus tuę: et torrente voluptatis tuę potabis eos Ps. 35. n ¶Qui timet deū/ vt filius: o ¶Excipiet doctrinam eius: id eſt extra alios capiet. Timor enim filialis vult cauere offenſam dei: Quod non poteſt fieri ſine doctrina eius. Deut. xxxiij. a. Omnes ſancti in manu illius ſunt: et qui appropinquant pedibus eius accipient de doctrina illius. Ps. A mandatis tuis intellexi. Ps. 118. p ¶Et qui vigilauerint/ mente ꝛ corpore: q ¶Ad illum/ timorem domini habendum. Uel/ ad illum/ dominum honorandum: r ¶Inuenient benedictionem/ ſiniſtrę in ꝓſenti: ꝛ dexterę in futuro. Cant. ij. b. et. viij. a. Lęua eius ſub capite meo: ꝛ dextera illius amplexabit me. Sap. vj. c. Qui de luce vigilauerit ad illam non laborabit: aſſidentem enim illam foribus ſuis inueniet. s ¶Qui quęrit legem: id eſt intellectū legis ad faciendum eam. t ¶Replebitur ab ea/ in futuro omnibus bonis. Ps. Replebimur in bonis domus tuę. Ps. 64. Satiabimur cum apparuerit gloria tua. Ps. 16. Modus ꝓo quęrendi legem neceſſarius eſt. Non enim tm̄ quęrendo: ſed audiendo/ ſtudendo/ orando/ operando: fideliter/ diligenter/ humiliter/ ꝑſeueranter. Luc. xj. b. Omnis qui petit accipit: ꝛ qui quęrit inuenit: ꝛ pulſanti aperietur. Prouerb. ij. a. Si quęſieris eā quaſi pecuniam: ꝛ ſicut theſauros effoderis illam: tunc intelliges timorem domini: ꝛ ſcientiam dei inuenies. Et nota ꝙ dicit: Qui quęrit legem/ non leges. Una enim eſt lex: de qua ſcriptum eſt: Lex domini immaculata conuertens animas. Ps. 18. Et Deut. xxxiij. a. In dextera illius ignea eſt lex. v ¶Et qui inſidioſe agit/ vt hereticus: qui peruertit legem infideliter exponendo: vel doctor fictus nimis emolliendo: vel nimis philoſophice diſputando: x ¶Scandaliçabit ab ea: actiue ꝛ paſſiue/ offendit et offenditur: quia per viam planam ſanę doctrinę neſcit ire: quia ponit offendicula ſua admiſcendo inutiliter alias facultates: vel ꝑuerſe exponendo ſcripturā. Oſee vlt. d. Rectę vię domini/ iuſti ambulabūt in eis: ꝑuaricatores ꝟo corruēt in eis.

Al. †illu[…]
Al. †a[…]

Qui timent deū

a b Qui timent deū inueniēt
c iudicium iuſtum: et iuſticias
d e quaſi lumē accēdent. Pec/
f cator homo vitabit correcti/
g onē: ⁊ ſm volūtatē ſuā inue/
h niet cōpationē. Vir cōſilij
i k nō diſperdet itelligētiā: aliē/
l nꝰ ⁊ ſupbꝰ nō ptimeſcit timo/
m n rē dñi: Etiā pōſtq̄ fecit cū
o eo ſine cōſiliō ⁊ ſuis inſecta/
p tiōibus arguet. Fili ſine cō/
q r ſilio nihil facias: ⁊ pōſt factū
s non penitebis. In viā rui/
s ne non eas/ et nōn offendes
v i lapides/ nec crēdas te vie
x laborioſe/ ne pōnas anime
y tue ſcandalū. Et ā filijs tuis
z caue: ⁊ a dōmeſticis tuis at/
a tende. In ōmni opere tuo
b crede ex fide aīe tue. Hec ēſt
enī conſūmatio mandatoꝝ.
c d Qui credit deo attēndit mā/
e datis: et qūi confidit in illo
f non minōratus erit.

g h Timēti ¶ Ca. XXXIII
t deū nō ōccurrēt mala

a ¶ Qui timent deū/ filialiter: b ¶ Inueniēt iudiciū.i. iuſtū p̄miū recipient: hoc eſt/ iuſte iudicabunt. Simile/ Sap. vj.b. Qui cuſtodierint iuſticiā iuſte iudicabunt. Argumētū q̄ de condigno meremur vitam eternā. c ¶ Et iuſticias.i. opa iuſticie: d ¶ Quaſi lumē accēdēt/ ſibi ⁊ alijs. Eſa. lviij.c. Frange eſurienti panē tuū ⁊c. tūc erumpet q̄ſi mane lumē tuū/ ⁊ ſanitas tua citius orietur. e ¶ Peccator homo.i. malicioſus et aſſuetus in peccatis: f ¶ Vitabit correctionem/ ſalubrē. Prouerb. xv. b. Nō amat peſtilēs eū qui ſe corripit: nec ad ſapientes graditur. g ¶ Et ſcdm voluntatem ſuam inueniet cōparationē: id ē aliquē ſibi ſimilē in eo ſup quo corripit p quē ſe excuſet. Eſa. x.b. Nūquid nō p̄ncipes mei ſimul reges ſunt? Nūquid non vt carchamis: ſic calanno: ⁊ vt arphat: ſic emath? Nunquid nō vt damaſcꝰ: ſic ſamaria? Seneca. Sūma maloꝝ eſt/ q̄ viuit ad exemplū.ij. Machab.iiij.c. Per oīa his cōſimiles eē cupiebant quos hoſtes ⁊ pemptores habuerāt. Oſee.xij.c. Si i galaad idolū: ergo fruſtra erāt in galgal.q.d. etſi maiores hoc faciāt: nūquid ideo nō peccāt minores? imo/ ſʒ tamē minꝰ. Matth.xv.b. Si cecus ceco ducatū p̄ſtet/ ambo in foueā cadūt. h ¶ Vir cōſilij/ q̄ſitor/ auditor/ amator/ elector/ dator/ factor: i ¶ Nō diſperdet/ cōtemnēdo/ repugnādo/ cōtriſtādo/ nō agēdo: k ¶ Intelligentiā/ cōſilij ſui q̄ſiti vel dati: ſed qd ſibi conſulit faciet: ⁊ qd ipſe conſuluit alijs faciendū/ ſimilr̄ faciet. Job. xx.a. Doctrinā qua me arguis audiā ⁊ ſpūs intelligētie mee r̄ndebit mihi. Sed multi petūt cōſiliū: ⁊ cū audierint qd nō ſibi placet/ triſtes recedūt: ⁊ peiores q̄ prius. Matth.xix.b. Magiſter bone quid faciā vt habeā vitā eternā? Et reſpōdit dñs: Si vis ad vitā eternā ingredi ſerua mādata. Dixit ille: Que? Jeſus aūt dixit: Nō homicidiū facies ⁊c. Dicit illi adoleſcēs: Omia hec cuſtodiui a iuuentute mea: quid adhuc mihi deeſt? Ait illi ieſus: Si vis pfectꝰ eſſe/ vade ⁊ vende oīa q̄ habes ⁊ da paupibus: ⁊ habebis theſaurū in celo: ⁊ veni ſeq̄re me. Cū aūt audiſſet adoleſcēs verba hec/ abijt triſtis: Erat enī habens multas poſſeſſiōes. Jeſus autē dixit diſcipulis ſuis: Amē amē dico vobis: q2 diues difficile intrabit in regnum celorum. Moyſes acquieuit cōſilio ietro/ licet minor eſſet: Exo.xviij.d. Et dominus refecturus turbas conſuluit diſcipulos ſuos. Joh.vj.a. Cum ſubleuaſſet oculos ieſus ⁊ vidiſſet q2 multitudo maxima venit ad eū/ dixit ad philippū: Unde ememꝰ panes vt māducent hi? Cōtra quoſdā eſt hoc: qui nimis confidunt in ſapiētia ſua. Prouerb.iij.a. Ne innitaris prudētie tue.j. Machab.ij.g. Ecce ſimon frater veſter ſcio q̄ vir conſilij eſt/ ipſum audite ſemp: ⁊ ipſe erit vobis pater. l ¶ Alienus ⁊ ſupbus non ptimeſcit timorē dñi.i. dominū timēdū eterna ſupplicia cōminantē. Sic Gen.xxxj.g. Jurauit iacob p timorē pr̄is ſui iſaac.i.p dominū qui eſt timēdus bonis. Alienꝰ ⁊ ſuperbꝰ dr̄: q̄ ex ſupbia alienat ſe a cōſilio bono. Job.xj.c. Vir vanꝰ in ſuperbiā erigitur. m ¶ Etiā poſtq̄ fecit/ aliquid bonū: n ¶ Cum eo.i. cum viro cōſilij.i. ſicut ille faceret: o ¶ Sine cōſilio ⁊ ſuis inſectationibꝰ arguet.i. ꝓ eo q̄ ſine cōſilio ſapiētis fecit/ propriā ſecutus ſententiā/ arguet: hoc eſt: licʒ ſupbus aliquid faciat ſicut ſapiens faceret ſi eſſet illud facturus: tamē arguet: quia ſine conſilio fecit illud/ ſecutus proprium ſenſum. Unde ſequit: p ¶ Fili ſine conſilio/ ſapientis/ vel ſacre ſcripture: q ¶ Nihil facias. Unde Prouer. iiij.d. Palpebre.i. diſcretio ⁊ conſiliū p̄cedant greſſus tuos: id eſt opera tua. r ¶ Et poſt factum non penitebis: id eſt ꝓ facto tuo nō tenebis penam. Prouerb.xj.b. Ubi nō eſt gubernator populus corruet: ſalus autē vbi multa conſilia. Item/ Prouerb.xiij.b. Qui agunt oīa cum conſilio regunt ſapiētia. Uerūtamē non ab omnibꝰ querendū eſt conſilium: quia non a iuuenibus: vt roboam.iij. Reg.xij.a. Nec a multis. Unde.ē.vj.a. Multi pacifici ſint tibi: cōſiliarius autē ſit tibi vnꝰ de mille. Nec de amicis carnalibus: vt.ē.xxxvij.a. Noli ↄſiliari cū ſocero tuo: ⁊ a celātibꝰ te abſconde conſilium. s ¶ In via ruine nō eas: id eſt in via heretice prauitatis/ vel cuiuſcūq̄ p̄cti p qd ruit hō in peccatum. t ¶ Et nō offendes in lapides.i. non ſcandaliceris i ſcelera alioꝝ que ſūt dura vt lapides: et viā morū ac fidei impediūt.ē.xxj.b. Uia peccantiū complātata ē lapidibus. v ¶ Nec credas te vie laborioſe: id eſt vie peccati: que laborioſa eſt: quia ardua in ſuperbis: lutoſa in luxurioſis: ſpinoſa in auaris: petroſa in iracūdis: tortuoſa in doloſis. Ps. Contritio et infelicitas in vijs eorum. Sap.v.b. Laſſati ſumus in via iniquitatis ⁊ pditionis: ⁊ ambulauimus vias difficiles. Item/ Nec te credas vie laborioſe: id eſt nimio ſcrutinio inutilium ⁊ ſubtilium queſtionū: que plus habent laboris ⁊ vanitatis q̄ vtilitatis.ē.iij.c. Altiora te ne queſieris: ⁊ fortiora te ne ſcrutatus fueris. x ¶ Ne ponas anime tue ſcandalū/ aliquod p̄dictorum: ne cadas in via ⁊ corruas in infernum. y ¶ Et a filijs tuis caue: id eſt ne eis ſecreta reueles. Mich.vij.b. Filius contumeliā facit patri: ⁊ filia cōſurget aduerſus matrē ſuam. z ¶ Et a domeſticis tuis attende/ ne te decipiant adulando: vel tua ſubtrahendo. Matth.x.d. et Mich.vij.b. Inimici hominis domeſtici eius. a ¶ In omi opere tuo crede ex fide anime tue: id eſt omni operi tuo ſuſtine fundamentum fidei: non oris ſed anime: que per dilectionē operat. Roma. x.b. Corde credit ad iuſticiā: ore autē confeſſio fit ad ſalutē. b ¶ Hec ē enī cōſūmatio mādatoꝝ: id eſt fides operās p dilectionem: Charitas enī eſt finis p̄cepti.j.Timoth.j.a. c ¶ Qui credit deo.i. cōminatiōibꝰ ⁊ pmiſſis dei. d ¶ Attendit mādatis/ eius vt impleat. e ¶ Et qui confidit in illo: id eſt in deo: f ¶ Non minoratꝰ erit: id eſt nō minus recipiet q̄ ſperauit/ ſed plus. Uel/ nō minoratꝰ erit.i. non minorabit a merito ⁊ a pmio.ē.xix.b. Ne iteres verbū durum ⁊ nō minoraberis. Ps. Qui confidunt in domino ſicut mons ſion nō cōmouebit ⁊c. Hiere. xvij.b. Benedictus vir qui confidit in domino: ⁊ erit dñs fiducia eius.

Al. teor/ reptionē — D — Al. nō b2 toñi ſilectiōibꝰ — Al. tcōſeruatio — Al. tminorabit — A — Ps.13. — Ps.124.

Timenti deū ⁊c. In p̄cedenti capitulo egit auctor de officio p̄latorum: Hic agit de obſequio ſubditorū. Ad illos enim ptinet ſapiēter p̄cipere: ad iſtos humilit obedire. Diuidit aūt h capitulū in quattuor partes. Primo docet auctor q̄ cōſeruāt hominē in temptatiōibus.ſ. timor ⁊ ſapientia. Secūdo oſtēdit que deijciunt ipſum.ſ. leuitas ⁊ fatuitas: ibi: Precordia fatui. Tertio monet omēs/ nulli alij dare ſuper ſe poteſtatē: ibi: Audite me magnati. Quarto oſtendit que debeant ſubditis: ibi: Cibaria et virga ⁊ onus aſino ⁊c. Dicit ergo: g ¶ Timēti deū/ filialiter: h ¶ Nō occurrēt mala/ eterna. Non etiam tēporalia occurrēt ei.i. nō cōtra eum current: ſed cū eo et pro eo: quia nō impediunt vel retardant curſum eius ad patriā: ſed iuuant ⁊ accelerant. Job.v.c. In ſex tribulationibꝰ liberabit te: et in ſeptima nō tāget te malū.

Sed in temptatiōe

ſed in temptatione deus illũ cõſeruabit: ⁊ liberabit a malis. Sapiẽs nõ odit mãdata ⁊ iuſticias: ⁊ nõ illidetur quaſi in ꝓcella nauis. Homo ſenſatus credit legi dei: ⁊ lex illi fidelis. Qui interrogationẽ manifeſtat parabit verbum: et ſic deprecatus exaudietur/ ⁊ cõſeruabit diſciplinã/ et tũc reſpondebit. Precordia fatui quaſi rota carri: et quaſi axis verſatilis cogitatus illius. Equus emiſſarius: ſic et amicus ſubſannator ſub omni ſupraſedente hinnit. Quare dies diem ſuperat/ ⁊ iterũ lux lucẽ: ⁊ annus annũ † ⁊ ſol ſolẽ: A dñi ſciẽtia ſeparati ſunt: facto ſole et ꝓceptũ cuſtodiẽte ꝑ dei ſapiẽtiã diuiduntur. Et immutauit tempora ⁊ dies feſtos ipſorum: et in illis dies feſtos celebrauerunt ad horã. Ex ipſis exaltauit ⁊ magnificauit deus:

a Sed in temptatiõe/ tã interiori q̃ exteriori: b De⁹ illum cõſeruabit. Notatur ſocietas gratię ⁊ liberi arbitrij a caſu. j. Corinth. x. c. Fidelis ẽ de⁹ q̃ nõ ꝑmittit vos tẽptari ſup id qđ poteſtis: ſ faciet cũ tẽptatiõe ꝓuentũ. ij. Pet. ij. b. Nouit de⁹ pios de tẽptatiõe eripere. c Et liberabit a malis/ culpę/ miſerię et gehẽnę. d Sapiẽs: cui ſapiũt res ꝓut ſũt: e Nõ odit mandata ⁊ iuſticias: id eſt mãdata iuſticię naturalis. Matth. vij. b. Quodcũq; vultis vt faciant vobis homines: et vos eadem facite illis. Tob. iiij. c. Quod ab alio oderis tibi fieri: vide tu ne alij quãdo alij facias. f Et nõ illidetur. s. illuſionibus demonũ aut carnis/ aut mũdi nõ obruetur: g Quaſi in ꝓcella/ fluctuũ maris nõ obruitur: ſicut/ nauis. q. d. nauis que habet bonum rectorem nõ obruitur in procella: ita iuſtus non obruitur temptationũ/ aut tribulationũ turbine. Prouerb. xij. c. Non cõtriſtabit iuſtũ quicquid ei acciderit. h Homo ſenſatus: id eſt ſapiens: i Credit legi dei/ cõminãti vel ꝓmittenti/ nõ ſibi blandienti. k Et lex illi fidelis: id eſt verax in ꝓmiſſis ⁊ cõminatiõibus. l Qui interrogationẽ manifeſtat/ aperte et diſtincte reſpondendo ad interrogationẽ ſibi factã: m Parabit verbũ/ ꝓmeditãdo verba cõgrua reſponſioni. n Et ſic: id eſt ꝓmeditando: o Deprecatus/ dominũ vt aperiat illi intelligentiã queſtionis: p Exaudietur/ a domino. Jaco. j. a. Si quis veſtrum indiget ſapientia: poſtulet a deo qui dat omnibus affluenter. q Et cõſeruabit diſciplinã/ domini: ſiue ꝟborũ/ corde/ ore/ et opere. r Et tunc: id eſt poſt meditationẽ/ orationẽ/ operationẽ: s Reſpondebit/ ſatiſfaciẽdo interroganti. Hęc igitur tria neceſſaria ſunt omi doctori: ꝓmeditatio/ oratio/ operatio. Unde. j. Pet. iij. c. Dominũ chriſtũ ſanctificate i cordibus veſtris: parati ſemꝑ ad ſatiſfactionẽ omni poſcẽti vos rationem. t Precordia fatui. i. interiores cogitatiões ⁊ affectiões: v Quaſi rota carri/ que ſemꝑ murmurat ⁊ nunq̃ i eodẽ ſtatu ꝑmanet: ⁊ lutũ calcat: ⁊ qñ poſteri⁹ eleuatur anteri⁹ cadit. Ps. Deus me⁹ pone illos vt rotã: ⁊ ſicſtipulã ante faciẽ venti. x Et quaſi axis verſatilis cogitat⁹ illius: id eſt circa cor cogitationes voluuntur: ſicut rota circa axem. Prouer. xxvj. c. Sicut oſtium vertitur in cardine ſuo: ita piger in lectulo ſuo. ſ. xxvij. b. Stultus vt luna mutatur. y Equus emiſſarius: ſic ⁊ amicus ſubſannator: id eſt deriſor vel adulator. z Sub omni ſupraſedente hinnit/ deridendo vel adulando: hoc eſt/ ſicut equus emiſſarius laſciuus ⁊ luxurioſus ad omnẽ equam hinnit/ non diſcernens ſeſſorem ſuum: ita deriſor ⁊ adulator abſq; diſcretione irridet omnes bonos ⁊ malos ⁊ omnib⁹ adulatur. Hiere. v. c. Equi amatores in fęminas/ et emiſſarij facti ſunt: vnuſquiſq; ad vxorem ꝓximi ſui hinniebat. a Quare dies diem ſuperat ⁊c̃. Hic oſtẽdit auctor omnia ſeruare ordinẽ naturalem/ ꝓter hominẽ ſtultum: qui nullũ ſeruat ordinem. Unde dicit: a Quare dies/ eſtiualis: b Diẽ ſuperat/ hyemalẽ in caliditate/ ⁊ quãtitate/ ⁊ claritate. Et intellige de die artificiali. c Et iterum lux/ vnius ſideris: e Lucem/ alterius ſideris. d Lux/ ſolis: e Lucẽ/ lunę. j. Corinth. xv. f. Alia ẽ claritas ſolis: alia claritas lunę: ⁊ alia claritas ſtellarum: Stella enim differt a ſtella in claritate. f Et ann⁹/ ſolaris: g Annũ/ lunarem vndecim diebus: h Et ſol ſolem: non alium: ſed ſeipſum ſuperat in calore et in mora.

Nũc enim calidior/ nunc minus calidius ſentitur: nunc plus moratur in noſtro hemiſperio/ nũc minus. Uel ſol ſolẽ ſuperat ſcđm duplicem curſum ſuum: naturalem videlicet ⁊ violentum. Maior enim eſt curſus eius diurnus violentus/ quo cũ firmamento trahitur/ ſcđm quoſdam: q̃ curſus eius naturalis/ quo cõtra firmamentũ nititur. i A domini ſcientia ſeparati ſunt/ dies: id eſt domini diſpoſitiõe diſtincti ſũt dies. k Facto ſole. i. accedente vel recedẽte a nobis. l Et ꝓceptum/ ſibi datũ vel inditum de officio ſuo vniformiter agendo: m Cuſtodiente/ ſole. ſ. n Per dei ſapiẽtiã diuiduntur/ dies: id ẽ diſtinguuntur: quia iſte maior/ ille minor: iſte calidior/ ille frigidior. Solus homo ꝓceptũ ſibi datum/ non ſeruat. Hiere. xxxj. f. Hęc dicit dominus: qui dat ſolem in lumine diei: ordinem lunę et ſtellarum in lumine noctis. o Et immutauit/ domin⁹ vel ſol: p Tempora: id eſt temporũ qualitates. Nũc enim clarum eſt/ nũc obſcurum: nunc calor/ nunc frigus. q Et dies feſtos ipſorum/ temporũ. Olim enim feſtus dies erat ſeptim⁹ dies: id eſt ſabbatũ: nũc octau⁹. i. dominica: olim neomenia/ pentecoſte/ ⁊ hmõi: nũc pro illis feſta ſanctorũ. r Et in illis tẽporib⁹: s Dies feſtos celebrauerũt ad horã. i. ad aduentũ chriſti. Et tũc apparente veritate ceſſauerũt vmbrę. Myſtice: a Dies: id eſt nouũ teſtamentũ: b Diem ſuperat: id eſt vetus teſtamentũ conſiliorum additione: et ꝓmiſſorũ ſolutione: obſcurorũ explanatione. Matth. v. b. Nõ veni ſoluere legem: ſed adimplere. Uel lux: id eſt chriſt⁹. Joh. viij. b. Ego ſũ lux mũdi. Et lux apoſtoli: Matth. v. b. Uos eſtis lux mũdi. Lux ergo lucẽ ſuperat: id eſt chriſt⁹ apoſtolos: naturaliũ bonitate/ gratuitorum firmitate/ vtrorũq; vtilitate. Item eſt annus glorię ſiue ęternitatis: De quo Ps. Cogitaui dies antiquos ⁊ annos ęternos in mẽte habui. Eſt et annus gratię ſiue benignitatis. Ergo annus annum ſuperat: quia maior eſt gloria in ꝓmio q̃ gratia i merito. Sol ꝟo chriſtus eſt. Malach. vlt. a. Uobis timentibus deũ orietur ſol iuſticię. Eſt autẽ ſol ſcđm vtramq; naturam. Igitur ſol ſolem ſuperat: quia chriſtus ſcđm deitatem ſeipſo maior eſt ſcđm humanitatẽ. Hoc ſole facto: id eſt de virgine nato: et ꝓceptum cuſtodiente: id eſt patri vſq; ad mortem obediente: mutata ſũt tẽpora. Tempus legis/ in tẽpus gratię. Lex enĩ per moyſen data eſt: gratia ⁊ veritas per ieſum chriſtũ facta eſt: Joh. j. b. Tempus ꝓmiſſionis in tempus ſolutionis. Gal. iiij. a. Ubi venit plenitudo tẽporis miſit de⁹ filiũ ſuũ vnigenitũ factũ de muliere/ factũ ſub lege. Dies feſti etiã mutati ſunt. In lege enĩ dies ſeptim⁹/ menſis ſeptim⁹/ annus ſeptimus feſtiu⁹ ⁊ celebris habebatur: Nũc aũt octau⁹ ob reuerẽtiã dominicę reſurrectiõis: qui octaua die reſurrexit: ⁊ nos octaua ętate reſurgem⁹ in gloriã. Unde patres ⁊ doctores veteris teſtamẽti ꝑ ſeptenariũ: ⁊ patres ⁊ doctores noui teſtamenti ꝑ octonariũ deſignantur. Unde Mich. v. b. Suſcitabimus ſuꝑ eum ſeptẽ paſtores/ ⁊ octo ꝓmates homiẽs. Eccs. xj. a. Da partes ſeptem necnõ ⁊ octo. r Et in illis/ temporib⁹/ s Dies feſtos celebrauerũt ad horã/ homines vſq; ad aduentum chriſti: ⁊ tunc ceſſauerũt. Unde Eſaię j. d. Sabbatũ ⁊ feſtiuitates alias non feram. t Ex ipſis/ diebus: v Exaltauit ⁊ magnificauit deus/ aliquos feſtiuos ⁊ celebres cõſtituendo. Uel/ t Ex ipſis/ ſiderib⁹: v Exaltauit et magnificauit deus/ illa altius in cęlo ponendo/ ⁊ alia maiora

P.21.c (margin, at "Et nõ illidetur")

Ps.82. (margin, at "Deus me⁹ pone illos")

Ar. fa sole (margin, at "Et ꝓceptum")

B

Myſtice

Ps.76.

et ex ipſis poſuit in numerũ
dierũ †annos: omes hoies
de ſolo et ex terra vñ creat⁹ ē
adã. In multitudine diſci-
pline† dñi ſepauit eos: et immu-
tauit vias eorum. Et ex ipſis
benedixit et exaltauit: et ex ip-
ſis ſanctificauit/ et ad ſe ap-
plicauit: et ex ipſis maledixit
et humiliauit: et †puertit illos
ad ſeparatiõez ipſoꝝ. Quaſi
ſi lutũ figuli in manu ipſius/
plaſmare illud et diſponere.
Omnes vie eius ſm diſpo-
ſitionẽ eius: ſic homo in ma-
nu illius qui ſe fecit: et reddet
illi ſm iudiciũ ſuum. Cõtra
malũ bonum eſt: et contra vi
tam mors: ſic et contra virum
iuſtum peccator. Et ſic intu-
ere in omnia opera altiſſimi.
Duo †contra duo: et vnum
contra vnum. Et ego nouiſ-
ſimus euigilaui et quaſi qui
colligit †acinos poſt vinde-
miatores. In benedictione
dei et ipſe ſperaui: et quaſi
qui vindemiat repleui torcu
lar. †Reſpicite quoniã non
mihi ſoli laboraui: ſed et om
nibus exquirentibus diſci-
plinam. Audite me magnati

ponendo/ et alia maiora faciendo. Geñ. j. b. Fecit deus duo
luminaria magna: luminare maius et luminare minus et ſtel-
las. Uel/ ex ipſis/ hominib⁹: exaltauit et magnifica-
uit deus/ in pſenti per gratiã: in futuro per gloriã: aliquos
humiliauit in gehennã: omnibus iuſtã mercedẽ retribuẽs. a
Et ex ipſis/ ſideribus: b Poſuit in numerũ dierũ et
annos. i. in diſtinctionẽ dierũ et annorũ. Nã ſm curſũ ſolis
et lunę diſtinguunt dies et mẽſes et anni: et ſm curſũ alioꝝ ſideꝝ
qdã mẽſes et qdã anni. Geñ. j. b. Dixit de⁹: fiãt luminaria in
firmamẽto cęli: et diuidãt diẽ ac noctẽ: et ſint in ſigna et tẽpora et
dies et annos. Eſt igit
ſumma qꝫ deus i lege
pręcepit obſeruantiã
Al. nõ hз annos dierũ et menſiũ et an-
norũ ſm curſum ſolis
et lunę. Unde ſabbatũ
et neomenia et paſcha
Al. tõñs et pẽtecoſte: mẽſis ſe-
ptimus/ ann⁹ ſeptim⁹
et quiquageſim⁹ cele-
bres erãt: vt oia ſerua-
rẽt rationẽ et ordinẽ nõ
mutarẽt. Poſt diſpo-
Al. tuertit ſitionẽ vero ſideꝝ et tẽ-
porũ fecit de⁹ hoiez/
cui et ordinẽ ſeruãdũ i-
dixit: Et hoc eſt qd ſub-
iungit: c Et omnes
homines/ tã nobiles
qꝫ ignobiles: d De
ſolo et ex terra/ plaſ-
mauit. i. de limo terrę
et in illam reſoluet: e
Unde creatus eſt adã. i. plaſmatus. j. xl. b. Oia quę de
terra ſunt in terrã pariter cõuertent. Eccs. iiij. d. Oia de terra
facta ſunt: et in terrã parit reuertunt. f In multitudine
diſciplinę dñi/ tã verboꝝ qꝫ verberũ: g Sepauit eos. i.
diſtinxit: alios plãtos: alios doctores: alios diſcipulos cõſti
tuẽs: alios p ſua iniqtate cõdemnãs. j. Cor. xij. d. Quoſdã
poſuit de⁹ in eccl'ia: pmo apl'os: ſecũdo pphas: tertio docto-
res: deinde virtutes etc. h Et immutauit vias eoꝝ/ quorũdã
in meli⁹ faciẽdo: quorũdã in deteri⁹ pmittẽdo: et ita verbũ ſe-
mel poſitũ tenet ęquiuoce: qd frequẽter fit in ſacra ſcriptura.
Ps. 118. Ps. Inclina cor meũ de⁹ in teſtimonia tua et nõ in auariciã.
Amos. iij. b. Si erit malũ in ciuitate qd nõ fecerit deus: Au-
guſtin⁹. Aut ſinendo vt fiãt/ aut faciẽdo vt ſint. i Et ex ip
ſis/ hominib⁹: quoſdã: k Bñdixit/ in pſenti bñdictiõe ſi-
niſtrę: et in futuro bñdictiõe dexterę. l Et exaltauit/ in pſ-
ſenti p gratiã et honorẽ et miraculoꝝ operationẽ: in futuro p glo
riã et omimodę miſerię liberationẽ. m Et ex ipſis ſancti-
ficauit/ in vtero vel in baptiſmo: n Et ad ſe applica-
uit/ in morte. Ro. viij. f. Quos pdeſtinauit/ hos et vocauit:
et quos vocauit/ hos et iuſtificauit: quos aũt iuſtificauit/ illos
et magnificauit. o Et ex ipſis maledixit. i. reprobauit: p
Et humiliauit. i. ad humiliandũ afflixit. q Et cõuertit il-
los. i. malos: r Ad ſeparationẽ ipſoꝝ. i. cõuerti pmiſit
ad peccatũ/ quo mali ſeparant a deo et a bonis/ ſi nõ loco ſaltem
aĩo et merito. Ro. ix. d. De⁹ cui⁹ vult miſeret: et quẽ vult in-
durat. s Quaſi lutũ figuli in manu ipſi⁹/ plaſmare
illud. i. formare in vas aliqd. t Et diſponere/ in figura.
v Et omnes vię eius. i. varię figurationes luti. x Scdm
diſpoſitionẽ ei⁹. i. figuli: y Sic hõ in manu illi⁹ qui
ſe fecit. i. dei: Hoc eſt: ſicut figul⁹ de maſſa luti quã tenet in
manu põt p volũtate ſua facere quale voluerit vas turpe vl'
pulchrũ/ magnũ vel paruũ/ quadratũ vel rotundum: ſic dñs
de maſſa hũanę cõditiõis põt formare quales voluerit homi-
nes ſine iniuria et cõtradictiõe alicui⁹. Eſa. xlv. b. Nũquid di
cet lutũ figulo ſuo/ quid facis: et opus tuũ abſqꝫ manib⁹ eſt:
Item/ Eſa. lxiiij. c. Et nũc dñe pater noſter es tu: nos vero lutũ
et fictor noſter: et opa manuũ tuaꝝ omnes nos: Ro. ix. d. O hõ
tu quis es: qui reſpõdeas deo: Nũquid dicit figmentũ ei q ſe
finxit: quid me feciſti ſic: An nõ habet poteſtatẽ figul⁹ luti ex
eadẽ maſſa facere aliud quidẽ vas in honorẽ: aliud vero in cõ-
tumeliã: z Et reddet/ deus: a Illi/ homi: b Scdm
iudiciũ ſuũ. i. dei vl' hois: h. ẽ ſm qd hõ ſeipſũ iudicauerit:
vel ſm qd deus ordinauit/ reddet ei. c Cõtra malũ/ cul
pę: d Bonũ eſt/ gratię. Uel/ c Cõtra malũ/ pęnę:
d Bonũ eſt/ glorię. e Et cõtra vitã/ naturę/ gratię/ glo-
rię: f Mors/ naturę/ culpę/ miſerię ſiue gehennę. g Sic
et cõtra virũ iuſtũ/
chriſtũ/ vel quẽlibet:
h Peccator/ diabo
lus/ antichriſt⁹: vel q-
libet mal⁹. i Et ſic
intuere in oia opa
altiſſimi. i. ſi intuea-
ris in omnib⁹ opibus
dei inuenies quãdam Al. tet.
qualitatem: ſed a deo
mirabiliter ordinatã. C
Nõ eñ de⁹ eſt cõdi-
tor mali: qui fecit oia Al. racemos
valde bona: Geñ. j. d.
Nec etiã mortẽ fecit:
nec lętat in pditione
viuorũ: Sap. j. c. Na-
turę bonę a deo ſunt: Al. Reſpicies ſ. 24. d.
vitia vero a deo nõ ſũt:
tamẽ ordinatio ois ſi-
ue bonoꝝ ſiue maloꝝ
a deo eſt: Ro. xiij. a.
Et ex ordinatiõe ma-
lorũ ad bona: maior ẽ vniuerſitatis pulchritudo: ſic peccator
iuſto: et impi⁹ pio viuit et ſeruit. Geñ. xxv. c. Maior ſeruiet
minori. Auguſtin⁹. Qd lima ferro/ qd flagellũ grano/ qd for-
nax auro: hoc tribulatio iuſto. k Duo/ mala: l Contra
duo/ bona. Uel/ k Duo/ elementa/ l Cõtra duo/ alia: pſt
cõtrarias qualitates. m Et vnũ/ malũ: n Cõtra vnũ/ bo-
num. o Et ego nouiſſimus etc. q. d. ſicut oſtendi om-
nia ſeruare ſuũ ordinẽ: ita et ego ſeruaui ordinẽ: quia vltim⁹
inter ſcriptores ſacrę ſcpturę ſcripſi: quaſi labruſcas colligẽs
poſt vindemiatores. Et in hoc vitat auctor arrogantiã/ nec ta-
mẽ tacet veritatẽ. Dicit ergo o Et ego nouiſſim⁹. i. inter
ſcriptores vltim⁹: p Euigilaui. i. operam dedi ad ſcri-
bendũ. q Et quaſi q colligit acinos. i. modicos race-
mos: vel grana racemorũ: r Poſt vindemiatores/
colligẽtes vuas: s In benedictiõe dei: id eſt in magna
abundantia collata a deo. t Et ipſe ſperaui/ aliquid col
ligere poſt ipſos. v Et quaſi qui vindemiat repleui
torcular: id eſt ſicut cęteri ſcriptores fructum ſcientię pro-
tuli/ licz diſpariter. q. d. non ſum par antiquis patribus: qui
ante me ſcripſerunt: tamẽ ſperans de domino ſcripſi et ego
aliqua licz pauca. Mich. vij. a. Uę mihi: quia factus ſum ſi-
cut qui colligit in autũno racemos vindemię: id eſt tempore
gratię. Poſſet hoc ſatis cõuenienter aptari beato Johanni
euangeliſtę: qui inter euangeliſtas nouiſſimus ędidit euange
liũ ſuũ. Et qſi acinũ collegit: quãdo reſurrectionem lazari
recitauit. xj. capitulo. Aliũ collegit: quãdo hiſtoriam ſamari-
tanę narrauit. iiij. capitulo. Aliũ collegit: quãdo de probatica
piſcina diſſeruit. v. capitulo. Et ita quot ab alijs omiſſa ſcpſit:
tot acinos collegit. x Reſpicies/ vel/ reſpicite/ vt vos
ſimiliter faciatis. y Quoniã non mihi ſoli labora-
ui/ ſtudẽdo/ meditando/ ſcribendo: z Sed et omnib⁹ ex-
quirentibus: id eſt extra ſe et corde quęrẽtibus: a Diſ-
ciplinã/ quę eſt ordinata morũ correctio. ſ. xxiiij. d. Uidete
quoniã nõ ſolũ mihi laboraui: ſed oib⁹ exquirẽtib⁹ veritatẽ.
a Audite me. q. d. ex quo fideliter omib⁹ laboraui: Ergo/
audite me magnati: id eſt qui magni eſtis vel eſſe cupi-
tis in vita/ in ſciẽtia

tis: in vita/ in ſcīētia/ in dignitate. a Et omnes populi et rectores eccleſię auribus/ cordis/ percipite: id eſt perfecte capite doctrinam meā: Quam ſubiungit/ dicens: b Filio ⁊ mulieri ⁊c̄. Ad litterā/ docet patres vt filios ſuos regāt: ⁊ cū diſciplina nutriāt/ donec veniāt ad ꝑfectā ętatē. Docet etiā rectores eccleſię: vt dignitatē ſuā vſqꝫ ad finē laudabiliter teneant/ bn̄ viuēdo/ bn̄ docēdo: vt ita diſcipulos bn̄ nutritos dignos heredes ſui laboris poſt ſe relinquāt. Dicit ergo: b Filio/ tam carnali ꝗ̄ ſpirituali. c Et mulieri: id eſt vxori tam carnali ꝗ̄ ſpūali. d Fratri/ tam carnali ꝗ̄ ſpirituali. e Et amico/ fortunę. f Non des poteſtatē ſup te in vita tua. i. non vincat te carnalis affectio: vt quęcꝫ ꝑmittaſ tibi dn̄ari: Sic̄ legiť iij. Eſdre. iiij. c. de rege/ cui mľier ita dn̄abať: vt cū ridebat/ ipſa ⁊ ipſe rideret: ⁊ cū triſtis erat/ triſtabať ⁊ ipſe: et cū volebat ꝑcutiebat eū ī facie. Prelat⁹ poteſtatē ſup ſe oībus

a et oīs populi ⁊ rectores ec-
b cleſię auribus percipite. Fi-
c lio et mulieri: fratri et amico
d nō des poteſtatē ſuper te in
e vita tua: et non dederis alij
f poſſeſſionē tuā: ne forte pę-
g niteat te/ et deꝑceris ꝑ illis.
h Dū adhuc ſupes ⁊ aſpiras:
i nō imutabit te omnis caro.
k Meli⁹ ē eīm vt filij tui te ro-
l gent ꝗ̄ te reſpicere in man⁹
m filiorum tuorū. In omnib⁹
n
o

dat: qui male viuit ⁊ male miniſtrat. Prouerb. v. b. Non des alienis honorem tuū. g Et non dederis alij poſſeſſionē tuam. i. ius ſiue dn̄iū poſſeſſiōis tuę. Videť ꝙ auctor hic doceat ꝯ̄ doctrinā dn̄i/ Matth. xix. c. Si vis ꝑfect⁹ eē vade ⁊ vende oīa q̄ habes ⁊ da paupibus. Solutio. Dicūt quidā ꝙ auctor hic loquiť infirmis: qd̄ patet ꝑ hoc qd̄ ſequiť: Ne forte pęniteat te: Dn̄s autem in mattheo loquiť ꝑfectis: qd̄ patet ꝑ hoc qd̄ dicit: Si vis ꝑfect⁹ eſſe. Et vtrobiqꝫ dať ꝯſiliū nō ꝓ̄ceptū. Meli⁹ pōt dici: ⁊ ꝙ hic loquiť auctor omnib⁹ tā ꝑfectis ꝗ̄ imꝑfectis: quib⁹ dare alijs poteſtatē vel poſſeſſionē ſuā ꝓhibet: nō tn̄ vendere. Qui eīm ꝓpter chriſtū oīa dat paupib⁹/ nihil dat: ſed cariſſime vendit: obolū dat ꝓ regno celoꝝ. Vn̄ Aug⁹. in ꝑſona dn̄i loquēs ait: Venale habeo. Et quid? Regnū celoꝝ. Quib⁹ emiť? Pauꝑtate/ regnū: vilitate/ gloria: dolore/ gaudiū: labore/ requies: morte/ vita. Itē qui dat paupibus/ ſemiat in terra fertiliſſima. Oſee. x. d. Semiate vobis in iuſticia: ⁊ metite ī ore miſcdię. Itē cōmodat ad vſurā ipſi dn̄o. Prouer. xix. c. Fenerať dn̄o q̄ miſereť paupis. Nihil igiť dat q̄ pauperib⁹ erogat: ſed q̄ ꝓ terreno cōmodo ſua dat/ vľ ꝓ fauore hūano: ille gratis dat. i. ꝓ nihilo veriſſime. Ergo dic̄: g Et nō dederis alij poſſeſſionē tuā/ ne forte pęniteat te/ ita dediſſe: h Et deꝑceris ꝓ illis/ q̄ dediſti rehabēdis. i Dū adhuc ſupes ⁊ aſpiras. i. dū viuis. k Nō imutabit te oīs caro. i. carnalis affectus: vt des alij poteſtatē ſiue poſſeſſionē tuā. l Melius eſt eīm vt filij tui/ te rogent/ pro aliqua re habēda: m Quā te reſpicere/ ꝓ̄ inopia: n In man⁹ filioꝝ tuoꝝ. ij. Corī. viij. c. Nō vt alijs ſit remiſſio/ vobis aūt tribulatio. Itē. ij. Corī. xij. e. Nō debent filij parentib⁹ theſauriçare: ſꝫ parentes filijs: qd̄ fit qn̄ ſubditi plura bona faciūt ꝗ̄ ꝓ̄lati. o In omib⁹ opibus tuis ꝓ̄cellens eſto. i. oīa ꝓ̄cellēter age. Et hoc diciť maxime ad ꝓ̄latos: qui ſicut dignitate: ita morū honeſtate ⁊ ſapiētię ꝓfunditate ꝓ̄cellere debēt. Vn̄ Leuitī. vij. c. ꝓ̄cipiť vt in partem ſacerdotis cedat pectuſculum ⁊ armus dexter. Et Joh. vlť. d. requiriť a petro: Simon iohānis diligis me plus his? Et Cantī. iij. c. En lectulum ſalomonis ſexaginta fortes ambiūt ex fortiſſimis iſrael: omnes tenentes gladios/ ⁊ ad bella doctiſſimi. j. Regī. x. d. Stetit ſaul in medio populi: ⁊ altior fuit vniuerſo populo ab humero ⁊ ſurſum. p Ne dederis maculā in gloriā tuam: id eſt ne macules cōſcientiam tuam peccato aliquo. Nam gloria noſtra hęc eſt/ teſtimoniū conſcientię noſtrę. ij.

Corinth. j. c. Vel dare maculā in gloriā ſuam/ eſt/ bonā famā vitę ꝓ̄terite peccatis ſequētibus maculare: Sic̄ diciť. j. xlvij. c. de ſalomone: Poteſtatem habuiſti in corpore tuo: dediſti maculā in gloria tua. q In die cōſumationis dierum vitę tuę: id eſt morte iminente/ quādo iam vita cōſummata eſt. r Et in tempore exitus tui/ de mundo ſiue de corpore: s Diſtribue: id eſt pluribus tribue. t Hereditatem tuam/ in elemoſynā. Prouerb. iij. b. Honora dn̄m de tua ſubſtātia. Sed nūquid expectāda eſt hora mortis de elemoſyna faciēda? Sed īfirmis loquiť: q̄ etiā in morte nō audent diſtribuere hereditatē ſuā paupibus: ſꝫ totū parentib⁹ dimittunt. Vel ſic lege et melius: r In tēpore exitus tui: id eſt in tempore mortis: s Diſtribue/ heredib⁹ tuis: t Hereditatē tuam/ ⁊ nō ante. Et hoc concordat ei meli⁹ quod ſupra dixit: Ne dederis alij poſſeſſionem tuā. Stultum

operibus tuis ꝓ̄cellens eſto.
p Ne dederis maculā in glo-
q riā tuam. In die cōſumma-
r tionis dierū vitę tuę/ ⁊ ī tem-
s pore exit⁹ tui diſtribue here-
t ditatē tuā. Cibaria ⁊ virga ⁊
v on⁹ aſino: panis ⁊ diſciplīa ⁊
x op⁹ ſeruo. Opať ī diſciplina
y ⁊ q̄rit requeſcere: laxa man⁹ il-
z li ⁊ q̄rit libertatē. Iugū ⁊ lo-
a rū curuāt collū durū: ⁊ ſeruū
b inclināt opatiōes aſſiduę.
c
d
e
f
g
h
i

enim eſt ſe filijs ſuis vel ſubditis ſubijcere. v Cibaria et virga ⁊c̄. Hic deſcribit auctor qualis debet eſſe ſeruorum nutritura et diſciplina: vt. ſ. habeant victum ⁊ veſtitum: nec vacent ocio: in quibus nō natura deſpicienda eſt: ſed improbitas coercenda. Vere autē ſerui ſunt: qui vitijs ſeruiunt: liberi vō ſunt qui iuſticię obediunt. Vnde Joh. viij. d. Omnis qui facit peccatū ſeruus eſt peccati. Item Joh. viij. e. Si filius vos liberauerit/ vere liberi eritis. Dicit ergo: v Cibaria ⁊ virga et onus aſino/ debenť. Cibaria/ ne deficiat: virga/ ne laciuiat: onus/ vt proficiat. x Panis ⁊ diſciplina ⁊ opus ſeruo. Panis/ ne ſuccumbat: diſciplina/ ne erret: opus/ ne inſoleſcat. Et verum eſt hoc/ tam de ſeruo corporali ꝗ̄ de ſeruo ſpirituali: Vtriqꝫ enim debeť panis ſuſtentationis: non altilia. Diſciplina inſtructionis: opus ſatiſfactionis/ aut ſuperogationis. Moraliter: Tam ſeruus ꝗ̄ aſinus noſter eſt noſtra caro: cui debeť cibus ad ſuſtentationem naturę: virga diſciplinę ad repreſſionē laſciuię: opus ⁊ onus ad perfectionē pęnitentię. Prouerb. xxvj. a. Flagellū equo ⁊ chamus aſino: ⁊ virga in dorſo imprudentiū. Item/ Prouerb. xxix. c. Virga atqꝫ correctio tribuit ſapientiā: puer autem qui dimittiť voluntati ſuę confundit matrē ſuam. Et. j. Qui delicate a pueritia ſua nutrit ſeruum ſuum: poſtea ſentiet eum contumacē. y Operatur in diſciplina: id eſt ſub diſciplina poſitus: z Et quęrit requieſcere/ poſt laborem/ non rebellare. q. d. ſi diſciplinatus fuerit ſeruus: et ſm̄ quod diſciplinatus fuerit operabiť ⁊ non eriget ſe: vel rebellabit tunc contra te: quia diſciplina ⁊ labor operis eius ſuperbiā caſtigabunt. a Laxa manus illi. q. d. ſi laxaueris illi manus ab opere vel labore: b Et quęrit libertatem: non tm̄ requiem ſecum fecit poſt diſciplinā et opus: Et ideo bonū eſt ſemper ſeruum ſub diſciplina ⁊ in opere cuſtodire. c Iugum/ vt in tauro: d Et lorum/ vt in equo: e Curuant collum durum/ tauri vel equi: g Et ſeruū/ maliuolū: h Inclinant: id eſt humiliāt: i Operationes aſſiduę/ ſalua naturę quiete. Moraliter: c Iugum: id eſt pondus pęnitentię. d Et lorum: id eſt rigor diſciplinę: e Curuant: id eſt humiliāt: f Collum: id eſt elationem ſuperbię. g Et ſeruum: id eſt carnem vitijs ſeruire cogentem: h Inclinant/ ad obedientiam ſpiritus: i Operationes aſſiduę: id eſt diſciplinę/ vigilię/ abſtinentię. Vnde. ſ. xxxj. a. Vigilia honeſtatis tabefaciet carnes: id eſt carnales concupiſcentias.

Moraliter

Seruo maliuolo

a Seruo maliuolo.i.rebelli dn̄o ſuo:debenť/ b Tormē
ta/vel/tortura/flagellorꝫ:ne ceruicē erigat. c Et cōpe/
des/vinculorū ne effugiat. d Mitte illū in opationē
ne vacet/ocio. e Multam eni maliciam docuit
ocioſitas:id eſt multorū malorū fuit occaſio. Diabol⁹ eni

a Seruo maliuolo† tortura et
b c compedes:mitte illū in ope/
e rationē ne vacet. Multam
enim maliciam docuit ocio/
f ſitas. In opera cōſtitue eū:
g h ſic eni cōdecet† illū. Quod
i ſi non obaudierit:curua illū
k compedibus/et non ampli/
ficꝫs ſuper omnem carnem.
l m Uerum ſine iudicio nihil fa
n cias graue. Si eſt tibi ſeruus
o fidelis: ſit tibi quaſi anima
p tua. Quaſi fratrem ſic eum

animā ocioſam facile
inclinat ad vanitatem
†tormēta cogitationū:de vani/
tate cogitationum ad
voluptatem affectio/
num:et tandem ad cō
ſenſum ꝛ operationē.
Unde Matth.xij.d.
Ar.ſilli. Cum ſpiritus imun/
dus exierit ab homie
ambulat per loca ari/
da/querens requiē et
non inuenit:tunc di/
cit/ reuertar in domū
ſ.7.c. meam vnde exiui; et
veniens inuenit eam
vacātē/ſcopis mūda/
tā ꝛ ornatā: tūc vadit
et aſſumit ſeptēꝫ ſpūs
ſecū neqꝫores ſe ꝛ ītrātes habitāt ibi. Et iō dic̄ Hiero⁹. Sem
per aliqͩ opis facito/ne diabol⁹ te īueniat ocioſū. Dauid eni
vacās ocio incurrit ī adulteriū berſabee.ij.Regꝫ.xi.a. Que/
ritur:egiſthus quare ſit factus adulter: In promptu cau/
ſa eſt:deſidioſus erat. Ezech.xvj.f. Hec fuit iniqtas ſororis
tue ſodome:ſuperbia/ſaturitas panis ꝛ vini ꝛ ocium ipſius.
Prouerb.xxviij.c. Qui operatur terram ſuam ſaturabitur
panibus:qui autem ſectať ocium replebiť egeſtate. f In
opera cōſtitue eum:id eſt ſeruū. g Sic eni conde/
cet illū:quia ſeru⁹ eſt. h Qd̄ ſi nō obaudierit:id eſt
obedierit: i Curua illū cōpedib⁹:id ē liga illū in vin/
culis ne fugiat verberat⁹. k Et non amplifices ſuper
omnem carnem:id eſt non exaltes eum pꝛeficiendo alijs
hominib⁹:ſicut ſalomon/hieroboam pꝛefecit multis:et tan/
dem inuenit eum rebellem.iij.Regꝫ.xi. l Uerum ſine
iudicio:id eſt ſine diſcretione ꝛ deliberatiōe. m Nihil
facias graue/contra ſeruū tuū: licet malus ſit. Unde.ſ.
xxxij.d. Fili ſine conſilio nihil facias. n Si eſt tibi ſeru⁹
fidelis:id eſt fideliter tua congregās: fideliter conſeruans:
fideliter diſpenſans: o Sit tibi quaſi anima tua:id eſt
ama eum ꝛ ſerua eum ſicut vitam tuam.ſ.vij.c. Seru⁹ ſen/
ſatus ſit tibi dilectus quaſi anima tua. p Quaſi fratrē
ſic eum tracta:id eſt cogita ꝙ fili⁹ dei eſt ſicut tu: ideoqꝫ
ſi malus/ feriēd⁹ eſt:tn̄ quia frater/ diligēdus. Matth.xxiij.
a. Omnes vos fratres eſtis: vnus eſt pater veſter qui in ce/
lis eſt. q Quoniā in ſanguine anime:id eſt ad ſuſtē/
tationem vite tue:vel pecunia multo laboꝛe anime acquiſita
vel in peccato anime tue: r Cōparaſti eum:id emiſti.
Argumentū ꝙ emere hominē in ſeruū peccatū eſt: tn̄ apl̄s
videtur permittere.j.Corꝫ.vij.d. Seruus vocatus es: non
ſit tibi cure: ſed ſi potes fieri liber magis vtere. Col.iij.d.
Serui obedite per oīa dn̄is carnalibus. s Si leſeris eū
iniuſte/nimis affligēdo:vel duriter obiurgādo:vel vite ne/
ceſſaria ſubtrahēdo. t In fugā ꝯuertenť:ſicut auis de
laqueo. v Et ſi extollēs.i.aliquid de rebus tuis tollēs.
x Diſceſſerit/a te. y Quē queras.i.qͣlem:vel in qͣ
habitu: z Et i qͣ via qras illū neſcis: qꝛ forte mutauit
nomē ſuū ꝛ habitum.

Expoſitio Capi. XXXIIII

Ana ſpes ꝛc̄. Quattuoꝛ docet auctoꝛ in h̄ caplo.
Pꝛimo docet nō eē credēdū ſomnijs/augurijs/ꝛ di/
uinatiōib⁹:ſed poti⁹ legi dei qͣ ſine mēdacio ꝯſūmať.
Un̄ Eſa.viij.d. Et cū dixerint ad vos:querite a phytonib⁹
et a diuinis qͥ ſtridēt ī incātationib⁹ ſuis:nūqͩ nō pplꝫs a deo
ſuo reqret viſionē p viuis ꝛ mortuis:ad legē magis. Leuitꝫ.
xix.f. Nō augurabimini nec obſeruabitꝫ ſomnia ꝛc̄. Scd̄o/
docet qͣbus credendū eſt.ſ.exptis ꝛ tēptatis. Tales eni vere
ſciūt/expientia temptationis ꝛ tribulationis. Natura magi/
ſtra ē. Eſa.xxviij.e. Sola vexatio tm̄modo dabit intellectū
auditui:ibi: Qui nō eſt tēptat⁹ qͣd ſcit. Tertio/docet ti
mere deū:ponēs laudes ꝛ vtilitates timoꝛis:ibi: Spūs ti/
mentiū deū. Quarto/docet nō facere elemoſynas de iniu/
ſta poſſeſſiōe ibi: Im
molantis ex iniqͣ.

q tracta: quoniam in ſangui/
r ne anime cōmparaſti eum.
s t Si leſeris eum iniuſte:i fu/
v gam conuertetur:et ſi extol/
x y lens diſceſſerit: quem que/
z ras:et in qua via queras il/
lum neſcis. Ca. XXXIIII
a b Ana ſpes et men/
dacium viro inſen/
c d e ſato/et ſomnia extol
f g lūt imprudētes. Quaſi qͥ ap
h pꝛehēdit vmbram: et pſeqͥť
i k l ventū:ſic et qͥ attēdit ad viſa

Moraliť autēꝫ docet
non ꝯfidere in diuitijs
tpalib⁹: qͣ ſic ſomnia
vana ſť ꝛ vacua veri/
tate. Fiūt aūt ſex mo/ †Sex modis
diſ imaginatiōes ſom fiūt ſomnia
niorꝫ ſicut dic̄ Greg⁹.
in dial. Aliqn̄ ventris
plenitudine:aliqn̄ vē/
tris ꝛ capitis exinani/
tione:aliqn̄ demonis
illuſiōe:aliqn̄ dei re/
uelatiōe:aliqn̄ cogita
tione ſimul ꝛ illuſiōe:
aliqn̄ cogitatione ſi/
mul ꝛ reuelatiōe. Duo
pͥma genera ſomniorꝫ
oēs expimēto cognouim⁹:cetera in ſcripturis inuenim⁹. De
tertio eni dꝛ hic: Multos errare fecerūt ſomnia. De quar/
to dicit Gen̄.xxxvij.b. Audite ſomniū qͦd vidi:dixit ioſeph
fratribus ſuis. Et Matth.ij.d. Defuncto herode:ecce ange/
lus dn̄i apparuit in ſomnis ioſeph. De qͥnto dicit Eccs.v.b
Ubi multa ſunt ſomnia:multe ſunt vanitates. Et.ſ.parū.a.
Multas curas ſequunť ſomnia. De ſexto dicit Daniel.ij.
d. Somniū tuū ꝛ viſiōes capitꝫ tui in cubili tuo hmōi ſunt:
qͦ poſtea diſſerens daniel ꝯ radice cogitatiōis inchoauit di
cens: Tu rex in ſtratu tuo cepiſti cogitare ꝛc̄. Nō eſt qͣ credē
dū ſomnijs:quia quo impulſu fiant/nō facile lucet:tn̄ ſancti
illuſiones ꝛ reuelationes quodā intimo ſopoꝛe diſcernūt: vt
ſciant qͩ a bono ſpiritu percipiāt: vel qͩ ab illuſione patian
tur: vt dicit Greg⁹. Dicit qͣ: a Uana ſpes.i.mendax et
vacua: b Et mēdaciū viro inſenſato:qui non habet
ſenſum diſcernēdi in quo ſperandū ſit/ꝛ in quo nō:et qͣ ſperā
da ſint ꝛ qͣ nō: Hoc eſt:illi⁹ ſpes mēdax eſt ꝛ vana qui ſperat
in trāſitorijs. Un̄ Sap.iij.c. Uacua eſt ſpes illorꝫ ꝛ laboꝛes
ſine fructu. Impij ſpes tanqͣ lanugo eſt qͣ a vēto tolliť. Itē Sap.5.c.
illi⁹ ſpes vana ē ꝛ vacua:qͥ ſine meritis ſperat pꝰuenire ad re/
gnū: Nā vera ſpes certa expectatio future btitudinis ex gr̄a
ꝛ meritꝫ pꝰueniēs. Sap.xvj.d. Ingrati ſpes tanqͣ hyberna/
lis glacies tabeſcet ꝛ diſperiet tanqͣ aqua ſupuacua. c Et
ſomnia.i.phātaſtice rōnes ꝛ ſomniorꝫ viſiōes: d Extol/
lūt/i ſupbiā: e Imprudētes:qͥ neſciūt diſcernere inť ſom
nia illuſionū ꝛ reuelationū. Uel/ c Somnia.i.honoꝛes/et
diuitie ꝛ delitie tempales. d Extollūt.i.extra ſe tollūt: e
Imprudētes:qͥ neſciūt diſcernere inť ꝟitatē et ſomniū:et
ſomniū veritatē dicūt ꝛ falſos honoꝛes/ falſas diuitias/ fal/
ſas delitias: veros honoꝛes/veras diuitias/veras delitias opi
nanť. Prouerb.xiij.a. Eſt qͣſi diues cum nihil habeat. Eſa.
xxix.c. Somniat eſuriēs ꝛ comedit: cum aūt fuerit expgefa/
ctus/vacua eſt aīa ei⁹. Un̄ Ps̄. Dormierūt ſomnū ſuū ꝛ ni/ Ps̄.75.
hil īuenerūt oēs viri diuitiarū ī manib⁹ ſuis. f Quaſi qͥ
apprehēdit.i.apprehēdere intēdit: g Umbrā/ qͣ vana
eſt/ꝛ fugit ſequētē:ꝛ ſequiť fugientē. h Et pſequiť.i.aſ/
ſeqͥ pfecte nitiť: i Uentū/qͥ nec videri/nec teneri/nec ap/
pꝛehēdi pōt:qꝛ tenuiſſim⁹ ꝛ leuiſſim⁹ ē. k Sic ꝛ qͥ attē/
dit.i.deſideriū ꝛ attētionē reddit: l Ad viſa mēdacia:
id eſt ad bona tpalia:qͣ recte ꝛ vmbꝛa ꝛ vent⁹ ꝛ viſa mēdacia
dicunť. Umbꝛa qͩdē:qꝛ imaginē bonitatꝫ habēt/ſed nō veri/
tatē. Itē vmbꝛa veſpe longioꝛ ē:ſic amoꝛ tpaliū ſole grē oc/
cidēte creſcit. Un̄ Hiere.vj.a. Ue nob:qꝛ declinauit dies:
qꝛ longioꝛes facte ſūt vmbꝛe veſperi. Itē vmbꝛa ſequiť fugi
entē ꝛ fugit ſequētē:ſic tpalia.ſ.xj.b. Si ſecut⁹ fueris nō ap/
phēdes ꝛ nō effugies ſi pꝛecucurrerꝫ. Uent⁹ aūt dicūť tpalia:
 quia hoīes ſicut

a mendacia. Scḋm hoc viſio
b ſomniorū. Ante faciē hoīs ſi
c militudo alterius hoīs. Ab
d e imūndo q̇d mūdabit? Et á
f mēdace quid verū dicetur?
g h Diuīnatio erroris ēt augu-
ria mēdacia ꝛ ſomnia male-
i facientiū/vanitaſ ē. Et ſicut
k l pturiētiſ cór tuū phāntaſias
m patit: niſi āb altiſſimo fuerit
n emiſſa viſitatio: nē dederis i
o p illis cór tuū. Multos enim
q errare fecerūt ſomnia: ēt ex-

ciderūt ſperātes in illis. Si-
r nē mēdacio ꝯſūmabit ver-
s bū†legis: ēt ſapiētia i ore fi-
t v delis†cóplānabit. Qui non
x eſt temptat⁹ qúid ſcit? Uir in
y z mūltiſ exptus cógitabit mul
a ta: ēt q̇ multa didicit ēnarra-
b c bit intēllectū. Qui nó eſt ex-
d e pert⁹ páuca†recogſcit. Qui
f g aūt i multiſ†fatu⁹ ē: mūltiplica
h bit maliciā. Qui tēptat⁹ nó ē
i k qūalia ſcit? Qui†implanta-
l tus eſt: abundabit nequitia.

quia hoīes ſicut nubeſ agitāt/tumultū faciūt ꝛ inflant. Oſee xij.a. Ephraim paſcit ventū ꝛ ſequit eſtū. Uiſa mēdacia dicunt/viſa quidē: qꝛ in eis ſtat oculus amatoris cū deberet ꝑ ea trāſire ad viſionē creatoris: vt eſſent via non finis. Unde Aug⁹. Ue illis dn̄e q̇ diligūt nutus tuos ꝓ te. Mendacia ſo dicunt: quia ſatietatem ꝓmittunt ꝛ famē pariunt: qꝛ: Quo

Ouidius .i. faſtorū. plus ſūt potę plus ſitiūt aquę. Ecc̄s.v.b. Auarus non implebitur pecunia. Prouer. x.a. Qui nitit mēdacijs: hic paſcit vētos: idē aūt ipſe ſeqt aues volantes. Hiere.viij. b. Apphēdert mēdaciū ꝛ noluert reuerti.

Pſ.4. B Pſ. Filij hoim vſq̄ quo ḡui corde: vt q̇d diligitis vanitatē ꝛ q̄ritis mēdacium. a Scḋm hoc viſio ſomniorū. i. ſimilia ſunt apprehēſio vmbrę: et pſecutio venti: et viſio ſomniorū: Nā in oībus ē vanitas/ꝛ nulla veritas: Et h̄ ꝓbat.ſ̄. b Ante faciē hoīs/ſomniātis vel dormientis. c Similitudo alteri⁹ hoīs/apparet. i. diaboli: q̇ transfigurat ſe in ſpeciē hoīs vel mulieris vt deludat dormientes. Un̄ Matth.xiij.d. Inimicus hō hoc fecit. d Ab imūdo q̇d mūdabit. i. a diabolo q̇d mūdum prouenietꝫ e Et a mēdace. i. a diabolo: qui eſt mēdax ꝛ pater mendacij: Joh.viij.f. f Quid verū dicetur? Dicit Rab. q̄ diabolus nōnunq̄ ſolet multa vera ꝑdicere/vt ad extremum valeat animā aliq̄ falſitate laqueare. Item ab imūdo ꝑdicatore quid mūdabit? Nihil. Greg⁹. Nō valet ſordes tergere man⁹ q̄ lutū tenet. Ro.ij.c. Qui ꝑdicas nō furādū furaris? e Et a mēdace/doctore: f Quid verū dicet? Illó qȯ nō faciūt. Mat.xxiij.a. Dicūt eni qȯ nō faciūt. g Diuinatio erroris. i. ducēs i errorē. h Et auguria mēdacia ꝛ ſomnia malefaciētiū/ē vanitaſ. i. q̇libet iſtorū q̄tuor: diuinatio/auguriū/mēdaciū/ſomniū malefaciētiū. Diuinatio erroris dicit mēdax futurorū ꝑdictio: quę eſt in pſeudo ꝓphetis: q̇ non ſpū dei illuminati/ſed ſpū ꝓprio agitati: futura mendacit predicūt. Un̄ Hiere.xxiij.d. Nō mittebā ꝓphetas ꝛ ipſi currebāt: non loquebar ad eos: ꝛ ipſi ꝓphetabant. Eſt etiā diuinatio erroris i demonib⁹: q̇ in obſeſſis aliqn̄/qn̄q̄ in phytonib⁹ mendacit futura ꝑdicūt. Et hęc diuinatio: vanitas eſt: quia ei nulla ſubeſt veritas. Augurium eſt maleficiū: quo q̇s ſe ſimulat i garritu vel i volatu auiū perpendere futura: et hoc vanitas eſt. Mēdaciū pōt dici maleficiū haruſpicū: qui in fibris aīaliū circa aras ſe ſimulāt futura pſpicere: vel aſtronomorū q̇ i aſtris futura ꝯſiderāt: et hoc vanitaſ ē. Somniū malefaciētiū ē qȯ ex illuſiōe demonū fit: et h̄ vanitas eſt. Oīa hęc ꝓhibita ſunt in lege. Leuitſ.xix.f. Nō augurabimini: nec obſeruabitſ ſomnia. Nume.xxiij.d. Nō eſt auguriū i iacob: nec diuinatio i iſrael. Deut.xviij.b. Nō iueniat in te q̇ luſtret filiū ſuū aut filiā ducēs ꝑ ignē: aut qui hariolos ſciſcitet: aut obſeruet ſomnia atq̄ auguria: nec ſit malefic⁹ neq̄ icantator: nec phytones ꝯſulat nec diuinos et quęrat a mortuis veritatē. i Et ſicut parturiētiſ cor tuū phātaſias patit niſi ab altiſſimo fuerit emiſſa viſitatio. Phātaſię parturiētiū dicunt phātaſticę viſiōes quas pariunt mulieres in partu ex humorib⁹ reſolutis ꝛ fumis aſcendentib⁹ ad cerebrum/ſicut accidit febricitantib⁹ de acuta: ſic cor illius qui credit augurijs ꝛ diuinatiōibus ꝛ mēdacijs ꝛ ſomnijs: Sed cū gratia dei cordi infundit quę mētem illuminat/hęc phantaſmata fugat: qꝛ ſimul eſſe non poſſūt error et ṽitas. Et hoc ē qȯ dicit: i Sicut parturiētiſ/mulieris: id eſt in partu vel ad partum laborantis/cor patit phantaſias: Ita/ k Cor tuū: q̇ credis augurib⁹ ꝛ diuinis:

l Phantaſias patitur: id eſt a phantaſmatib⁹ imutat et trahitur in errorem. m Niſi ab altiſſimo fuerit emiſſa viſitatio: id eſt gratia illuminās ꝛ diſcernens et etiam ſomniū ꝛ viſionē. Un̄ rogat Pſ. Uiſita nos de⁹ in ſalutari tuo. Pſ.105.
n Ne dederiſ i illis/diuinatiōib⁹: o Cor tuū: vt credaſ eis. p Multos eni errare fecerit ſomnia. i. falſū ꝓ ṽo credere. q Et exciderūt: a ṽitate/a grā vl a vita vel a ſpe: ſperāteſ i illis/ſomnijſ. Sic cuidaꝫ olim accidit: q̇ dū vehemēt attēderet ſomnijs/ſomniauit ſe diu victurū: cunq̄ multa bona vitę ſuę in annos plurimos cógregaſſet/repente mortuus eſt: et oēs diuitias ſuas reliquit intactas. Sicut etiam legitur de diuite ampliante horrea ſua: Lucſ.xij.c. Et cum omia congregaſſet: nocte ſubito mortuus eſt. Ecc̄s.v.b. Ubi multa ſunt ſomnia: plurimę vanitates. r Sine mendacio conſūmabitur verbum legis. q.d. falſa ſunt ꝛ vana auguria et ſomnia: et ideo non eſt illis credendū: ſed omnia quę in lege ſunt/tam noua q̄ vetera/vera ſunt: et idcirco credendum eſt legi dei. Unde.ſ̄.xvj.d. Nō ſis incredibilis verbo illi⁹. Itē ſ̄.xxxiij.a. Homo ſenſatus credit legi dei: et lex illi fidelis. s Et ſapientia in ore fidelis/doctoris. t Complanabitur: id eſt plane ꝛ aperte docebit. Fidelis autem doctor dicitur: qui in doctrina ſua quęrit tm̄ dei honorem: et ꝓximi ędificationem. Et ideo doctrina fidelis in duobus conſiſtit. In increpatione vitiorum: et reſeratione ſecretorum. Unde Beda ſuper Exodū. Qui ſermoneꝫ facit ad populū: non ſolū increpādis reatib⁹: nec ſolū reſerādis ſentētijs ſcripturarum debet inſtare ſecretis: ne tm̄ de peccatorū correctione diſputans/minus audiatur: vel myſteriorum tm̄ ſecreta reſerans/minus proſit. Temperet ergo ex vtroq̄ ſermonem: vt ſecretorum cęleſtiū pandat ſuauitatem: ꝛ morū correctionem quaſi bis tinctū coccū in habitu ſuo demonſtret. v Qui non eſt temptatus: id eſt tribulatione probatus et exercitatus: x Quid ſcit? q.d. parum aut nihil: quia ſola vexatio dat intellectum auditui: Eſa.xxviij.e. y Uir i multis expertus: id eſt exercitatus ꝛ eruditus. z Cogitabit multa/ad eruditionē aliorum. Experientia eni optima magiſtra eſt. a Et qui multa didicit/ab alio: vel experimento: b Enarrabit/alijs: c Intellectum: id eſt doctrinam intelligibilem. Unde.ij.Corſ.j.a. Benedictus deus qui conſolatur nos in omni tribulatiōe noſtra vt poſſimus et ipſi conſolari eos qui in omni preſſura ſunt per exhortationem qua exhortamur ꝛ ipſi a deo. d Qui nō eſt expertus/tribulationem: vel in multis exercitatus: e Pauca recognoſcit: id eſt realiter: id eſt vere cognoſcit. f Qui autē in multis fatuus eſt: id eſt inexpertus vel inſcius. g Multiplicabit maliciam: quia cū ad multa intendat: et ad nulla cor applicat/in omnibus errat. Ideo dictum eſt.ſ̄.xj.b. Fili ne in multſ ſint actus tui. Glo. ſic exponit: f Qui in multis fatuus eſt: id eſt mente mutabilis: actiōe inſtabilis: fide non firmus: g Multiplicabit maliciam: id eſt varios hereticorū ſequetur errores: et multis ſeruiet impietatibus ꝛ peccatis. h Qui temptatus non eſt: id eſt tribulationib⁹ exercitatus ꝛ examinatus: i Qualia ſcit? q.d. et ſi aliqua vidit/neſcit vere qualia ſunt. Multa eni bona vident inexpertis: quę ab expertis mala iudicantur. k Qui implātatus eſt: id ē in ſcripturis ꝛ moribus infundat⁹. Uel/ Qui implātatuſ eſt: id eſt inconſtans ꝛ mutabilis: l Abūdabit neq̄tia: id eſt de cogitatiōe

Al. †regis
al. †cóplaci
Al. †cogno
Al. †factus
Al. †implar

id eſt de cogitatione coꝛruit in delectationē: de delectatione in conſenſum/ de conſenſu in opus: de opere in ꝯſuetudinē: d ꝯſuetudine in deſperationē. Unde. ȷ̄. ij. c. Ue his qui ꝑdiderūt ſuſtinentiam: et qui dereliquerūt vias rectas ꝛ diuerterūt i vias prauas. Ex ſerie ipſa littere patet ꝙ ſoli iuſti temptari dicuntur: qui ꝓ iuſticia ſuſtinent tribulatiōes/ ſiue ex carne/ ſiue ex mundo/ ſiue a demone. Aduerſus h̄ tria regna ſancti cōtinuam pugnā habent. Un̄ Heb. xi. f. Sancti per fidem vicerunt regna. Job. vij. a. Militia eſt vita hoīs ſuper terram. Ut aūt facilius credat̄ auctori: dicit ſe in multis expertū: et ideo dignū fide.

a b c Multā vidi ēnarrādo: ꝛ plūrimas verboꝛum conſuetu-
d dines. Aliquotiens vſq̄ ad
e f moꝛtem periclitat⁹ ſum hō-
g rum cauſa: et liberatus ſum
h gratia dei. Spiritus timen-
i tium deum queritur: et in re-
k ſpectu illius benedicetur.
l m Spes enim illoꝝ in ſaluā-
n tem illos: et oculi dei in dili-
o gētes ſe. Qui timet †dn̄m ni-

C Gl. idē

a Multa vidi. i. intellexi: b Enarrādo. i. per enarrationē alioꝝ. c Et plurimas verboꝝ ꝯſuetudines. i. diuerſos modos loquendi: quib⁹ ꝯſueuerūt loqui doctores in diuerſis facultatib⁹ ꝛ in diuerſis terris. d Aliquotiens vſq̄ ad moꝛtem/ coꝛpis: e Periclitat⁹ ſum. i. fatigatus et periculo moꝛtis expoſit⁹: f Hoꝝ cauſa. i. vt addiſcerē hec.

In ꝓlogo bible ca. i. Sic narrat Hiero⁹ de platone: q̄ athenis magiſter extiterat et potens: cui⁹ doctrinā academie gymnaſia ꝑſonabant: ꝛ tn̄ peregrin⁹ ꝛ diſcipulus factus/ malens aliena verecūde diſcere ꝙ̄ ſua impudent̄ ingerere. Unde Jaco. iij. a. Nolite plures magiſtri fieri fratres mei. g Et liberat⁹ ſū gr̄a dei:

Pſ. 33. non ſapiētia vel foꝛtitudine ꝓpꝛia. Pſ. Clamauerūt iuſti et dn̄s exaudiuit eos: et ex oīb⁹ tribulatiōib⁹ eoꝝ liberauit eos. ij. Pet. ij. b. Nouit de⁹ pios de temptatiōe eripe. h Spiritus timentiū deū querit̄. i. timens deū ſpūali timoꝛe querit̄ a deo vel ab eccleſia. i. approbat̄ a deo: vel queritur qꝛ

Pſ. 41. rarus eſt: vel queritur. i. conqueritur de ſeipſo. Pſ. Quare

Pſ. 21. triſtis es aīa mea ꝛ quare ꝯturbas me. Et de deo. Deus de⁹ meus reſpice in me: q̄re me dereliquiſti. i Et in reſpectu illi⁹. i. dei/ actiue. i. ſi reſpiciat deū oculo fidei: vel paſſiue id eſt ſi reſpiciat̄ a deo oculo miſericoꝛdie. k Bn̄dicet̄/

Pſ. 33. ſpūs timentiū eterna bn̄dictione. Pſ. Oculi dn̄i ſuꝑ iuſtos. Uel/ i In reſpectu illi⁹ bn̄dicet̄. i. bon⁹ dicet̄. i. bon⁹ efficiet̄: et eterna bn̄dictiōe dign⁹. Et ē iſte reſpect⁹ miſcdie ḡre collatio. Joh. j. f. Intuit⁹ eū ieſus dixit ei: tu es ſimon fili⁹ iohāna. Luc. xxij. g. Cōuerſ⁹ dn̄s reſpexit petꝝ: ꝛ recoꝛdat⁹ ē petr⁹ v̄bi dn̄i. l Spes eni illoꝝ. i. timētiū deū. m In

Pſ. 122. ſaluantē illos. i. in deū/ nō in mūdū. Pſ. Sic oculi ancille i manib⁹ dn̄e ſue: ita oculi nr̄i ad dn̄ꝫ deū nr̄m donec miſe-

Pſ. 33. reat̄ noſtri. n Et oculi dei in diligētes ſe. Pſ. Oculi

Pſ. 31. dn̄i ſuꝑ iuſtos. Et alibi. In via hac q̄ gradieris firmabo ſuꝑ te oculos meos. Etiā in malos ſunt oculi dn̄i: qꝛ tā bonos ꝙ̄ malos reſpicit dn̄s. Prouerb. xv. a. In omni loco oculi dn̄i ꝯtemplant̄ bonos ꝛ malos. Sed bonos ad remunerandū in gloꝛia: malos ad puniendum in gehenna. o Qui timet dn̄m/ filiali timoꝛe: p Nihil trepidabit/ timoꝛe humano vel mūdano vel timoꝛe paſſiōe: licet timoꝛe ꝓpaſſione ſiue naturali moꝛtē timeat. Prouerb. xxviij. a. Juſtus q̄ſi leo confidens/ abſq̄ terroꝛe erit. Itē. xxx. d. Leo foꝛtiſſim⁹ aīalium ad nullius pauebit occurſum. Hinc dicit dn̄s diſcipulis/ Matth. x. c. Nolite timere eos q̄ occidūt coꝛpus. Et Luc. xij. a. Nolite timere puſillus grex. q Et non pauebit qm̄ ipſe: id ē deus: r Eſt ſpes eius: id eſt timentis deum. De quo ſubdit: s Timentis deum/ filiali vel initiali timoꝛe: t Beata eſt anima eius/ in btītudine vie: tandeꝫ beatitudine patrie. ȷ̄. j. b. Timoꝛ dn̄i gloꝛia ꝛ gloꝛiatio ꝛ leticia ꝛ coꝛona exultationis. Item. ȷ̄. xxv. b. Beat⁹ cui datum eſt timere deum. v Ad quem reſpicit/ deus niſi ad trementē ſe. Eſa. lxvj. a. Ad quem reſpiciaꝫ niſi ad pauꝑculū et humilē ꝛ cōtritū ſpiritu ꝛ trementē ſermones meos: Item/ ad quē reſpicit/ timens deum: niſi ad deū: x Et quis eſt foꝛtitudo eius: niſi deus. ij. Reg. xxij. a. Dn̄s petra mea ꝛ robur meū. y Oculi dn̄i: id eſt miſerationes dn̄i. z Super timētes eū: ſicut oculi matris ſuꝑ filiū ſuum: vt ſi foꝛte ceciderit/ ſtatim eleuet eū: vel a caſu ꝑcaueat.

p q hil trepidabit et non paue-
r bit quoniā ipſe eſt ſpes ei⁹.
s t Timent. dn̄m beata eſt ani-
v ma eius. Ad quē reſpicit: et
x y †quis ē foꝛtitudo ei⁹: Ocu-
z a li dn̄i ſuper timentes eū: pro
b tectoꝛ potentie: firmamentū
c vtut. tegimē ardoꝛis: et vm
d e brāculū meridiani: depcatio
f offēſiōis et adiutoꝛiū caſus:
g h exaltās aīam/ et illuminans

Et poſt ſubiungit auctoꝛ vndecim bona q̄ facit dn̄s timentib⁹ ſe/ dicens: a Protectoꝛ potentie: id eſt protectoꝛ potenſ ē dn̄s timentiū ſe/ protegens eos potenter ab omni aduerſitate. Ul/ Protectoꝛ potentie: id eſt protegens potentiam quaꝫ dedit timētibus ſe: ad bene agendum/ ad declinandū a malo. Unde Pſ. Protectoꝛ noſter aſpice deus. Uel/ Protectoꝛ potentie: id eſt contra potentiam malignoꝝ ſpirituū. b Firmamentū virtutis: id eſt firmans ꝛ confoꝛtans virtutem collatā timentibus ſe: vel dans firmamētū virtuti. Multoꝛum eni virtus debilis eſt: qꝛ nō habet firmamētū. Pſ. Dn̄s firmamentū meū. c Tegimen ardoꝛis: id eſt contra ardoꝛem cōcupiſcētie et diabolice inflāmationis. Nō enim ceſſat diabolus ſufflare ꝛ incendere prunas concupiſcētie i nobis. Unde Job. xlj. b. Halitus ei⁹ prunas ardere facit: ꝛ flāma de oꝛe ei⁹ egredit̄: id eſt inflāmans ſuggeſtio: q̄ nos oēs incēderet niſi dn̄s ꝑſtaret tegimen ardoꝛis. Eſa. iiij. b. Suꝑ oēm gloꝛiā ꝓtectio et tabernaculū et vmbꝛaculū diei ab eſtu: et ſecuritatē ꝛ abſcōſionē a turbine ꝛ a pluuia. Tria ponit. Ab eſtu inflātis ſuggeſtiōis diaboli: a turbine mūdi: a pluuia. i. titillatiōe carnis. d Et vmbꝛaculū meridiani. i. refrigeriū ꝯ eſtū ꝑſecutionis vrentis ꝛ feruentis/ ſic ſol feruet in meridie. Un̄ Pſ. In ſole: id eſt in feruente ꝑſecutione/ poſuit tabernaculū ſuū: id ē coꝛpus ſuū. Uel/ Umbꝛaculū meridiani: id eſt refrigerium contra incentiua libidinis. Et videtur auctoꝛ tangere quattuoꝛ genera temptationū: que tangit Pſ. ibi: Nō timebis a timoꝛe nocturno ꝛc̄. Primū temptationis genus: leue/ ſed occultum: qd̄ dicitur timoꝛ nocturnus. Contra hoc eſt protectoꝛ potentie. Secundū genus temptatiōis leue/ ſ apertum: et dicitur ſagitta volās in die. Cōtra hoc eſt firmamentū virtutis. Tertium genus temptatiōis eſt graue ꝛ occultum: qd̄ dicitur negociū perambulans in tenebꝛis. Contra hoc eſt tegimē ardoꝛis. Quartū genus temptationis dr̄ graue ꝛ apertum: qd̄ dicitur incurſus ꝛ demonū meridianū. Cōtra hoc eſt vmbꝛaculū meridiani. Et ita patet ꝙ dn̄s adiutoꝛ eſt in omni temptatiōe. Unde. ij. Pet. ij. b. Nouit dn̄s pios de temptatione eripere. Et Pſ. Cum ipſo ſum in tribulatione eripiam eum. e Depꝛecatio offenſionis: id eſt depꝛecabilis ſuper offenſiōe peccatoꝝ: vel depꝛecās patrem pꝛo offenſiōe hoīm. Ipſe eni eſt aduocat⁹ humani generis apud patrē: vt dr̄. j. Joh. ij. a. Aduocatū habem⁹ apd̄ patrē ieſū chꝛiſtū iuſtū. Glo. ſic exponit: e Depcatio offenſiōis: id ē ꝓpitiatio ꝓ pctīs nr̄is. Un̄. j. Joh. ij. a. Ipſe ē ꝓpitiatio ꝓ pctīs nr̄is. Daniel. ix. b. Tibi dn̄o deo nr̄o miſericoꝛdia ꝛ ꝓpitiatio. f Et adiutoꝛiū caſus: id eſt iuuās per gratiā: et pꝛecauēs a caſu peccati vel inferni: vel eleuans a caſu/ ſi foꝛte ceciderint timentes eum. Unde Pſ. Adiutoꝛ in opoꝛtunitatib⁹ in tribulatione. Prouer. xxiiij. b. Septies cadit iuſtus ꝛ reſurgit. g Exaltans animam/ i creatione: quia creat eam ad imaginē ꝛ ſimilitudinē ſuā. In recreatione/ refoꝛmādo imaginem ꝛ reſtituēdo ſimilitudinē. In ꝓgreſſu vite/ perducendo ad perfectionē virtutum. Exaltans animam/ timentiū ſe attentius per cōtemptum ad celeſtia per deſiderium. j. Reg. ij. b. De ſtercoꝛe eleuat pauperem: vt ſedeat cum pꝛincipib⁹: et ſolium gloꝛie teneat. h Et illuminans oculos/ mentis ad cognoſcēdū deū/ ſe/ et pꝛo-

Al. †qui

Pſ. 83.

Pſ. 17.

Pſ. 18.

Pſ. 90. Quattuoꝛ genera tēptationū

Pſ. 90.

Pſ. 9.

ximū. Deū/ne deſperet. Se/ne ſupbiat. Proximū/ne lędat.

Ps.12. Pſ. Illumina oculos meos ne vnꝙ̄ obdormiam in mor/ te. a Dans ſanitatem/ impaſſibilitatis. b Et vi/ tam/ imortalitatis. c Et benedictionē/ eternę heredi/ tatis. De q̄ Mat.xxv.c. Venite bñdicti. Vel ſic: a Dās ſanitatem/ naturę: quia ſanabiles fecͭ na/ tiones: Sap.j.d. b Et vitam/ gratię. c Et benedictionē/ glorię: quia illic man/ dauit dñs benedictio nem ꝛ vitam vſꝙ̄ i ſe culum. Ecce vndecim bona quę facit dñs ti/ mentibꝰ ſe: Et duode cimū eſt fortitudo: de quo ꝓdixerat: Quis eſt fortitudo eius. q.d. ipſe eſt fortitudo eiꝰ. Et notādꝰ ē ordo ꝛ ꝓceſſꝰ. Fortitudo ē

14.q.5.c. imolās

Prouer.15.b

Ps.132.

14.q.5.c. ſcriptū

Ar. ✝ oblatiões

a oculos: dāns ſanitatē ēt vi/
b tam ꝛ benedictionem. Im/
c/d/e mōlantis ex iniquo/ oblatio
f eſt maculata: ēt non ſunt be/
neplacitę ſubſannatiões in/
g iuſtorum. Dominus ſolus
h/i/k ſuſtinentibus ſe in viā veri/
tatꝭ ꝛ iuſticię. Dona iniquo/
l/m rum nōn probat altiſſimus:
n nēc reſpicit ī oblationibus
o iniquoꝝ: nēc in multitudine
p ſacrificioꝝ eoꝝ ꝓpitiabitur

dñs: qꝛ dat fortitudinē: ꝛ nō tm̄ dat: ſed etiā ꝓtegit. i. ꝯſeruat ꝛ ꝯfirmat. Vñ cū dixiſſet: Quis ē fortitudo eiꝰ/ ſubiūxit ſtati: Protector potētię: firmamētū virtutꝭ. Itē iu/ uat cōtra temptationes et ſuggeſtiones hoſtis: Nam ſequi/ tur: Tegimē ardoris: ꝛ vmbraculū meridiani. Itē orat pro nobis: et releuat a caſu: Unde ſequitur: Depreca tio offenſionis ꝛ adiutoriū caſus. Item dat gratiam bonę ꝯuerſationis: et lumen ꝯtemplationis: Unde ſequitur: Exaltans animam: ꝛ illuminās oculos. Item dat ſanitatem ꝯſcientię: et vitam gratię: et benedictionē glorię: ſi cut dictum eſt. d Immolantis ex iniquo/ lucro: vt ē vſura/ furtum/ rapina: et huiuſmodi: e Oblatio eſt ma/ culata/ coram deo: non ꝙ ipſum oblatum ſit maculatū: ſed actio offerentis/ peccatum eſt: quia rem alienam quaſi ſuam dat: ꝛ facit ſe impotentem reſtituere. Sed contra. Luc.xvj. c. Facite vobis amicos de mām̄ona iniquitatis. Sol. Ini/ quum tribus modis dicitur. Iniquū enim eſt iiuſte acquiſi/ tum. Item iniuſte retentum. Item vtroꝙ̄ modo. De primo iniquo poteſt fieri elemoſyna/ ſiue oblatio: vt de meretricio. De ſecūdo et tertio nō: verbi grā: de vſura et furto ꝛ hmōi. Unde qd̄ dicitur Luc.xvj. intelligiͭ de iniquo ꝑmo modo: qd̄ autem hic dicitur/ intelligiͭ de iniquo ſecūdo modo ꝛ ter/ tio. Verūtm̄ ſciendū eſt ꝙ vno modo poteſt fieri oblatio ſiue elemoſyna grata deo/ de quolibet iniquo. ſ. per reſtitutionē. Sed contra hoc qd̄ dictum eſt. ſ. ꝙ de meretricio poteſt fieri oblatio: videͭ dici cōtrariū Deut.xxiij.c. Non offeres mer/ cedem proſtibuli. Sed dicimꝰ ꝙ moyſes hoc dicit in ſuggil/ latiōe peccati: ꝛ ne per oblationē huiuſmodi crederet ille vel illa ſatiſfeciſſe. f Et non ſunt beneplacitę ſubſanna tiones iniuſtorū: id eſt oblationes de alieno: quibꝰ videͭ offerēs deū deridere offerēdo qd̄ nō eſt ſuū: et ꝑ h̄ volens eū placare: cū dicaͭ Prouer.iij.b. Honora dñm de tua ſubſtā/ tia. Et Eſa.lviij.c. Frāge eſuriēti panē tuū: nō alienū. Ideo dicit ſalomon Prouer.xv.b. Victimę impioꝝ abomiabiles dño. Itē Prouer.xxj.d. Hoſtię impioꝝ abomiabiles ſūt q̄ offerūͭ ex ſcelere. g Dñs ſolꝰ/ ſupple adeſt q̄ſi adiutor fide lis. h Suſtinētibꝰ. i. expectātibꝰ. i Se/ deum. ſ. k In via veritatis ꝛ iuſticię. i. in vera fide: q̄ ē via v̄itatis: ꝛ in vera pęnitentia quę eſt via iuſticię. Eſa.xxxj.a. Vę qui deſ/ cēdunt in ęgyptū ad auxilium in equis ſperantes. l Do/ na iniquorum: id eſt de iniquo data: m Non pro/ bat altiſſimus: ſed reprobat. n Nec reſpicit in ob/ lationibus iniquorū: id eſt non ſuſcipit oblationes ab iniquis: Sicut dicitͭ de cain. Geñ.iiij.a. Et non reſpexit de/ us ad cain nec ad munera eius. o Nec in multitudi/ ne ſacrificiorum/ talium: id eſt miniſtrorū qui offerunt: nec tm̄ peccata dimittunt: p Eorum propitiabiͭ pec/ catis: vt per hęc ſacrificia deleantur. Dona/ dicit: quę pau/

Ar. ✝ iniuſtorū

peribus erogantur. Oblationes: quę altari vel miniſtris ec/ cleſię offerūtur. Sacrificia: quę dño īmolantur. Nullū iſto/ rum ſi fiat ī peccato mortali vel ex iniquo/ valet ad ſalutē: vel pctōꝝ remiſſionē. Eſa.j.c. Quo mihi multitudinē victimaꝝ veſtraꝝ dicit dñs: plenꝰ ſū. q Qui offert ſacrificiū ex

q pctis. Qui offert ſacrificiū
r/s ex ſuba pauperū: q̄ſi q̄ vi/
ctimat filiū in ꝯſpectu patris
t/u ſui. Panis egētiū vita pau
x peris eſt: qui defraudat illū/
y/z homo ſanguiſ ē. Qui aufert
a in ſudore panē/ q̄ſi q̄ occi/
b dit proximū ſuū. Qui effun
c dit ſanguinē ēt q̄ fraudē fa/
d cit mercennario frātres ſūt.
e/f Unus edificans ēt vnꝰ de/
g ſtruens: quid ꝓdeſt illis niſi

ſubſtantia paupe rū: quaſi qui vic/ timat filium in cō/ ſpectu patris ſui: id eſt abominabile eſt huiuſmodi ſacrificiū. Unde Glo. Valde de teſtabile eſt ſacrificiū qd̄ orbati patris dolo ri cōparaͭ. Sed ſub/ ſtantia pauperum eſt quicquid ſuperabun/ dat: ergo peccat qui il lud offert. Rñſio. Lo/ quiͭ de rapto vel de furto. Unde ſic debet itelligi. Qui offert: B

tēplo vel miſtris: r Sacrificiū ex ſubſtātia pauperꝝ: rapta vel furata. s Quaſi q̄ victimat filiū in ꝯſpectu pr̄is ſui: qꝛ offendit deum: ſuſtētationē pauperū auferendo eis. Rabanus. Quidā quanta largiuntur reſpiciūt: ſed quā/ ta rapiūt nō attendunt: et ideo quę largiunͭ in ſacco pertuſo reponūt. Prouerb.vj.d. Zelꝰ ꝛ furor viri non parcet in die vindictę: nec acquieſcet cuiuſꝙ̄ precibus: nec ſuſcipiet pro re/ demptione dona plurima. t Panis egentium: id eſt eſt cibus qualiſcunꝙ̄. v Vita pauperis eſt: id eſt ſu/ ſtentatio vitę. x Qui defraudat illum/ pauperem au/ ferendo ſua: vel retinendo mercedem laboris eius: y Ho/ mo ſanguinis eſt: id ē homicida: quia ſubtrahit ei victū. Unde Augꝰ. Paſce fame morientem: ſi nō paueris/ occidi/ ſti. Multo fortius qui victum ſubtrahit. Leuit.xix.c. Non morabitur opus mercennarij tui apud te vſꝙ̄ mane. Deut. xxiiij.c. Non negabis mercedem indigentis ꝛ pauperis fra/ tris tui: ſed eadem die reddes ei precium laboris ſui ante ſo/ lis occaſum: quia pauper eſt/ et ex eo ſuſtētat animam ſuam: ne et clamet contra te ad dñm: et reputetur tibi in peccatum. Nota quattuor peccata quę propter enormitatē dicunͭ cla/ mare ad deum. Homicidiū. Geñ.iiij.b. Ecce vox ſanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. Job.xvj.d. Terra ne operias ſanguinem meum: nec inueniat locum latēdi clamor meus. Itē oppreſſio pauperum. Exo.ij.d. Ingemiſcentes fi lij iſrael vociferati ſunt: aſcenditꝙ̄ clamor eorū ad dñm ab operibus. j. xxxv.c. Nonne lachrymę viduę ad maxillam deſcendunt ꝛ exclamatio eius ſuper deducentem eas: Item peccatum ſodomiticum. Geñ.xviij.c. Clamor ſodomorum et gomorręorum multiplicatus eſt: et peccatum eorum ag/ grauatum eſt nimis: deſcendam ꝛ videbo vtrum clamorē q̄ venit ad me opere compleuerint. Item detentio vel defrau/ datio mercedis mecennariorū. Jaco.v.a. Ecce merces ope/ rariorum veſtrorum qui meſſuerunt regiones veſtras quę fraudata eſt a vobis/ clamat: ꝛ clamor eorum in aures dñi ſa baoth introiuit. Sequitur: z Qui aufert in ſudore panem: id eſt ſubſtantiaꝫ in ſudore acquiſitam: a Quaſi qui occidit proximū ſuum: quia aufert ei victum ſuū. b Qui effundit ſanguinem: id eſt homicida. c Et qui fraudem facit mercennario: mercedem eius reti/ nendo: d Fratres ſunt: id eſt ſimiles in ſcelere. Unde Glo. Maximum peccatum eſt: id eſt magnum: qd̄ homici/ dio comparatur. e Unus edificans: id eſt pauper ſibi neceſſaria vitę labore acquirēs. f Et vnus deſtruens: id eſt raptor ſubſtantiam illius auferens: g Quid pro/ deſt illis niſi labor: Tñ prodeſt paupi ſi patiēter ſuſtine/ at rapinam bonorum ſuoꝝ: ſed raptori nō ꝓdeſt labor ſuus: immo nocet. Aliter poteſt intelligi et melius. Poſſet eni ali/ quis dicere: Licet non proſit oblatio offerenti de alieno: pro deſt tm̄ videntibus:

Quattuor p clamātia ad

deſt tñ videntibus/qui inde ędificantur:prodeſt ⁊ pauperib⁹ qui inde ſuſtentant̃:et ideo non oĩno reprobanda eſt huiuſ/modi oblatio. Et oſtendit auctor ꝑ ſimile:ꝙ hoc nihil eſt:qꝛ ſi vnus ędificaret ędificiũ aliqḋ:et alius ſecũda die deſtrueret qcq̃d ipſe ędificaſſet ꝑma die:vtꝗ laboraret/iſte ędificando/ ille deſtruendo:et ſi ita ſemꝑ facerẽt/ nihil vtilitatis reportarent:quia nihil operiſ ſtaret niſi labor ędificandi ⁊ deſtruẽdi. Eo
E.t.pdeſt dem modo eſt in oblatione de alieno : offerens enim alienum eſt vnus ędificans.ſ. proximũ videntem:et ipſe idem eſt vn⁹ deſtruens pauperem.ſ. cui aufert ſubſtantiam ſuam. Et hoc eſt: Vn⁹
A Al.ſlegẽ ędificans:id eſt raptor offerens alienũ. Et vnus deſtruens:id eſt raptor rapiens alienũ: Quid

a b labor: Vnus orans et vnus
c maledicens: cui⁹ vocem ex-
d audiet deus: Qui baptiçat
e a mortuo et iterũ tangit mor
f tuum/quid proficit lauatio
g illi⁹: Sic homo qui ieiunat i
h peccatis ſuis: et iterum ea-
i dem faciẽs/quid proficit hu
k miliando ſe: Orationem illi
us q̃ſ exaudiet: ¶ Ca. XXXV
l m Qui ɔſeruat verbũ:
n multiplicat oratio-
o nem. Sacrificiũ ſa-
p lutare eſt attẽdere mandat̃

prodeſt illis:id eſt offerenti et rapienti alienum: Niſi labor/quem habet et offerendo et rapiendo. Vel ſic: Vnus ędificans.i. vn⁹ diues de vſura vel de rapina potẽs et abbatias ędificans. Et vnus deſtruens:id eſt pauper contra deum de paupertate vel infirmitate murmurãs: Quid prodeſt illis niſi labor: q.d. vtriuſꝗ labor inutilis eſt et
Myſtice pęnalis. Myſtice. Vnus ędificans/verbo. Et vnus deſtruens/exemplo. Quid prodeſt illis:id eſt illi bene loquenti ⁊ male viuẽti. Niſi labor/in vtroꝗ:et labor pęnę ęternę quẽ ſibi merentur. Vnde in libro Proſperi. Bene loqui ⁊ male viuere:nihil aliḋ ẽ ꝗ̃ ſe ſua voce dãnare. a ¶ Vn⁹ orans:id eſt diues offerens alienum pro facto ſuo deũ benedicens: b ¶ Et vnus maledicens:id eſt pauper ſpoliatus querimoniã ſuam contra raptorem ad deum dirigẽs. c ¶ Cuius vocem exaudiet domin⁹:id eſt ad effectum exaudiet: Certum eſt ꝙ vocem pauperis ſpoliati. Vnde S.iiij.a. Non relinquas quęrentibus tibi retro maledicere: maledicentis enim tibi in amaritudine animę exaudietur deprecatio illi⁹. Et.j.xxxv.c. Deprecationẽ lęſi exaudiet dñs. d ¶ Qui baptiçatur a mortuo:id eſt qui mũdat̃ a peccato aqua compũctionis. e ¶ Et iterum tangit mortuum/iterum rediẽs ad pctm̃/vt canis ad vomitũ: f ¶ Quid
Al.ꝑterita proficit lauatio illi⁹: Nihil:quia ſequẽs culpa ꝑ pęnitẽtiã perdit. Hiere.ij.g. Qꝫ vilis facta es nimis iterãs vias tuas. Prouer.xxvj.b. Sicut canis qui reuertitur ad vomitũ ſuũ: ſic imprudens qui iterat ſtulticiam ſuam. Raban⁹. Poſt lauacrũ mũdus eſſe negligit:qui poſt lachrymas vitę innocẽtiã nõ cuſtodit. Vñ Eſa.j.e. Lauamini mũdi eſtote. g ¶ Sic homo qui ieiunat in peccatis ſuis:id eſt pro peccatis ſuis. h ¶ Et iterum eadem faciẽs/vel alia. i ¶ Quid proficit humiliando ſe:per ieiunia ⁊ vigilias: ⁊ cęteras abſtinentias:cum non abſtineat a peccatis:quę eſt vera abſtinentia. Eſa.lviij.b. Nunquid tale eſt ieiuniũ qḋ elegi ꝑ diem/affligere hominẽ animã ſuam: Nũquid contorquere q̃ſi circulum caput ſuum ⁊ ſaccum ⁊ cinerẽ ſpargere: Nunquid iſtud vocaui ieiunium et diem acceptabilem dño: Nonne h̃ eſt magis ieiuniũ qḋ elegi: Diſſolue colligatiões impietat̃. k ¶ Orationem illius quis exaudiet: q.d. de⁹ nõ exaudiet illam:quia nubes peccati interpoſita eſt:quę non ſinit eã tranſire ad deum. Threñ.iij.e. Oppoſuiſti nubẽ tibi:ne trãſeat oratio. ¶ Expoſitio Capituli. XXXV

Qui conſeruat verbum ⁊c. Hoc capitulum in tres partes diuiſũ ẽ. In ꝑma parte hortat̃ auctor ad opa miſericordię ꝑ quę lex implet̃. In ſecũda dehortat̃ ab iniuſticia ⁊ iniuria proximi:ibi: Noli offerre munera. In tertia hortatur ad orationẽ:quę eſt quaſi cuſtos alioꝝ duo/

rum. Vnde Pſ. Diuerte a malo ⁊ fac bonum:inquire pacẽ: Pſ.33.
ibi: Qui adorat deũ ⁊c. Dicit ergo: l ¶ Qui ɔſeruat: id ẽ corde ſimul ⁊ ope ſeruat: m ¶ Verbum:id eſt mandatum charitatis/ſiue legẽ:quia ex mandato charitatis tota lex dependet: Mat.xxij.d. Vnde Ro.xiij.c. Qui diligit proximũ legẽ impleuit n ¶ Multiplicat orationem:qꝛ orat corde/ore/et opere. Vel/ Multiplicat orationem:quia multoſ ꝓ ſe facit orare:totã ſcilicet eccleſiã: ⁊ ſpecialiter quibus ſuffragatur. Vel/ Multiplicat orationez: id eſt multã vim confert orationi ſuę. Illa enim oratio efficax ẽ: quę bonis operibus
B adiuuat̃. Vnde Tob. Exo.23.b.
xij.b. Bona eſt ora- Deut.16.d.
tio cum ieiunijs ⁊ ele- Al.ꝑdei
moſynis. Et hęc tria cõmendat dominus

q et diſcedere ab omni iniqui
r tate: et propitiationem lita-
s re ſacrificijs ſuper iniuſtici-
t as: et deprecatio pro pecca-
v r tis recedere ab iuſticia. Re
y tribuet gratiam qui offert ſi-
z mulaginem: et qui facit miſe-
a ricordiam offert ſacrificiũ.
b Beneplacitum eſt domino
c recedere ab iniquitate: et de
precatio pro peccatis rece-
d dere ab iniuſticia. Non ap-
parebis ante cõſpectũ do-
e f mini vacuus. Hęc eñi om-

Matth.vj. o ¶ Sacrificium ſalutare:id ẽ ſalutis effectiuũ: p ¶ Eſt attendere mandatis:id eſt attente implere mandata dei/moralia:nam cerimonialia in onus data ſunt ad tempus. Hiere.vj.e. Holocauſtomata veſtra nõ ſũt accepta:victimę veſtrę nõ placuerũt mihi. q ¶ Et diſcedere ab omni iniquitate. q.d. ſolum ſacrificium in duobus conſiſtit:in adimpletione mãdatorũ: et declinatiõe prohibitionũ:ſiue in opatione boni ⁊ declinatiõe mali. r ¶ Et propitiationẽ litare ſacrificijs:id eſt cor cõtritum ⁊ humiliatum. s ¶ Super iniuſticias:id ẽ pro iniuſticijs. Hoc inquã eſt ſalutare ſacrificium. Vnde Pſ. Sacrificiũ deo ſpiritus contribulat⁹ cor contritũ ⁊ humiliatũ de⁹ nõ deſpiciet. Pſ.50.
t ¶ Et deprecatio ꝓ peccatis/ꝑteritis dimittendis vel pro futuris ꝑcauẽdis eſt ſalutare ſacrificiũ. Item/ v ¶ Recedere ab iniuſticia/mente et ope:ſine quo vana eſt deprecatio:eſt ſalutare ſacrificiũ. Eſa.j.e. Quieſcite agere perverſe:diſcite bene agere. Sed nũquid idẽ eſt diſcedere ab iniq̃tate ⁊ recedere ab iiuſticia: Cur igit̃ vni dicto ſubiũgit alterũ: Reſponſio. Differt iniquitas et iniuſticia: Nam iniquitas dicit̃ reſpectu dei:iniuſticia reſpectu ꝓximi: peccatũ vero etiã reſpectu ſui. Vñ Pſ. Peccauim⁹ cũ p̃trib⁹ nr̃is:iniuſte Pſ.105.
ęgim⁹:iniq̃tatẽ fecim⁹. Peccauim⁹ ĩ nos:iiuſte ęgim⁹ ĩ ꝓximos:iniq̃tatẽ fecim⁹ in deũ. x ¶ Retribuet grãm.i. gratũ mun⁹ deo exhibet: y ¶ Qui offert ſimilaginẽ.i. euchariſtiã de ſimilagine factã q̃ ad ſpeciẽ:q̃ eſt farina delicata. Vł Similaginẽ.i. ſubtilẽ pctõꝝ cognitiõẽ. Vel/ Similaginẽ.i. ɔſcientię puritatẽ. Leuit.ij.a. Anima cũ obtulerit oblationẽ ſacrificij/ſimila erit ei⁹ oblatio:fũdetꝗ ſuꝑ eã oleum et ponet thus. Tria dicit: Similã/oleũ/thus. Similã purę ɔſciẽtię/ad ſeipſũ. Oleũ miſcḋię/ad ꝓximũ. Thus deuotionis/ad deũ. z ¶ Et q̃ facit miſcḋiã.i. op⁹ miſcḋię. a ¶ Offert ſacrificiũ: Nã qḋ paupi dat̃/deo offert̃. Mat.xxv.d. Qꝫ diu feciſt̃ vni ex frib⁹ meis minimis:mihi feciſt̃. b ¶ Bñplacitũ eſt dño recedere ab iniq̃tate:mẽte/ ⁊ ope:qḋ facit timor dñi. Iob.xxviij.d. Ecce timor dñi ipſe ẽ ſapia:et recedere a malo itelligẽtia.i. timor dñi facit recedere a malo: qḋ eſt initiũ ſapię ⁊ itelligẽtię. c ¶ Et depcatio ꝓ pctis: dimittẽdis vł ꝑcauẽdis/ẽ bñplacitũ deo. Itẽ/recedere ab iiuſticia.i. ab iiuria ꝓximi/bñplacitũ ẽ dño. Quidã ſic exponũt: Depcatio ꝓ pctis ẽ recedere ab iuſticia:qꝛ q̃ orat vt ſibi pctã dimittant̃/ſi vere orat.i. ex corde/fugat pctã. d ¶ Nõ appareb aň ɔſpectũ dñi.i. cõſciẽtia vt ſol⁹ de⁹ reſpicit vacu⁹ oleo charitat̃:ſic fatuę ꝟgines: Mat.xxv. Vł Nõ appareb aň cõſpectũ dñi/in die iudicij. e ¶ Vacuus/fructu bonoꝝ opeꝝ. f ¶ Hęc eñi oĩa/q̃ dicta ſũt.ſ. recedere ab om̃i iniq̃tate:facere miſcḋiã/offerre ſacrificiũ ⁊c.

a Propter dei mandatū/adimplēdū: b Fiunt.i. fieri debēt.i.dñs hec oīa mādauit fieri. c Oblatio iuſti .i.elemoſyna d̄ iuſto labore oblata deo: d Impinguat oleo exultatiōis. e Altare.i.mentē ipſi⁹ offerētis: que eſt altare dñi: in quo iugiter offerē deo ſacrificiū acceptum ſpūs cōtribulat⁹. Item/ c Oblatio iuſti: id ē opus iuſticie oblatū deo: d Impinguat altare/ fidei.i. roborat fidem. Nā fides ſine opib⁹ mortua ē. Iaco.ij.d. f Et odor ſuauitatis: ex tali oblatiōe: g In ɔſpectu altiſſimi.i.in ſecreto cordis vbi ſolus altiſſim⁹ ɔſpicit. Magna eni ſuauitatis dulcedo orit̄ i corde recte et iuſte operātis. Vñ Pš. Lux orta ē iuſto ⁊ rectis corde leticia. Et alibi: In cuſtodiēdis ill' retributio multa. Vel ſic: c Oblatio iuſti/eſt/odor ſuauitat' i ɔſpectu altiſſimi.i.placēs et accepta corā deo. Simile Geñ.viij.d. Edificauit noe altare dño tollēſq; de cūctis pecorib⁹ ⁊ volucrib⁹ mūdis obtulit holocauſta ſup altare: odoratuſq; ē dñs odorem ſuauitatis.i.placuit ei. Et acceptū fuit illud ſacrificiū: Vñ hic ſeq̄t: b Sacrificiū iuſti.i.mun⁹ bonoꝝ operū. i Acceptū eſt/corā deo. k Et memoriā eius: iuſti vl' ſacrificij ei⁹: l Nō obliuiſcet̄ dñs: imo ſemp recognoſcet eū vt filiū ꝓpriū. Pš. In memoria eterna erūt iuſti. Prouer.x.b. Memoria iuſti cū laudib⁹. m Bono animo.i. bona voluntate ⁊ recta intentione. n Gloriā redde deo.i. laudes et grarūactiones et opa bona/ vñ deus glorificet̄: hoc enim debem⁹ deo. Vñ Matth.v.b. Sic luceat lux vr̄a corā hoībus vt videant opa vr̄a bona: et glorificēt prēm vr̄m q̄ in celis eſt. Vel m Bono animo.i.corde ſimplici ⁊ deuoto: n Redde gloriā deo.i.peccati cōfeſſionē q̄ eſt glīa deo. Vñ Joſue.vij.c.dixit ad achor: Fili mi/da gloriā dño deo iſrl': et cōfitere atq; indica mihi qd feceris. o Et nō minuas ꝑmitias manuū tuaꝝ.i.q̄s manib⁹ ꝓprijs laboraſti.i. nō min⁹ debito offeras. Vl' Nō minuas.i.de peiorib⁹ nō offeras: ſic cain: Geñ.iiij.a. Vel/ Nō minuas primitias manuū tuaꝝ.i.oblatiōes ⁊ elemoſynas cū triſticia vl' murmure/ vel tarde vl' cū mora dādo. Exo.xxij.d. Decimas ⁊ ꝑmitias nō tardabis offerre. Primitias ⁊ decimas offert deo myſticas: q̄ initiū ⁊ ꝑfectionē bonoꝝ opeꝝ deo attribuit: ꝓpt qd̄ etiā caput et cauda ꝑcipiunt̄ in ſacrificio igne cōburi. p Primitias/etiā/manuū ſuarū/minuit: q̄ de opib⁹ bonis laudes humanas vel cōmodū tpale q̄rit: que eterno ꝑmio poterāt remunerari. q In omni dato: cordis/oris/⁊ opis: r Hilarē fac vultū tuū.i. hilarit̄ da quicquid dabis. ij. Cor.ix.b. Vnuſq̄ſq; ꝓut deſtinauit i corde ſuo nō ex triſticia aut neceſſitate: Hilarē eni datorē diligit de⁹. s Et i exultatiōe: cordis/oris/et opis: t Sctifica decimas tuas .i.ſanctiores fac ad fruēdū de meliori/et hilarit̄.i.ad dei gloriā offerēdo. v Da altiſſimo ſm donatū ei⁹.i. ſm ꝗ decet eſſe datū ei⁹: vel ſm ꝗ tibi dedit: ſi multū dedit: multū da: ſi exiguū dedit/exiguū da. Nā ſm ꝗ dedit h/acceptū eſt donū ei⁹: dūmō bona volūtate ⁊ recta itētiōe tribuat. Vñ d̄ vidua paupcl'a q̄ minuta duo miſit i gazophylatiū: dixit dñs Luc.xxi.a. Amē dico vob: q2 h vidua paup pl⁹ q̄ oēs miſit. Tob.iiij.b. Quō potueris ita eſto miſericors: ſi multū tibi fuerit abūdant̄ tribue. Ŝ.xiiij.b. Fili ſi habes/bñ fac tecū: ⁊ deo

Al. ꝑ mādatū · *2. Cor. 9. b.* · *ꝑ Pš. 96.* · *Tobie. 4. b.* · *Al. ꝑ datū* · *ꝑ Pš. 18.* · *Pš. 111.*

Omnia propter mandata dei fiūnt. Oblatio iuſti impinguat altare: et odor ſuauitatis ē in conſpectu altiſſimi. Sacrificium iuſti acceptū eſt: et memoriam eius non obliuiſcetur domin⁹. Bono animo gloriam redde deo et nō minuas primitias manuū tuarum. In omni dato hilarem fac vultum tuū: ⁊ in exultatione ſanctifica decimas tuas. Da altiſſimo ſm donatum ei⁹: et in bono oculo adinuentionem facito manuū tuarum: quoniam dñs retribuēs eſt: et ſepties tātū reddet tibi. Noli offerre munera praua: non eni ſuſcipiet illa. Et noli inſpicere ſacrificium iniuſtum/quoniā dñs iudex eſt et non eſt apud illum gloria perſone. Non accipiet dñs perſonam in pauperē/et deprecationē leſi exaudiet. Non deſpiciet preces pupilli: nec viduā ſi effundat loquelam gemitus. Nonne lachryme vidue ad maxillam deſcendunt: et exclamatio eius ſuper deducētem eas? A maxilla eni aſcēdūt vſq; ad celū: et dñs exauditor nō delectabit̄ in ill'.

dignas oblatiōes offer. Vl' ſic: Da altiſſimo ſm donatū ei⁹.i.ſic ſe ⁊ ſua dedit tibi: ita te et tua da ipſi. Eſa.ix.b. Fili⁹ dat⁹ ē nob. Prouer.xxiij.c. Fili da mihi cor tuū. Multi ſūt q̄ dant ſua deo/ſ; ſe dant diabolo. x Et i bono oculo adinuētionē facito manuū tuarū.i.bona et recta intētiōe ꝑfice bona q̄ excogitaſti ad laudē dei. y Qm̄ dñs retribuens eſt. Eccs.xi.a. Mitte panē tuū ſup trāſeūtes aq̄s: ⁊ p⁹ multa tpa inuenies illū. z Et ſepties tantū reddet tibi.i.ꝑfectā remunerationē: tres dotes aīe ⁊ q̄ttuor corporis. Septēnarius eni q2 ſeptē dona ſpūſſcti demōſtrat/ꝑfect⁹ ē: et q2 iteriorē ⁊ exteriorē hoīs ſubſtātiā/cōprehēdit i ternario aiam in quaternario corpus. a Noli offerre munera praua: id ē male adepta/male retenta/vel malo fine. b Nō eni ſuſcipiet illa/ deus.i. nō habebit accepta. Deut.xxiij.c. Nō offeres mercedē ꝓſtibuli. Vel ſic: a Noli offerre munera praua.i.peiora de tuis: ſic cain. b Nō eni ſuſcipiet illa.i. nō placebūt illi. Malach.j.d. Maledict⁹ doloſus q̄ habet in grege ſuo maſculū ⁊ votū faciens imolat debile dño. c Et noli inſpicere.i.approbare. d Sacrificiū iniuſtū.i. de iniuſto vel iniuſte oblatū. e Qm̄ dñs/q̄ oīa videt: ⁊ oīa pōt: f Iudex eſt/iuſt⁹: reddēs vnicuiq; ſm opa ſua: Et etiā teſtis fidelis. Hiere.xxix.f. Ego ſum iudex ⁊ teſtis dicit dñs. g Et nō eſt apud illū gloria pſone.i.nobilitas generis: vel fortitudo aut pulchritudo corpis vel diuitie vel qdcunq; aliud propter qd gloriosi videnē hoīes apud mūdū. Hec eni apud deū nō faciūt glorioſū: ſed mag' ꝟtutes. Vñ Rab. Apud deū nō eſt quātitas muneris nec pſona potentis aſpicit̄: ſed diſcretio ⁊ humilitas cordis. Hiere.ix.g. Nō glorieē ſapiēs in ſapia ſua: et nō glorieē fortis in fortitudine ſua: et nō glorieē diues i diuitijs ſuis. Sequit̄: h Nō accipiet dñs pſonā/diuitis vel potētis: i In paupem.i. ɔtra paupem: q2 iuſt⁹ dñs et iuſticias dilexit: eq̄tatē vidit vultus eius. Act.x.c. In veritate cōperi q2 nō eſt pſonaꝝ acceptor de⁹. Ro.ij.b. Nō eſt pſonarū acceptio apud deū. Prouer.xviij.a. Accipe pſonā impij in iudicio non eſt bonū. Leuit.xix.c. Nō ɔſideres pſonā paupis: nec honores vultū potentis. k Et deprecationē leſi/paupis factā ɔtra diuitē vel potente: l Exaudiet dñs. Vñ.Ŝ.xxj.a. Deprecatio pauperis ex ore vſq; ad aures ꝑueniet ⁊ iudiciū feſtinato adueniet illi. m Nō deſpiciet preces pupilli/de vltione ſumēda. n Nec viduā/oppreſſam. o Si effundat loquelam gemitus/ɔtra oppreſſores ei⁹. p Nōne lachryme vidue/oppreſſe: q Ad maxillā deſcendūt/actu: ſed aſcēdūt effectu in celū. r Et exclamatio ei⁹.i.vidue oppreſſe ɔq̄rentis de oppreſſore: s Sup deducētē eas.i. q̄ oppreſſor q̄ ꝓpt oppreſſionē facit lachrymari viduā ⁊ pupillos q̄s opprimit: t A maxilla eni aſcendūt vſq; ad celū.i.de⁹ q̄ eſt in celis videt eas ad vindicādū. v Et dñs exauditor/q̄rimonie illi⁹. x Nō delectabit̄ in illis lachrymis: imo ꝓuocabit̄ ad vindictā cōtra oppreſſorē. Hec vidua myſtice ē eccl'ia: quā opprimūt heretici ei⁹ fidē corrūpendo: tyranni ſubſtantiā eius diripiēdo: falſi fratres mores eius peruertēdo. Plura non habet eccleſia niſi fidem/res/⁊ mores: et ita oīno opprimitur. Job.xxiiij.a. Abſtulerūt pro pignore bouē vidue.

Al. ꝑ vindex · *Ro. 2. b.* · *Act. 10. c.* · *Al. ꝑ pcatiōe* · *Pš. 10.*

pignore boñe vidue. a Qui adorat deũ: corde/ore/ et
opere. b In oblectatiõe ſuſcipiet/a deo.i.in eterna bti/
Ps.36. tudine ſuſcipiet a deo eius oratio. Vñ Ps. Delectare i dño
et dabit tibi petitiões cordis tui. Vel ſic: a Qui adorat
deũ/ſicut debet in ſpũ ⁊ veritate: Joh.iiij.d. b In ob/
lectatiõe/quã habet
orando: c Suſci/
pietur.i. ſurſum ra/
pietur per ꝯtemplati/
onẽ ⁊ extaſim d Et
depcatio illi⁹ vſq
B ad nubes ꝓpinq/
bit.i.vſq ad deũ qui
nob occultat⁹ eſt. Vel
Vſq ad nubes ꝓ
pinqbit.i. effectum
habebit in nubes/ in/
de pluuiã educendo:
vt helias: Jaco.vlt.
d. Vel vſq ad ſctõs q
dicunt nubes. Eſa.lx.
b. Qui ſũt iſti q vt nu
bes volant. e Ora
tio humiliantis ſe
nubeſ penetrabit:
id ẽ peccata diſſoluit.
Vel ad litteram: nu/
bes penetrabit: q
cataractaſ celi aperiet
vt pluat. f Et do/
nec ꝓpinqt: ad deũ.i.donec ad effectũ mancipet a deo.
g Nõ ꝯſolabit/animas. h Et nõ diſcedet/ ab ora/
tione: i Donec altiſſim⁹ aſpiciat/oculo miſcdie.i.do/
nec impleat petitionẽ eius. k Et dñs non elongabit:
auxiliũ ſuũ ab illo: vel nõ ꝓlongabit exauditionẽ: hoc eſt/ci/
to exaudiet. l Sed iudicabit iuſtos: id eſt pro iuſtis.
m Et faciet iudiciũ.i. ſententiã ſuã executioni mãdabit.
n Et fortiſſim⁹.i.deus. o Nõ habebit in illis/quos
nũc tolerat expectãdo ad penitentiã: p Patientiã/vltra
iudiciũ: ſed tũc reddet eis ſm merita. Eſa.xlij.c. Tacui/ſem/
per ſilui/patiens fui: vt parturiẽs loquar ꝯtra hereticos/fal/
ſos fratres. q Ut cõtribulet dorſũ illoꝝ.i.vitã poſte/
riorem eoꝝ qui ſupra dorſum iuſtoꝝ fabricauerũt: que nõ ſo
lum tribulãda dicit ſed ꝯtribulãda: q corpus cũ aĩa tribula/
tur. r Et gentib⁹.i. gentilit viuentibus: s Reddet
vindictã.i.penã quã meruerũt. t Donec tollat/ẽ me
dio: v Plenitudinẽ ſupboꝝ.i.omnẽ multitudinẽ ſup/
borum: que totũ mũdũ replet/plene eradicet. Et h erit in fi/
ne mũdi. Eſa.ij.c. Dies dñi ſup omnẽ ſupbum: ⁊ ſuper om/
nem arrogantẽ. Matth.iij.c. Poſt me venturus eſt fortior
me: cuius ventilabrũ in manu ſua: ⁊ permũdabit aream ſuã.
x Et ſceptra iniquoꝝ.i.poteſtates tyrannoꝝ.i.tyrãnos
potentes: y Contribulet.i.cum alijs reprobis/corpe et
anima tribulet: z Donec reddat hoibus/ tam bonis
q̃ malis: a Scdm actus ſuos.ij.Cor.v.b. Oẽs nos
manifeſtari oportet ante tribunal chriſti vt recipiat vnuſ/
quiſq ꝓpria corporis ꝓut geſſit/ſiue bonũ ſiue malũ. b Et
ſm opa ade.i.ſm peccatũ originale qd ab adam cõtraxi/
mus oẽs. Et eſt argumẽtũ q originale redit. Rñſio. Nõ re/
dit originale/ſed punit cum quolibet tam iuſto q̃ iniuſto i ip
ſa morte/que oib⁹ infligit propt peccatũ ade. Roma.vj.b.
Per vnũ hoiem pctm i hũc mũdũ intrauit: et p pctm mors.
Vel ſic expone. b Et/reddet/ſm opa ade.i.ſm pctã qb⁹
imitant hoies adã/⁊ alios añceſſores ſuos. Simile Exo.xx.
a. Ego ſũ de⁹ zelotes vindicãs pctã patrũ in filios.i. pctã in
qbus filij imitant pẽs ſuos. c Et ſm pſũptionẽ illi⁹:
reddet.i.ſm ꝯtemptũ ⁊ ſupbiã qua imitant illũ: hoc eſt/oẽs
pſumptuoſos puniet ſm mẽſurã preſũptiõis ſue. d Do/
nec iudicet iudiciũ plebis ſue: pro illis ⁊ ꝯtra ſupbos
q eos oppreſſerũt ſententiã dãdo. e Et oblectabit iuſtoſ
miſcdia ſua. Glo.i.vita eterna miſericordit datura. Et vi/

a b Qui adorat deũ/i oblecta/
c d tione ſuſcipiet: et depcatio il
lius vſq ad nubes ꝓpinq/
e bit. Oratio humiliãtꝰ ſe nu/
f bes penetrabit/⁊ donec pro
g h pinquet nõn ꝯſolabit: et nõ
i diſcedet donec altiſſim⁹ aſpi
k ciat. Et dñs nõn elongabit
l m ſed iudicabit iuſtos et faciet
n o iudiciũ: et fortiſſim⁹ nõn ha/
p bebit in illis patientiam: vt
q contribulet dorſum illorum
r s et gentib⁹ reddet vindictã:
t v donec tollat plenitudinẽ ſu
x perborũ: et ſceptra iniquo/
y z rum contribulet: donec red/
a dat homib⁹ ſm actus ſuos:
b c et ſm opera ade: et ſm pſũ/
d ptionẽ illi⁹: donec iudicet iu
e diciũ plebis ſue: et oblecta/
bit iuſtos miſericordia ſua.
f Speciosa miſericordia dei i
g tempore tribulationis: quã/
h ſi nubes pluuie in tempore
ſiccitatis. Ca. XXXVI

i Miſerere noſtri deus
k omnium et reſpice nos:
l et oſtende nobis lu/
m cem miſerationũ tuaꝝ: et im/
n mitte timorem tuũ ſup gen/
tes que nõ exquiſierũt te: vt
o p cognoſcant quia non eſt de/
q r us niſi tu: vt enarrent mag/
s nalia tua. Alleua manum
t tuam ſuper gentes alienas:
v vt videant potentiam tuã.

det q iuſte: q nulli adulto dabit ſine meritis. Unde.ij.Ti/
moth.iiij.b. Repoſita ẽ mihi corona iuſticie: quã reddet mi/
hi dñs i illa die iuſt⁹ iudex. Rñſio. Et iuſte ⁊ miſericorditer.
Juſte: q ꝓ meritis: miſericordit: quia ſup meritũ. Ro.viij.
d. Nõ ſũt cõdigne paſſiões hui⁹ tẽpis ad futurã gloriã q re/
uelabit in nob. Miſe/
ricordit etiã rõne radi
cis: que miſericordit
datur ante omne meri
tum. f Speciosa
miſcdia dei in tpe
tribulatiõis.i. i die
iudicij: vbi tribulabit
fortꝰ: Soph.j.c. Vel
i tempe tẽptatiõis vt
pſecutiõis. g Qua
ſi nubes pluuie.i. A
generãs pluuiam. h
In tpe ſiccitatꝰ.i.
ſicut grata eſt ⁊ vtilis
pluuia tpe ſiccitatis:
ſic grata eſt et vtilis
dei miſcdia liberãs vt
ꝯfortans tempe tribu
lationis.

Expo. Ca. XXXVI

Miſerere nr̃i
deus omni
um ⁊c. Hic
interſerit auctor iſtru/
ctioni orationem: ſicut.S.xxiij. in quo docet q alternãda ſũt
opera actiue et cõtemplatiue. Unde iacob aliquãdo cum lia/
aliquãdo cum rachel dormiebat. Inſtructio ad actiuã: ora/
tio vero ad contemplatiuã pertinet. In hoc autem capitulo
manifeſte ꝓphetat auctor de chriſti incarnatione et gentiũ il/
luminatione. Diuidit autẽ hoc capitulũ in quattuor partes.
In prima agit de duplici aduentu chriſti. In ſecũda agit ad
litteram de gula: myſtice vero de praua doctrina: que poſt
aduẽtũ chriſti in eccl̃ia pullulauit: ibi: Omnẽ eſcã mãdu/
cabit. In tertia agit de luxuria.i.myſtice de ſtulticia eoꝝ q
indifferent oẽm doctrinã ſuſcipiũt: ib: Oẽm maſculũ ſu/
ſcipiet. In qrta agit de bona muliere ad litterã: myſtice de
eccl̃ia gẽtiũ: ibi: Species mulierꝰ exhilarat faciẽ viri
ſui. Dicit ḡ: i Miſerere nr̃i de⁹ oim/pctã dimittendo.
k Et reſpice nos/oculo miſcdie/gratiã cõferẽdo. l Et
oñde nobis lucẽ miſerationũ tuaꝝ.i.da nob auxiliũ
de tribulatiõe: in q manifeſte apparẽt miſerationes tue. Vel
Oſtẽde nobis lucẽ miſerationũ tuaꝝ.i.chriſtũ i car/
ne manifeſtã/i q luceãt nob miſeratiões tue. Jdẽ orabat Ps. Ps.84.
Oſtẽde nob dñe miſcdiam tuã: ⁊ ſalutare tuũ da nob. Gerit
aũt auctor pſonã generalis iuſti: qd paret p hoc q dicit: nr̃i ⁊
nob. Et pmo orat p ſe deũ/vt ſe defendat: deinde vt inimicũ
repmat ſalubrit: ita vt deũ cogſcat ⁊ idola relinqt. Vñ dicit:
m Et immitte timorẽ tuũ/in q timearis a tuis. n Sup
gentes q nõ exqſierũt te.i.extra alia queſierũt. Cũ eni
idolatre eſſẽt/ deos int oĩa/non deũ ſup oĩa colebãt. o Ut
cognoſcant/illuminati fide: p Quia non eſt deus/
naturaliter: q Niſi tu: quia omes dij gentium demonia: Ps.95.
dñs autem celos fecit. Hiere.x.b. Dij qui celos ⁊ terraz nõ
fecerunt pereant de terra/et de his que ſub celo ſũt. Ad hoc
autẽ cognoſcant: r Ut enarrẽt/alijs/magnalia tua:
incarnationem tuam/paſſionem/reſurrectionem/aſcenſionẽ/
ſpiritusſancti miſſionem/miraculorũ operationem: et cetera
beneficia tua magna ⁊ magnifica opa tua. s Alleua ma/
num tuam: id eſt potentiã tuam: t Super gentes
alienas/eorum ſuperbiam ⁊ maliciam reprimendo vel mi/
racula operando. v Ut videant potentiam tuam:
id eſt flagella potentie tue ſentiant: et miracula virtutis tue
videant: quib⁹ viſis correcti cõuertant ad deũ/et idola relin/
quãt. Deprimit manũ ſuã dñs/cũ nõ flagellat malos: vel qñ
nõ facit miracula: Alleuat/cũ flagellat vel cũ miracula opat.

a Sicūt enim in cōſpectu eo/
rum ſanctificat⁹ es in nobis:
b ſic in cōnſpectu noſtro mag
c nificaberi in illis: vt cogno/
ſcant te ſicut ⁊ nos cognoui/
d e mus: qm̄ nōn eſt deus prę/
f g ter te dn̄e. Innoua ſigna: ⁊
h immuta mirabilia: Glorifi/
i ca manum: ⁊ brachium dex
k l trum: Excita furorē ⁊ effun/
m de iram. Extolle aduerſa/
n rium / ⁊ affige inimicum.

¶ Sicut eni in conſpectu eorum ſanctificat⁹ es in
nobis. i. ſanctus oſtenſus / in egypto / in mari rubro / in deſer/
to / in iordane / in terra promiſſionis: multa miracula faciendo
ipſis gentibus videntibus: b ¶ Sic in conſpectu noſtro
magnificaberis in illis / conuerſio ad fidem / expreſſa eſt
ꝓpheta de vocatione
gētiū. c ¶ Ut cogno/
ſcāt te / cognitiōe ve/
rę fidei: vnum et verū
deum: ſicut et nos
cognouim⁹. Loq̄t
auctor in pſona omni/
um fidelium deſiderā/
tium gentiū ꝯuerſio/
nem. d ¶ Qm̄ non
eſt deus / ali⁹. e ¶ Preter te dn̄e. Eſa. xliiij. a. Ego ꝓ/
mus ⁊ ego nouiſſimus ⁊ abſq; me non eſt deus. Item Eſa.
xlv. a. Ego dn̄s ⁊ non eſt alter deus. f ¶ Innoua ſigna:
id eſt per chriſtū fac miracula tempore gratię: quę per eun/
dem feciſti tempe legis ⁊ prophetarū. g ¶ Et imuta mira
bilia: id eſt / in meli⁹ muta: vt rota in rota eſſe manifeſtet / ⁊ in
vmbra ꝟitas / et in ſigno res aperta legatur: et ſic idē de⁹ ve/
teris et nouę legis eſſe credatur. Uel ſic: f ¶ Innoua ſig/
na ⁊ imuta mirabilia: vt. ſ. illa quę ſignificāt ventuꝝ / ſig/
nificent pręteritum vel pręſentem: et qui creditur venturus /
naſciturus / moriturus / reſurrectur⁹ / aſcenſurus / ſpiritūſan/
ctum miſſurus / genus humanū redempturus: credat iam na/
tus / paſſus / mortuus / ſurrexiſſe / aſcendiſſe / ſpiritūſanctū mi/
Pſ. 76. ſiſſe / gen⁹ humanū redemiſſe: Hęc mutatio dexterę excelſi.
Uł ſic: f ¶ Innoua ſigna ⁊ imuta mirabilia: id ē muta/
tione mirabili ⁊ admirabili fac noua ſigna ⁊ inueterata reno/
ua. Primo eni mirabilit̄ de ſolo viro facta eſt mulier: nūc ꝟo
mirabilius de ſola muliere factus eſt vir. Unde Hiere. xxxj.
d. Nouū faciet dn̄s ſuper terram: fęmina circūdabit virum.
Gen. 1. d. Mirabilit̄ fecit deus hominē ad imaginē ⁊ ſimilitudinē ſuā:
mirabilius factus eſt ad imaginē ⁊ ſimilitudinē hoīs. Mira/
Numeri. 17. c. biliter virga aaron arida fronduit ⁊ fructum fecit: mirabilius
Numeri. 21. c. virgo manens integra filium peperit. Mirabilit̄ ſerpens in
palo vulneratos ſanauit: mirabilius chriſtus in cruce omnes
credētes curauit. Mirabiliter helias filium viduę ſuſcitauit.
iij. Reg. xvij. d. Mirabili⁹ deus pater filium a mortuis re/
Judic. 16. g. uocauit. Mirabilit̄ ſanſon philiſteos moriēdo proſtrauit: mi
rabilius chriſtus moriēs mortem ipſam ⁊ demones ſupera/
Jone. 2. d. uit. Mirabilit̄ ionas ex vtero cete exilijt: mirabilius chriſt⁹
4. Reg. 2. b. ab inferis reſurrexit. Mirabilit̄ helias in curru igneo in para
diſum aſcendit: mirabilius chriſtus īmortalis factus ī cęlum
aſcendit. Ibi heliſeus heliam aſcendentē querebat: hic apo/
ſtolorum cętus chriſtum aſcendentē mirabat. Ibi helias aſ/
cendens dimiſit pallium: hic chriſtus ad dexterā patris / mi/
ſit ſpiritūſanctū. Hęc eſt ſignoꝝ innouatio ⁊ mirabiliū īmu/
tatio. Impleta eſt ergo petitio ieſu filij ſirach. Innouata ſūt
ſigna: īmutata ſūt mirabilia. Ecce noua facio oīa dicit dn̄s:
Pſ. 97. Apoc. xxj. b. Pro huiuſmodi pſallit ꝓpheta: Cantate dn̄o
canticū nouū: quia mirabilia fecit. Item per mulierem pec/
catum ortū habuit: et ita mulier ſignū fuit peccati: Innoua/
tū eſt ſignum: quia per mulierem eliminatū eſt peccatū: et fa
cta eſt mulier ſignū ꝟtutis. Unde Judith. xiiij. d. Una mu/
lier hebręa fecit confuſionē ī domo regis nabuchodonoſor.
Et inuēta eſt mulier quā quęrebat ſalomon: Prouerb. vlt.
b. Mulierem fortē quis inueniet procul ⁊ de vltimis finibus
preciū eius. Ultimos fines dicit angelos ⁊ homines. Ange/
li eni in terra viuentiū: homīes in terra morientiū ꝯuerſant.
Et ipſa accepit ab angelis vel cū angelis virginitatē: cū ho/
minibus fęcunditatē: et hoc eſt preciū eius. Per virginitatē
Gen. 3. d. euaſit illā maledictionē: In dolore paries. Per fęcunditatē
aliā: Maledicta ſterilis q̄ nō parit. Sic crux ſignū fuit pęnę /
nō ſignū glīę. Un̄ apl̄s. Mihi autē abſit gl̄iari ⁊c. Gal. vj.
d. Immutata ſūt ergo mirabilia: ⁊ īnouata ſigna. b ¶ Glo
rifica manum: id eſt filium glorioſum in carne manifeſta:
vel dignum gloria demonſtra. Eſa. xlv. b. Rorate cęli deſu/

per ⁊c. Eſa. lxiiij. a. Utinā dirumperes cęlos ⁊ deſcenderes.
Huius manus quinq; ſunt digiti: immo ipſa eſt quilibet quinq;
digitorū. Pollex qui roratur in oleo: id eſt pollens / ⁊ prę oī/
bus vnctus oleo gratiarum. Unde Pſ. Unxit te deus deus Pſ. 44.
tuus oleo lętitię. Pollex ſuper omnes digitos eſt / ⁊ omnib⁹
fortior: ſic chriſtus ſu/
per omnes homines
eſt. Joh. iij. d. Qui
de cęlo venit ſup om/
nes ē. Et fortior omī/
buſ. Job. ix. c. Si for B
titudo quęritur robu/
ſtiſſimus. Itē ipſe eſt
index: quia prędican/
do viam ſalutis indi/
cauit: et per ſe et ꝑ apoſtolos. Un̄ ꝑ Michęā. vj. c. dicit: In/
dicabo tibi homo quid ſit bonū. Item ipſe eſt medius: quia
mediator dei ⁊ hominū: in ſe reconcilians ima ſūmis. Unde
Joh. j. d. Medius veſtrum ſtetit quem vos neſcitis. Deut.
v. a. Ego ſequeſter ⁊ medius fui inter deum et vos. Itē me/
dic⁹ fuit: quia infirmos curauit. Matth. iiij. d. Circūibat ie/
ſus totam galilęam docens in ſynagogis eorum ⁊ prędicans
euangeliū regni: et ſanans oēm languorē ⁊ omnē infirmitatē
in populo. ſ. xxxviij. a. Honora medicū ꝓpt̄ neceſſitatē. Itē
fuit auricularis in ſurdoꝝ auriū apertione: qn̄ mittēs digitū
in auriculam ſurdi / ſanauit eū: Marc. vij. d. Chriſt⁹ igitur
pollex fuit pollens chariſmatū plenitudine. Index in prędi/
catione. Medi⁹ ī generis humani recōciliatiōe. Medic⁹ in
infirmoꝝ curatione. Auricularis in ſurdoꝝ auriū apertione.
Propt̄ h̄ dicit Eccleſiaſtic⁹: b ¶ Glorifica manū. i. oſten
de digitos iſtos: i ¶ Et brachium dextꝝ: id eſt filiū: quo
pater poteſtates aereas debellauit ⁊ captiuū populū libera/
uit. Unde Pſ. Qui eduxit iſrael de medio eorum in manu Pſ. 135.
potenti ⁊ brachio excelſo. Eſa. liij. a. Brachiū dn̄i cui reue/
latum eſt. In brachio fit minutio ſanguinis pro ſanitate toti
us corporis: ſic deus pater in brachio dextro ſibi minuit ꝓ
ſanitate totius corpis eccleſię. k ¶ Excita furorem / dia/
boli vel populi iudaici cōtra chriſtum / non maliciā imptien/
do / ſed ſigna ⁊ miracula faciēdo: et incredulos conuertendo:
propter qđ furiebant ⁊ diabolus ⁊ iudęi contra dn̄m. Unde
de pharaone dicit dn̄s Exo. ix. d. Idcirco poſui te vt oſten/
derem in te fortitudinē meam. Et Roma. ix. d. In hoc ipſū
excitaui te vt oſtenderem in te virtutē meam. l ¶ Et effun/
de iram / diabolū ⁊ iudęos contra dn̄m deſęuire amplius ⁊
amplius ꝑmittēdo. Hęc eſt eni maxima ira dei q̄ peccati fre/
na relaxat. Unde Ezech. xvj. e. Auferet̄ zelus meus a te: et
quieſcam nec iraſcar amplius ⁊c. m ¶ Extolle aduerſari/
um. i. extolli ꝑmitte ī ſupbiam diabolū vel populū iudaicū:
n ¶ Et affige inimicū. i. diabolū: demones de corpib⁹ ex/
pellēdo: ī quo maxime diabol⁹ torquebat̄. Un̄ Mat. viij. d.
Quid nobis ⁊ tibi ieſu
Aliter. k ¶ Excita furorem / tuū contra diabolū / eius ma/ Aliter
liciam cōpeſcēdo. Quaſi dormire videtur de⁹: quādo ꝑmit/
tit diabolū deſęuire in ſuos. Matth. viij. c. Ecce mot⁹ mag/
nus factus eſt in mari: ita vt nauicula opiret̄ fluctib⁹: ipſe ꝟo
dormiebat: ⁊ acceſſerūt ad eum diſcipuli eius ⁊ ſuſcitauerūt
eum dicentes: Dn̄e ſalua nos perimus. Pſ. Et excitat⁹ eſt Pſ. 77.
tanq; dormiēs dn̄s: tanq; potens crapulat⁹ a vino. Itē: Ex/ Pſ. 79.
cita potentiam tuā dn̄e et veni vt ſaluos facias nos. l ¶ Et
effunde iram / in iudęos incredulos grauit̄ puniēdo. Pſ.
Effūde irā tuā in gentes q̄ te nō nouerūt: et in regna q̄ nomē Pſ. 78.
tuū nō inuocauerūt. m ¶ Extolle aduerſariū. i. eleua de
ſordibus peccatorū populū gentilē: q̄ vſq; ad aduentū chri/
ſti deo aduerſarius fuit. n ¶ Et affige inimicū. i. popu/
lum iudaicū: qui non vult credere nec pęnitere. Feſtina tē/
pus: id ē cito adimple ꝓmiſſū. Uel ſic: m ¶ Extolle ad/
uerſarium: id eſt antichriſtum extolli permitte ſupra oēm
qđ dicitur deus: aut qđ colitur: ita vt in tēplo dei ſedeat oſtē/
dēs ſe tanq; ipſe ſit de⁹. ij. Theſſal. ij. a. n ¶ Et affige ini
micum. i. antichriſtū quem poſtea dn̄s ieſus interficiet ſpū
oris ſui. ij. Theſſal. ij.

Quid nobis ⁊ tibi ieſu fili dei: Cur veniſti huc ante tempus torquere nos: a Feſtina tempus/gratie/ tempus plenitudinis: vt veniat chriſtus populū ſuum liberare. b Et memento finis.i.memento ꝙ finis mūdi prope eſt: ⁊ iam cito mitte filium.j.Joh.ij.c. Filioli mei nouiſſima hora.j.Cor.x.c. Scripta ſūt hec ad correctionē veſtrā in ꝗs fines ſecloꝝ deuenerūt.

Aliter ✠ oris ſui.ij.Theſſal.ij b. a Feſtina tpus vltime ꝑſecutiōis.i.feſtinant fac tranſire ne deficiāt electi i tribulatiōe: ꝗ reuera nimia erit. Matth.xxiiij.b. Orate ne fuga veſtra fiat hyeme vel ſabbato: erit enī tribulatio magna qualis nunꝗ fuit ab initio mundi vſꝗ modo neꝗ fiet: ⁊ niſi breuiati fuiſſēt dies illi: non fieret ſalua omnis caro: ſed propter electos breuiabuntur dies illi. Et ita exaudita eſt oratio auctoris:

a Feſtina tempus ēt memen-
b to finis: vt ēnarrent mirabi-
c d e lia tua. In irā flamme dēuo-
f retur qui ſaluat̄: ēt qui peſ-
g ſimant plebem tuam inūeni-
h ant perditionē. Cōntere ca-
put principum et inimicorū
i dicēntium: non eſt alius pre-
k l ter nos. Cōngrega ōmnes
m tribus iacob: et cōgnoſcant
quia non eſt deus niſi tu: vt
n o ēnarrēt māgnalia tua: ēt he-
p q reditabiſ eos ſicūt ab initio.
r s Miſērere plēbi tue ſūp quā
t v inūocatum eſt nomē tuum:

a Feſtina tempus: ⁊ memēto finis.i.electoꝝ tuorū qui erunt i fine mundi. c Ut enarrent mirabilia tua/facta in aduentu chriſti: deum hominē: virginē matrem: īmortalē mortuum/cecum videntē/claudum ambulantē: et hmōi. d In ira flamme.i.in igne gehenne: e Deuoret̄ qui ſaluatur/in temꝑalib᷒.i.qui vult hic ſaluare ſe/ ꝑdetur in inferno. Luc.ix.c. Qui voluerit animā ſuam ſaluā facere/ perdet eā. Joh.xij.d. Qui amat animā ſuā ꝑdet eā. f Et qui peſſimant plebem tuam.i.de plebe tua peſſime eſtimāt: vel plebem tuam verbo vel exemplo corrumpūt vel male tractant: g Inueniant perditionē/eternam. h Contere caput principū ⁊ inimicoꝝ.i.diabolū regem tyrannorum inimicoꝝ chriſti ⁊ eccleſie. Gen.iij.c. Ipſa conteret caput tuū: ⁊ tu inſidiaberis calcaneo ei᷒. i Dicentiū: nō eſt ali᷒ preter nos: q: ſe tm̄ reputant dn̄os in mundo ⁊ nō deū. Sic pharao/Exo.v.a. Quis eſt dn̄s vt audiā vocē ei᷒ ⁊ iſrl̄ dimittā: Neſcio dn̄m et iſrl̄ nō dimittā. Eſa.v.c. Nūqd habitabitis vos ſoli in medio t're: k Congrega/in vnitate fidei: l Omnes tribus iacob.i.fideles de gentibus ſignatos per iacob: vel omnes penitētes vitia ſupplantātes: vel reliquias iudeoꝝ in fine. Eſa.x.e. Si fuerit populus tuus iſrael quaſi arena maris: reliquie conuertent̄ ex eo. m Et cognoſcant quia nō eſt deus niſi tu/creator omniū. n Ut enarrēt/alijs nondū conuerſis: o Magnalia tua.i.opera tua magna: mortuorū ſuſcitationē/cecoꝝ illuminationem/predicationē/fatigationē/mortis paſſionē/reſurrectionē/aſcēſionē: et cetera hmōi. p Et hereditabis eos: id eſt firmiter poſſidebis vt hereditatē: vel dabis te eis vt hereditatem: q Sicut ab initio.i.ſicut antiquos patres poſſediſti pacifice. r Miſerere ⁊c. Expleta oratiōe cōtra pctōres/⁊ caput eoꝝ diabolū vel antichriſtū: orat auctor in pſona generalis iuſti ꝓ ſtatu eccleſie ⁊ ſalute fideliū dicēs: r Miſerere plebi tue.i.eccl'ie tue: quā vocat auctor plebē ꝓpt̄ multitudinē et humilitatē. t Sup quā/tuendam: v Inuocatū eſt nomē tuū: quia a chriſto dicti ſūt chriſtiani. Uel ſic: t Super quā.i.pro qua tuēda. v In uocatū eſt nomē tuū.i.auxiliū tuū. Nam quando eccle-

Ps.78. ſia in tribulatione eſt: inuocat ſtatim nomen dn̄i dicens: Adiuua nos deus ſalutaris noſter. Hiere.xiiij.b. Tu i nobis es dn̄e ⁊ nomē ſanctū tuū inuocatū ē ſup nos: ne derelinꝗs nos dn̄e de᷒ nr̄. x Et/iteꝝ miſerere/iſrael.i.fidelis populi deum cōtēplantis. y Quē coequaſti.i.per fidem vniſti vl' coheredem feciſti: z Primogenito tuo.i.chriſto: ꝗ eſt ꝑmogenitus mortuoꝝ ⁊ ꝑnceps regū terre: Apoc.j.b. Uel

ſic: r Miſerere/veniam preſtādo. s Plebi tue.i.populo iudaico. t Sup quā inuocatū eſt nomē tuū.i.auxiliū tuū nō falſoꝝ deoꝝ. x Et/miſerere/iſrael.i.gētilis ppl'i ad fidē cōuerſi. y Quē coequaſti.i.cōparaſti vel aſſociaſti: z Primogenito tuo.i.ꝑplo iudaico ꝗ ꝑmo credidit. Exo.iiij.f. Hec dicit dn̄s: fili᷒ me᷒ ꝑmogenit᷒ iſrl̄. a Miſerere ciuitati ſctificatiōis tue.i.eccl'ie quā ſctificaſti.i.lauaſti.i.purificaſti in ſanguine tuo/⁊ ceteris ſacramentis. Uel ſctificatiōis tue.i.i ꝗ ſctificaris.i.ſanct᷒ demōſtraris ꝑ cultū ſanctū et deuotionē. Et ꝗ ſit illa ciuitas oſtēdit cū ſubdit: b Hieruſalem ciuitati requiei tue.i.in qua requieſcis approbando fidē et opa ei᷒. Eſa.xxviij.c. Hec requies mea/reficite laſſum.s.xxiiij.b.

x y z ēt iſrael quēm coequaſti pri-
a mōgenito tuo. Miſērere ci-
uitati ſanctificationis tue
b hiēruſalē: ciuitati requiei tue.
c Rēple ſion ienarrabilib᷒ vir-
d e tūtib᷒ tuis ēt gloria tua po-
f g pūlū tuū. Dā teſtimoniū q:
h i āb initio creature tue ſunt:
k ēt ſuſcita p̄catiōes quas lo-
l cuti ſūt i noie tuo prōphete
m priores. Dā mercedē † dn̄e Al. nō h3 tōne
n ſuſtinētib᷒ te: vt ꝓphēte tui fi-
o p dēles iuēniant ⁊ ēxaudi ora-
q tiōes ſuoꝝ tuoꝝ. Scdm bn̄-
r s dictiōnē aaron dā pplo tuo:

Et in ciuitate ſctificata ſilit̄ requieui.i.vniformit̄. c Reple ſion.i.eccleſiā bona celeſtia ɔtēplantē: d Uirtutib᷒ tuis ienarrabilib᷒.i.angelis ad cuſtodiēdū eā i pace: vel miraculis ad corroborādū eā i fide: vl' donis gratuitis ad ꝓficiēdū in virtute: vel noticia triplici ſcripturarū ad intelligēdū diuina. Oia h̄ inenarrabilia dicunt̄: q: ab hoie non poſſūt narrari. Roma.xj.d. O altitudo diuitiarū ſapiētie ⁊ ſciētie dei. e Et gloria tua.i.laude tua: vel noticia filij: qui eſt gloria tua: ſicut dicit̄ i Ps. Exurge gloria mea. Uel miraculoꝝ ꝑſentia reple: f Populū tuū/vt credatur ei ⁊ in te per eū. Ps.56. g Da teſtimoniū.i.ꝑ icarnationē: manifeſta filiū: quē remuneratorē bonoꝝ ⁊ punitorē maloꝝ teſtant̄ ⁊ ſcꝑture ⁊ creature. Uel/Da teſtimoniū/ v'itatis tue/ꝑ miracula vel ꝑ martyres. Martyr enī interꝑtat̄ teſtis. h Quia ab initio creature/mūdi: i Tue ſūt.i.tue volūtati ſbiecte: ad faciendū de eis quicꝗd volueris. Eph.ij.b. Ipſius factura ſum᷒ creati in chriſto ieſu in opibus bonis. k Et ſuſcita p̄catiōes quas locuti ſunt in noie tuo.i.in fide noīs tui: l Prophete priores.i.adimple petitiones ⁊ deſideria ꝓphetarū expectantium ⁊ deſiderantiū ⁊ rogātiū chriſti aduentum. Exo.iiij.d. Mitte dn̄e quē miſſurus es. Nume.xxiiij.d. Heu quis victurus eſt quando iſta faciet dn̄s: Eſa.xvj.a. Emitte agnū dn̄e dn̄atorem terre: de petra deſerti ad montē filie ſion. Item Eſa.lxiiij.a. Utinam dirumperes celos ⁊ deſcēderes. Ps. Inclina celos tuos ⁊ deſcende. Cant.j.a. Oſculet̄ me oſculo oris ſui. Et ſimeon: quando veniet: putas videbo: putas durabo: o ſi me inueniet illa natiuitas. Et h̄ deſideria recitat dn̄s Luc.x.d. Beati oculi qui vident que vos videtis: dico enī vobis: quia multi ꝓphete ⁊ reges voluerūt videre ꝗ vos videtis ⁊ non viderūt. m Da mercedē dn̄e ſuſtinētib᷒ te.i.expectātib᷒ aduentū chriſti. Eſa.viij.d. Expectabo dn̄m ꝗ abſcondit faciē ſuam a domo iacob: ⁊ ꝑſtolabor eū. Michee.vij.b. Expectabo deū ſaluatorē meū. n Ut prophete tui: ꝗ h̄ ꝓmiſerūt. Eſa.vij.c. Ecce virgo ɔcipiet ⁊c. Hiere.xxxj.d. Nouū faciet dominꝰ ⁊c. Abacuk.ij.a. Si morā fecerit expecta eū: q: veniēs veniet ⁊ nō tardabit. Aggei.ij.b. Ueniet deſideratus cūctis gentib᷒. Et multi: o Fideles.i.veraces. p Inueniant/impleta eoꝝ ꝓmiſſiōe. q Et exaudi orōnes ſeruorū tuoꝝ.i.imple deſideria ſctoꝝ aduentū chriſti expectātiū et deſiderantiū. Uel/Orōnes/dicit petitiōes orōnis dn̄ice: Scilicet̄ nomē tuū: adueniat regnū tuū ⁊c. r Scdm benedictionē aaron: id eſt benedictionem purificatam in benedictione aaron: qua dn̄s benedixit ei: vel ipſe benedixit populum iudaicū: s Da populo tuo: id ē credenti in te. Hec eſt virga

a ẽt dirige nos in viā̊m iuſti- b c cię: †et ſciant omnes qui ha- d bitāt terram: qůia tu es †deus cōſpector ſeculoꝝ. Om- e nēm eſcam mā̊ducabit ven- f ter: ẽt eſt cibus cibo melior. g Fauces cōtingūt cibū †ferę: h et cōr †inſenſatū verba men- i k dacia. Cōr prauū dā̊bit tri- l m ſticiam: ẽt homo peritus rē- n o ſiſtet illi. Omnēm maſculū p q excipiet mulier: ẽt ē filia mē- r s lior †filio. Species mulieris t v exhilarat faciē viri ſui: ẽt ſup x oēz ꝯcupiſcētiā hoīs ſupdu- y cet deſideriū. †Si ē̊ſt lingua z a curatiōis: ē̊ſt ꝛ mitigatiōis ẽt b miſericordię: nōn ē vir illius c d ſm filios hoim. Qui poſſi- e det mulierē bonam: inchōat f poſſeſſionē: ā̊diutoriū ſm il- g h lum eſt: ẽt colūna vt rē̊qes.

in te. Hęc eſt virga de radice ieſſe: cuius flos ꝛ fructus fuit chriſtus: pfigurata in virga aaron quę fronduit et floruit et fructū fecit. Da pplo tuo/ in te credenti et tibi ſeruienti. a Et dirige nos/ ſperantes in te. b In viā iuſticię: qua venitur ad te: quā nemo vadit niſi dirigatur ad te. Prouerb. xvj. b. Cor hoīs diſponit viam ſuam: ſed dñi eſt dirigere greſſus eius. Hiere. x. d. Scio dñe: quia non eſt homis via eius: nec viri eſt vt ābulet ꝛ dirigat greſſus ſuos. c Et ſciant oēs q̄ habitant terrā. i. oēs gentes: d Quia tu es de⁹ ꝯſpector ſeculorū. i. cogitator pteritoꝝ ꝛ futuroꝝ ſicut pſentiū. Unde. ē. xxiij. d. Dño deo anteq̄ crearent oīa cognita ſūt: ſic ꝛ poſt pfectum reſpicit oia. e Omnē eſcam mā ducabit vent: id ē māducando recipiet. f Et/ tñ/ eſt cibus cibo melior. q. d. venter omnē eſcam manducabit. i. manducando recipiet: ſed gut comedent inter eſcas diſcernit: erūt eñ oia mūda mūdis.

Al. tu es / Al. nō hȝ †de⁹ / Al. non habet †fere: nec ferre / Al. †ſenſatū

Myſtice — Myſtice e Omnē eſcam māducabit venter. i. omnē doctrinā mens admittit. f Et eſt cib⁹ cibo melior. i. doctrina vna/ doctrina alia verior ꝛ vtilior. Job. xij. b. Auris v̾ba diiudicat et fauces comedētis ſaporē. g Fauces ꝯtingūt cibū fere. i. carnes ferarū. ſ. aproꝝ/ ceruorū/ damularū: ꝛ hmōi. h Et cor īſenſatū v̾ba mēdacia recipit vel ꝯtingit. i. ſicut fauces pro delitijs comedūt carnes ferinas: ſic cor inſenſatū verba mēdacia quaſi delitias recipit vel cogitat. Prouerb. xx. c. Suauis eſt hoi panis mēdacij. Alia littera habet: g Fauces ꝯtingūt cibū ferre: id eſt ad ferendū in ore et maſticandū diu cū quadā ſuauitate saporis: ſic/ h Et cor ſēſatū/ diu ſeruat ꝛ retinet meditādo verba mēdacia: vt tādem euomat ea alijs referēdo. i Cor prauū. i. intellect⁹ erroneus: ꝛ affectus pūerſus. k Dabit triſticiam/ corrodētis ꝯſciētię ꝛ indeficiētis pęne. Al' i Cor prauū/ hereticoꝝ praua machinās. k Dabit triſticiam. i. pdicationes erroris: quę ē eccleſię cauſa triſticię. l Et homo peritus/ in iure diuino: m Reſiſtet/ ſcuto fidei ꝛ gladio verbi dei. n Illi: id eſt heretice prauitati. Uel/ l homo peritus/ in ſui ꝛ dei cognitiōe. m Reſiſtet illi: id eſt prauo cordi. o Omnem maſculū excipiet mulier/ parturiens vel concipiēs cum magno gaudio licet triſticiam habeat pariēdo. Joh. xvj. e. Mulier cū parit triſticiā hȝ/ qr venit hora ei⁹: cū aūt peperit puerū iā nō meminit pſſurę ꝓpt gaudiū: qr nat⁹ ē hō in mūdū. q Et/ tñ/ ē filia melior filio q̄ñq3. Myſtice o Omnē maſculū/ ſiue ſubtilē ſiue rudem. i. ſermonē omnē diuinū omni bono fecundantē. p Excipiet mulier. i. eccleſia/ vel fidelis aīa. q Et eſt filia. i. rudis et ſimplex doctrina: r Melior filio. i. ſubtili ſermone. Unde Judic. iij. legit q̄ ſangar vomere vno interfecit ſexcētos philiſteos: aioch v̾o gladio vnū ſolum. Item Judic. xv. c. Sanſon in mādibula aſini mille philiſteos occidit. Talis eni ſermo ꝛ rudis ꝛ impolitus vſq3 ad cor penetrat: politus v̾o ſermo aures paſcit. Jō dicit Eſa. xl. a. Loq̄mini ad cor hieruſalem et aduocate eam. Uel ſic: o Omnē maſculū: id eſt omnē pdicatorem auditoꝝ animas impgnantem. p Excipiet mulier: id ē anima mollis ꝛ effeminata. Unde alius dicit: ego ſum pauli: alius/ ego ſum cephe: alius/ ego ſum apollo. j. Cor. iij. a. q Et eſt filia: id eſt chriſti gratia: r Melior filio: id eſt quolibet miniſtro. Uel/ q Filia: id eſt anima ꝯtemplatiua: r Melior eſt filio: id eſt viro actiuo. Cōtra. j. xlij. c. Melior eſt iniquitas viri q̄ mulier benefaciēs. Sol. Hic melior: id ē pluribus vtilior: ibi melior: id eſt iocundior. Unde

Geñ. xxix. Lia fecundior: ſed rachel pulchrior. s Species mulieris: quę in duobus ꝯſiſtit: in colore viuido: in mēbroꝝ compoſitiōe. t Exhilarat faciem viri ſui: id eſt lętificat virum ſuum. v Et ſuper omnē concupiſcentiam hominis: id ē quā habebat homo: x Superducet deſiderium/ illius: id eſt ad ſe ducet: id eſt inter omnia ꝯcupiſcibilia ſpecies mulier magis trahit deſideriū viri. Unde. ē. ix. b. Propter ſpeciem mulieris multi perierunt: et ex hoc concupiſcētia quaſi ignis exardeſcit. Myſtice s Species mulieris: id ē eccleſię/ vel fidelis anime: quę in duob⁹ conſiſtit: id eſt in fidei viuacitate: ꝛ morum honeſtate. t Exhilarat faciem viri ſui: id eſt chriſti vel prelati: qui de profectu ſubditorum gaudet. v Et ſuper omnem concupiſcentiam hominis ſuperducet deſiderium: id eſt ſuper omne concupiſcibile placet. Unde Prouerb. viij. d. Delitię meę eſſe cum filijs hominum. Cant. ij. d. dicit ſponſus ad ſponſam: Oſtende mihi faciem tuam: ſonet vox tua in auribus meis: Uox enim tua dulcis: et facies tua decora. y Si eſt lingua curationis/ corrigendo. z Eſt et mitigationis/ conſolando. a Et miſericordię/ compatiendo: id eſt eſſe debet. Non enim debet eſſe ſatyrica tota prędicatio: id eſt tota de reprehenſione: neq3 poetica: id eſt tota de cōſolatione: ſed mixta: id eſt blande corripiens ꝛ iuſte blandiens. Unde Ezech. xlj. c. Duas facies habebat cherub: faciem hominis iuxta palmam ex vna parte: ꝛ faciem leonis iuxta palmam ex alia parte expreſſam per omnem domum in circūitu. Luc. x. f. Appropians ſamaritanus alligauit vulnera ſauciati infundens vinum et oleum. Uinum quidem mordacis correctionis: et oleum blandę cōſolationis. Et in arca fęderis fuerunt ſimul virga et manna. b Non eſt vir illius/ prędicte mulieris: c Scdm filios hominū: id eſt ſimilis fortunę alijs hominib⁹: qui ſępe ꝓpter malas vxores rixantur ꝛ iraſcuntur: ipſe vero quietus manet cum vxore quieta. Myſtice/ de eccleſia. b Non eſt vir illi⁹. i. chriſt⁹: c Scdm filios hominū: id eſt ſimilis filijs hominū: quia verax ē: et omnis homo mendax. Et filius hominis: alij oēs filij hominū. Sine peccato ꝯcept⁹/ natus ꝛ cōuerſatus: cęteri omnes in peccato concępti. Eſa. liij. c. Qui peccatum non fecit nec inuentus eſt in ore eius dolus. j. xliij. d. Non eſt inuent⁹ ſimilis illi in gloria qui conſeruaret legem excelſi. d Qui poſſidet mulierem bonam: id eſt benignā in corde/ modeſtam in ſermone/ piam in opere/ caſtam mente et corpore: e Inchoat poſſeſſionem/ hinc incipit eſſe diues. Magnus enim theſaur⁹ eſt bona vxor. Prouer. xij. a. Mulier diligens corona eſt viro ſuo. Myſtice d Qui poſſidet mulierem bonam: id eſt voluntatē rationi conſonā: ſiue carnem ſpiritui ſubditam: e Inchoat poſſeſſionem: id eſt incipit habere per gratiam qd̓ habiturus eſt per gloriam. j. Joh. iij. a. Chariſſimi: nūc filij dei ſumus ꝛ nondum apparuit quid erimus. ē. xxvj. a. Mulieris bonę beatus vir. f Adiutoriū ſm illum eſt/ bona vxor: et ſm voluntatem illius. Geñ. ij. c. Non eſt bonum hominem eſſe ſolum: faciamus ei adiutorium ſimile ſibi: Ad litterā et myſtice. Litteralis enim vxor adiutoriū eſt viro ſuo in procreatione filiorum: Et eccleſia ſimiliter chriſto in cōuerſiōe peccatorum. j. Cor. iij. b. Dei adiutores ſumus. g Et colūna. i. firmamentū infirmitat. h Ut requies/ labor: id ē bona vxor firmamētū eſt viro ſuo ꝯtra infirmitatē: ſicut eſt eidē requies poſt laborem. Et eccleſia ſimilit chriſto ē colūna ſupportando infirmos et

Al. †ſilie / Myſtice / Al. †Sic / Myſtice / Ps. 115. / Myſtice

Pš.131. ſupportādo īfirmos/ ⁊ requies recreādo laſſos. Eſa.xxviij.c. Hec reqes mea reficite laſſū: et hrefrigeriū ē meū. Pš. Hec requies mea in ſeculū ſeculi: hic habitabo qm̄ elegi eam. a Ubi non eſt ſepes.i.murus fidei: qui ſanctoꝝ pdicatiōe fundat. b Diripiet/ a demonib': c Poſſeſſio/ virtutū ⁊ meritoꝝ. Eccs.x.b. Qui diſſipat ſepem mordebit eum coluber. Uel/ a Ubi nō eſt ſepes.i.cuſtodia angeloꝝ vel prelatoꝝ. b Diripiet/ ab hereticis/ a tyrannis/ a demonib': c Poſſeſſio/ tpalis vel ſpiritualis. De hac ſepe dicitur Eſa.v.b. Oſtendam vobis qd ego faciam vineę meę: auferam ſepem eius ⁊ erit in direptionē. d Et vbi nō eſt mulier/ bona: e Ingemiſcit egens.i. paup mendicās: qꝛ non inuenit qui ei det elemoſynā: Mulieres enim naturalit' miſericordiores ſunt q̄ viri. Uñ Threñ.iiij.b. Man' mulierū miſericordiū coxerūt filios ſuos: facti ſunt cibus earum.

I.†Qui †Cuius — A — ʒ.6.b.

Myſtice/ d Ubi nō eſt mulier: id ē ſpūſſancti grā: vel ſapientū doctrina: e Ingemiſcit egēs/ pane ſpūali: f Qui/ egēs.ſ. g Credit/ ei: h Qui nō habet nidū/ fidei vel tranquille: in quo fideles catholici requieſcūt. De q̄ nido dicit Job.xxix.c. In nidulo meo moriar: ⁊ ſicut palma multiplicabo dies. Pš.83. Pš. Paſſer inuenit ſibi domum et turtur nidū vbi reponat pullos ſuos. Alia littera. f Quis credit/ ei.ſ. qui non habet nidū/ fidei.i.heretico.q.d. infelix et nihil eſt qui credit heretico. Aliqui libri habent. f Cui credit/ ille.ſ. h Qui nō habet nidū.i.certam māſionē vt ſcurra: q.d. null'. i Et deflectēs/ a via v̄itat': k Ubicunq̄ obſcurauerit.i.obſcuritas erroris vel temptatiōis eū duxerit. l Quaſi ſuccinct' latro/ ad iugulādū alios: m Exiliēs de ciuitate/ dei. n In ciuitatē/ diaboli: vł de vno errore in aliū errorē circūlatus omi vento doctrine: Eph.iiij.c.

Expoſitio Capi. XXXVII

O Mnis amicus ⁊c̄. In h capitulo agit auctor de ficta ⁊ doloſa amicitia vel ſocietate. Diuidit' autē in quattuor partes. Primo inuehit' contra doloſos ac fictos amicos. Secūdo oñdit cū quibus non eſt ineundum conſiliū ⁊ cū quib' ſit: ibi: Noli cōſiliari cū ſocero tuo. Tertio de ſophiſta ⁊ ſapiēte agit: ibi: Qui ſophiſtice loquitur ⁊c̄. Quarto moralē ponit inſtructionē/ dehortans de ambitiōe ⁊ crapula: ibi: Fili in vita tua tempta aīaʒ tuam ⁊c̄. Dicit ġ: o Omnis amic'/ et verus ⁊ falſus: p Dicet ⁊ ego amicitiā copulaui.i.ſe verū amicū pfiteretur. q Sed ē amicus ſolo noie amicus/ et nō re. Tulli'. Uera amicitia i ſolo amore ꝯſiſtit. Amor aūt oīa cōrā facit. Ille ꝟo verus amic' ē: qui oīa bona ſua aliјs cōmunicat/ ⁊ mala alioꝝ facit ſua. Qui alit' amat/ fict' ē amic' ⁊ nomineten'. Sup.vi.et.xij.de falſo amico dictū ē ſatis: et ideo nihil de h hic. r Nōne triſticia ineſt vſq̄ ad mortē/ in falſa amicitia: q̄ credit' eē vera: q.d. magnū malū eſt ⁊ valde dolendū: qꝛ vbi fides ſperat'/ inuenit' malignitas: vbi ſperatur amicitia/ inuenit' peruerſitas. s Sodalis autem/ ſocius menſe. t Et amicus/ fictus ſiue putatiuus ſiue fortune. v Ad inimicitiā conuertent'/ de facili vel modica occaſiōe.ʒ.vi.b. Eſt amicus q̄ ꝯuertit' ad inimicitiā: ⁊ ē amic' q̄ odiū ⁊ rixā ⁊ ꝯuitia denudabit. Itē.ʒ.xij.d. In oculis tuis lachrymabit' inimicus: et ſi inuenerit tps nō ſatiabit' ſanguine. x O pſūptio neq̄ſſima.i. ſimulata ſiue palliata hypocriſis: q̄ fingis amicitiā eſſe vbi nō eſt. y Unde creata es coopire aridā neq̄tiā.i.maliciā que aīam facit aridā ſine pinguedine charitat'. z Et doloſitatē illius/ neq̄tie vel ſimulatiōis: qꝛ doloſus ⁊ ſe ⁊ alios decipit. Mirat' auctor vñ habeat ortū hypocriſis q̄ maliciā palliat: ⁊ inimicū fac' amicū. a Sodalis/ ſoci' mēſe. b Amico/ actiue. c Cōiocūdabit' i oblectatiōib'.i.in negocio voluptatis: vel in tempe pſperitatis. d Et in die tribulatiōis.i.in tpe aduerſitat': e Aduerſarius erit: illi cui pri' ſe fingebat amicū. Uñ Poeta. Donec eris felix multos numerabis amicos: Tēpora ſi fuerint nubila ſolus eris. Prouerb. xix.a. Diuitie addūt amicos plurimos: a paupe eni ⁊ hi q̄s habuit ſepantur. Greg'. In pſperis ignorat' an pſona vel pſperitas diligat'. Et hoc ē qd dicit'.ʒ.xij.b. Nō agnoſcet' in bonis amicus. Señ. Ob h pcipue diligēda ē paupertas: qꝛ facit ſcire quis tenere diligat. f Sodalis amico condolet cauſa vētris.i.cauſa comeſſationis. g Et contra hoſtē/ amici ſui: h Accipiet ſcutū.i.arma defenſionis tpe pſperitat' p gula non p amicitia: verus autē amicus toto corde et ope diligit nō verbo tm̄. Uñ.j.Joh.iij.d. Non diligam' verbo neq̄ lingua: ſʒ ope ⁊ veritate. i Nō obliuiſcar' amici tui.i.illi' q̄ amat te. k In aīo tuo.i. in orōne tua. Oratio eni eſt pius affect' animi in deū directus p bonis eternis adipiſcēdis. l Et non immemor ſis illi' in opib' tuis.i.in elemoſynis tuis. Uel ſic: i Non obliuiſcaris amici tui.i.illi' q̄ dicit ſe amicū tuū: k In aīo tuo.i.attēde ⁊ cōſidera in aīo tuo q̄lis ſit q̄ ſe dic' amicū tuū anteq̄ te credas illi. l Et nō immemor ſis illi' i opib' tuis.i.diligent' attēde q̄lit' tractet ⁊ pcuret opera tua anteq̄ amicū appelles.j.Joh.iiij.a. Chariſſimi: nolite omni ſpiritui credere: ſed pbate ſpūs/ ſi ex deo ſunt. Matth.vij.c. A fructib' eoꝝ cognoſcet' eos. Greg'. Probatio dilectiōis/ exhibitio eſt opis. m Noli ꝯſiliari. Secūda pars capituli: in qua p̄mo oñdit cū quib' amicis nō ſūt tractāda ꝯſilia. Et ponit nouē pſonas cū quib' nō ē habēdū ꝯſiliū dicēs: Noli ꝯſiliari cū ſocero tuo.i.cū pr̄e vel q̄libet cōſanguineo vxoris tue: maxime de ipſa caſtigāda vel veſtiēda.q.d. nō d̄ oībus ꝯſulēdus eſt ſocer: qꝛ ſepe carnalis affect' impat rationi. Hiere.ix.b. Unuſq̄ſq̄ a pximo ſuo ſe cuſtodiat: ⁊ in omni fratre ſuo non habeat fiduciā. Michee.vij.b. Noli credere amico: ⁊ noli ꝯfidere i duce: Ab ea q̄ dormit in ſinu tuo cuſtodi clauſtra oris tui. Moralit'/ per ſocerū qui ex parte feminea affinis ē/ intelligit' oīs hō femineū ⁊ mutabilē habens animū: cum quo nō eſt ꝯſiliandū: qꝛ cito corrūpi pōt ab aduerſario hō hmōi ⁊ reuelat cōſilia. Uñ.ʒ.vi.a. Multi pacifici ſint tibi: et conſiliari' ſit tibi vnus de mille.i. aliquis de pfectis. Moralit'/ ſocer tuus carnalis affect': pater vxoris tue: id eſt cōcupiſcētie tue. Iſti' cōſilio nō ē credendū: nec cū eo cōſiliū ptractandū de penitētia vel de aliq̄ bono faciēdo. Qd̄ manifeſte docuit iacob/ Geñ.xxxj.c. qui igrāte laban ſocero ſuo cū filiјs ⁊ vxorib' atq̄ pecorib' ſuis receſſit de meſopotamia i terra chanaan. Legit' Iudic.xix.b. q̄ leuita q̄dā credidit ſocero ſuo vt cū eo trib' dieb' maneret/ in via amiſit vxorē ſuā a gabaonitis oppreſſā: vnde poſtea ſtrages magna ppli ſecuta ē. Iō dicit auctor. m Noli cōſiliari cū ſocero tuo: id eſt conſiliū ab eo querere: nec tuum conſiliū ei reuelare. n Et a celantibus te: id eſt tibi inuidentibus vel nimis ardenter diligentibus: vt eſt vxor ⁊ filiј ⁊ familia: Abſconde ꝯſilium:

†Ouidi'.I. triſtium — Al. †malitiā — Al. †tempore — Moraliter

a Ubi nōn ē ſepes diripiētur
b c d poſſeſſio: ēt vbi non eſt mu/
e f lier igēmiſcit egēs. †Cui crē/
g h dit quī non habet nidū: Et
i k dēflectens vbicūq̄ obſcu/
l rauerit: quaſi ſuccinctus la/
m tro ēxiliens de ciuitate in ci/
n ūitatem. Ca. XXXVII
o O Mnis āmicus di/
p cēt et ego amicitiam
q copulaui: ſed ē ami/
r cus ſolo noie amicus. Nōn/
ne triſticia ineſt vſq̄ ad mor
s t tem: Sōdalis autem ēt ami
v cus ād inimicitiam conuer/
x tentur. O pręſūmptio neq̄ſ/
y ſima: vndē creata es coope/
z rire aridā †neq̄tiā ⁊ dōloſita/
a b tē illi'. Sōdalis āmico ꝯiō/
c cundabit' in oblectationib':
d e ēt in †die tribulatiōis āduer/
f ſari' erit. Sōdalis amico cō
g dolet cauſa ventris: ēt cōtra
h i hoſtē āccipiet ſcutum. Nōn
k obliuiſcar' amici tui ī ānimo
l tuo: ēt non imemor ſis illi' i
m operibus tuis. Nōli ꝯſiliari
n cū ſocero tuo: ēt a celātib' te

a Abſconde conſiliũ: q2 nõ cõſulũt tales niſi ꝙ placere grũt vel credunt illi qui conſulit eos: b Ois conſiliari⁹ prodit: id eſt ꝓponit conſiliũ ſuũ. q. d. diuerſi diuerſa ſenti/unt. e Sed eſt conſiliari⁹ in ſemetipſo: id eſt manẽs fixus ⁊ ſtabilis ⁊ fidelis. q. d. non oibus credẽdũ eſt: quia nõ omnes ſtabiles ⁊ fideles inueniunt in conſilijs ſuis. Ille conſiliarius ver⁹ eſt: qui ſibi et alijs conſulit facere qd deo placet: qd eſt
B vnicũ cõſiliũ infuſũ a ſpũſancto De q dñs
Pſ. 61. per Pſ. Conſiliũ meum cogitauerũt repellere. Vel ſic b Omnis cõſiliari⁹ fere:
Ar. tvia c Prodit: id eſt reuelat: d Conſiliũ: id eſt ſecretum ſibi cõmiſſũ. Vel / c Prodit conſiliũ: id ẽ ꝓdigioſe dat cõſilium. e Sz/tñ/eſt ꝯſiliarius in ſemetipſo: id eſt verus ⁊ imutabilis/licet rarus. f A conſiliario malo: qui contra ſalutẽ anime cõſulit: g Serua animã tuam. i. conſenſũ anime tue.

a Abſconde conſilium. Omis
b c conſiliarius prodit cõſiliũ:
d e ſed eſt conſiliarius in ſemet/
f g ipſo. A cõſiliario malo ſer/
h ua aīam tuã. Prius ſcito q̃
i ſit illius neceſſitas: et quid
ipſe in animo ſuo cogitabit.
k Ne forte mittat ſudem i ter/
l rã: et dicat tibi: bona ẽ vita
m tua: et ſtet econtrario vide/
n o re quid tibi eueniat. Cum vi
p ro irreligioſo tracta de ſan/
q ctitate: et cum iniuſto de iu/
r ſticia: et cum muliere de his
s que emulatur. Cum timido
t de bello: cum negociatore d
v traiectione. Cum emptore d
x venditiõe: cum viro liuido
y z de gratijs agẽdis. Cum im/
a pio de pietate: cum inhone/

Hoc eſt: non conſentias eius conſilio: ſicut roboam qui relicto conſilio ſenũ acquieuit conſilio iuuenũ. iij. Reg. xij. b. Vel/ f A conſiliario malo: qui male viuit: g Serua animam tuam: id eſt ſecretum anime tue. Hoc eſt: nõ reueles ſecreta tua. h Prius ſcito que ſit illius neceſſitas: quare velit eſſe amicus tuus vel familiaris: vtrum priuata vel cõmunis vtilitas. q. d. prius attendendũ eſt qualis eſt homo q̃3 amicitia copulãda. Unde Rabanus. Preuidenda eſt conſiliarij prudentia/ fides/ voluntas/ et religio. i Et quid ipſe in aio ſuo cogitabit/ſcito pri⁹ q̃3 amicitiã familiaritatis cũ eo copules. Sed quõ poterit h fieri cũ ſolus deus nouerit cogitationes hominũ? Rñſio per ſigna exteriora ⁊ per interrogationes ab eo: et ab alijs qui nouerũt eum. k Ne forte mittat ſudem in terrã: id eſt confirmat conſilium ſuũ pro terreno cõmodo. Et loquitur auctor tranſumptiue: tangẽs ꝙ fere ſudibus capiuntur. q. d. ideo ꝑmo conſidera qualis ſit conſiliarius q̃3 ei conſentias: ne forte ſit terrenũ eius conſilium ⁊ te per cupiditatẽ figat in terram: vel occidat ſicut feram per terrenum oſtium. l Et dicat tibi: bona eſt vita tua: id eſt bene facis: bonũ conſilium dedi tibi. m Et ſtet econtrario videre: id vt videat: n Quid tibi eueniat/ de ꝯſilio ſuo: vt ſi bñ euenerit laudet: ſi male/irrideat: ⁊ dicat: nõ feciſti eo modo quo dixi tibi: qd maxime medicoꝝ eſt ⁊ aduocatoꝝ. o Cum viro irreligioſo ⁊c̃. Tres ſpecies conſiliantiũ poſuit auctor a quibus abſcondi precepit conſiliũ: adhuc ponit plures alias cũ quibus ſimiliter docet non eſſe conſiliandũ: loquens ironice vſq3 ibi: Non attendas his in omni cõſilio ⁊c̃. Dicit ergo: o Cum viro irreligioſo: id eſt cũ diſſoluto qui nõ habet in ſe religionẽ: nec amat i alijs: p Tracta de ſanctitate/ vite amplectẽda vel ſeruanda. q. d. ſi vis intrare religionẽ/ vel ſanctitatẽ vite ichoare: nõ q̃ras ꝯſiliũ ab irreligioſo: q2 poti⁹ diſſuaderet q̃3 ſuaderet cũ neſciat bona religiõis. Multi enĩ vidẽt nr̃as cruces q nõ vidẽt nr̃as vnctiones: dicit bea⁹ Bern̄. q Et cũ iniuſto de iuſticia/ faciẽda/ vel ſeruãda. r Et cũ muliere de his q̃ emulat: id ẽ qd odit: vel qd diligit. Nimis enĩ odit qd odit ⁊ diligit qd diligit: ita ꝙ oino affectio impet rõni. s Cũ timido de bello/ faciẽ/

do vel ineũdo: et nunq̃3 conſulet/non ex timore ſed ex timiditate t Cũ negociatore de traiectiõe. i. de mercium trãſportatione ad forum: et cõſulit ꝙ non portent: vellet enim ꝙ nullus alius haberet ibi merces niſi ipſe/ vt carius venderet. Eſt autem traiectio ⁊ ipſa trãſportatio mercium et ipſa pecunia data ꝓ tranſportatione. v Cũ emptore de venditione. i. de ꝓcio reuẽdende: Emptor enim ſemꝑ minuit precium quod venditor auget. Prouer. xx. c. Malũ ẽ/malũ ẽ dic oīs emptor: ⁊ cum receſſerit gloriabit. x Cũ viro liuido. i. inuido: vel ingrato: y De gratijs agendis: et dicet ꝙ non ſũt agẽde gratie. z Cum impio de pietate: que cõſiſtit in tribus. In cultu ſanctoꝝ/ i reuerentia parentum/ in ſubuentiõe miſeroꝝ. a Cũ inhoneſto d honeſtate/ moꝝ. b Cum opario agrario: qui ẽ beſtialis et ſiluueſtris/ ⁊ nihil ſcit niſi de agricultura. c

b ſto de honeſtate. Cum ope/
c rario agrario de omi opere:
d e cum opario ãnuali de con/
f ſũmatione ãni: cum ſeruo pi
g gro de multa opatiõe. Non
h attẽdas his i omni conſilio.
i Sed cũ viro ſctõ aſſiduus
k eſto: quẽcũq3 cognouerl ob
l ſeruantẽ timorẽ dei: cui⁹ aīa
m eſt ſm animã tuã. Quicũq3
n titubauerit i tenebris nõ cõ/
o dolebit tibi. Et cor boni ꝯſi/
p q lij ſtatue tecũ. Non ẽ eni tibi
r aliud plus illo. Animã viri
ſancti enũciat aliquãdo ve/
s ra: q̃3 ſeptẽ circũſpectores ſe
t dentes i excelſo ad ſpeculã/
v x dum. Et in his omnib⁹ dẽ/
precare altiſſimum: vt diri/
gat in veritate viam tuam.

C

De omni opere/ alio: vel de militia ⁊ ſtudio: ⁊ dicet ociũ eſſe. d Cũ opario ãnuali. i. in ꝯducto ad annũ: e De ꝯſũmatiõe anni. i. de opere ꝯſũmãdo in anno: et dicit nõ poſſe perfici in ãno: qd in mẽſe deberet ꝑfici vel fieri. f Cũ ſeruo pigro/ ad opandũ: de multa opatione. q. d. ſtultum eſt de hmõi rebus ſiue negocijs que dicta ſũt ꝯſiliari cũ dictis hoibus: ſic ſtultũ eſt cum omnib⁹ hẽre cõſiliũ. Et ideo ſequit: g Non attẽdas his/ ſupradictl. h In omni cõſilio. i. noli de omnib⁹ conſiliari cũ illis: quia neſciũt ⁊ iõ vilipendũt. i Sed viro ſancto aſſiduus eſto: q2 ex cõuictu formant mores. Pſ. Cũ ſctõ ſanct⁹ eris. k Quecunq3 cognoueris obſeruantẽ timorẽ dei/ filialẽ: qui ab omni malo reuocat: ⁊ ad bonũ impellit: nam timere facit offenſam ⁊ querere beniuolentiam. Pſ. 17. l Cuius aīa eſt ſm animã tuam. i. qui eſt ſm cor tuũ: vt tua volũtas ſit ipſi⁹ volũtas: et ecõuerſo. Hec eſt enĩ vera amicitia vnio volũtatum. m Quicũq3 titubauerit/ in fide vel in iure dubi⁹: n In tenebris nõ ꝯdolebit tibi. i. nõ cõpatiet tibi lapſo in tenebris vitioꝝ: vel quia infidelis eſt: vel q2 inſcius eſt iuris ⁊ neſcit conſulere. o Et cor boni ꝯſilij. i. ꝯſiliariũ habentẽ celũ ⁊ ſciẽtiã. p Statue tecũ/ vt ſm ei⁹ cõſiliũ oino faciãs. q. d. cõſiliariũ elige fidelẽ: celũ habẽtẽ ⁊ ſapiẽtẽ. Tob. iiij. c. Cõſiliũ ſꝑ a ſapiente reqre. q Nõ eſt eni tibi plus illo. i. nihil melius huic habere potes fideli conſiliario. r Anima viri ſancti ãnũciat aliqñ vera: q̃3 id eſt pluſq̃3: s Septẽ circũſpectores ſedentes i excelſo. i. in cathedra magiſtrali. t Ad ſpeculandũ/ ſubtilia ſcripturarũ. q. d. veriora ⁊ meliora conſilia dat aliqñ vnus ſimplex idiota ſancte et honeſte vite: q̃3 ſeptem magni magiſtri oim liberaliũ artiũ ſciẽtia ꝑditi. Luc. x. d. et Matth. xi. d. Cõfiteor tibi dñe pr̃ celi ⁊ terre: q2 abſcõdiſti h a ſapiẽtibus ⁊ reuelaſti ea paruulis. Eſa. xix. b. Sapientes ꝯſiliarij pharaonis dederũt ꝯſiliũ inſipiẽs. v Et i his oib⁹/ ꝯſiliandis vel intelligẽdis aut pagẽdis: x Deprecare altiſſimũ vt dirigat in veritate viã tuã. Orone eni intelligẽtia occultoꝝ ⁊ conſiliũ dubioꝝ ⁊ virtus faciẽdoꝝ impetrat. Jaco. j. a. Si quis veſtrũ indiget ſapiẽtia poſtulet a deo: qui dat oibus affluenter. Exemplũ de ſalomone. iij. Reg. iij. b.

a Antē omnia opera verbum
b verax p̄cedat te: ēt ante om-
nem actum conſilium ſtabi-
c le. Uerbum nequā immuta-
d
e bit cor: ēx quo q̄ttuor par-
f
g tes o͂riuntur: bonū ⁊ malū:
h
i vitā ēt mors: ēt dn̄atrix illo-
k
l rum eſt aſſidua lingua. Uir
m
n pēritus mūltos erudiuit: ēt
o
p animę ſuę ſuauis ē. Qui ſo-
q
r phiſtice loquitur ōdibilis ē:
s
t i ōmni re defraudabit. Non
v eſt enim illi dāta a dn̄o gra-
x
y tia: ōmni enim ſapientia dē-

5 fraudatus eſt. Eſt ſāpiens
a aīę ſuę ſapiēs: ēt fruct⁹ ſenſ⁹
b
c illiūs laudabilis. Uir ſāpiēſ
d
e plebēm ſuā ērudit: ēt fruct⁹
f
g ſenſus illi⁹ †fidēles ſūt. Uir
h ſāpiēs implebit bn̄dictiōib⁹
i
k ēt vidētes illū lāudabūt. Ui-
l
m tā viri i numero dierū: diēs
n aūt iſrael inūmerabiles ſūt.
o Sāpiēs in pp̄lo hereditabit
p
q honorē: ēt nomē illi⁹ ērit vi-
r uens i ęternū. Fili i vitā tua
s tempta animā tuam: ēt ſi fue-
t rit nequā / nōn des illi p̄tātē.

a Ante omnia opera verbū verax p̄cedat te: id ē cogitatio pura ⁊ diſcreta / ſm quā locutio ⁊ actio exterior diſponit. Ex abundantia eni cordis os loquitur: Matth. xij. c. Prouerb. iiij. d. Oculi tui recta videant: ⁊ palpebrę tuę precedant greſſus tuos. Ps. Os iuſti meditabit ſapientiā: ⁊ lin- Ps. 56.
gua eius loquetur iudicium. Uel ſic: a Ante omnia opa verbum verax p̄cedat te: id eſt verbum verę orationis ⁊ purę confeſſiōis. b Et ante omnē actum conſilium ſtabile: id eſt cōſiliū ſapientū / vel ſacrę ſcp̄turę: qd̄ ē ɔſiliū imutabile. Tob. iiij. d. Omni tempore bn̄dic deū: et pete ab eo vt vias tuas dirigat: ⁊ omnia conſilia tua in ipſo permaneant. Prouerb. xiij. c. Aſtutus omnia agit cum conſilio. S. xxxij. d. Fili ſine conſilio nihil facias: et poſt factum non penitebis. c Uerbum nequā: id ē malū conſiliū: d Immutabit cor / tam illius qui conſulit: q̄ȝ illius qui conſulitur in deterius peruertēdo. e Ex quo / corde. ſ. f Quattuor partes: id eſt quattuor ſibi adinuicem ɔtraria: g Oriuntur: vt de fonte riuuli: vel ō radice ramuſculi. h Bonū ⁊ malum / conſiliū vel cōſenſus vel cogitatio vel opus: Matth. xv. b. De corde exeunt cogitationes malę / homicidia / adulteria / fornicationes / furta / falſa teſtimonia / blaſphemię. i Uita / gratię et glorię: k Et mors / culpę ⁊ penę / ſiue gehēnę. Prouer. iiij. d. Omi cuſtodia ſerua cor tuū. Ex ipſo enim p̄cedit vita ⁊ mors: ſed mors ex ſolo corde oritur: vita v̄o ex corde ⁊ gratia dei adiuuante. j. Cor. xv. b. Non autem ego ſed gratia dei mecum. Duo vltima duobus primis reſpondēt: Bono / vita: malo / mors. Ro. vj. d. Stipendia peccati mors: gratia autē dei vita ęterna. l Et dn̄atrix illorū / quattuor: id ē boni ⁊ mali: vitę ⁊ mortis: m Eſt aſſidua lingua / qua pandunt ſecreta cordis. Prouerb. xviij. d. Mors ⁊ vita in manib⁹ linguę. Aſſidua dicit: quia lingua ſemper declinat in illam partem cui fuīt aſſueta. Jaco. iij. c. In lingua benedicim⁹ deum patrem: et in ipſa maledicimus hoīes qui ad imaginem dei facti ſunt: ex ipſo ore procedit benedictio ⁊ maledictio. n Uir peritus / in iure diuino: o Multos erudiuit / in vita ⁊ ſcientia. p Et animę ſuę ſuauis eſt: id eſt p̄pitius in hoc q̄ multos erudit: quia inde mercedem ęternā recipiet. Daniel. xij. b. Qui docti fuerint fulgebūt quaſi ſplendor firmamēti: ⁊ qui ad iuſticiam erudiunt multos / quaſi ſtellę in ꝑpetuas ęternitates. Uel ſic: n Uir peritus: id eſt multa expert⁹. o Multos erudiuit. Unde. S. xxxiiij. b. Uir in multis expertus cogitabit multa: ⁊ q̄ didicit enarrabit itellectū. Et quia multi ſunt ſibi nequā ⁊ imiſericordes / alios reficiētes: ⁊ ipſi fame moriētes: Ideo ſequitur: p Et animę ſuę ſuauis eſt: id eſt cauſa ſuauitatis ęternę: quia bona quę docet facere facit prior: et cibo quo paſcit alios / p̄mo paſcit. S. xiiij. a. Qui ſibi nequā / cui alijs bonus erit: ⁊ nō iocūdabit in bonis ſuis. Roma. ij. c. Quid aliū doces: teipſum non doces. q Qui ſophiſtice loquitur: id eſt ad oſtentationē ⁊ deceptionē. Hęc enim duo querit ſophiſta: apparere ſapiēs: et decipere ſociū: r Odibilis eſt / deo et hoībus: quia ſpūſſanctus diſciplinę effugiet fictum: Sap. j. b. Uel / q Qui ſophiſtice loquitur: id eſt rixoſe ⁊ ɔtentioſe in diſputatione: maxime i theologia q̄ eſt diſciplina pacis: r Odibilis eſt. S. xx. a. Eſt tacens qui inuenit ſapiēs: et eſt odibilis qui procax eſt ad loquendū. Item. S. xix. a. Qui odit loquacitatē extinguit maliciā. s In omni re defraudabit: actiue et

paſſiue. Ideo eni defraudat: quia alios defraudare intendit. Eſa. xxxij. b. Fraudulēti vaſa peſſima ſunt: ipſe enim cogitationes ɔcinnabit ad perdendos mites in ſermone mendacij. t Non eſt eīm illi. ſ. loquēti ſophiſtice: v Data a dn̄o gr̄a / loquēdi vel diſputādi ad talē finē. x Omni eni ſapientia. i. cognitiōe veritatis ⁊ ſapore bonitatis: y Defraudatus eſt: q̄ fraudulentus eſt: Et in maliuolam animā non introibit ſapiētia: Sap. j. a. 5 Eſt ſapiēs animę ſuę. i. ad cōmodum animę ſuę. a Et fruct⁹ ſenſus: id ē ſapiētię: b Illius laudabilis: q̄ quę deo placent mente tractat: et qd̄ p̄fert ore / opere demōſtrat. c Uir ſapiēs / ſapientia celi. d Plebem ſuā: non alienā: e Erudit / verbo ⁊ exēplo. f Et fruct⁹ ſenſus illi⁹. i. doctrina et opa. g Laudabiles ſūt. i. digna laude: vel / Fideles. i. digni fide. Prouerb. xij. b. Nouit iuſtus animas iumētorū ſuorū. Item Prouerb. xxvij. d. Diligent agnoſce vultum pecoris tui: tuoſq̄ȝ greges ɔſidera. h Uir ſapiens implebit benedictionib⁹ / dexterę ⁊ ſiniſtrę. Bn̄dictiōe dexterę implebitur i futuro: qn̄ ei dicet cū alijs: Uenite bn̄dicti ⁊c. Mat. xxv. c. Benedictiōe ſiniſtrę implebit in p̄ſenti. i. gratia dei: et laude hominū. Prouer. xj. d. Anima quę bn̄dicit impinguabitur: et q̄ inebriat ipſe quoq̄ȝ inebriabit. Ecc. xxxj. c. Splēdidum in panib⁹ bn̄dicent labia multorū: et teſtamentū veritatis illi⁹ fidele. i Et vidētes illū. i. laudabilē ɔuerſationē illi⁹. k Laudabūt / deū: q̄ talē doctorē dedit eccl'ię ſuę. Uel / i Uidētes / opa ei⁹: k Illū laudabūt. i. laude dignū p̄dicabūt. Uel ſic: i Uidetes illū / remuneratū in gloria. k Laudabūt / dicētes: Euge ſerue bone ⁊ fidelis: q̄ in pauca fuiſti fidelis: ſup̄ multa te ɔſtituā: intra in gaudiū dn̄i tui: Matth. xxv. b. l Uita viri in numero dierū. i. breuis ē. S. xviij. a. Numer⁹ dierū hoīm vt multū centū āni: q̄ſi guttę aquę maris deputati ſūt. Job. xiiij. a. Breues dies hoīs ſūt. m Dies aūt iſrael. i. iuſti vera fide vel cōtēplatiōe dn̄i vidētes: n Innumerabiles ſt: q̄ ſine fine cū dn̄o gaudebit. Un̄ Ps. Dies ei⁹ ſup dies regis adijcies: ānos ei⁹ vſq̄ȝ i diē generatiōis ⁊ generatiōis. q. d. dies iacob luctantis Ps. 60.
terminū habebūt: ſed dies iſrl' ɔtēplātis facie ad faciē interminabiles erūt. o Sapiēs i pp̄lo hereditabit honorē. i. p̄lat⁹ vel p̄dicator ſapient regēs ⁊ inſtruēs pp̄lm ſibi commiſſū / acq̄rit ſibi honorē ⁊ in p̄ſenti ⁊ i futuro intermiabilem. j. Timoth. v. c. Qui bn̄ p̄ſūt p̄ſbyteri / duplici honore digni ſūt. p Et nomē illi⁹. i. fama ſiue memoria: q Erit viuēs i ęt̄nū: ſcriptū i libro vitę. Un̄. j. xliiij. c. Corpa ſctōrū i pace ſepulta ſūt: ⁊ nomē eorū viuet i generatiōes ⁊ generatiōes. Prouer. x. b. Memoria iuſti cū laudib⁹: ⁊ nomē ipiorū putreſcet. Luc. x. c. Gaudete q̄ noīa v̄ra ſcripta ſūt i cęlis. r Fili i vita tua tēpta aīā tuā. i. expiēdo p̄ba volūtatē ⁊ fortitudinē aīę tuę. Mlti eni credūt ſe hr̄e volūtatē paratā ad oīa bona faciēda: et fortitudinē ad oīa mala ſuſtinēda p̄pt chriſtū: q̄ forte in ipſa p̄batiōe expimēti deficerēt / ⁊ ſeipſos oīno q̄ntū alios ęſtimēt iuenirēt. Un̄ p⁹ tēptationē abrahę de filio ſuo iſaac imolādo: tūc demū dictū ē ei: Nūc cognoui. i. cognoſcere feci q̄ timeas deū: Gen̄. xxij. c. Ideo dic̄ apl's. j. Theſſal. v. d. Omnia probate. s Et ſi fuerit nequā. i. nō ęqua: ſȝ ſupba ⁊ puerſa: t Nō des illi p̄tātem / explēdi cōcupiſcentias ſuas. Un̄. S. xviij. d. Si p̄ſtes aīę tuę cōcupiſcentias ſuas / faciet te in gaudiū inimicis tuis. Uel t Nō des illi p̄tātē. i. p̄lationis dignitatē: quia qui ſeipſū regere neſcit: male regeret alios.

B

al. † laudabiles

neſcit:male regeret alios.j.Timoth.iij.b.Si qs domui ſue pēeſſe neſcit:quō vel eccl'ie dei dignitatē habebit vł diligētiā?
a ¶Non eni omnia omnib⁹ expediunt:etiam licita et bona in genere. Aliȷ enim competit et expedit vita ſolitaria: aliȷ vita ſocialis:aliȷ vita ꝯtemplatiua:aliȷ vita actiua:aliȷ vita clauſtralis:aliȷ vita ſecularis:aliȷ prelatio:aliȷ ſubiectio: et cetera hmōi. Similit̄ ſm diuiſiōes gratiarū. Unde.j.Corī.vj.c.Omnia mihi licent:ſed non oīa expediunt. b ¶Et non omni anime omne genus/ voluntatis/vel actiōis/vel viuendi: c ¶placet: nec etiam placere debet. Quid eni ſi villico militia ⁊ militi villicio placeret:oīa cōfuſa male fierent:et tñ ſic eſt in multis locis: ꝙ pauc' vel nullis placet officium ſuum qđ ſciūt vł poſſūt facere: ſed cupiūt alienū.

1.Cor.6.c. et.10.f.

a Nōn eni omnia omnib⁹ ex-
b pediūnt:ēt non omni animę
c d omnē gen⁹plācet. Nōli aui-
dus eſſe in omni epulatiōe:
e f ēt non te effundas ſūper om
g nem eſcam. In mūltis enim
h i eſcis ērit infirmitas:ēt auidi
k tas āppropiquabit vſqȝ ad
l choleram. Prōpter crapu-
m n lam mūlti obierunt: qūi aūt
o abſtinēs eſt/ādijciet vitam.

d ¶Noli auidus eſſe in omni epulatione. Ad litteram/parſimoniā cōmendat ⁊ crapulam vituperat. Myſtice vero admonet in tempalib⁹ ꝯcupiſcendis et ſcientia acqrenda hēe temperantiā. Unde Prouerb.xxv.c. Mel inueniſti comede qđ ſufficiat tibi:ne forte ſatiatus euomas illud. Job.xx.b. Diuitias quas deuorauit euomet:⁊ de ventre eius extrahet eas deus. e ¶Et non te effundas/ p nimiū/ſtudiū/aut libidinē comedēdi: f Super omnem eſcam:id eſt ſuper aliam eſcam/quecūqȝ vel qualiſcūqȝ ſit illa. g ¶In multis eni eſcis:id eſt in varietate vel nimietate eſcarum: h ¶Erit infirmitas/comedēdo. Uñ Eccs. v.c. Saturitas diuitis non ſinit eum dormire. i ¶Et auiditas:id eſt īmoderatus appetit⁹ comedēdi ante horam vł plus debito: k ¶Appropinquabit vſqȝ ad cholerā: id eſt cholericā paſſionem:vel crudi humoris ſupfluitatem. S.xxxj.c. Uigilia ⁊ cholera ⁊ tortura viro īfrunito. Seneca. Faſtidientis ſtomachi ē plurima degustare:ꝗ vbi multa ſūt et varia/animū inqnant. Nā/ l ¶Propter crapulam:id eſt nimiam ciborū repletionē: m ¶Multi obierūt.i.perierunt corpore ⁊ anima. n ¶Qui autem abſtinēs eſt/ virtuoſe: o ¶Adijciet vitā/nature/gratię ⁊ glorię. Quicqȝ enim bona naturalit̄ facit abſtinentia. Spiritum roborat.ij. Corī.iiij.d. Licet is qui deforis eſt noſter hō corrumpat̄:tñ is qui int⁹ eſt roborat̄ vel renouat̄ de die in diem. Itē carnis laſciuiam domat. Item vitaȝ prolongat:preces ſanctificat:
Uerſus ſenſum ſubtiliat. Unde verſus. Abſtineas/ fortis fit ſpiritus et caro caſta: Uitaqȝ longa/preces ſanctę/fit ſenſus acutus.

b Honora medicū ⁊c. ¶Expo. Ca. XXXVIII. In hoc capitulo agitur per totum de medicina ſpirituali:qua peccata curant̄:ꝑpter quā medicus eſt honorandus. Diuiditur autem in tres partes. In prima agit̄ de confeſſione:qua morbus medico reuelatur. In ſecūda de oratione:qua oratur medicus/vt omnia vulnera ſanet: ibi: Fili in tua infirmitate. In tertia de predicatione verbi
Ps.106. dei:quo pctā ſanant̄:ſm ꝙ dicit Ps. Miſit verbū ſuū et ſanauit eos ⁊c.ibi: Qui tenet aratrū ⁊c. Dicit ḡ: p ¶Honora/precibus ⁊ munerib⁹: q ¶Medicum/corporalem et ſpirituale. r ¶Propter neceſſitatē/corporis ⁊ anime: id eſt propter infirmitatē. s ¶Eteni illū creauit altiſſimus:ad aliorū vtilitatē. Et eſt h argumētū ꝙ medicis licet vti religioſis. Uñ et eſaias emplaſtrū caricarū alligauit ezechię: Eſa.xxxviij.d. Sed obijcitur de beata agatha:quę dixit beato petro: Medicinam carnalē corpori meo nunqȝ exhibui. Rñſio. Priuilegia paucoꝝ non faciunt legem cōmunem. Contra infirmitates corporis apponūt medici medicamenta diuerſa:cibos/pot⁹/emplaſtra/vnguenta/:Similiter faciunt medici ſpirituales:et quāto precioſior eſt anima corpore:tanto medicus ſpiritualis magis honorandus eſt medico corporali. v ¶A deo eſt enim omnis medela: tam ſpūalis tam corporalis. x ¶Et a rege/ terreno vel celeſti: y ¶Accipiet/medicus. z ¶Donationem:id eſt remunerationem pro medela ſua. Sed nūquid ars medicādi gratia dei eſt.j.Corī.xij.b. Aliȷ gratia ſanitatū. Glo.id eſt gratia curandi infirmos. Ergo vſus hui⁹ artis ſpūalis eſt: ergo nō poteſt vendi. Peccant ergo medici qui vendūt operas ſuas. Sol'. Non vendit medicus vſum artis: ſed locat laborem ſuum ſicut vinitor in vinea. a ¶Diſciplina medici/corpalis vel ſpiritualis: b ¶Exaltabit caput illius: in mundo vel in celo. c ¶Et in conſpectu magnatorum: id eſt principū terrenorū vel ſanctorū vel angelorum: d ¶Collaudabitur/ ab hominib⁹ quos curauit: vel a deo. e ¶Altiſſimus de terra creauit medicinam:id eſt herbas ⁊ radices ⁊ fructus medicinoſos ad ſalutem hominū. f ¶Et vir prudens: prudentia ſpiritus:

Capi. XXXVIII

p q r s t Honōra medicū ꝓpter neceſſitatē:ēte-
nim illum creauit altiſſim⁹.
v A dēo eſt enim omnis me-
x y z dela:ēt a rege āccipiet dōna
a tionem. Diſciplinā medici
b ēxaltabit caput illi⁹:⁊ i ꝯſpē
d ctu magnatoꝝ cōllaudabit̄.
e Altiſſimūs de terra creauit
f medicinam:ēt vir prudens

A

Nō abhorrebit illā

Myſtice ¶Myſtice/de chriſto:qui eſt verus medicus aiaꝝ:qui pixidem apportauit:in qua fuerunt duo electuaria.i. ſanguis noſtrę redemptiōis:⁊ aqua noſtrę ablutiōis:vnde ꝯfert pigmēta ⁊ vnguēta.i.eccl'iaſtica ſacramēta ad curationē toti⁹ eccl'ię. Dicit ergo: p ¶Honora/honore latrię: q ¶Medicū: id eſt chriſtum. r ¶Propter neceſſitatem.i.infirmitatem humanā:quā aſſumpſit/⁊ quā ſanauit. Eſa.liij.b. Uere languores nr̄os ipſe tulit: ⁊ dolores noſtros ipſe portauit. Aug⁹. Magnus venit in mūdū medic⁹:qr magnus vbiqȝ iacebat egrotus. De h medico dicit̄ Luc.iiij.d. Utiqȝ dicetis mihi hanc ſimilitudinē: Medice cura teipſum. Hiere.viij.g Nunqd reſina nō eſt in galaad:⁊ medicus nō eſt ibi: Quare ergo nō eſt obducta cicatrix filię populi mei: s ¶Eteni illū/talē. t ¶Creauit altiſſim⁹.i.de⁹ trinitas. v ¶A deo eſt eni oīs medela.i.perfecta medela:qua chriſtus vt bonus medicus totū mūdū curauit:quātū in ſe fuit. Luc.xiij. g. Ecce eijcio demonia ⁊ ſanitates pficio hodie ⁊ cras ⁊ tertia die ꝯſumor. Oſee.vj.a. Uenite ⁊ reuertamur ad dñm:qr ipſe cepit ⁊ ſanabit nos/pcutiet ⁊ curabit nos. x ¶Et a rege.i.a deo patre vel a tota trinitate: y ¶Accipiet:inquātum medicus:ſiue inquantū hō: z ¶Donationē.i.remunerationē. Phil.ij.a. Humiliauit ſemetipſū/fact⁹ eſt obediens vſqȝ ad mortē:mortē autē crucis:ꝑpter qđ ⁊ deus exaltauit illum:⁊ donauit illi nomen qđ eſt ſuper omne nomen ⁊c. a ¶Diſciplina medici.i. doctrina chriſti/ vel obedientia chriſti:qua patri qſi diſcipulus obediuit: b ¶Exaltabit caput illius.i.ipſum:q eſt caput eccleſię. Uñ.S.xj.a. Sapientia humiliati exaltabit caput illi⁹:⁊ in medio magnatoꝝ conſedere illum faciet. Uel/ a ¶Diſciplina medici:qua pro nobis diſciplinat⁹ fuit:ſicut dicit̄ Eſa.liij.b. Diſciplina pacis nr̄ę ſup eū/fuit. b ¶Exaltabit caput illi⁹/in mundo ⁊ in celo:quia per ipſam meruit ſibi accelerationē reſurrectionis:⁊ glorificationē ſui nōis:⁊ iudiciariā ptātem. c ¶Et in cōſpectu magnatoꝝ.i.angeloꝝ/aploꝝ/oīm electorū. d ¶Collaudabit̄. Glo.a dño.i.a deo p̄re. Uel/ c ¶In conſpectu magnatorum:id eſt coram principibus ⁊ regibus: d ¶Collaudabitur/a predicatoribus. Act'.ix.c. Uas electionis mihi eſt iſte vt portet nomen meum coram regib⁹ ⁊ gentib⁹ ⁊ filijs iſrael. e ¶Altiſſim⁹ de terra creauit medicinā:id ē de⁹ pater/vel de⁹ trinitas de vgine carnem chriſti formauit. Ps. Dñs dabit benignitatē ⁊ terra noſtra dabit fructum ſuum. Ps.84 f ¶Et vir prudēs.i.catholicus:

Non abhorrebit illā

☞ a Non abhorrebit illã/medicinã:licet de terra creatã.
b Nõne a ligno. Oſtẽdit ꝙ medicina virtutem ſanandi
infirmitates habet:Et tangit hiſtoriã Exo.xv.d.vbi legit
ꝙ moyſes lignũ ſibi oſtenſum miſit in aquas marath/et dul/
corate ſunt.Si igitur lignum hanc virtutem habuit/⁊ etiam
hmõi medicinalia vir
tutem habent ſanãdi
infirmitates.Et hoc ẽ:
Nõne a ligno/oſtẽ
ſo moyſi:ad litteram:
c Indulcata ẽ aq̃
amara/de marath:
Sed quia poſſet aliq̃s
dicere: Verũ ẽ ꝙ her
be medicinales virtu/
tem habent ſanãdi in/
firmitates:ſed hoĩes
ignorant illas:Ideo
oſtendit ꝙ deꝰ q̃ crea/
uit herbas medicina/

In illis / xo.15.d.

a b nõn abhorrebit illã. Nõn/
c ne a ligno indulcata ẽ aqua
d amara: Ad agnitionẽ homi
e f nũ virtus illorum. Et dedit
g hominibꝰ ſcientiam altiſſi/
h mus:honorari in mirabilibꝰ
i k ſuis. In his curans mitigã/
l m bit dolorem: et vnguenta/
n rius faciet pigmenta ſuaui/
o tatis:et vnctiones conficiet

les/noticiã illarũ dedit hoĩbꝰ.Et hoc ẽ: d Ad agnitio/
nẽ hominũ virtus illorũ.i.herbarum/lignoꝝ peruenit
ſuple. f Et dedit ſcientiã/medicãdi/vel ꝓdictoꝝ noti/
ciam: g hoibus altiſſimꝰ/honorari in mirabilibꝰ
ſuis.i.vt honorarent facientes mirabiles ſanitates:vel ipſi
honorant deum/cognoſcẽtes mirabilia eius:id eſt miras vir
tutes herbarum/lapidũ et verboꝝ:quibus vtunt medici ad
ſanandũ infirmos. i In his/mirabilibꝰ.i.ꝑ hec mirabilia:
k Curans/deꝰ vt medicꝰ: l Mitigabit dolorẽ/infir/
mãtiũ: m Et vnguẽtarius.i.medicꝰ vel apothecariꝰ: n
Faciet pigmẽta ſuauitatis.i.ſuauit redolẽtia:⁊ dolorẽ
morbi mitigãtia. Pigmẽtũ eni ꝯficit ex ſpeciebꝰ aromaticis
et ſanatiuis.i.ex ſpicanardi/ ex gariophilis/ ex cinnamomo/
ex mace.i.muſcata nuce/⁊ melle ꝑ decoctionẽ depurato/⁊ vi
no optimo:que omniã vt dicunt medici ⁊ redolentia ſunt et
ſanatiua. o Et vnctiões cõficiet ſanitatis.i.vnguẽta
ſanatiua/cõtra morbos varios. p Et nõ ꝯſũmabunt:
id eſt non ꝯſument:id eſt nõ deficient: q Opera eius.i.
medicatiões vſq; in finem mũdi:qm̃ perfecta ſanitas erit in
omnibꝰ electis:et deſperata infirmitas reprobis: et ideo tũc
nõ erit neceſſaria ars medicãdi. Vel aliter. Ita medicꝰ faciet
pigmẽta ⁊ vnguẽta. p Et/tñ/nõ ꝯſũmabunt.i.non ꝑfi
cientur per eũ: q Opera eius.i.medicine eiuſ:qz per ſe
nõ põt medicus aliquẽ morbũ curare quãtũcũq; ſapiẽs:nec
infirmꝰ aliq̃s ꝑfecte poteſt curari q̃diu viuit in h̃ mortali cor
pore. r Par eni dei ſuper faciem terre.i.in celo:q̃d
ſupeminet faciei terre.q.d.nõ eſt pax neq; ſanitas ĩ terra.Et
qz poſſet aliq̃s dicere:ex quo ita deus diſpoſuit vt hoĩes ſup
terram ſemꝑ eſſent infirmi:⁊ nunq̃ ꝑfecte ſani:non eſt occur/
rendũ infirmitati hominũ que a deo ordinata eſt:Jõ ſubdit
auctor. s Fili ĩ tua infirmitate/corꝑali vel ſpirituali:
t Nõ deſpicias teipſũ/medicinã ꝯtemnẽdo vel de ſalu/
te deſperãdo. v Sed ora dñm:et ipſe curabit te/ab
omĩ infirmitate corꝑali ⁊ ſpũali.Sed qz per pctm̃ reddit ora
tio inefficax:ideo ſubdit: y Auerte a delicto.i.declina
a malo. a Et dirige manꝰ/ad opa bona.i.fac bonum.
b Et ab oĩ delicto/cordis/oris/⁊ opis. c Mũda cor
tuũ:per ꝯfeſſionẽ.Sed qz orõ ⁊ ꝯfeſſio iuuant elemoſynaꝝ
largitione:ideo ſubiungit auctor: d Da ſuauitatem et
memoriã ſimilaginis.i.elemoſynã de ſimila/ facientem
dñm ſuauẽ ⁊ memorẽ tui.Vel/Da ſuauitatẽ/ dulcis reſpõ
ſionis ⁊ ꝯſolationis pauperi. e Et memoriam ſimila/
ginis:id eſt ſimilagineam elemoſynam memorãdam: id eſt
dignam memoria.Eſt autem ſimilago farina purgatiſſima.
In quo ſuggillari vident quidã:q̃ de pane furfureo vel groſ/
ſo tm̃ elemoſynas debere fieri dicũt. Prouerb.iij.b. Hono/
ra dñm d̃ tua ſubſtãtia:⁊ de ꝑmitijs frugũ tuaꝝ da paupibꝰ.

☞ Et impingua

a Non abhorrebit illam: Cõtra iudeos ⁊ quoſdã he/
reticos:qui abhorrent dei filium veram carnem aſſumpſiſ/
ſe. b Nonne a ligno/crucis dominice: c Indulca/

ta ẽ aqua amara.i.legis moſaice duritia ⁊ amaritudo cu/
iuſq; tribulatiõis aut penitẽtie: Memoria eni crucis dñice
omnem amaritudinẽ cuiuſq; penitẽtie indulcorat. d Ad
agnitionẽ hominũ/fidelium: e Virtus illorũ/homi
num ꝑuenit:id eſt chriſtus:qui eſt virtus ⁊ fortitudo ſperan/

p ſanitatis: et non conſũma/
q r buntur opera eius: Pax
enim dei ſuper faciem terre.
s t Fili in tuã infirmitate nõn
v deſpicias teipſum: ſed ora
x dominum et ipſe curabit te.
y z Auerte ã delicto: et dirige
a b manus: et ab omni delicto
c d mũdã cor tuũ. Dã ſuauita/
e tem ⁊ memoriã ſimilaginis:

tium in ſe: qui per car
nis aſſumptionẽ mũ/
do innotuit. f Et
dedit hominibus
ſcientiam/fidei ⁊ ex/
perientie.Experti eni
ſt/ꝙ ſine medico chri
ſto non erat eis ſalus.
h honorari ĩ mi/
rabilibꝰ ſuis: id eſt
vt honoraretur ĩ ope
ribus ſuis mirabilibꝰ.
Mirabile enim opus
fuit creatio mũdi:mi/
rabilius fuit recreatio
mundi:mirabiliſſimum erit glorificatio mundi. Unde Pſ.
Mirabilia opa tua domine:et anima mea cognoſcet nimis. Pſ.158.
i In his/mirabilibus: k Curans/genus humanum:
l Mitigabit dolorem/infirmantium/expectantium/ad
inferos deſcendentiũ. Hoc enim triplici dolore affligebat to
tum genꝰ humanũ.Et quia egrotabat ⁊ medicum expecta/
bat:et quia ad inferos moriens deſcendebat: m Vnguẽ/
tarius:id eſt chriſtꝰ: n Faciet pigmẽta ſuauitatis:
id eſt ſacramẽta noue legis. o Et vnctiones conficiet
ſanitatis:id eſt dona ſpũſſancti. Sacramenta eccleſiaſtica
vel euangelica/pigmenta vocant:qz redolẽt. Suauitatis:qz
ſuauia ſũt. Dona ſpũſſancti/dicunt vnctiões ſanitatis:quia
illis vngitur anima ⁊ ſanatur a ſeptem vulneribꝰ peccatorũ.
Timor eni ſanat ſuperbiã:pietas inuidiã:ſciẽtia irã:fortitu/
do accidiã:cõſiliũ auariciã:intellectꝰ gulam: ſapientia luxu/
riam. Cant.j.a. Meliora ſunt vbera tua vino:fragrãtia vn
guentis optimis. Ibi dicit Glo. Vnguenta ſunt dona ſpũſ/
ſancti:que inuiſibilit animam reficiũt. p Et non cõſum/
mabunt:id eſt non ceſſabunt: q Opera eius:id eũ pi/
gmenta ⁊ vnguẽta hmõi vſq; ad finẽ mũdi:qñ mortale hoc
induet ĩmortalitatẽ:et corruptibile hoc induet incorruptio/
nem.j.Cor.xv.g. Tunc eni abſorpta erit mors in victoria.
r Par eni dei ſuper faciẽ terre:id eſt ſuper eccleſiam.
Joh.xiiij.d. Pacem relinquo vobis:pacem meam do vob.
j.Paral.xij.c. Tui ſumꝰ o dauid ⁊ tecum filij iſai: pax pax
tibi:et pax adiutoribꝰ tuis:te eni adiuuat dñs deus tuꝰ. Nõ
eſſet pax ĩ eccleſia ſi chriſtꝰ auferret pigmẽta ⁊ vnguẽta ſua:
per que omnes impinguantur et expurgantur. Vnde dicit
ſponſa: In odore vnguentoꝝ tuorum curremus: Cant.j.a.
s Fili in tua ĩfirmitate/ſpũali que a te ſolo eſt: t Nõ
deſpicias teipſum:id eſt non deſperes/vel penitere non
differas: v Sed ora dñm:corde/ore/⁊ opere. x Et
ipſe curabit te/ab infirmitate peccati.q.d. aſſidue ora pro
peccatis tuis. Multũ eni valet deꝓcatio iuſti aſſidua: Jaco.
vlt.d. Pluuiam eni extrahit e celo:id eſt gratiam a chriſto.
Sed qz deus neminẽ curat niſi ꝓpoſitũ non peccãdi habeat:
Ideo ſubditur: y Auerte/mentem. z A delicto:mul
to fortius a peccato. a Et dirige manus/ad bona ope/
ra:id eſt declina a malo/et fac bonũ. b Et ab omni deli Pſ.56.
cto/mortali ⁊ veniali/ omiſſionis ⁊ trãſgreſſionis: c Mũ
da cor tuũ/confeſſione/lachrymarũ effuſione. Eſa.j.e. La
uamini/mundi eſtote. Pauci autem ſunt vel forte nulli qui a
venialibus poſſint mundare cor ſuum. Unde Prouerb.xx.
b. Quis poteſt dicere:mundum eſt cor meum:purus ſum a
pctõ: Quoniã vero ad hmõi mũdationem cordis potiſſime
valet oblatio eucharíſtie: vt dicit Glo. Ideo ſeq̃t: d Da
ſuauitatem ⁊ memoriam ſimilaginis: id eſt in memo
riã dñice paſſionis/offer panẽ ⁊ vinũ ſacratiſſimũ in odorem
ſuauitatis. Luc.xxij.b. Hoc facite in meã cõmemorationẽ.
Oſee.xiiij.c. Memoriale eiꝰ ſicut vinũ libani. Sed qm̃ hec
oblatio nõ debet fieri niſi ĩ charitate ⁊ deuotiõe: Jõ ſubdit:
☙ Et impingua oblationẽ

B a Et impingua oblationē.i.elemoſynā pinguedine de/uotiōis ⁊ hilaritatꝭ.i.hilarit̃ ⁊ deuote da elemoſynā.S̄.xxxv.b. In oī dato hilarē fac vultū tuū. Vel/ Impingua oblationē.i.de pinguib⁹ nō de macilētis fac elemoſynā. Malach.j.d. Maledict⁹ doloſus ꝗ habet in grege ſuo maſculū et votum faciēs offert debile dn̄o. Sꝫ qꝛ ſūt aliq̄ qui adeo in orō/ne ⁊ ꝯfeſſiōe ⁊ elemo/ſynarū largitione cō/fidunt: vt medicinam contemnent: ideo ad/dit: b Et da locū medico: tam corꝑa/li q̄ ſpūali/ obediēdo ei. d Eteni illum: medicū: dn̄s crea/uit/ad ſalutē infirmo/rū. Licet eni ſolo ver/bo curare poſſet oēm morbū: tñ voluit ꝑ

S.22.b. hoīes curare hoīes: vt int̃ eos mutua charitas firmaret̃. e Et nō diſcedat a te: offenſus ꝓpt̃ inobediētiā tuā. f Quia opa ei⁹ ſūt neceſſaria/ īfirmis/ vt ſani fiāt: et ſanis ne ęgri

Triplex curatio fiāt. Pluralit̃ dicit/ opa: qꝛ triplex ē mod⁹ curatiōis: vt dicit Iſidor⁹.ſ.ꝑ chirurgiā/ quę ē mēbroꝝ inciſo: et ꝑ pharmaciā/ quę eſt medicamētoꝝ curatio: et ꝑ dietā/ q̄ eſt legis ⁊ vitę cō/ſeruatio. Sed qm̄ ſūt aliq̄ qui medicos ꝯtemnūt: qꝛ ſani ſūt: oſtēdit auctor ꝙ nunq̄ ſunt ꝯtēnendi: qꝛ cū tp̄e variat̃ hoīm qualitas. Et hoc eſt qd̄ ſubdit̃: g Eſt eni tp̄s.i.eſſe pōt: h Qn̄ in manib⁹ coꝝ.i.medicoꝝ. i Incurras: id ē opa coꝝ indigeas grauat⁹ infirmitate. k Ipſi vo/medici ſpūales ⁊ corꝑales: l Dn̄m depcabunt̃ vt dirigat requiē coꝝ.i.opam qua requiē ꝓcurāt infirmis. Vel/ Dirigat.i.erigat: m Requiē coꝝ.i. infirmoꝝ. n Et ſanitatē/ corꝑalē ⁊ ſpūalē. Vl' dirigat/ dn̄s.i.erigat īfirmis: o Propt̃ ꝯuerſationē coꝝ/ medicoꝝ.i. ꝓpter operā et curam ⁊ viſitationem medicorum cōferat dn̄s ſanitatem in/firmis. Vel/ Propt̃ ꝯuerſationem coꝝ.i.merito vitę bonę coꝝ.q.d.nō ſolū orōnib⁹/ ſꝫ merito bonę ꝯuerſatiōis de/bet medicus impetrare ſanitatē infirmis.

Myſtice a Et impingua oblationē/ pinguedine charitatꝭ ⁊ de/uotiōis. De q̄ dicit dn̄s ꝑ Hiere.xxxj.c. Inebriabo aīam ſa

Ps̄.19. cerdotū pinguedine. Ps̄. Memor ſit oīs ſacrificij ⁊ holo/cauſtū tuū pingue fiat. Hinc ē qd̄ in lege ꝑcipit̃ vt ſimila q̄ offert̃ oleo ꝯſpergat̃ ⁊ thure. Leuitꝭ.ij.a. Aia cum obtulerit oblationē ſacrificij dn̄o/ ſimila erit eius oblatio: fundetq̄ ſuꝑ eam oleū ⁊ ponet thus. b Et da locū/ in te: c Medi/co/ quē recipis in ſacramēto: q̄ ⁊ medic⁹ ⁊ medicina eſt aīę. d Eteni illū dn̄s creauit/ ad ſalutē oīm. Ad h̄ eni carnē aſſumpſit ⁊ i mūdū venit dei fili⁹ vt oib⁹ mederet̃. Eſa.lxj.a. Spūs dn̄i ſuper me: eo ꝙ vnxit me: ad annūciandū man/ſuetis miſit me vt mederer ꝯtritis corde. Ars medēdi ē euā/geliū: pixides ei⁹/ ſūt ſeptē eccleſiaſtica ſacramēta: vnguen/ta ſunt ꝟtutes ⁊ dona: electuaria ſūt miracula ⁊ exēpla. Sed qm̄ medicus ſępe recedit ab infirmo ſine curatiōe ꝓpt̃ inobe/dientiā ei⁹: iō monēs ad obedientiā auctor/ ſubiūgit: e Et nō diſcedat a te/ nō curato ꝓpt̃ iobediētiā tuā. Vel cū re/ceperis eū in ſacramēto: nō diſcedat a te/ ſine effectu ꝓpt̃ recidiuū.q.d.poſtq̄ dederis ei locum in te/ nō expelle eū per peccati recidiuū.ij. Paral.xij.b. Hęc dicit dn̄s: vos reliqui/ſtis me: et ego reliqui vos in manu ſeſach.i.diaboli. Seſach interpretat̃/ manus ſacci: vel ſaccus byſſinus. Quare aūt la/borandū ſit ne diſcedat/ ſubiungit: f Quia opera eius ſūt neceſſaria/ toti mundo: ad vitam naturę/ ad vitā gra/tię/ ad vitam glorię. Opera creatiōis neceſſaria ſunt ad vitā naturę: opera iuſtificatiōis ad vitā grę: opa repationis ad vi/tā glię. g Eſt eni tp̄s.q.d.debes dare locū medico ⁊ opa eius neceſſaria reputare: Eſt eni tp̄s qn̄ in manib⁹ coꝝ

a b Et impīgua oblationē: et da
c d locū medico. Etēni illū dn̄s
e creauit: et non diſcedat a te:
f quia opa ei⁹ ſunt neceſſaria.
g h Eſt ēni tp̄s quādo in mani-
i k bus eorū incurras: ipſi vē-
l ro dominū deprecabunt̃ vt
m n dirigat requiē eorū/ et ſani-
o tatem prōpter cōuerſationē
p eorū. Qui delinquit in cō-
ſpectu eius qui fecit illū: in-
cidet in manus medici. Fili
q in mortuū produc lachry-
r mas: et quaſi dira paſſus in
s cipe plorare: et ſm iudicium
t contege corpus illius: et nō
deſpicias ſepulturā illius.
v Prōpter delaturam autem
x y amare fer luctū illi⁹ vno die:
z et cōſolare prōpter iuſticiā
a b et fac luctū ſm meritū eius
c vno die vel duob⁹ prōpter
d detractionē. A triſticiā eñ
e f feſtinat mors et coopit vir-
g tutem/ et triſticia cordis fle-
h ctit ceruicem. In abductiōe

incurras.ſ.in die mortis/ in die iudicij. Heb.x.f. Horren/dum eſt incidere in man⁹ dei viuētis. Et cū ſupius de medi/co ſingularit̃ fuerit locut⁹: nunc pluralit̃ dicit: in manibus coꝝ: qꝛ ſub illo medico ſūmo ſunt multi medici: apl̄i/ docto/res/ ꝑdicatores: q̄ ſm ei⁹ doctrinā medicant̃ infirmis: et ſe/pe orōne impetrāt ſa/lutē infirmis. Vn̄ ſeq/tur: k Ipſi vo do/minū depcabunt̃ vt dirigat requiē coꝝ ⁊ ſanitatē/ ꝯfe/rat.i.cōfert eis ſalutē: in q̄ eſt reqes coꝝ. o Propt̃ ꝯuerſatio/nē coꝝ.i.vt bn̄ ꝯuer/ſent̃ i medio prauę et ꝑuerſę nationis hui⁹.q.d.ad h̄ medici dep/cant̃ dn̄m: vt cōferat ſanitatē īfirmis/ vt ip/ſi medici reqeſcant: et infirmi bn̄ ꝯuerſent̃. Et poſtea oſtēdit au/ctor q̄ ſꝫ illi q̄ incidūt in man⁹ medici: q̄.ſ.peccare nō formidāt. Et h̄ eſt qd̄ ſequit̃: p Qui delinqt in ꝯſpectu ei⁹ q̄ fec̄ illū: icidet i manus medici.i.q̄ peccat mortalit̃ vel i mēte vbi ſol⁹ de⁹ vi/det/ indiget auxilio medici. Scōm lr̄am videt̃ ꝙ medic⁹ talis debeat eſſe vt poſſit efficacit̃ orare ꝓ ęgro. Sequit̃. q Fili i mortuū ⁊c̄. Rectus ordo ē: poſt īfirmitates ⁊ curatio/nes ęgroꝝ/ addit auctor de exequijs mortuoꝝ: vtrūq̄ enim opus miſcdie ē: ⁊ viſitatio infirmoꝝ/ ⁊ exequię mortuoꝝ. Dicit ḡ: q Fili i mortuū ꝓduc lachrymas.i.ꝑ mortuo plora: modeſte tñ nō incōſolabilit̃. Vn̄.j. Theſſal.iiij.c. Nolum⁹ vos ignorare fratres de dormiētib⁹ vt non ꝯtriſtemini ſicut ⁊ cęteri q̄ ſpem nō habēt. S̄.vij.d. Nō deſis plorantib⁹ in conſolatione: ⁊ cū lugentib⁹ ambula. Itē.S̄.xxij.b. Modicū plora ſuper mortuū. Hiere.ix.a. Quis dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fontē lachrymarū: ⁊ plorabo die ac noc/te interfectos filię populi mei. Iſidor⁹. Nec ſicci ſint oculi tui amiſſo amico nec fluāt: Lachrymādū eſt/ nō plorandum. Eodē animo mortē amici ferat q̄s quo ſuā expectat. Vn̄ ſe/quit̃: r Et q̄ſi dira paſſus/ vel/ dura/ flagella: inci/pe plorare.i.ſine fictione: ⁊ tñ modeſte plora. s Et ſm iudiciū ꝯtege corp⁹ illi⁹.i.diſcrete ⁊ ſm honeſtā cōſue/tudinē patrię: ⁊ ſm dignitatē ei⁹ ⁊ pro modulo facultatꝭ tuę. t Et nō deſpicias ſepulturā illi⁹.i.honeſtatē ſepultu/rę. Honeſtas eni ſepulturę/ cū ſine ſuꝑfluitate ⁊ ſuꝑſtitiōe ē: opus ē miſcdię. Vn̄ ⁊ de dn̄o legit̃ Ioh.xix.g.ꝙ ioſeph ⁊ ni/codem⁹ accepert̃ corp⁹ ieſu ⁊ ligauerūt cū lintheis ⁊ aroma/tib⁹ ſic moſ ē iudęis ſepelire. v Propt̃ delaturā aūt.i. ꝓpt̃ accuſationē. x Amare fer luctū illi⁹ vno die.i.mo/dico tp̄e: h̄ eſt: ne accuſēt alij q̄ſi inhumanū: iō lugēdū ē tibi. Vl' ſm Rab. v Propt̃ delaturā.i.ꝓpt̃ ſeparationē a p/ximo tuo q̄ defert̃ ad ſepulturā: x Amare fer luctū illi⁹ vno die.i.modico tp̄e: ne nimia triſticia afferat interitū. y Et ꝯſolare/ teipſū/ et amicos defūcti: z Propt̃ iuſticiam.i.qꝛ iuſticia dei h̄ exigit vt homo moriat̃: cui ꝯſentien/dū ē oīno. Vel/ Propt̃ iuſticiā/ defūcti: qꝛ reddet̃ ei ſm merita ei⁹. Alia lr̄a habet: ꝓpt̃ triſticiā.i.ne abſorbearis nimia triſticia. a Et fac luctū ſm meritū ei⁹ vno die vel duob⁹. Itē pl⁹ vel min⁹. c Propt̃ detractionē.i. ne tibi detrahat̃. b Scōm meritū ei⁹: qꝛ ſm ꝙ iuſtior fu/it/ min⁹ lugendū ē. Vel/ Scōm meritū ei⁹.i.ſm qd̄ pl⁹ vl' min⁹ bn̄ fecerit tibi. Quare aūt moderādus ſit luct⁹/ ſubdit: d A triſticia eni/ nimia vel ſeculi: e Feſtinat mors/ corꝑis ⁊ aīę.S̄.xxx.d. Multos occidit triſticia: ⁊ nō eſt vtili/tas i illa. Prouer.xvij.d. Spūs triſtis exiccat oſſa.ij. Corꝭ.vij.c. Triſticia ſeculi mortem operatur. f Et coopit virtutē.i.enarrat fortitudinē bene agendi. g Et triſticia cordis flectit ceruicē.i.debilitat mentē. h In abductione.i.in ꝯſolationis

ctione.i.in ꝯſolationis refutatione/ vel amici ſubtractione.
a Permanet triſticia.i.pfecte manet.Et iō malū ē refu/
tare ꝯſolationē/et abducere a ſe amicū.Et ē ꝯſolatio carnalis
cui⁹ refutatio delectatōnē mētꝪ vl' cordis ꝓmeret. Vn̄ Pſ.
Pſ.118. Renuit ꝯſolari aīa mea:memor fui dei ⁊ delectat⁹ ſū. Bea/
tus Bern̄. Delicata ē
diuina ꝯſolatio:et nō
concedit admittētib⁹
alienam. Iob.xvj.a.
Cōſolatores oneroſi
omnes vos eſtis. b
Et ſubſtantia in/
opis.i.paupis. c
Scdm cor ei⁹:q2 ſi
virile cor habet:⁊ for/
C te diues iudicandus
eſt quātūcūq5 videat
inops. Prouerb.xiij.

a pērmanet triſticia:ēt ſubſtā/
b tia inopis ſm̄ cor eius. Nē
c dederis in triſticia cor tuū:
d
e ſēd repelle eā a te: ēt memē
f to nouiſſimor ⁊ nōli obliui/
g ſci: Nec enim eſt cōuerſio:
h ēt huic nihil prōderis: ēt te/
i ipſū peſſimab. Mēmor eſto
k iūdicij mei: ſic ēni erit et tu/
l
m
n
o
p um: Mihi hēri ⁊ tibi hodie.
q In rēqe mōrtui rēqeſcē fac
r memoriā ei⁹: ēt ꝯſolare illū
s
t i exitu ſpūs ſui. Sāpientiā
v ſcribē i tēmpe vacuitātꝪ: ēt q
x minorat actu/ſāpientiā pēr/
y cipiet: qūia ſapiā replebit.
z Qūi tenet aratrum ēt qui
a gloriatur in iaculo/ſtimūlo
b
c
d
e
f

a.Eſt q̄ſi diues cū nihil habeat:⁊ eſt q̄ſi paup cū in multꝪ di/
uitijs ſit. d Ne dederis i triſticia cor tuū: vt dñet in
te triſticia. e Sed repelle eā a te/per ſacrarū ſcriptura/
rum inſpectionē/per bonor virōr collocutionē/ diuinę mi
ſericordię ꝯtemplationē. f Et memēto nouiſſimor.i.
mortis ⁊ extremi iudicij. g Et noli obliuiſci/ illa nouiſ
ſima. Reuocat eni a pctō hmōi memoria. Vn̄.ē.vij.d. Me/
morare nouiſſima tua ⁊ in ęternū non peccabis. Itē.xxviij.
a. Memēto nouiſſimor ⁊ deſine iīmicari. Vel ſic. e Re
pelle eā a te.i.triſticiā de morte amici. f Et memēto
nouiſſimor/tuorum.i.memorare ꝙ tu ſimiliter morieris.
g Et noli obliuiſci/nouiſſimor tuor. h Nec eni eſt
conuerſio.i.ad vitā pſentē reuerſio. i Et huic.i. amico
mortuo pro quo triſtaris: k Nihil ꝓderis / triſtando.
l Et teipſū peſſimabis/nimio dolore affectus:ideo mo/
derādus eſt dolor de morte amici. Et ſm̄ hoc documētū fe/
cit dauid.ij.Reg.xij.f.qui audita morte filij ſui ait: Cū ad/
huc puer viueret/ieiunaui ⁊ fleui:dicebam eni:quis ſcit ſi for
te eū donet mihi dn̄s et viuat infans:nūc aūt quia mortuus
eſt:quare ieiuno? Nunq̄d potero eū reuocare ampli⁹? Ego
vadam magis ad eum:ille vo non reuertet ad me:et cōſola/
tus eſt dauid. Deinde i pſona mortuor ponit auctor exhor
tationē bonorū operum: vt viuētes ſibi preparent viaticum
dum licitū eſt eis:q2 morient vt illi:nec licebit illis tūc opari
ad meritū. Et hoc eſt. m Memor eſto/ o tu oīs homo
qui adhuc viuis: n Iudicij mei:id eſt mortis meę:q̄ iu/
dicium dicit:quia qualis erit homo in morte:talis apparebit
ante iudicem/ vt recipiat ſm̄ opera ſua:ſiue bona ſiue mala.
Vnde Ecc̄s.xj.b. Si ceciderit lignū ad auſtr aut ad aquilo/
nem: in quocūq5 loco ceciderit ibi erit. Igitur memorari de/
Pſ.88. bes iudicij mei: o Sic eni erit ⁊ tuū:quia non eſt hō q̄
viuat et non videat mortem. Omnes nudi veniunt in hunc
mundū/⁊ nudi exeunt de hoc mūdo. Et hęc lex cōmunis eſt
omnibus. Sap.vij.a. Vnus introitus eſt omnib⁹ ad vitam:
et ſimilis exitus.j.Timoth.vj.b. Nihil intulim⁹ in hūc mū/
dum/ haud dubiū:quia nec auferre quid poſſum⁹. Iob.j.d.
Nudus egreſſus ſum de vtero matrs meę: ⁊ nudus reuer/
tar illuc. p Mihi heri ⁊ tibi hodie:id eſt meum iudiciū
iam pręterijt:⁊ tuū iam īminet. Hodie dicit ⁊ non cras:q2
ipſum pręſens tempus vitę noſtrę via eſt ad mortem: viuen
do enim morimur. Vnde bn̄ dixit mulier thecuites.ij.Reg.
xiiij.c. Om̄es morimur ⁊c. Et Aug⁹. Dn̄s promittit remiſ/
ſionē:ſed nulli ꝓmittit craſtinū diem. q In requie mor/
tui:id eſt in morte quę quieſcere facit a curis mūdi. s Re
quieſcere fac memoriā eius: Simplex relatio eſt:id eſt
tui et cuiuſlibet mortalis homīs ⁊ iam morituri.q.d.aſſidue
cogita ⁊ mone alios cogitare de morte aliorū qui iā mortui
ſūt. Nā ſic dic plato: Sūma philoſophię cognitio ē aſſidua
mortis cogitatio. Vel ſic: q In requie: id eſt ob requiē:
r Mortui requieſcere fac memoriā eius/in cordib⁹
viuorum:hoc eſt:fac vt viui habeant memoriā mortuorum
in ſuis orationibus: vt ſic requiem conſequi mereantur. Et
ideo pro mortuis cantat eccleſia: Requiem ęternā dona eis
dn̄e: Et anniuerſaria mortuorū facit. Vel ſic: q In re/
quie mortui:id eſt in trāſitu ad requiem: s Requie/
ſcere fac memoriam eius:id eſt mone eum dum adhuc
viuit ad pęnitentiam ⁊ confeſſionē: vt poſt mortem requie/
ſcat in pace/eius me/
moria viuat i ęternū:
Iuxta illud: In me/ †Pſ.111.
moria ęt̄na erit iuſt⁹.
Vel ſic et melius. q
In requie mortui
requieſcere fac me/
moriā ei⁹.i.mone eū
dū adhuc viuit: id eſt
fac vt mortaliſ hō dū
viuit memoriā ſuā fi/
gat i requie mortuo/
rum ⁊ abſtrahat a la/
bore et cura mundanor. r Et conſolare illū in exitu
ſpiritus ſui/a corpore:de vita ęterna habenda ⁊ venia obti
nenda. Tunc indiget homo conſolatione:quia tunc acri⁹ tē/
ptat diabolus de deſperatione. Sed quoniā cōſolari homi/
nes morientes ⁊ eorum memoriā facere requieſcere i requie
mortuorum tm̄ ſapientum eſt:ideo conſequent agit de ſapiē
tia/docens quādo ⁊ quomodo debeat addiſci: Non eni qō/
libet tempus aptum eſt ad diſcendum ſapientiam diuinam:
ſed tm̄ tempus pacis ⁊ quietis:quando anima ſepata a curis
temporalibus ſibi ⁊ ſoli deo vacat. Dicit ergo: v Sapi/
entiam/diuinā: x Scribe/i tabulis cordis tui. y In
tempore vacuitatis: id eſt quietis ⁊ pacis: abſtractus a
curis ſecularib⁹. Pſ. Vacate ⁊ videte. Ezech.iij.g. Qui au/ Pſ.45.
dit audiat:et qui quieſcit quieſcat. Oſee.ij.c. Adducam eam
in ſolitudinē ⁊ loquar ad cor eius. Hinc eſt ꝙ iohannes apo/
calypſim ſcripſit in pathmos inſula. z Et qui minora/
tur actu:id ē qui ſubtrahit ſe ab actib⁹ exteriorib⁹: a Sa
pientiam percipiet:id ē perfecte capiet: vt dicit Glo.
Pluribus intentus minor eſt ad ſingula ſenſus. Vnde.ē.xj.
b. Fili ne in multis ſint actus tui. Et in Ezech.xlvj.a.legit:
Porta atrij interioris que reſpicit ad orientē erit clauſa ſex
diebus in quibus opus ſit:die autem ſabbati aperietur. Et
Matth.xij.a. Diſcipuli in ſabbato vellebant ſpicas. Dein/
de oſtendit exponēdo qō dixerat: a Sapientiā percipi/
et:quia ſapientia replebit:ſi vacat ab actibus exterio/
ribus:id eſt omnem ſapientiam poterit addiſcere. Vel/ Sa/
pientia replebit:quia ſapore omniū rerum implebit affe
ctus in cognitiōe intellectus. Deinde de artificibus diuerſa/
rum ſcientiarum agit dicens: d Qui tenet aratrum:
id eſt caudam aratri:cui adiunctus eſt vomer/quo terra ſcin/
ditur. e Et qui gloriatur in iaculo:id ē qui tenet vir/
gulam cui ineſt aculeus. f Stimulo: id eſt virgula pun/
gente ⁊ aculeata:
Myſtice v Sapientiam ſcribe ⁊c. Duo ſunt ordi/ Myſtice
nes in eccleſia generales. Vnus contemplatiuor: alius acti/
uorū. Vtroſq5 docet auctor. Et primo contemplatiuos di/
cēs: v Sapientiam: ſcientiā de diuinis. x Scribe:
id eſt vſu ⁊ experientia diſce et firmiter retine. y In tem/
pore vacuitatis:id eſt i ocio ſancto. Prouerb.iij.a. De/
ſcribe eā in tabulis cordis tui ⁊ inuenies gratiam coram deo
et hominibus. Tabulę cordis ſunt intellectus ⁊ affectus: vt
intelligentia capax ⁊ memoria tenax. Hiere.xxxj.f. Dabo le/
gem meam in viſceribus eorum:et in corde eorum ſcribā eā.
z Et qui minoratur actu:id eſt qui ſe ſubtrahit actib⁹
exterioribus. a Sapientiam: id eſt ſaporem ſcientię.
b Percipiet:id eſt perfecte capiet. c Quia ſapien/
tia replebitur/in futuro perfecte:et in pręſenti pro modu/
lo vię. Pſ. Satiabor cū apparuerit glīa tua. Nume.xxiiij.c. Pſ.16.
Videbo eum ſed non modo:intuebor illum ſed non prope.
d Qui tenet aratrū.i.doctoris vel pdicatoris officiū. e
Et q̄ gloriat i iaculo/diuini vbi q̄ penetrāt corda pctōr:
vt ſanguis pcti eliciat a corde p foramē ꝯfeſſiōis. f Stimu
lo ſacrę excitationis.

a boues b agitat: c et ꝯuerſat̃ in d operib⁹ eoꝝ: e et enarratio ei⁹ f i filijs tauroꝝ. g Coꝛ ſuũ dabit ad h verſãdos ſulcos: i et vigilia ei⁹ i ſagina vaccaꝝ. k Sic oĩs fab l et architect⁹/ m q̃ n nocte tanq̃ o diẽ tranſigit: p q̃ ſculpit ſigna/ cula ſculptilia: q et aſſiduitas r ei⁹ variat picturã. s Coꝛ ſuũ t dabit i ſilitudinẽ picturę: t vi v gilia ſua pficit op⁹. x Sic fab y ferrari⁹ ſedẽs iux icudẽ: et cõ

gente et aculeata: a Boues agitat/ad trahendũ. Illum qui tenet iaculum dicit gloriari: quia eius eſt ſibilare/et quadam ꝓpria cantilena boues delinire: et huiuſmodi cantilenã vocat gloriationẽ. c Et conuerſat̃/vterq3 et arator et ſtimulator: d In operibus eoꝝ: id boũ. q. d. totum ſtudium ſuum ponunt circa opera boum: et ab alijs operib⁹ vacãt/vt ſapientiam illam percipiãt. e Et enarratio eius. i. bubulci. f In filijs taurorum: id eſt de bobus et vaccis. Sicut eni nauta de nauibus libenter loquit̃: et figulus de vaſis/aſſignãs differẽtias eoꝝ: ſic bubulcus libenter loquit̃ de bobus: et de his eſt tota narratio eius quãdo eſt cum alijs ruſticis: et quilibet de officio ſuo libenter loquit̃. Vel ſic: e Enarratio eius. ſ. q̃ boues agitat: eſt/ f In filijs tauroꝝ: q2 dum boues pungit/noĩat illos quelibet nomie ſuo. Et poſtea de alio qui tenet aratrum/ſubdit: g Coꝛ ſuũ dabit ad verſandos ſulcos: id eſt diligentiã apponet ad faciendũ rectos et pfundos ſulcos verſando terrã hinc et inde. h Et vigilia ei⁹: id eſt vtriuſq3 bubulci: i In ſagina vaccarum: id ẽ vt ſaginentur et impinguent̃ vaccę quę pariunt boues. Quãto eni vaccę pinguiores ſũt: tãto pariũt boues fortiores. Omne genus bouis tangit auctoꝛ: vaccas/tauros/vitulos/et boues: circa quos ſtudiũ bubulcoꝝ ẽ: In quo docet q2 quilibet artifex circa oĩa q̃ pertinẽt ad officiũ ſuũ: et circa illa ſolũ debet eſſe ſollicit⁹ et ſtudioſus. Sed quoniã vſus aratri dependet a fabro et ferrario et lignario qui fabricat aratrũ/ſubiũgit de ipſo dicens: k Sic oĩs faber/tam lignari⁹ q̃3 ferrari⁹ dabit ſupple coꝛ ſuũ ad opus ſuũ bene faciẽdũ/ſicut bubulc⁹. l Et architect⁹. i. pnceps artificij vel ędificij. m Qui noctem tanq̃3 diem tranſigit: id eſt inſomnẽ ducit ſicut diem ꝓpter operis inſtantiã. De nocte eni cogitat et diſponit architectus totum opus qḋ in die perficit. p Qui ſculpit ſignacula ſculptilia: id eſt imagines ſculptas ſignificãtes aliquid: ſupple hic dabit coꝛ ſuũ ad perficiendum opus ſuũ/ſicut bubulcus et faber et architectus. q Et aſſiduitas eius: id eſt aſſiduũ ſtudium pictoꝛis: r Variat picturam: id eſt varias picturas facit et diuerſas. s Coꝛ ſuũ dabit in ſimilitudinẽ picturę: id eſt diligentiã adhibebit vt iuxta exemplar depingat imaginẽ ſuã. Vel/ſimilitudinẽ/dicit illud/ad qḋ repſentãdũ fit pictura: de quo pictoꝛ ſedule cogitat/vt talẽ imaginẽ pingat q̃le ẽ illud. t Et vigilia ſua. i. ſtudio et diligentia ſua: v Perficit op⁹. i. perfectum facit et perfecte. x Sic: id eſt ita diligenter vt arator/perficiet opus ſuũ/ y Faber ferrarius: id eſt qui ferrum fabꝛicat. z Sedens iuxta incudem/dum ferrũ calefacit in igne. a Et ꝯſiderans opus ferri. i. q̃le opus de ferro

Myſtice ⁂ lo/ſacrę excitationis: a Boues: id eſt ſenes et petulãtes: b Agitat/ad bene currendũ et ſegnitiẽ fugiẽdũ. Eccs. vlt. d. Verba ſapientũ ſicut ſtimuli: et quaſi claui in altum defixi. Et nota q2 dicit: tenet aratrũ. Aratrũ q̃dẽ tenet: q̃ qḋ pręd icat oꝛe/ope adiplet. Et talis efficacit̃ boues agitat. Oſee. x. c. Arabit iudas/cõfringet ſibi ſulcos iacob. Iob. xxxix. b. Nunq̃d alligabis rhinocerotã ad arãdũ loro tuo: aut cõfringet ſulcos vl̃ glebas valliũ poſt te? Luc. ix. g. Nemo mittẽs manũ ad aratrũ et reſpiciẽs retro: apt⁹ ẽ regno celoꝝ. Nõ ſic apl̃s Phil. iij. c. Quę retro ſũt obliuiſcẽs. Vl̃/Qui tenet/manu bonę opationis: aratrũ/ p̃lationis: et q̃ gloꝛiat̃ in iaculo/tribulationis: de q̃ dr̃. ij. Coꝛ. xij. b. Dat⁹ ẽ mihi ſtimul⁹ carnis rc. Talis bñ agitat boues ſtimulo ſuę ꝯuerſationis: id eſt alios p̃latos ad agendũ ſimilia: et etiã ſubditos. Et h eſt qḋ dr̃. iij. Reg. xix. d. Profect⁹ helias reperit heliſeũ filiũ ſaphat arantẽ in duodecim iugis boũ: et ipſe in duodecim iugis boum arantib⁹ vnus erat. Et infra. Reuerſus autem ab eo tulit par boum et mactauit illud: et in aratro boum coxit carnes: et dedit populo et comederunt. Iob. j. c. Boues arabant et aſinę paſcebantur iuxta illos. c Et conuerſatur in operibus eorum: id eſt boum: et conuerſatio eius per opa eoꝛũ manifeſta. Prouer. xiiij. a. Vbi plurimę ſegetes ibi manifeſta ẽ foꝛtitudo bouis. e Et enarratio: id eſt pdicatio eius: f In filijs taurorũ: id eſt circa filios: id eſt imitatores ſuperboꝛum/vt eos hũiliet. g Coꝛ ſuũ dabit ad verſandos ſulcos: id eſt vt exaret coꝛda peccatoꝛum/et vitia extirpet/et virtutes plantet vomere ſanctę pdicationis. Hiere. iiij. a. Nouate vobis nouale et nolite ſerere ſuper ſpinas. Iudic. iij. d. legit̃ q2 ſagar vno vomere iterfecit ſexcentos philiſteos. h Et vigilia eius in ſagina vaccarũ: id eſt in impinguatione laſciuiẽtiũ animarũ. Ad hoc eni debet peruigilare pdicatoꝛ: vt animę macilentę ſaginentur et impinguentur pinguedine charitatis. k Sic omnis faber et architectus: id eſt pręlatus actiuus et contemplatiuus: m Qui noctem/aduerſitatis: n Tanq̃3 diem/ pſperitatis: o Tranſigit/ſemper in bono ſtatu pmanens: nec aduerſitate deiectus: nec pſperitate elatus. Unde Ps. Et nox ſicut dies illuminabit̃: ſicut tenebrę eius: ita et lumen eius. Ps. 138. Pręlatus faber dicitur et architectus. Faber: quia coꝛda ferrea igne deuotionis/et flatu pdicationis emollit. Architectus: quia coꝛda ſic emollita in ędificio ſanctę eccleſię quaſi lapidem politum et quadratum ponit. j. Coꝛ. iij. b. Dei agricultura eſtis: dei ędificatio eſtis: ſm gratiam dei quę data eſt mihi/vt ſapiens architectus fundamentum poſui. Vbi dicit Glo. Agricultura dei ſumus: dum vitia extirpant̃. Edificatio/impoſitiõe ſtrut̃. Vel agricultura dei ſum⁹ dum colit nos ad fructũ. Edificatio: quia colit nos et i nobis habitat. p Qui ſculpit ſignacula ſculptilia: id ẽ ſubditos inſtruit et infoꝛmat diuerſis foꝛmis: quoſdã ſculpit ad imaginem moyſi per manſuetudinẽ: alios ad imaginem dauid per humilitatem: alios ad imaginem iob per patientiã: et ſic de alijs. Debẽt aũt p̃lati eſſe et ſculpti et ſculptoꝛes: ſubditi vo tm̃ ſculpti. Eſa. liiij. c. Ponam iaſpidẽ in ꝓpugnacula tua: et poꝛtas tuas in lapides ſculptos. Cant. viij. b. Pone me ſicut ſignaculum ſuper coꝛ tuum: vt ſignaculum ſup brachium tuum. q Et aſſiduitas eius: id eſt aſſidua p̃lati inſtructio: r Variat picturã. i. varias picturas vl̃ virtutes in coꝛde ſubditoꝝ depingit: non tm̃ calamo linguę: ſed etiam digito boni exempli. Unde. iij. Reg. vj. d. Omnes parietes templi per circuitum ſculpſit ſalomon varijs cęlaturis et toꝛno: et fecit in eis cherubin et palmas et picturas varias. s Coꝛ ſuum dabit in ſimilitudinẽ picturę: id eſt cõfoꝛmabit ſe pręlatus ſubditis/quos depingit et ſculpit. Sculpit quidem per oꝛdinationẽ affectionũ et cogitationũ: depingit per exempla virtutum. Ec. xxxij. a. Rectoꝛem te poſuerũt: eſto in illis quaſi vnus ex illis. Coꝛ ſuum dat pręlatus in ſimilitudinem picturę: cum virtutes quas depingit i ſubditis prędicando/habet in coꝛde ſuo. Coꝛ ſuũ dederat dñs in ſimilitudinem picturę: cum dicebat: Diſcite a me quia mitis ſum et humilis coꝛde: Matth. xj. d. t Et vigilia ſua/nõ vicaria: v Perficit op⁹/ſuũ. ſ. ſubditoꝝ iſtructionẽ/ſacramẽtoꝝ diſpenſationẽ/improboꝛũ fugationẽ. Vñ Luc. ij. b. dr̃ de paſtoꝛibus q2 cuſtodiebant vigilias noctis ſup gregem ſuũ. x Sic: id eſt ſimiliter vt pręlat⁹/ſollicitus eſt/ y Faber ferrarius. Glo. id eſt oꝛdo prędicantium: qui ſpiritualia arma fabꝛicat: quibus homo protegitur et aduerſari⁹ impugnatur. z Sedens iuxta incudẽ: id eſt iuxta durũ pſentis vitę laboꝛẽ. a Et conſiderans opus ferri: id eſt cogitans quale opus poſſit de ferro facere. Ferrum dicit coꝛ peccatoꝛis/durum/nigrum/et ponderoſum: qḋ pręlatus

⁂ vel prędicatoꝛ ꝯſiderat:

opus de ferro faciat. a Vapoꝛ ignis: id eſt fumus ⁊ caloꝛ de foꝛnace euapoꝛans: b Urit carnes eiꝰ: id eſt fabꝛi ferrarij: et tñ nihilominꝰ accēdit ignē a quo vrit̄ / ita diligēs: Uñ ſeq̄t: d Et in caloꝛe foꝛnacis / accēdēdo ⁊ fouendo p appoſitionē carbonū ⁊ aſperſionē aq̄ et ſufflatiōe folliū. e

Cōcertatur. i. ꝯcertat. f Uox mallei inouat aurem eiꝰ: id eſt imutat ⁊ delectat propter conſonam varietatem ſonoꝛum ex ꝑcuſſionibꝰ malleoꝝ ꝑuenientium. b Et cōtra ſimilitudinē vaſis oculuſ eius: id ē conſiderat apud ſe vel exemplar exteriꝰ / vt iuxta illud vas ſuū faciat. i

a ſiderās opꝰ ferri. Uapoꝛ ig-
b niſ vrit carnes eiꝰ: et i caloꝛe
c foꝛnacis cōcertat̄. Uox mal-
f lei innouat aurē eiꝰ / et cōtra
h ſimilitudinē vaſis oculꝰ eiꝰ.
i Coꝛ ſuū dabit in cōſumma-
m tionē operū: et vigilia ſua oꝛ-
n nabit imꝑfectionē. Sic fi-
o gulus ſedēns ad opus ſuū /

B

Coꝛ ſuū dabit in conſūmationē operū: id eſt vt opꝰ ſuū perficiat ⁊ conſūmet diligent̄ cogitabit. l Et vigilia ſua: id eſt vigili ſtudio ⁊ diligentia: m Oꝛnabit imperfectionē: id ē materiā que impfecta ē / ducit ad perfectionē oꝛnādo eā varietate foꝛmarū. o Sic figulꝰ ſedens ad opus ſuū / ꝑficiendū: q Cōuertēs pedibꝰ ſuis rotā: cuiꝰ reuolutiōe foꝛmat̄ vas. r Qui i ſolitudine ſp poſitus eſt ꝓpter opꝰ ſuū / faciēdū. Ad litterā eni iuxta nemoꝛa ſolitarij manēt figuli: vbi t̄rā mollē inueniūt ⁊ lignoꝝ abūdātiā ad coquēdū vaſa. v Et inumera eſt oīs opatio eiꝰ: id ē multiplex i numero ⁊ figura. x In bꝛachio ſuo foꝛmabit lutū. i. ꝓpꝛijs manibꝰ figurabit lutū in vas q̄le voluerit. a Et ante pedes ſuos curuabit virtutē ſuā. i. foꝛtit̄ et ꝟtuoſe curuabit ſe mouēdo rotā ad foꝛmādū vas. Et tangit duos modos q̄bꝰ figulꝰ facit vaſa: manu ⁊ rota. Hiere. xviij. a. Deſcēdi in domū figuli ⁊ ipſe faciebat opꝰ ſuū ſup rotā. c Coꝛ ſuū dabit vt ꝯſūmet linitionē. i. vaſoꝛū picturationē. Figulꝰ eni vaſe facto ſupinducit quādā coloꝛum varietatem. e Et vigilia ſua mūdabit foꝛnacem: a cineribꝰ ⁊ lapillis ⁊ alijs cōſimilibꝰ nocumentis.

Omēs hi artifices vel ꝑdicatoꝛ ꝯſiderat / vt caloꝛe ſpūs emollitū et malleis icrepatiōis ⁊ eruditiōis ꝯtritū / faciat vas i honoꝛē. ij. Timoth. ij. c. Job. xxviij. a. Ferrū de t̄ra tollit̄: ⁊ lapis ſolutꝰ caloꝛe in es vertit̄. Prouer. xxv. a. Aufer rubiginē de argēto ⁊ egredit̄ vas puriſſimū. a Vapoꝛ ignis. i. memoꝛia ignis iſernalis vl̄ tribulatio ⁊ ꝑſecutio mūdi: q̄ ſic̄ vapoꝛ cito trāſit. b Urit carnes. i. carnales affectiōes. c Eius. ſ. fabꝛi ferrarij. i. ꝑdicatoꝝ / vt purificet̄. Ps. Trāſiuimꝰ ꝑ ignē ⁊ aquā et induxiſti nos i refrigeriū. Eſa. liiij. b. Ad pūctū i modico dereliq̄ te: ⁊ i miſeratiōibꝰ magnis cōgregabo te. Judic. vj. b. Angelꝰ virga tetigit carnes: ⁊ aſcēdit ignis de petra ⁊ carnes ꝯſūpſit. d Et in caloꝛe foꝛnacis. i. in olla tribulatiōis: e Cōcertat: vt vincat ⁊ coꝛonet̄. De h̄ certamie dic̄ apl̄s. ij. Timoth. iiij. b. Bonū certamē certaui: fidē ſeruaui: curſū ꝯſūmaui: in reliq̄ repoſita ē mihi coꝛona iuſticię: quā reddet mihi dñs i illa die iuſtꝰ iudex. Et q2 tēptatiōis ⁊ tribulatiōis vexatio dat itellectū auditui: ſic̄ dr̄ Eſa. xxviij. e. Jō ſeq̄t: f Uox mallei. i. ſuggeſtio demōis: g Innouat aurē eiꝰ: dū noua ſuggerit: in q̄ et ipſū erudit. Nā q̄ nō ē temptatꝰ q̄d ſcit: S. xxxiiij. b. Uel / f Uox mallei inouat aurē eiꝰ. i. cōminatio tyrāni incutit ei terroꝛē nouoꝝ toꝛmētoꝝ. Uel / f Uox mallei. i. tuba futuri iudicij: g Innouat aurē eiꝰ. Uñ Hieroꝰ. Siue bibā / ſiue comedā / ſiue q̄d aliud faciā: ſp videt̄ auribꝰ meis iſonare illa tuba t̄ribilis: O vos oēs moꝛtui q̄ iacet̄ i ſepulchꝛis ſurgite ⁊ occurrite ad iudiciū ſaluatoꝛis. Uel / f Uox mallei. i. ſonꝰ ꝟbi diuini: g Innouat aurē eiꝰ. i. auditū eiꝰ interioꝛē. Hiere. xxiij. f. Nōne verba mea q̄ſi ignis ⁊ q̄ſi malleꝰ cōterēs petrā: h Et ꝯ ſiītudinē vaſis oculꝰ eiꝰ: q2 ꝑdicatoꝛ ſp ꝯſiderat aliquē viꝝ ſcīm quē ponit in exēplū: vt ad eiꝰ ſiītudinē vas ſimilit̄ faciat. i Coꝛ ſuū dabit. i. diligēt̄ animū ſuū applicabit. k In cōſūmationē opeꝝ. i. vt ꝯſūmat opa ſua. Que tria ſūt: Extirpare vitia / plantare fidē / ędificare moꝛes hoīm. Circa hęc tria ē totū officiū ꝑdicatoꝛis. Uñ Hiere. j. b. Cōſtitui te hodie ſup gētes et ſup regna vt euellas ⁊ deſtruas ⁊ diſperdas ⁊ diſſipes ⁊ ędifices ⁊ plātes. l Et vigilia ſua oꝛnabit /

Ar. ſtilli(c)itudine — faber ferrariꝰ. i. ꝑdicatoꝛ: n Impfectionē / ſuā et alioꝝ q̄bꝰ ꝑdicat. o Sic. i. ſimilit̄ ſollicitꝰ ē et diligens / p Figulꝰ ſedēs ad opꝰ ſuū: id ē ꝑdicatoꝛ vel ꝓlatus deſcēs a curis exterioꝛibꝰ vt de lutoſis pctōꝛibꝰ vaſa faciat i honoꝛē. q Cōuertēs pedibus ſuis rotā. i. ꝯuertibilē oſtē-

q cōuertēs pedibꝰ ſuis rotā:
r qui in ſolitudine poſitus eſt
s ſemꝑ ꝓpter opus ſuum: et
t innumera eſt oīs opatio eiꝰ.
v In bꝛachio ſuo foꝛmabit lu-
x tū: et an̄ pedes ſuos curua-
a bit ꝟtutē ſuā. Coꝛ ſuū dabit
b vt cōſūmet linitionē: et vi-
c gilia ſua mūdabit foꝛnacē.

dens rotā foꝛtunę actibꝰ ſuis vel ꝯculcatiōibꝰ ſuis. Uel / Cōuertēs rotā pedibꝰ ſuis. i. reuoluēs rotā vitā ſuā in affectionibꝰ ⁊ cogitatiōibꝰ ſuis. r Qui in ſolitudine / quiete cōſcientię. Uel / In ſollicitudine / cōmiſſi officij adimplēdi: s Poſitꝰ eſt ſp / die ac nocte / ęſtate ⁊ hyeme: t Propt̄ opꝰ ſuū / exequendū ⁊ ꝯſūmandū. Hāc ſollicitudinē habebat paulꝰ. ij. Coꝝ. xj. e. Miniſtri chꝛiſti ſūt et ego: vt minꝰ ſapiens dico: plꝰ ego / in laboꝛibꝰ plurimis: in carceribꝰ abūdantiꝰ. Et poſtea. f. Pręter illa q̄ extrinſecꝰ ſūt inſtātia mea q̄tidiana / ſollicitudo omniū eccleſiarū. De ſolitudine dicit̄ Job. iij. b. Nūc doꝛmiēs ſilerē ⁊ ſomno meo reqeſcerē cū regibꝰ ⁊ ꝯſulibꝰ t̄rę q̄ ędificāt ſibi ſolitudines. Itē Job. xxxix. a. Cui dedi in ſolitudine domū. v Et innumera eſt oīs opatio eiꝰ: q2 innumerabilia ſūt bona q̄ facit vnꝰ bonꝰ ꝑdicatoꝛ. x In bꝛachio ſuo. i. i foꝛtitudine ꝟtutis vel exēplo operꝝ: y Foꝛmabit. i. foꝛmoſū faciet: z Lutū. i. pctōꝛes imūdū. a Et ante pedes ſuos. i. debiles et infirmos q̄ eū poꝛtant tēpalia miſtrādo: b Curuabit virtutē ſuā. i. tēꝑabit rigoꝛē iuſticię. Nañ. iij. c. Intra i lutū ⁊ calca ⁊ ſubigēs tene laterē. c Coꝛ ſuū dabit. i. diligētiā adhibebit. d Ut cōſūmet linitionē. i. māſuetā ⁊ lenē ꝑdicationē. Qd nō faciūt mlti: q2 cū erroꝛes eoꝝ ꝓmo lenit̄ coꝛripiūt: in fine nimis exaſperāt eoſ / duriꝰ loquēdo. Quibꝰ dr̄ Gal. vj. a. Fratres ſi ꝓoccupatꝰ fuerit hō i aliq̄ delicto: vos q̄ ſpūales eſtꝭ hmōi inſtruite i ſpū lenitatis. iij. Regꝭ. xix. b. Ecce dñs trāſit / ⁊ ſpūs grādis ⁊ foꝛtis ſubuertēs mōtes ⁊ cōterēs petras an̄ dñm: Nō in ſpū dñs: et pꝰ ſpm̄ cōmotio. Nō i cōmotiōe dñs: et pꝰ cōmotionē ignis. Nō in igne dñs: et pꝰ ignē ſibilꝰ aure tenuis / ibi dñs. e Et vigilia ſua mūdabit foꝛnacē. i. coꝛpꝰ ꝓpꝛiū i quo ardet ignis fomitis: De q̄ dicit Ps. Uox dñi intercidēt̄ flāmā ignis. Hāc foꝛnacē mūdabat apl̄s / cū diceret: Caſtigo coꝛpꝰ meū / ⁊ i ſuitutē redigo: ne cū alijs ꝑdicauerim ipſe repꝛobꝰ efficiar. j. Coꝝ. ix. d. Uel foꝛnacē dicit coꝛ ſuū: i q̄ dꝫ ardere ignis charitatis. Quā foꝛnacē mūdare debet ⁊ accēdere ꝑdicatoꝛ: q2 q̄ nō ardet nō icēdit. Uel foꝛnacē dic̄ tribulationē pnię: quā mūdare debet ꝑdicatoꝛ ab oī puluere murmuratiōis ⁊ vanęgloꝛię. Itē foꝛnacē dic̄ coꝛ pctōꝝ igne luxurię ⁊ cupiditatis et cęteroꝝ vitioꝝ accenſū. Hāc foꝛnacē mūdat ꝑdicatoꝛ: qñ aq̄ ſanctę ꝑdicationis ignē diabolicū extinguit i eis: et ignē charitatis accēdit. Notādū ꝙ q̄ter poſuit auctoꝛ: Dabit coꝛ ſuū: et q̄ter: vigilia ſua: in q̄ notauit ꝙ circa q̄ttuoꝛ debet pręlatꝰ ſollicite inuigilare. Primo ad extirpāda vitia ſbditoꝝ. Et de hoc dr̄: Coꝛ ſuū dabit ad verſandos ſulcos ⁊ vigilia eiꝰ in ſagina vaccarū. Scđo ad infoꝛmationē moꝝ. Et de h̄ dr̄: Coꝛ ſuū dabit i ſimilitudinē picturę: ⁊ vigilia ſua ꝑficiet opꝰ. Tertio ad exhoꝛtationē pnię ⁊ bonoꝝ opū. Et de h̄ dr̄: Coꝛ ſuū dabit i ꝯſūmationē opeꝝ ⁊ vigilia ſua oꝛnabit impfectionē. Quarto ad muniēdoſ ſubditos ꝯ tēptationē. Et de h̄ dr̄: Coꝛ ſuū dabit vt ꝯſūmat linitionē: et vigilia ſua mūdabit foꝛnacē. Ad litterā aūt q̄ttuoꝛ ſūt vigilię noctis. Cōticiniū / itēpeſtū / galliciniū / antelucanū. In ꝓma vigilāt oēs: in ſecūda adoleſcētes: in tertia iuuenes:

Marginal notes: ſtice · Ro. 9. c. · Ps. 65. · Ps. 28. · Pręlatꝰ in q̄ttuoꝛ debet vigilare · Quattuoꝛ ſūt vigilię noctis

 in q̄rta ſenes.

a Omnes hi/ artifices ꝓparati.ſ.ſcribe/ aratores/ fabri/ ar/
chitecti/ ſculptores/ pictores/ figuli. b In manib⁹ ſuis
ſperauerūt.i.vſu artis ſue: et labore manuū ſuarū victū ſi/
Pſ.127. bi acq̄rūt. De q̄b⁹ dicit Pſ. Labores manuū tuarū q2 man/
ducabis: beatus es ⁊ bene tibi erit. c Et vnuſq̄ſqꝫ in ar/
te ſua ſapiens eſt:
contentus illa ſapiētia
et illa vtens. Sed qm̄
nemo debet eē ſapiēs
ſibi ſoli: ſed toti eccle/
ſie dei: iō ſubdit auc/
tor: d Sine his
Al. traſilliēt oib⁹/ ꝑdictꝭ artifici/
Al. iudices bus: e Nō edifi/
cat̄ ciuitas: q2 opi/
bus horū eget hoim
cōgregatio: Scribis
ꝓpter eruditionē: ara/
toribus ꝓpter vite ſu/

a b Omēs hi in mānib⁹ ſuis ſpe
c rauerūt: ēt vnuſq̄ſqꝫ i arte ſua
d e ſapiēs ē. Sinē his oib⁹ nōn
f edificat̄ ciuitas. Et nōn iba
g h bitabūt nēc iambulabūt: ēt
i k i eccleſiā nōn traſiēt. Sūp
l m ſellā iudicꝭ nōn ſedebūt: ēt
n teſtamētū iudicij nōn intelli
o gēt: nēqꝫ palā faciēt diſcipli/
p q nā ⁊ iūdiciū: ēt in parabolis
r ſ nōn iuenient̄: ſꝫ creaturā eui
t v ꝯfirmābūt: ēt depcatio illoꝝ
x y i ōpatiōe artis: ācomodā/
z tes aīas ſuas: ēt cōquirētes
a i lēge altiſſimi. Ca. XXXIX
b c d e f g h i k Apiētiā oim antiq̄rū
ēxq̄ret ſāpiēs ēt i ꝓphe
tis vācabit. Nārrationē
viroꝝ noiatoꝝ cōnſeruabit:
ēt in verſutias parabolarū

ſtentationē: fabris ꝓpt̄ inſtrumētoꝝ ⁊ vtenſiliū fabricationē:
architectꝭ ꝓpter domoꝝ edificationē: ſculptorib⁹ ⁊ pictorib⁹
ꝓpter imaginū ⁊ picturarū ſignificationē ⁊ neceſſarioꝝ venu
ſtatē: figulis ꝓpter vaſorū cōpoſitionē. Nec ſolū ſine his nō
edificat̄ ciuitas: ſed neqꝫ ſine his poteſt inhabitari: nam ſine
aratore deficerēt victualia: ſine fabro ⁊ architecto corruerēt
edificia: Et hoc eſt qđ ſequit̄: f Et nō inhabitabunt/
hoies ſimul ſine his. g Nec inambulabūt/ de ciuitate
in ciuitatē ſine his. Nam ſine aratorib⁹ et ſine fabris qui fa/
ciūt inſtrumēta nō eſſēt vie vel ſemite aperte ad ambulandū.
h Et i eccleſiā nō tranſiēt/ hoies ſine his. Nā ſi ſcribe
tempoꝝ varietates nō determiaſſēt ⁊ feſta diſtinxiſſēt/ neſci/
rēt hoies venire ad eccleſiā. k Sup ſellā iudicis nō ſe
debūt/ hoies ſine ꝑdictoꝝ artificū ſollicitudine: nā ſi ñ eſſēt
ſcribe qui docerēt legem: nemo poſſet fieri iudex: ſi non eēnt
architecti ⁊ fabri non eſſet ſella vel cathedra in q̄ deberēt ſe/
dere iudices/ quādo ſentētias ꝓferūt. m Et teſtamētū
iudicij nō intelligent/ hoies ſine his.i.penas in lege di/
ſtinctas ſm̄ delictoꝝ varietates: qđ docēt ſcribe. o Neqꝫ
palam faciēt diſciplinā ⁊ iudiciū.i.ꝑcepta ⁊ iudicia le
gis/ ſine his non poterūt manifeſta eſſe hoib⁹. q Et i pa
rabolis nō iuenient̄/ ſine his.i.intelligētia parabolarū:
Nā ſi nō eſſēt ſcribe: nemo ſciret exponere parabolas legis.
De opib⁹ etiā illorū ſumpte ſūt parabole multe in lege ⁊ in
euāgelio: q̄ ſine illis intelligi nō poſſūt. ſ Sed creaturā
ꝯfirmabūt.i.vaſa ⁊ vtēſilia fortiſſima faciēt arte ſua. Aliq̄
libri habēt: Sꝫ creaturā nō ꝯfirmabūt/ hoies ſine ꝑdi
ctis.q.d.nulla creatura firma fieret ſine illis. Alij. Sꝫ crea
turā eui cōfirmabūt/ ꝑdicti artifices.i.hoiem q̄ dr̄ crea/
tura eui: q2 medi⁹ ē int̄ oino eternū ⁊ icorruptibile ⁊ oino tpale
⁊ corruptibile: ſic euū mediū ē int̄ eternitatē ⁊ tp̄us: et q2 ptici/
piū habet cū creatura eui. v Et depcatio illoꝝ/ ꝑdicto/
rū artificū. x In ōpatiōe artis.i.deprecant̄ ꝑdicti arti/
fices pro ope artis ſue vt bñ fiat. In quo notat auctor diligē
tiam ⁊ ſtudiū eoꝝ circa opus ſuū: qñ dicit: y Accōmo/
dantes aīam ſuā.i.exponētes labori pro opere artis ſue
bñfaciēdo. z Et conq̄rentes.i.ſimul querētes: a In
lege altiſſimi.i.de legis dei adimpletiōe.q.d.licet predicti
artifices ita ſolliciti ſunt circa artis ſue opationē: tñ oēs que/
rūt qualit̄ legē dei poterūt adimplere: ſine quo nō eſt ſalus:
et inutilis ois ſollicitudo. In quo inſtruimur q̄ ꝓ nullo offi/
cio quātūcūqꝫ neceſſario debet hō negligere ꝑcepta legis et
cetera neceſſaria ad ſalutē. Hec euāgelij ꝑma ſt̄ ⁊ ꝑncipalia.
Vñ Mat.vj.d. Primū querite regnū dei ⁊ iuſticiam ei⁹: ⁊
oia adijcientur vobis.
Moraliter in q̄rta ſenes. Moralit̄. Prima vigilia eſt ꝯtinētia a pctō:
hec ē oim. Et de hac dr̄.ē.xxxj.a. Vigilia honeſtatꝭ tabefa
ciet carnes. Scđa eſt labor ⁊ ſollicitudo pnie. De hac dicit̄
Apoc.xvj.c. Btūs q̄ vigilat ⁊ cuſtodit veſtimēta ſua ne nud⁹
ambulet: ⁊ videāt turpitudinē ei⁹. Prouer.xx.b. Noli dilige
re ſomnū: ne te egeſtas opprimat. Tertia ē fortitudo patiētie
ꝯ inſult⁹ tēptationū: hec ē iuuenū. De hac di.j.Corꝭ.xvj.c.
Vigilate ⁊ ſtate in fide. Quarta ē circūſpectio prudētie: hec
ē ſenū. De hac dr̄.j.Pet.iiij.b. Eſtote prudētes ſobrij ⁊ vi
gilate in oronib⁹. Et Pſ. Vigilaui ⁊ fact⁹ ſū ſicꝰ paſſer ſolita/ Pſ.101.
ri⁹ i tecto. Seq̄t̄: a Oēs/ eccl'ie doctores. b In manib⁹
ſuis ſperauert.i.in exēplis opeꝝ: nō tm̄ i ꝟbis vel i q̄ter/
nis: vt multi faciūt: q̄
plus ꝯfidūt i q̄ternis
ſuis ad docēdū alios
q̄ i opib⁹ ſuiſ. De q̄b⁹
Gen.xxvij.c. Vox q̄/
dem vox iacob eſt: ſꝫ
man⁹/ man⁹ ſūt eſau.
c Et vnuſq̄ſqꝫ in
arte ſua ſapiēs ē/ A
ſctiſpūs diſtributiōe:
q̄ diuidit ſingulꝭ put
vult.j.Corꝭ.xij.b. d
Sine his oib⁹/ do/
ctoribus/ ꝑdicatorib⁹
et ꝑlat̄. e Nō edificat̄ ciuitas.i.eccleſia ex lapidibus
viuis.i.aīab⁹ ſctis.j.Pet.ij.a. Ipſi tanqꝫ lapides viui ſup
edificamini domos ſpūales. f Et nō inhabitabūt/ fide/
les in eccleſia ſine his. g Nec inambulabūt/ ſine his
de ꝟtute in ꝟtutē. h Et in eccleſiā/ triūphātē: i Nō
trāſient/ ab eccleſia militāte ſine his. Ipſi eni ſūt porte per
quas intrat̄ i eccleſiā triūphātē. Eſa.liiij.c. Ponā iaſpidem
ꝓpugnacula tua: ⁊ portas tuas in lapides ſculptos. k Su/
per ſellā iudicꝭ.i.ſup cathedram magiſterij vel ꝑlationis:
l Nō ſedebūt/ aliq̄ digne ſine his. Vel/ k Sup ſellā
iudicꝭ.i.ſup tribunal chriſti: l Nō ſedebūt/ aliq̄ ſine his:
q.d.ſine officio vł doctrina ꝑdicatoꝝ null⁹ iudicabit cū dño:
cū quo iudicabūt pfecti. Mat.xix.d. Vos q̄ ſecuti eſtꝭ me: i
regeneratiōe cū ſederit fili⁹ hoīs in ſede maieſtatꝭ ſue: ſede/
bitis ⁊ vos ſup ſedes duodecim: iudicātes duodecim tribus
iſrael. m Et teſtamētū iudicij.i.pactū pene ꝑparate i
lege/ vel remunerationis bonis faciēde: n Nō intelligent
aliq̄ ſine his. o Neqꝫ palam faciēt diſciplinā.i.cor/
rectionē: qua in p̄ſenti dñs corrigit filios. p Et iudiciū/
quo in futuro ſeruos maliuolos iudicabit. q Et in pa/
rabolis/ exponendis vel intelligēdis: que valde vtiles ſunt
ad corripiendū: vt patet in pabola ouicule: q̄ vſus ē nathan
ad dauid.ij.Regꝭ.xij.a. r Nō inuenient̄/ ſine his.q.d.
niſi fuiſſent ꝑdicti doctores nō loq̄rent̄ hoies pabolice: ſed
apte: vt dicit Glo. Neqꝫ intelligerēt pabolas legꝭ ⁊ euāgelij.
ſ Sed creaturā eui.i.hoiem creatū in euo: t Cōfir/
mabūt/ vel/ cōſumabūt/ in bono ꝑdicti doctores. v Et
depcatio illoꝝ/ ꝑdictoꝝ: x In operatione artis.i.
vt bene opent̄ in arte ſua. y Accōmodantes aias ſu/
as.i.morti exponētes ꝓ frib⁹ ſuis more boni paſtorꝭ z Et
ꝯq̄rētes i lege altiſſimi.i.meditātes die ac nocte in lege
dñi adimplēda. Vel/ Cōq̄rētes.i.acq̄rētes deo pctōres. a
In lege altiſſimi.i.ꝑ legē altiſſimi quā docēt ꝟbo ⁊ exēplo.

Apientiā oim antiquo/ Expo. Ca. XXXIX
rū ⁊c. In vltima parte ꝑcedētꝭ capituli actū eſt de
ꝑdicatorib⁹ ſapie: in h̄ aūt agit̄ de adeptione ⁊ lau/
dibus ſapie. Diuidit̄ aūt h̄ capitulū in quattuor ptes. In ꝑ
ma agit̄ de modo adipiſcēdi ſapiam ꝑ ſtudiū ⁊ orōnē. In ſe/
cūda de laudib⁹ ſapiētie: ibi: Collaudabūt multi ſapiē
tiā ⁊c. In tertia d̄ fructu ſiue ꝓfectu ſapiētie: ibi: In ꝟbo
eius ſtetit aq̄ ⁊c. In q̄rta de vindicta maloꝝ ⁊ remunera
tiōe bonoꝝ: ibi: Bona boniſ creata ſt̄ ab itio ⁊c. Dic̄
ergo: b Sapiaꝫ oim antiq̄rū ⁊c.i.doctrinā ꝓphetarū
et p̄triarcharū. Vel/ Sapiaꝫ oim antiq̄ꝝ ⁊c.i.ſaporē et
cognitionē celeſtiū quā antiq̄ pleni⁹ habuerūt. c Exq̄ret
.i.extra alia q̄ret. d Sapiēs.i.vir eccleſiaſtic⁹. e Et in
ꝓphetis/ itelligēdis. f Vacabit.i.operā dabit aliqs cu/
ris euacuatis. g Narrationē.i.doctrinā: h Viroꝝ no
minatorū.i.aploꝝ et euāgeliſtarū: q̄rū noia ſcpta ſūt in li/
bro vite: vt dicit̄ Lucꝭ.x.c. i Cōſeruabit ſapiēs: corde
ore et ope.ē.viij.b. Ne deſpicias narrationē ꝑſbyterorū ſa/
pientiū et in ꝓuerbijs illorū conuerſare. k Et in verſu/
tias parabularū.i.

tias ꝑabolaꝝ.i.ī occultas ⁊ obſcuras ſubtilitates. a Si/
mul introibit/ diligent̃ ꝑſcrutando ꝑforata ſuꝑficie figurali.
b Occlta ꝓuerbioꝝ.i.ſenſū myſticū aut moralē: c Ex/
quiret.i.ex corde q̄ret. d Et ī abſcōditꝭ.i.in occultꝭ allego/
rijs. e Parabolarū.i.in figuratarū locutionū intelli/
gendis. f Couerſa/
bit/ſtudēdo et meditā/
do. g In medio ma
gnatoꝝ.i.catholicoꝝ
doctoꝝ vl' angeloꝝ. h
Miniſtrabit/ ſapiēſ
diuia officia: vbi credi/
mus angelos intereſſe.
i Et ī ꝯſpectu ꝑſi/
dis.i.chriſti dn̄atoris
vniuerſe terre. k Ap
parebit.i.ipſi/nō hoi
bus placere affectabit
ſuis factꝭ ⁊ dictis. l
In terrā alienige/
narū gētiū.i.alienaꝝ
a deo: m Trāſiet/
ſapiēs ꝑdicādo: ſicut fe
cerūt apl'i q̄ relicta iu/
dea trāſierūt ad gētes.
Actꝭ.xiij.g. Uob opoꝛ
tebat primū loqui ver/
bū dei: ſed qm̄ repelli/
tis illud ⁊ indignos voſ
iudicatꝭ vite ẹtne: ecce
ꝯuertimur ad gētes. n
Bona eni ⁊ mala:
id ē ꝓſpa ⁊ aduerſa. o

ſimūl introibit. Occulta ꝓ/
uerbioꝝ exq̄ret: et ī abſcōdi/
tis ꝑabolarū ꝯuerſabit̃. In
medio magnatoꝝ miſtrabit:
et ī cōſpectu ꝑſidiſ appare/
bit. In terrā alienigenaꝝ gē
tiū trāſiet. Bōna enim et
mala ī oīb' tēptabit. Coꝛ ſuū
tradet ad vigilādū diluculo
ad dn̄m q̄ui fecit illū: ⁊ ī cōn
ſpectu altiſſimi depꝛecabit̃.
Aperiet os ſuū in ōꝛatiōe:
et pꝛo delictis ſuis depꝛeca
bitur. Si enim dn̄s magnuſ
voluerit: ſpiritū intelligentię
replebit illū: et ipſe tanq̄ꝫ im
bꝛes mittet eloq̄a ſapię ſuę
et in oꝛone ꝯfitebit̃ dn̄o. Et
ipſe diriget ꝯſiliū ei' et diſci
plinā: et ī abſcōditꝭ ſuis ꝯſi/
liabit̃. Ipſe palā faciet diſci

plinā doctrinę ſuę: ⁊ ī lēge te
ſtamēti dn̄i gl'iabit̃. Collau/
dabūt mlti ſapiaꝫ ei': et vſq̄ꝫ
ī ſeculū nō delebit̃. Nō rece
det memoꝛia ei' : ⁊ nōmē ei'
req̄ret̃ a generatiōe ī genera
tionē. Sapiam ei' enarra/
būt gētes: et laudē ei' enun/
ciabit eccleſia. Si permāſe/
rit nomē ei' derelinquet pluſ
q̄ꝫ mille: et ſi req̄euerit ꝓdē/
rit illi. Adhuc conſiliaboꝛ
vt enarrē: vt furoꝛe enim re/
plet' ſū. Et ī voce dic̄: obau/
dite me diuini fruct': et q̄ſi
roſę plātatę ſuꝑ riuos aq̄ꝝ
fructificate. Quaſi libanus
odoꝛē ſuauitatꝭ habete. Flō
rete floꝛes q̄uaſi liliū ⁊ date
odoꝛē et frondete ī gr̄am: et
collaudate canticū et bn̄di/

a Enarrabūt gen/
tes/ad alioꝛum inſtru/
ctionem. b Et lau/ B
dem eiuſ enūciabit
eccleſia: id eſt vitaꝫ ⁊
doctrinam eius lauda/
bilem pꝛedicabit alijs:
ſicut modo ꝑdicat vita
petri ⁊ pauli et ceteroꝝ
apl'oꝝ vel ſanctoꝝ. c ꝭ.44.c.
Si permanſerit no
men ei': id ipſe ſapiēſ
nomīabilis ſi diu vixe/
rit. d Derelinquet/
poſt ſe: e Pluſ q̄ꝫ
mille: id multos lucra
bitur dn̄o verbo ꝑdica
tionis ⁊ exemplo con/
uerſationis. f Et ſi
requieuerit/a laboꝛe Ar. roſa
pꝛeſentis vitę: id eſt ſi plantata
citius moꝛtuus fuerit:
g Proderit illi/moꝛ
tis acceleratio: quia ad
vitam ẹternam tranſi/
bit. Sap̄.iiij.b. Iuſtuſ
ſi moꝛte pꝛeoccupatus
fuerit/in refrigerio erit.

In oīb' tēptabit.i.expiet̃: vl' q̄ ſūt obediētes ⁊ q̄ īobediētes
v̄bo dei/in oīb' gentib' cōpꝛobabit/oīb' ꝑdicando. p Coꝛ
ſuū tradet/ſapiēs. q Ad vigilādū diluculo/ꝑ deſide
riū ⁊ intētionē. r Ad dn̄m/ bonoꝛādū. s Qui fecit il
lū/ſapiētē. t Et in ꝯſpectu.i.in bn̄placito: v Altiſſimi:
q̄ dirigit oīa opa nr̄a. x Depcabit̃/ꝓ pctis ꝓprijs ⁊ alio/
rū dimittēdis. y Apiet os ſuū/interi' ⁊ exterius. ꝫ In
oꝛone/ꝓ bonis adipiſcēdis. a Et ꝓ delictꝭ ſuis/amo/
uēdis: depcabit̃. Et merito os ſuū apiet: b Si eni dn̄s
magnus.i. immēſus: c Voluerit/ volūtate beneplaciti.
d Spū intelligētię replebit illū: vt ſciat qn̄ ⁊ vbi ⁊ quō
diuina eloq̄a ꝓferat. e Et ipſe/ſapiēs ſic repleť' f Tanq̄ꝫ
imbꝛes.i.abūdant̃ ⁊ vtilit̃. g Mittet eloq̄a ſapię ſuę:
ſuꝑ arida coꝛda hominū: vt ⁊ ſapida fiant ⁊ fecūda. Eſa.xliiij.
a. Effundā aquas ſuꝑ ſitientē ⁊ fluēta ſuꝑ aridā. h Et ī oꝛo/
ne ꝯfitebit̃ dn̄o/laudes et gr̄arūactiōes. i Et ipſe/dn̄s/
diriget ꝯſiliū ei' /vt bonū velit. k Et diſciplinā: vt rec/
te ꝯueriet̃. l Et in abſcōditis ſuis ꝯſiliabit̃.i.interna
Pſ.84. aſpiratione conſiliū dabit dominus ſapienti. Pſ. Audiā quid
loquat̃ in me dn̄s. Iob.iiij.c. Poꝛro ad me dictū eſt verbum
abſconditū: ⁊ q̄ſi furtiue ſuſcepit auris mea venas ſuſurrij ei'.
m Ipſe/ſapiēs ſic inſtruct' a dn̄o: n Palā faciet diſci/
plinā doctrinę ſuę.i.qꝺ doct' eſt a dn̄o/alios docebit v̄bo
et exēplo. o Et ī lege teſtamēti dn̄i/exponēda ⁊ implēda
gloꝛiabit̃. Hęc eni ē gl'ia ſapiētū/implere legē dn̄i ⁊ docere.
Prouer.xxv.a. Gloꝛia dei ē celare v̄bū: et gl'ia regū inueſtiga
re ſermonē. Tob.xij.b. Sacramētū regis abſcōdere bonū ē:
opa aūt dei reuelare honoꝛificū eſt. p Collaudabūt mul
ti: id eſt ſimul coꝛde ⁊ oꝛe laudabūt: q Sapientiā ei'.i.do
ctrinā ſapiētię eius.i.dei vel ſapiētis ſic inſtructi a deo. r Et
vſq̄ꝫ in ſeculū nō delebit̃.i.vſq̄ꝫ ad finē ſeculi non ceſſabit
Iob.6.c. hęc doctrina. Tūc aūt ceſſabit: quia oēs erim' docibiles dei.
Prouer.xij.c. Labiū veritatis firmū erit in ꝑpetuū. Math.
v.b. Amē dico vobis: donec tranſeat cęlū ⁊ terra iota vnū aut
vn' apex nō ꝑteribit a lege donec oīa fiāt. s Nō recedet/a
coꝛdibus hominū: t Memoꝛia eius.i.operū et doctrinę
eius: v Et nomen eius.ſ.fama couerſatiōis ei'. x Re/

quiret̃/in exemplū imitationis. y A generatiōe in ge/
nerationem: id eſt longe poſt moꝛtem eius. Pſ. In memo/ Pſ.111.
ria ẹterna erit iuſtus. Prouerb.x.b. Memoꝛia iuſti cū laudi/
bus. ꝭ.xlix.a. Memoꝛia ioſię ī cōpoſitiōe odoꝛis facta ē opus
pigmentarij. ꝫ Sapientiā ei': id eſt ſapientē doctrinā ei':
Iō dubitabat apl's q̄d mallet: moꝛi an viuere. Phil'.j.d. Co/
artoꝛ ex duobus deſideriū habens diſſolui ⁊ eſſe cum chꝛiſto:
multo magis melius/permanere autem in carne neceſſarium
pꝛopter vos. h Adhuc conſiliaboꝛ: id eſt diſcernendo
inquiram apud me. i Ut enarrem/ vtilia auditoꝛib': im/
ꝑmeditata eni loqui ſtultū ē. k At furoꝛe eni repletus
ſum: id eſt feruoꝛe ſpūſſancti: quo ęſtuās non poſſum cohibe
re ſpiritū a laudibus dei. Unde cū hieremias dixiſſet: Factus
eſt ſermo dn̄i in oppꝛobꝛiū mihi et in deriſū tota die: ⁊ dixi: nō
recoꝛdaboꝛ eius nec̄ꝫ loquar vltra in noīe ei': ſtatim ſubiūxit:
Et factus ē in coꝛde meo q̄ſi ignis exęſtuās clauſuſq̄ꝫ in oſſib'
meis ⁊ defeci ferre nō ſuſtinēs: Hiere.xx.b. l Et ī voce.i.
manifeſte. m Dicit/feruoꝛ ſpūſſancti: id ē dicere facit. Act'.
iiij.d. Non poſſum' quę vidim' ⁊ audiuim' non loqui. Iob
xxxij.d. Uenter meus q̄ſi muſtū abſq̄ꝫ ſpiraculo qꝺ lagunculas
las nouas dirūpit. Marcꝭ.iij.c. dicit̃: cū ieſus inſtanter ꝑdi/
caret: exierūt ſui tenere eū: Dicebāt eni qm̄ in furoꝛē verſus ē:
hoc eſt qꝺ dicere facit feruoꝛ ſpūs. n Obaudite me: id ē
intente audite. o Fruct' diuini/ſancti fructificātes deo.
p Et quaſi roſę plantatę ſuꝑ riuos aquarū fructifi
cate: id eſt robuſtos ⁊ odoꝛiferos martyrij fruct' ⁊ charitatis
facite/iuxta fluenta ſcripturaꝝ plātati ⁊ gr̄arū riuulis irrigati.
Roſa rubea ē ⁊ odoꝛifera: ⁊ ex ſpina naſcit̃. Aq̄ v̄o eſt doctri/
na vl' gratia baptiſmi. Roſę igit̃ ſuꝑ riuos aquarū plātati fru/
ctificant: cum iuſti gr̄a baptiſmali loti/iuxta doctrinam chꝛiſti
carnem ſuam varijs punctionib' moꝛtificant vel martyrio ꝓ/
pter amoꝛē chꝛiſti ſe exponunt. q Quaſi libanus: id eſt
quaſi thus libani. r Odoꝛem ſuauitatis habete: Odo
rem deuotionis vel martyrij: quia pꝛecioſa eſt in conſpectu do Pſ.115.
mini moꝛs ſanctoꝛum eius: plus q̄ꝫ odoꝛ thuris. s Floꝛe/
te floꝛes: id eſt virgines quę floꝛetis interius per ſanctū pꝛo
poſitum: floꝛete exterius per effectum in exemplum fidelium.
t Quaſi lilium date odoꝛem/ bonę conſcientię deo: et
bonę famę pꝛoximo. v Et frondete in gratiam: id eſt
pꝛoducite frondes bonoꝛum operum/vt grate ſitis et deo et
hominibus. x Et collaudate canticum: id ē ſimul oꝛe
et opere annūciate canticum laudis diuinę. y Et benedi/

 cite.i.bonū dicite.

cite.i.bonū dicite. a Dñm in opib⁹ ſuis / creatiōis et recreatiōis: q̄b⁹ bonitatē ſuā nob oñdit. b Date noī eī⁹.i. ipſi noiabili. c Magnificētiā / operū vroꝝ.i. ſi magna facit̄l / ei totū attribuite. Uel ſm Glo. Bñ ɔuerſantes eī⁹ potētiā p̄dicate ⁊ vbis et fact̄l. Uñ Mat.v.b. Sic luceāt opa vr̄a corā hoib⁹ vt glificent prēm vr̄m q̄ in celis ē. d

Et ɔfitemi / pctā ⁊ laudes: e Illi.i. ad honorē ⁊ ad glīaʒ illi⁹. f In voce labioꝝ vroꝝ / nō

Al. fer vicarioꝝ.i.ī ɔfeſſiōe ⁊ p̄di

†Pš.141. catiōe. Pš. Uoce mea ad dñm clamaui. Oſee.viij.

Geñ.1.d. b. Reddem⁹ vitulos labio

Marci.7.d. rū nroꝝ. g In cāntic̄l labioꝝ.i.ī cāntic̄l q̄ ex mētis hilaritate p̄cedūt. h Et cithar̄l.i. moꝛtifica-

Al. †placator tiōe carnis ⁊ opib⁹ bonis. q.d. et vbis ⁊ fact̄l laudate dñm. i Et ſic dice-

†Pš.32. tis ī ɔfeſſiōe: Cōfitemi dño ī cithara ⁊c̄. Eſt autē cithara / vt dic̄ Rab. ligni vētr̄l ī imo ɔcauitas q̄ ſurſū choꝛdarū fila trāſmittit: ⁊ p̄cuſſa digitis dulciſſime ſonat. Dicta cithara quaſi iteratione cita / percuſſa: et ſignificat opa terrena pro celeſtibus facta: vt eſt paſcere eſuriētē / veſtire nudū: et cetera hmōi que amoꝛe dei fiūt. Pſalteriū vero decachoꝛdū / aluū ſupi⁹ hʒ / de ſupioꝛib⁹ ad iferioꝛa fila decem trāſmittēs: p qd̄ ſignificant̄ p̄cepta decalogi: q̄ de ſupnis ad modū pſalterij ad nos veniunt. k Opa dñi vniuerſa.i. coꝛpalia ⁊ ſpūalia: l Bona valde. Singula ſt̄ bona / ſʒ vniuerſa valde bona. Geñ.j.d. Uidit de⁹ cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. m In vbo enī eius.i. dei:

Geñ.1.a. n Stetit aq̄ / cū dixit: Cōgregent̄ aq̄ que ſub celo ſūt ī locū vnū.

Pš.32. Pš. Cōgregās ſicut vtrē aq̄s mar̄l. Ul' qñ filij iſrl̄ trāſierūt mare rubꝝ ſicco veſtigio: Exo.xiiij.e. Uel qñ trāſierūt ioꝛdanē: Joſue.iij.d. Uel aq̄ diluuij: Geñ.viij.a. Myſtice m In verbo eī⁹ ſtetit aq̄.i.ī natura filij firma fuit hūana natura / nō fluxibilis per vanitates ſicut in nob. Uel / In vbo eī⁹ ſtetit aq̄.i. tribulatio populi ſui: et quando placuerit ei ceſſabit tribulatio eccleſie ſue. o Sic ɔgeries / lapidum in muro. Hoc etiam verū fuit ad lr̄am ī trāſitu ioꝛdanis. Joſue.iij.d. Steterūt aq̄ deſcēdētes ī loco vno ⁊ adinſtar montis ītumeſcētes apparebāt procul ab vrbe. p Et ī ſmōe oris illi⁹ ſic exceptoꝛia aq̄rū.i. ad p̄ceptū eī⁹ recepte ſūt ī mr̄ice terre / vel ī alueis: q̄ aq̄s recipiūt ⁊ continēt ne trāſgrediant̄ t̄mīos ſuos. Itē os dei / p̄dicatoꝛ. Hie.xv.d. Si ſeparaueris p̄cioſū a vili q̄ſi os meū eris. Itē aq̄ / doctrina vel gr̄a. Job xij.c. Sed ɔtinuerit aq̄s oīa ſiccabunt̄: et ſi emiſerit eas ſubuertēt terrā. q Qm̄ in p̄cepto ipſi⁹.ſ. dei: r placoꝛ fit.i. pax eccleſie. Uel / q In p̄cepto ipſius.i. pr̄is: r Placatoꝛ fit / fili⁹.i. pacificās hoīeʒ deo ⁊ deū hoī. Uñ ī natiuitate eī⁹: Glīa in excelſis deo ⁊c̄. angeli cātauerūt: Luc̄l.ij.b. s Et nō eſt minoratio ī ſalute illi⁹.i. nō ē impfectio ī ſaluatiōe facta p ipm̄: h eſt pfectā dat ſalutē / ñ ad mediū ſaluat de⁹: totū ſuſcepit hoieʒ ⁊ totū ſaluat ⁊ totū glificabit. t Opa oīs carnis.i. oīs hoīs q̄ dr̄ caro / q2 fragil'. Geñ.vj.a. Nō pmanebit ſpūs me⁹ ī hoīe q2 caro eſt. v Corā illo.i. ſūt ei nota / etiā anteq̄ fierent. Prouerb.xvj.a. Oēs vie hoīm patēt ocul' eī⁹. x Et nō eſt q̄cꝙ abſcōditū ab ocul' eī⁹. Prouer.xv.a. In oī loco ocl'i dñi ɔtēplant̄ bonos ⁊ malos.ij. Paral'.xvj.c. Oculi dñi ɔtēplant̄ vniuerſā terrā. Job. xxxiiij.c. Oculi eī⁹ ſup vias hoīm: ⁊ oēſ greſſus eī⁹ ɔſiderat. y A ſeculo vſq; ī ſeculū reſpicit.i. p̄terita ⁊ futura p̄ſentialit̄ cognoſcit. ſ.xxiij.d. Dño deo anteq̄ crearēt̄ oīa ſūt agnita: ſic ⁊ poſt pfectū reſpicit oīa. 5 Et nihil ē mirabile ī ɔſpectu eī⁹: q2 nihil nouū vel magnū in cōſpectu eī⁹ vñ admiratio fiat. a Nō eſt dicere q̄d ē hoc: aut q̄d ē illud.i. nō expedit oīa pſcrutari curioſe. Multa aūt ſūt q̄ nihil p̄deſt ſcire. Aug⁹. Curioſus ē q̄ magna cupiditate noſcēdi ea req̄rit q̄ nihil ad ſe attinēt. ſ.iij.c. In ſupuacuis reb⁹ noli ſcrutari mltiplicit̄: ⁊ ī plurib⁹ eī⁹ opib⁹ ñ fueris curioſ⁹. Job.xxxvj.c. Quis potīt ſcrutari vias eī⁹: aut q̄s audet dicere: opat⁹ es iniq̄tatē: b Oīa enī in tpe ſuo q̄rēt̄.i. manifeſtabunt̄: qñ.ſ. dñs illuminabit abſcōdita tenebrarum et manifeſtabit cōſilia coꝛdiū.j. Coꝛ̄l.iiij.a. Uel / Oīa tpe ſuo querent̄.i. de oib⁹ rō queret̄. Eccs. vlt̄.d. Cūcta q̄ fiūt adducet dñs in iudicium: Etiā mimū verbum. Mat.xij.c. De oī verbo ocioſo ⁊c̄. c Bñdictio illius quaſi fluui⁹ inundabit.i. int⁹ ⁊ vltra merita vndabit.i. abundabit. Joh.

Geñ.7.d. iiij.b. Aq̄ quā ego dabo ei ī eo fiet fons aq̄ viue ſalient̄l ī vitā etnā. Itēʒ Joh.vij.f. Qui credit ī me ſic dic̄ ſcptura: flumina de vētre eī⁹ fluēt aq̄ viue. d Et quō

Exo.14.c. cataclyſmus aridā

B

Al. finitis iebriauit.i. abundant̄

ſ.29.d. opuit: e Sic ira ipſius / dei: f Gētes q̄ nō exq̄ſierūt eū.i. et coꝛde nō queſierūt eū / vel legē eī⁹ ad faciendū: g Hereditabit.i. eternalit̄ quaſi hereditarie cruciabit. Cataclyſm⁹ eſt diluuium generale: dictum a cata quod eſt contra vel ſcd̄m: et clima climatis: quia cōmunit̄ omnia climata mundi operuit.

Multiplex diluuiū Eſt aūt multiplex diluuiū. Primū culpe: qd̄ inūdauit ab adā vſq; ad chriſtū. De q̄ dr̄ Oſee.iiij.a. Maledictū ⁊ mendaciū et homicidiū ⁊ furtū ⁊ adulteriū inūdauerūt. Hec ſūt flumina babylonis. Secūdū eſt diluuiū vidicte. Geñ.vij.c. Factū eſt diluuiū q̄dragita dieb⁹ ⁊ q̄dragita noctib⁹ ſup terrā. Tertium eſt diluuiū pene. Threñ.iij.f. Inūdauerūt aq̄ ſup caput meū

Pš.31. et dixi perij. Quartū eſt ɔcupiſcētie. Pš. Uerūtñ in diluuio

Pš.87. aq̄ꝝ mltaꝝ. Et alibi. Sup me trāſierūt ire tue: ⁊ oēs fluct⁹ tuos iduxiſti ſup me. Quītū ē diluuiū gr̄e. Hoc inūdauit ſup ripas nature ⁊ rōnis: qñ vgo pepit deū ⁊ hoieʒ: qñ imoꝛtal' moꝛtu⁹ ē: tūc iebriata ē t̄ra: vñ ⁊ tremuit / ⁊ moꝛtuos ſuoſ euomuit. Infernus q̄ʒ inebriat⁹ fuit: qñ moꝛderi ⁊ ſpoliari ſe pmiſit. Oīa etiā elemēta iebriata fuerūt: q2 a ſuo officio ceſſauerūt: ſol obſcurat⁹: lapides ſciſſi ſūt: monumēta apta ſūt. Ipſe etiā dñs adeo iebriatus fuit vt nuditatē nō erubeſceret. Geñ.ix.c. Noe plātauit vineā ⁊c̄. Sextū ē diluuiū glīe: q̄ inebriabunt̄ oēs electi. Pš.

Pš.35. Inebriabunt̄ ab vbertate dom⁹ tue. h Quō.i. ſic. i Cōuertit aq̄s in ſiccitatē / ceſſāte diluuio: k Et ſiccata eſt t̄ra. Geñ.viij.c. Mēſe ſecūdo ſeptimo et viceſimo die mēſis arefacta ē terra. l Et vie illi⁹ / terre.ſ. m Uijs illoꝝ / fluuioꝝ vel hominū. n Directe ſūt / aquis diluuij iminut̄l. o Sic pctōrib⁹ offēſiōes.i. pctā q̄b⁹ deū offēdūt. p In ira eī⁹.ſ. dei.i. ſic ceſſāte diluuio fluuij itra ſuos alueos ɔtinuo defluxerūt: ⁊ hoīes p ſemitas terre ſiccate libere tranſierūt: ſic ceſſante gr̄a dei ex ira pctōꝛes de pctō in pctm̄ coꝛruerūt. Uel ſic l Et vie illi⁹.i. iudicia dei: n Directe ſūt ī vijs illorū.i. hoīm.i. ſm vias coꝝ.i. ſm opa hoīm dei iudicia fiēt. Uñ ſequit̄: o Sic pctōrib⁹ offēſiōeſ.i. ruine ī penā. p In ira eī⁹.i.ī vindicta dei. Alit̄ pōt legi ⁊ meli⁹: h mō. l Uie illi⁹.i. t̄re. m Uijs illoꝝ.i. fluuioꝝ: n Directe ſt̄.i. oppoſite ſūt ne vltra fluāt: o Sic pctōrib⁹ offēſiōes.i. obſtacula ⁊ ipedimēta. n Directe ſt̄.i. oppoſite ne pficiāt qd̄ diſponūt. p In ira eī⁹.i.ī correctiōe eī⁹.i. dei: q̄ videt̄ eē ex ira cū poti⁹ ſit ex miſcdia. Uñ.ij. Machab.vj.c. Mlto tpe ñ ſinere pctōrib⁹ ex ſnia agere: ſʒ ſtatī vltiōes adhibere magni bñficij ē indiciū. Pš. De⁹ tu ɔpiti⁹ fuiſti eis ⁊c̄. q Bona / vite etne. r Bonis.i. oib⁹ elect̄l. s Creata ſūt.i. p̄pata. Mat.xxv.c. Uenite ⁊c̄. t Ab etno.i. ab itio: v Sic.i. ſilr̄. x Neq̄ſſimiſ.i. pctōrib⁹. y Bona / vite etne. 5 Et mala / gehēne p̄pata ſūt ab etno: bona ſi penituerint: mala / ſi ñ penituerit. ſ.xv.d. Añ hoieʒ vita ⁊ moꝛs: bonū ⁊ malū / qd̄ placuerit ei dabit̄ illi.

cite dñm ī ōpib⁹ ſuis. Bñte noī eī⁹ magnificētiā: ēt ɔfitemini illi ī voce labioꝝ vroꝝ: ⁊in cāntic̄l labioꝝ ⁊ cithāriſ: ēt ſic dicet̄l ī ɔfeſſiōe: Opā dñi vniuerſa bōna valde. In vbō enī eī⁹ ſtētit aq̄ ſicut ɔgeries: ēt ī ſmōe oris illi⁹ ſicut exceptoꝛia aq̄rū: qñoniā in p̄cepto ipſius ⁊placoꝛ fit: ⁊ nō ē minoꝛatio ī ſalute illi⁹. Opā oīs carnis cōrā illo: et non ēſt q̄cꝙ abſcōditum ab ocul' eī⁹. A ſeculo vſq; in ſe-

5 culū reſpicit: ēt nihil ē mirabile ī ɔſpectu eī⁹. Nō ē dicēre q̄d ē h: aut q̄d ē illud: ōia enī ī tpe ſuo q̄rent̄. Benedictio illi⁹ q̄ſi fluui⁹ inūdabit: Et quō cātaclyſm⁹ aridā inebriauit: ſic irā ipſi⁹ gētes q̄ nō exq̄ſierūt eū hereditabit. Quō ɔuertit aq̄s ī ſiccitatē ēt ſiccata ē t̄ra: ēt vie illi⁹ vijſ illoꝝ directe ſūt: ſic pctōrib⁹ offēſiōes in irā eius. Bōna bōnis crēata ſūt ab ⁊eternō: ſic neq̄ſſimis bōna et māla.

Initiū neceſſarie rei

Initiũ neceſſarie rei vite hoīm: āq̃/ignis ⁊ ferꝛ/ſal/lac et pānis ſimulagine⁹ ⁊ mēl et bōtr⁹ vue et ōleū ⁊ vēſtimē/tū: Hec ōia ſctis ī bōna: ſic ēt ipſis ⁊ pctōrib⁹ ī māla cō/uertēt. Sūnt ſpūs q̇ ād vin/dictam creati ſūt: ⁊ ī furore ſuo ꝯfirmauert tormēta ſua. Et ī tpē ꝯſūmatiōis ēffūdēt vtutē ēt furorē ei⁹ q̇ fec illos ꝯfundēt. Ignis/grando/fa/mes ⁊ mors: ōia hec ad vin/dictā creata ſūt. Beſtiarum dētes ēt ſcorpij: ēt ſerpētes: et rhōphea vindicās in ext/miniū impios. In mādātis ei⁹ ēpulabunt: ēt ſup terrā ī neceſſitate pparabunt: ēt in tpib⁹ ſuis nō pteriēt verbū. Propterea āb initio ꝯfirmā/tus ſū ⁊ ꝯſiliat⁹ ſū ⁊ cogita/ui ēt ſcpta dimiſi. Oiā opa dñi bōna: ēt oē op⁹ ſua hōra ſūbmiſtrabit. Nō ēſt dicere: h illō nequs ē: Omiā eni in tempore ſuo comprobabū/tur. Et nūnc in omni corde ēt ore collaudate ⁊ benedici te nōmen domini.

O Ccupatio Ca. XL magna creata ē ōib⁹

a Initiũ neceſſarie rei vite hoim. i. res neceſſarie vite hoim ſuſtinēde/ſm ꝙ ī pncipio ꝯdita fuit: Sūt b Aq̃/ignis ⁊ ferrū. i. iſtrumēta diuerſaꝝ artiū. c Sal/q̇ cibaria ꝯdiūt. f Lac/q̇ puuli nutriūt. g Et panis ſimulagine⁹/ō ſimila. fact⁹/q̇ adulti vtūt. h Et mel/q̇ ſiūt pot⁹ ⁊ medicine. i Et botr⁹ vue/vñ fit vinū ad bibēdū. k Et oleū/ad olera ꝯdiēdū: ⁊ ad lucernas neceſſariū. l Et veſtimētū/ad frig⁹ arcēdū ⁊ de/decora corpis ptegēdū. m Hec oia ſctis. i. electis. n In bo/na. i. ī bonis eoꝝ creata ſūt: qꝛ illis bñ vtunt. o Sic ⁊ ipſis ⁊ pctōri/b⁹: q̇ illis abutunt. p In mala ꝯuertēt. i. ī materiā pcti ⁊ ī dānati/onē ęternā. Sap. xiiij. b. Creature dei ī odiū fa/cte ſt ⁊ ī tēptationē aīe hoim ⁊ ī muſcipulā pe/dib⁹ īſipiētiū. Eccliaſti/cus decē ponit q̄ ſt vite hoim neceſſaria: Aquā ad lauādū: ignē ad co/quēdū: ferꝝ ad ſecādū: ſal ad cōdiendū: lac ad puulos nutriēdū: panē ad comedēdū: mel ad ſa/nādū: vinū ad bibēdū: oleū ad lucēdū: veſtimē/tū ad veſtiēdū. Mo/ralit. a Initiū ne/ceſſarie rei vite hoim/ſpūali: b Aq̃/baptiſmi. c Ignis/pnie. Mat. iij. c. Ipe baptiçabit ī ſpū ⁊ igne. d Ferrū/patiē/tie. e Sal ſapie. f Lac/inocētie. g Panis ſimulagine⁹/ſpūal doctrie. h Mel/dulcedo ꝯtēplatiōis. i Botr⁹/leticia ſpūal. k Oleū/pietat. l Veſtimētū/charitas: q̄ opit mlti/tudinē pctōꝝ. Jaco. vlt. d. Hec oia ī chriſto repim⁹. Aquā ha/buit ī baptiſmo: p⁹ ignē pnie ī deſto: p⁹ ferꝝ patie ī tēptatiōe: poſt ſal ſapie ī reſpſiōe: Lac inocētie ī ꝯuerſatiōe: Panē ſimi/lagineū ī pdicatiōe: Mel ſuauitatis ī correctiōe: Botꝝ iocūdi/tatis ī traſſiguratiōe. Vñ ⁊ petr⁹ tres tabnas voluit facere/Mat. xvij. a. Oleū pietatis ī īfirmoꝝ curatiōe. Veſtimētū charitat ī paſſiōe. Joh. xv. b. Maiorē charitatē ⁊c. Alit. b Aq̃/doctri/na refrigerās. c Ignis/doctrina īflāmās. d Ferrū/ſer/mo increpās. e Sal/diſcretio. f Lac/doctrina puuloꝝ. g Panis ſimulagine⁹/doctrīa ſolida adultoꝝ. h Mel dulcedo ſcpture. i Botr⁹/feruor celi. k Oleū/cōpaſ/ſiōis. l Veſtimētū/honeſte ꝯuerſatiōis. m Hec omia ſctis in bona/creata ſunt. Sap. xvj. d. Omia tranſſigurata oim ⁊c. o Sic ⁊ ipſis ⁊ pctōrib⁹. i. heretic ⁊ hypocrit. p In mala ꝯuertēt: qꝛ eis abutūt. Vñ Sap. xvj. d. Crea/tura tibi factori deſuiēs exardeſcit ī tormētū aduerſus iiuſtos: ⁊ lenior fit ad bñfaciēdū p his q̇ ī te ꝯfidūt. Joſue. iij. c. Egreſ/ſus ē pp̄ls ō tabnacul vt tranſiret iordanē. Ibi dic Adamāti⁹. Pctōri ois creatura hoſtis ē: iuſto ſuiūt oia. q Sūt ſpūs/maligni: r Qui ad vīdictā/maloꝝ: s Creati ſūt/a ſe/nō a deo: nō ꝙ ſeipſos creauerint: ſꝫ pctō ſuo tales effecti ſt. Et ponit/ad/ꝯſecutiue/nō finalit: ſic ibi: Draco iſte quē formaſti ad illudēdū ei. t Et ī furore ſuo. i. aī pturbatiōe ⁊ amiſſe fe/licitatis dolore. v Cōfirmauert tormēta ſua/deſpātes ⁊ ī malicia ſimul ⁊ pena pficiētes. x Et ī tpe ꝯſūmatiōis/mūdi. i. ī fine: qñ veniet antichriſt⁹ ⁊ ſoluet ſathanas: Apoc. xx. c. y Effūdēt vtutē/malicie ſue. i. grauiter inſtabūt ad cruciādū bonos. z Et furorē ei⁹ q̇ fec illos ꝯfūdēt. i. ꝯ ſe irā dei ꝯcitabūt ſeuiēdo ī bonos. Job. xl. b. Cōſtrīxit caudā ſuā q̄ſi cedꝝ. Apoc. xij. c. Ve tre ⁊ mari qꝛ deſcēdit diabol⁹ ad vos hñs irā magnā ſciēs qꝛ modicū tp̄s hꝫ. a Ignis grā/do/fames ⁊ mors. i. īfirmitas iducēs mortē. b Omnia hec ad vindictā/maloꝝ: c Creata ſūt/ꝯſecutiue/nō fi/nalit. Oia eni ante pctm̄ obediebāt hoi: nūc ꝓ̄ pctō impugnāt ip/ſū: et ī futuro graui⁹ expugnabūt. Vñ Sap. v. c. Accipiet ar/maturā celi illius et armabit creaturā ad vltionē inimicorū: et pugnabit cum eo orbis terrarū cōtra inſenſatos. Iſid. Dū hō ī paradiſo viueret: nō ignis vreret/nō aq̃ ſubmergeret/nō aeris abſentia ſuffocaret/nō ſpinarū acule⁹ pūgeret/nō oīe qd no/cet mortalib⁹ noceret. d Beſtiarū dentes: q̄ pus hoi/bus obediebāt: e Et ſcorpij/ore blādiētes ⁊ cauda pūgen/tes. f Et ſerpētes/venenati. g Et rhomphea vidi/cās. i. gladi⁹ v̄ſatil ante introitū padiſi poſit⁹: vel diuina ſen/tētia de malis vidictā faciēs. h In exterminiū. i. in oīmo/dā ꝯdēnationē. i Impios/vidicās: hec inquā creata ſūt ad vindictā. k In mā/datis ei⁹ epulabū/tur/maligni ſpūs: id ē exequēdo dei ſententiā ꝯtra malos iocūdabun/tur. i. puniēdo deſideri/um ſuū adiplebūt. Vel ſupdicta: ignis/grando ⁊c. k In mandatis eius. i. qñ dñs volue/rit: l Epulabunt. i. deuorabūt impios. Vñ Deut. xxxij. d. Cō/gregabo ſup eos mala et ſagittas meas cōple/bo ī eis ⁊c. m Et ſup terrā in neceſſitate: id qñ neceſſe fuerit ali/quē puniri: vel qñ dñs iuſſerit: n Prepara/buntur/demōes vel creature pdicte ad pu/niendū malos. o Et ī tpib⁹ ſuis: id ē qñ oportunū fuerit. p Nō pteriēt vbū. i. mādatū dei de puniēdis mal. q Pro/pterea. i. qꝛ nō ē dicere qd ē h/aut qd ē illō/vl qꝛ ſic video pu/nitū pctm̄ ade. r Ab iītio/intelligētie mee. s Cōfirmat⁹ ſū ⁊ ꝯſiliat⁹ ſū ⁊ cogitaui. i. cogitādo circa h firmat⁹ ſū ī cō/ſilio meo ne caderē ī errorē/nimis inq̄rēdo obſcura ſcpturaꝝ ⁊ occulta dei. t Et ſcpta dimiſi. i. libros ī q̇b⁹ monui ne q̇s in/diſcrete iudicet in pſenti ō ābiguis ⁊ futuris: vel pſcrutet nimis curioſe icerta ⁊ occulta ſapie dei. S. iij. c. In plurib⁹ opib⁹ dei ne fueris curioſus: nō ē eni tibi neceſſariū ea q̄ abſcōdita ſūt vi/dere ocul tuis. i. inq̄rere ad vidēdū v Oia opa dñi/ſiue cre/atiōis ſiue recreatiōis. x Bona/ī ſe ⁊ oib⁹ vtentib⁹ bñ eis. y Et oē op⁹/tam dei q̄ꝫ hoim. z Sua hora. i. ſuo tempe. a Submiſtrabit. i. de⁹ mãifeſtabit q̄le ſit. Vl y Oē op⁹ tā miſcdie q̄ꝫ iuſticie: z Sua hora ſubmiſtrabit. i. faciet dñs ad ꝯſalariū bonoꝝ vel vidictā maloꝝ. b Nō ē dicere. i. nō ē dicēdū: vel nō pōt diſcrete dici: c Hoc illo neq⁹ ē. i. h op⁹ vl h tp̄s illo pei⁹ ē. Nihil eni malū vl nequs a deo ē. Et tan/git h auctor errorē q̇rūdā q̇ putāt a deo eē ⁊ ñ ex meritis hoim ꝙ tp̄s vnū nequs ē alio. Vñ dic Glo. Rab. Ne dicas pora meli/ora fuere tpa q̄ꝫ nūc ſūt: vtutes eni faciūt dies bonos/vitia ma/los. d Oia eīn in tpe ſuo cōprobabūt. i. mãifeſtabūt. e Et nūc ī oī corde. i. corde pfecto: vel ī oī cogitatiōe/oī in/tētiōe/oī affectiōe: f Et ore collaudate ⁊ bñdicite. i. bo/nū dicite: g Nomē dñi. i. filiū vel dñm noiabilem.

Ccupatio ⁊c. Hoc capl'm diuidi/tur ī duas ptes. In pma agit ō mal q̄ hō p pctm̄ incur/rit. In ſcda de bonis q̄ ex grā oriūt. Dic q̄: b Oc/cupatio magna/ducatiōe: i Creata ē/in pctō ade: dicit Glo. i. p pctō ade. k Oib⁹ hoib⁹/ortū ducētib⁹ ex adā. Eſt aūt occupatio labor ſiue ſollicitudo mētē occupās circa tpalia. Vñ mgr hugo ſic deſcribit eā. Occupatio eſt deſtructio ⁊ illa/q̄atio mētis q̄ auertit ⁊ diſſipat et illaq̄at eā/ne cogitare valeat ea q̄ ſalutis ſūt. Eſt aūt triplex occupatio/vt ipe dic. Prima ē neceſſitatis: q̄ pſenti miſerie neceſſaria ē. Hec ē mala malicia mi/ſerie non culpe: quia etſi penā habeat a beatitudine alienā/cul/pam tñ non habet iuſticie contrariā. Scda eſt curioſitatis: qua mens humana inſtat ſcrutari/aut q̄ ſcire non ꝯuenit/aut que ſci/re noxiū ē. Tertia ē cupiditatis: q̄ mēs hūana ī acq̇rēdis ⁊ ꝯſer/uandis tpalib⁹

b Occupatio magna. i. neceſſitas laborandi ⁊ neceſſaria ꝓcurādi ⁊ defect⁹ ꝓprios repandi. i Creata ē oib⁹ hoib⁹ id eſt poſt/etiā ꝓpt

Marginalia: B — ẽ.29.d. — Moralit — Ps.105. — A — Al. ꝯſolatiū — Triplex occupatio — Aliter to/tũ capl'm

Q uandis tpalib⁹ diſtēdit. Prima mala ē: ſcda peioꝛ: tertia peſſima. Vñ Eccs. j.c. Hanc occupationē peſſimā dedit de⁹ filijs hoīm vt occupent̄ i ea. a Et iugū graue .i. afflictio gūis. c Sup filios adā / heredes originalis pctī. De h iugo dicit̄ Thren. j.e. Vigilauit iugū iniqtatū meaꝝ i manu ei⁹. Eſt aūt iugū corpiſ pena: iugū anime culpa. Eſa. v.c. Ve qui trahitiſ iniqtateſ i funiculis vanitatꝭ: ꝛ quaſi vinculum plauſtri pctm̄. Primū iugum ꝑ grām fit ſuaue. Mat. xj.d. Iugū meum ſuaue ē ꝛc. Secundum ꝑ grām oino deſtruitur. Eſa. ix.a. Iugū oneris ei⁹: et virgā humeri ei⁹: et ſceptrū exactoris ei⁹. Itē. x.f. Auferet̄ onus eius de humero tuo: et iugum eius de collo tuo: ꝛ cōputreſcet iugū a facie olei.

Al. preſidentes

*.i. poſt / etiā ꝓpt̄ pctm̄ iflicta ſine exceptiōe tā nobili q̄ ignobili. Job. v.b. Hō nat⁹ ad laborē ꝛc. Geñ. iij.c. Maledicta tra i ope tuo: i laborib⁹ comedes ex ea. a Et iugū / multiplicꝭ penalitatꝭ. b Graue / corpi ꝛ ipſi aīe. Sap. ix.c. Corp⁹ qd corrūpit̄ aggrauat animā: ꝛ trena inhabitatio deprimit ſenſū multa cogitantem. Alter

hominibus: et iugum graue ſup filios adā a die exit⁹ de vētre mrīs eoꝝ vſqꝫ i diē ſepulture i mrēm oim. Cogitatiōes eoꝝ et timores cordis: adinuētiōes expectatiōis: et dies finitiōis: †a pſidēte ſup ſedē glioſā: vſqꝫ ad humiliatū in terrā ꝛ cinerē: ab eo qui vtit̄ hiacyntho ꝛ portat coronā / vſqꝫ ad eū q coopit̄ lino crudo. Furoꝛ / çelus / tumultus / fluctuatio et timoꝛ mortꝭ: iracūdia pſeuerās / et contētio et in tpē refectionis in cubili ſomnus noctis immutat ſcientiam eius. Modicum† tanqꝫ nihil in requie: et ab eo in ſomnis quaſi in die reſpectus. Conturbatus eſt in viſu cordis ſui tanqꝫ q euaſerit in diē belli. In tempoꝛe ſalutis ſue exurrexit / et admirans ad nullum timo-

c Sup filios adam: .i. ſup omēs hoīes pcti original' heredes. d A die exitus d vētre mrīs eoꝝ .i. eue. e Vſqꝫ i diē ſepulture i matrem oim: .i. i terrā de q ſupt⁹ eſt ois hō. Al. tūc f Cogitationes eoꝝ / vane. g Et timores cordis / mūdani et humani. h Adiuentiones expectatiōiſ .i. que fiunt ꝑ expectationem et deliberationē vel ꝓ te expectata. B

Et qꝛ dixerat: Occupatio magna creata ē hoīb⁹: exponit̄ q̄ magna: d A die exit⁹ d vētre mrīs eoꝝ / a q̄ ꝯtraxerūt ſaccū ꝛ meritū ſacci .i. culpā ꝛ penā. e Vſqꝫ i diē ſepulture i mrēz oim .i. i terrā. Job. j.d. Nud⁹ egreſſus ſū de vtero mrīs mee ꝛc. Geñ. iij.d. In ſudore vult⁹ tui ꝛc. f Cogitatiōes eoꝝ .i. varie mētꝭ ſollicitudines torquētes: Ecce occupatio. g Et timores cordis / qb⁹ ſibi vane timēt trepidātes vbi nō eſt timoꝛ: Ecce iugū. h Adiuētiōes expectatiōis .i. fictiōes qb⁹ fingūt bona ſibi futura / q̄ vane expectāt: vel mala ſibi vētura / q̄ male timēt. Nañ. j.a. On⁹ niniue lib viſiōis. Sap. xvij.c. Cū ſit timida neqtia / data ē i oim ꝯdēnatiōnē: Sp eni pſumit ſeua pturbata ꝯſcia: nihil eni eſt timoꝛ niſi pſūptiōis adiutoriū. Poeta. Peſſim⁹ i dubijs augur / timoꝛ. Oſee. ix.c. Exoſos habui eos ꝓpt̄ malitiā adiuētionū eoꝝ. i Et dies finitiōis .i. pcōceptio diei mortꝭ vl' cuiuſlibet diei: cui ꝯtinue morim: q̄ timorē ꝛ dolorē magnū fac. Vñ Señ. In oi morbo tria h grauia ſt: met⁹ mortꝭ / doloꝛ corpis ꝛ intmiſſio voluptatꝭ. Hmōi igit̄ anguſtie / ſūt ſupple cōmunit̄ ſine pſone acceptiōe: k A pſidēte ſup ſedē glioſā vſqꝫ ad humiliatū in terrā ꝛ cinerē .i. a maximo vſqꝫ ad minū: a diuite vſqꝫ ad paupem / a potēte vſqꝫ ad debilē / a plato vſqꝫ ad ſubditū / a doctore vſqꝫ ad diſcipulū. Sedē glioſā vocat ſoliū regū vl' tribunal iudicū vl' cathedrā platoꝝ vl' doctoꝝ: qs oēs ſedes vanaglia vndiqꝫ circūdat. Vñ ꝛ ipſe dñs i loco pdicatiōiſ .i. in

Matth. 4.a. pinaculo tēpli tēptat⁹ fuit d vanaglia. m Ab eo q vtit̄ hiacyntho: qſi veſte hiacynthina / et portat coronā vt rex vel vt cleric⁹. n Vſqꝫ ad euz q coopit̄ lino crudo .i. ſacco vel veſte ſtupea. o Furoꝛ .i. iracūdia: Iux illd: Ira leuis furoꝛ eſt. p Zel⁹ .i. inuidia vel çelotypia. q Tumult⁹ / curarū vl' cogitationū ꝛ affectionū vel litiū. r Fluctuatio .i. aī vacillatio. s Et timoꝛ mortis / eterne vel tempalis. t Iracūdia perſeuerans .i. continue affligens / vel ira conuerſa in odium. v Et contentio / cauſarū / diſcordia diſputationū et ꝯdictionū. Hec oia inſultū faciunt in oēm hoiem. x Et in tempe refectiōis .i. nocturne quietis: qñ homo poſt laborē diei qete ꝛ ſomno refici debet. y In cubili ſomn⁹ noctꝭ .i. nocturna viſio. z Immutat ſciaz ei⁹ .i. pturbat aīaz: vt videat̄ ſibi ſcire q̄ neſcit vl' neſcire q̄ ſcit. a Modicū tanqꝫ nihil i reqe / ē hō toto tpe vite ſue. b Et ab eo in ſomnis qſi i die reſpect⁹ / fit .i. viſio .i. videt ꝑ ſomniū. Dormiēſ id qd viderat ꝑ diē vigilās / cernit i nocte ſomniās: ex cogitatiōe eni pcedēte ſepe oriunt̄ ſomnia. Vñ Cato. Sōnia ne cures ꝛc. ſ. xxxiiij.a. Multos errare fecerūt ſōnia: ꝛ exciderūt ſperātes i illiſ. e Coturbat⁹ ē in viſu cordis ſui .i. de viſiōe ſomnij ſui. f Tanqꝫ q euaſerit i die belli: i q etiā poſt bellū remanet timoꝛ et tremoꝛ turbās eum. h In tpe ſalutꝭ ſue .i. ſanitatis vel pſpitatꝭ ſue: i Exurrexit / hō miſer ꝑ ſupbiā ſe erexit: k Et admirans: id eſt ſeipſum mirabilem eſtimans. l Ad

i Et dies finitiōis .i. q tēdūt ad mortē. Hmōi ſupple occupatio ꝛ iugū ſup oēs filios adā eſt: k A pſidēte ſup ſedē glioſā .i. a lucifero volēte ſedere cū dño ꝛ pſidere cū alijs angel. l Vſqꝫ ad humiliatū in terrā ꝛ cinerē .i. vſqꝫ ad adā in terrā ꝛ cinerē redigibilē ꝓpt̄ pctm̄. m Ab eo q vtit̄ hiacyntho ꝛ portat coronā vſqꝫ ad eū q coopit̄ lino crudo .i. a plato vſqꝫ ad ſubditū: vel a ꝯtēplatiuo vſqꝫ ad actiuū. o Furoꝛ / dei .i. vīdicta pctoꝝ. p Zel⁹ / chaſtu q çelat aīas ꝓpt̄ quē nō pcet i futuro: vl' q ſibi aīas ſuas vel alioꝝ abſtulerūt. Prouer. vj.d. Zel⁹ ꝛ furoꝛ viri ñ pcet i die vīdicte. q Tumult⁹ / demonū vl' dānatoꝝ i inferno clamātiū p doloꝛe. r Fluctuatio / nūc ad ignē nūc ad aquā recurrēs: ꝛ ſimul vtrāqꝫ penā ſentiēs: qꝛ ibi null⁹ ordo ſꝫ ſēpitn⁹ horroꝛ inhabitat. Job. x.d. Itē Job. xxiiij.c. Ad calorē nimiū tranſiet ab aqs niuiū: s Et timoꝛ mortꝭ / etne / vl' etiā tpalis quē timet ois mal⁹. Job. xv.c. Terrebit eū tribulatio ꝛ āguſtia vallabit eū. Leuitꝭ. xxvj.f. Terrebit eos ſonit⁹ folij volātꝭ: et ita fugiēt qſi gladiū. t Iracūdia pſeuerās .i. ira iudicꝭ i etnū puniēs. v Et ꝯtētio / ꝯſciētie remordētꝭ ꝛ ſibijpſi ꝯtēdentꝭ: qꝛ ibi nulla pax / nulla doloris mitigatio erit. x Et i tpe refectiōis .i. i tpe q debebat hō venire ad refectionē etnā / ad epulas ꝛ nuptias agni. y In cubili ſomnus noctꝭ imutat ſciaz ei⁹ .i. corpe in ſepulchro iacēte / delectatio quā habuit in pñti vita / qſi nox imutat ſenſū aīe ei⁹ i inferno dolētꝭ: qꝛ longe ibi alit̄ ſentit d voluptatib⁹ hui⁹ mūdi q̄ h ſenſerit dū viuebat i corpe. Pena eni apit ibi oclos cordiſ: qſ h culpa claudit: vt dic Gregꝭ. Al' Sōn⁹ noctꝭ .i. delectatio pcti. z Immutat ſciaz ei⁹ .i. cā ē imutatiōis ei⁹: qꝛ delectatio pcti mutabit̄ in tormentū ꝛ materiā ſupplicij. a Modicū tanqꝫ nihil i reqe / ſupple fuit reſpectu laborꝭ etni: licet toto tēpore vite ſue reqeuerit / qd ē impoſſibile: qꝛ ois hō in dolore ꝛ labore viuit. Vñ Eccs. ij.d. Cūcti dies ei⁹ doloꝛib⁹ ꝛ erūnis pleni ſūt: nec ꝑ noctē mēte reqeſcit. b Et ab eo: huic tali exiſtēti. c In ſomnis / pcti. d Quaſi i die / iuſte fit / reſpect⁹ ad diuinā miſerationē. q. d. ita ſecure cogitat ꝛ ſperat hō i peccatꝭ d dei miſeratiōe: ſic ille q viuit i iuſticia ꝛ ſctītate. Eccs. viij.c. Sūt ipij q ita ſecuri ſt qſi iuſtoꝝ facta habeāt. e Coturbat⁹ ē i viſu cordis ſui .i. vidēdo coꝛ ſuū tā turpe tā fetidū: vel qñ videbit̄ coꝛ ſuū ab oīb⁹ q erūt i iudicio: vl' i viſiōe iudicij ꝛ inferni / reuelatꝭ oculis cordis aſpiciet velit nolit / vñ toꝛ⁹ turbabit̄. Sap. v.a. Vidēteſ turbabūt̄ timore horribili. f Tāqꝫ q euaſerit .i. ex vaſ corpis exierit. g In die belli .i. i die mortis qñ moꝛb⁹ cū natura pugnat. De q Job. xl.d. Memēto belli ꝛ vltra nō adijcias loq. Vel / f Tanqꝫ q euaſerit in die belli .i. de vita pſenti. Tūc eni turbabunt̄ q h non volūt turbare ſeipſos ꝑ pniaz. h In tpe ſalutꝭ ſue .i. ꝯceſſo ad pmerēdū ſalutē: vl' tpis pſpitatꝭ ꝛ ſanitatꝭ i Exurrexit / ſupbiēdo. k Et admirāſ .i. cupiditate reꝝ tpaliū eſtuāſ. l Ad nullū

Catchwords: nullū timorē cū omni — timorem dei vel bois

☞ nullũ timorẽ: cũ oĩ carne ab hoĩe vſq; ad pecꝰ: ħ eſt reſpiciẽs ⁊ admirãs ſuã magnitudinẽ nullo timore cõpeſcit: nec dei nec hoĩs nec pecorꝭ. Vł ſic: Et admirãſ ad nullũ timorẽ. i. nihil times. a Cũ oĩ carne ab hoĩe vſq; ad pecꝰ / iane ꝯuenit. q. d. nihil ẽ ab igne tutũ. Tãgit flagitiũ beſtiale / et ꝯ̃ naturã: qđ ex ſupbia icurrit hõ c Et ſup pctõres / hmõi / ſeptuplũ. i. vindicta plena ⁊ pfecta veniet. q. d. peccatores q̃ toto tpe vitę ſuę: qđ ſeptenario dierũ agit / non ceſſauerũt peccare: plene ⁊ pfecte punient vel hic vel in futuro. Sił in Ps. Redde vicinis nr̃is ſeptuplũ. i. pęnã pfectã.
Ps. 78. e Ad hec. i. pter mala p̃dicta ex peccato adę ꝯuenientia. f Mors / pmatura. g Sanguiſ. i. homicidiũ. h Cõtentio. i. diſcordia et rixa. i Et rhomphea. i. gladiꝰ pſecutiõis. k Oppreſſiões / tyrãnoꝝ vł hoſtiũ tam tpalium q̃ ſpũaliũ. l Et fames. i. defectus victualiũ. m Et ꝯtritio. i. dolor cordis. n Et flagella / corpis: o Sup iniq̃s / puniendos. p Creata ſt hec oĩa a deo iudice iuſto: qui nullũ malũ relinq̃t impunitũ. q Et ꝓpt illos. i. ꝓpt iniqtates illoꝝ: r Fact ꝰ eſt cataclyſmꝰ. i. diluuiũ generale. Geñ. vij. Ecce oĩa mala p̃dicta ꝓpt pctm̃ adę et pctã ſupaddita icurrit hõ.
f. 41. b. q. 2. c. in eccleſiaſtico

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x rẽ: cũ3 oĩ carne ab hoĩe vſq; ad pecus: et ſup pctõres ſeptuplũ. Ad hec morſ / ſanguiſ ꝯtẽtio ⁊ rhomphea / oppreſſiões / fames ⁊ cõtritio ⁊ flagella. Sup iniq̃s creata ſũt hec oĩa: et ꝓpt illos factuſ ẽ cataclyſmꝰ. Oĩa eni q̃ d̃ terra ſũt i terrã ꝯuertent: et aq̃ oẽſ i mare ꝯuertẽt. Omẽ munꝰ

Unde Rab. Peccanti homini multiplex pęna deputata eſt: vt correctꝰ pęniteat ⁊ deinceps caueat: ſ quia negligit ⁊ i pęnis proficit / ⁊ etiam meritis pęnarum / induxit dñs diluuium orbi vt hominem deleret quẽ creauit. Ad comparationẽ ꝑo pęnę futurę nihil ẽ qđ homo patitur in pñti. Quare aũt hec mala homini inferant oſtẽdit: s Omnia eni quę d̃ terra ſũt / etiã hoĩes ſm corpus: t In terrã ꝯuertent. Geñ. iij. d. Terra es ⁊c. ij. Regꝭ. xiiij. c. Omẽs morimur ⁊c. Eccꝰ. iij. d. Oĩa pgũt ad eundẽ locũ. v Et aquę oẽs i mare ꝯuertent / vñ exeũt. Eccꝰ. j. b. Oĩa flumia intrãt in mare ⁊c. x Omne munꝰ. i. oĩs queſtꝰ p auariciã collectꝰ: vel oĩs fructꝰ acceptoꝝ munerũ. y Et iniq̃tas / mũdanę vł carnalis ꝯcupiſcẽtię: y Delebit. i. ceſſabit ⁊ trãſibit ⁊ annihilabit. j. Joh. ij. c. Tranſit mundꝰ ⁊ ꝯcupiſcẽtia eiꝰ. Vel ſic: x Omne munꝰ ⁊ iniq̃taſ: quaſi omẽ munꝰ iniquũ a corde / ab ore / a manu: y Delebit. i. ceſſabit i futuro: q2 nõ eſt hypocriſis vel vanagloria vel auaricia in inferno neq; in cęlo. 3 Et fides i ſęculũ ſtabit. i. merces fidei q̃ p dilectionẽ opat. Et nõ eſt ꝯtrariũ qđ dicit. j. Corꝭ. xiij. c. q fides ⁊ ſpes euacuabũt. a Subſtãtię iniuſtoꝝ. i. bona tẽporalia quę iniuſti iniuſte poſſidẽt. b Sicut fluuiꝰ ſiccabunt. i. velocit euaneſcẽt. Sap. v. b. Quid nob pfuit ſupbia: aut diuitiarũ iactãtia qđ ꝯtulit nob: Tranſierũt oĩa illa ſicut vmbra. Vel ſic: a Subſtãtię iniuſtoꝝ ſic fluuius ſiccabunt. i. ſicut torrẽs q̃ cũ impetu fluit in hyeme et ſiccat ⁊ deficit in ęſtate: ſic diuites huiꝰ mũdi in p̃ſenti vita abũdãt: ſed in futura mẽdicabũt / nec accipiẽt: ſicut patet i
Ps. 75. diuite epulone: Lucꝭ. xvj. f. Ps. Dormierũt ſomnũ ſuũ ⁊c. Quedã Glo. ſup Job dic: Quare: Quia nihil poſuert i manibꝰ pauperũ. c Et ſic tonitruũ magnũ in pluuia pſonabũt / iiuſti. i. tumultuabũt. Tonitruũ multũ pſtrepit: ſ cito in pluuia deficit: ſic pompa diuitũ modo pſtrepit / ſed cito in pęna ceſſabit. Prouerb. x. d. Quaſi tẽpeſtas trãſiẽs nõ erit impiꝰ. Job. xxj. b. Ducũt i bonis dies ſuos ⁊c. Eſa. xxv. b. Spũs robuſtoꝝ q̃ſi turbo impelleſ pietẽ. d In apiẽdo manꝰ ſuas / ad accipiendũ munera: e Letabit / auarꝰ. i. gaudet auarꝰ de acceptiõe muneꝝ. E. iiij. d. Nõ ſit manꝰ tua porrecta ad accipiẽdũ ⁊ ad dãdũ collecta. Deut. xvj. d. Nõ accipies pſonã nec munera: q2 munera excęcãt oculos ſapiẽtũ ⁊ mutãt vba iuſtoꝝ. f Sic p̃uaricatores. i. q2 p̃uaricatores illiꝰ p̃cepti: Nõ ꝯcupiſces rem pximi tui: Exo. xx. c.

g In cõſũmatiõe. i. in morte: h Tabeſcẽt / auari oĩ bono vacui. Job. xv. d. Jgnis deuorabit tabnacula eoꝝ q̃ libẽt munera accipiũt. i Nepotes ipioꝝ / carne ⁊ imitatiõe. k Nõ mltiplicabũt ramos / pgeniei ſuę. i. nõ diu durabit generatio eoꝝ. Vñ Rab. Sepe videmꝰ pgeniẽ impioꝝ cito deficere: maxie cũ filij imitãt iniq̃tatẽ patꝝ. l Et radices imũdę. i. mali parẽteſ / ex qbꝰ mali rami filioꝝ naſcũt. m Super cacumẽ petrę. i. ptãtꝭ alicuiꝰ durę ⁊ aridę: n Sonãt. i. nimis intonãt ⁊ areſcũt / vt radices ſup petrã. Cõparatio ẽ. q. d. ſic radiceſ nõ firmit adhęrẽt petrę: ſ3 areſcẽdo ſonitũ vł ſtrepitũ faciũt: ſic ipioꝝ parẽtũ pgenies ñ firmiter adhęret chriſto: ſed arefacta a gratia ſtrepitum murmuris ac rixę ac inquietitudinis facit. Et ſicut hmõi radices licet germinare incipiãt: tñ ad modicũ vẽtũ eradicant: ſic talis pgenies licet aliqñ bñ facere incipiat / ad primũ pſecutiõis ęſtũ deijcit. Vñ Lucꝭ. viij. b. Hi radices nõ habẽt quia ad tempus credunt ⁊c. Sap. iiij. a. Adulterinę plantationes non dabunt radices altas.

3 et iniq̃taſ delebit / et fides in a ſęculũ ſtabit. Subſtãtię iniu b ſtoꝝ ſic fluuiꝰ ſiccabunt: et c ſic tonitruũ magnũ i pluuia d pſonabũt. In apiẽdo ma e nus ſuas lętabit: ſic p̃uarica f g toreſ i ꝯſũmatione tabeſcẽt. h i Nepotes ipioꝝ non mltipli k cabũt ramos: ⁊ radices imũ l m dę ſup cacumẽ petrę ſonãt. n

Al. ſiccabit

☞ Sup omnẽ ✱ timorẽ / dei vel hoĩſ refrenat a cupiditate. a Cũ oĩ carne. i. ꝯ̃ oẽs hoĩem. b Ab hoĩe vſq; ad pecꝰ. i. tã ꝯ̃ nobilẽ q̃ ꝯ̃ ignobilẽ. q. d. cupiditate ęſtuans mouet certamen ⁊ lites contra oẽs hoĩes tam nobiles q̃ ignobiles. c Et / ideo / ſuper peccatores / huiuſmodi: d Septuplum / vindicabit: id eſt perfecte. e Ad hec: id eſt preter hec / vel inter hec: f Mors: id eſt moriendi neceſſitas: non ſolum timor mortis vt pus. g Sanguis: id eſt ſanguinis effuſio. h Contentio / diſſenſionis: i Et rhomphea / perſecutionis. k Oppreſſiones / temptationũ. l Et fames / defectꝰ victualiũ. m Et ꝯtritio / dolor cordis. n Et flagella / infirmitatũ / ꝯtumeliarum / verberum: o Sup iniq̃s creata ſũt hec oĩa: q̃rũ quędã creata ſũt bonis / ſ3 nõ ſup eos: imo bñ potiꝰ ſunt bonis ſup ea. q Et ꝓpt illos. ſ. iniq̃s. i. ꝓpter iniqtates eoꝝ: r Factꝰ ẽ cataclyſmꝰ. i. diluuiũ generale: maxie ꝓpt pctm̃ ꝯtra naturã. Vel / cataclyſmũ dic multiplicitatẽ pęnarũ: q̃s ꝓpt pctã inflixit deꝰ hoĩbꝰ. Nec mirũ ſi mors ⁊ ꝯtritio ſup iniq̃s creata ſt: s Oĩa eni quę de terra ſũt. i. oẽs hoĩes ꝓpt q̃s oĩa facta ſũt. t In terrã ꝯuertent / quãtũ ad corpꝰ: pręt chriſtũ et btã3 vginẽ: vt dicũt. v Et aq̃ oẽs i mare ꝯuertent. i. oẽs delectatiões i pnia3. Vel p aq̃s accipit pplꝰs: iuxͣ illud Apoc. xvij. d. Aq̃ oẽs q̃s vidiſti vbi meretrix ſedet / ppłi ſũt et gẽtes ⁊ linguę. Per mare / amaritudo mortꝭ: quã nullꝰ hoĩm euitare põt. ij. Regꝭ. xiiij. c. Oẽs morim ⁊c. x Oẽ munꝰ ⁊ iniq̃taſ. i. oẽ munꝰ iniq̃ acq̃ſitũ: y Delebit: q2 pterit mũdus ⁊ oĩs ꝯcupiſcẽtia eiꝰ. j. Joh. ij. c. 3 Et fides i ſęculũ ſtabit. i. merces fidei in ęternũ manebit. ſ. aperta viſio dei. a Subę iniuſtoꝝ. i. diuitię auaroꝝ: q̃ deo ⁊ pximis ⁊ ipiſ diuitijſ retinẽdo iiuriant. b Sic fluuiꝰ ſiccabũt. i. velocit euaneſcẽt. Pręterit eni figura huiꝰ mũdi. j. Corꝭ. vij. c Et ſic tonitruũ magnũ i pluuia pſonabũt. i. ſic tonitruũ magnũ fit cũ ignis i nube aq̃ſa extiguit oĩno: ita cũ dñs pluet i fine ſup ignẽ auaricię / extiguent oĩa / delectatiões ⁊ ꝯcupię: ⁊ miſeroꝝ q̃ruloſꝰ gemitꝰ pſonabit: q̃d pfuit nob ſupbia: aut diuitiarũ iactãtia q̃d nob ꝯtulit: Sap. v. b. d In apiẽdo manꝰ ſuas / ad recipiẽdũ: e Letabit / auarus. f Sic p̃uaricatores. i. mãdatoꝝ dei trãſgreſſores. g In ꝯſũmatiõe. i. i fine vitę: h Tabeſcẽt / auari vacui oĩbꝰ bonis. Ps. Dormierũt ſomnũ ſuũ ⁊c. i Nepotes ipioꝝ non multiplicabunt ramos: id eſt malorum generatio cito deficiet: maxime cum filij parẽtes imitant. l Et radices imũdę: id ẽ cogitatões malę: m Super cacumen petrę ſonant: id eſt ſuper duriciã obſtinati cordis perſtrepũt. Ps. 75.

✱ Super omnẽ aquam

Aliter

C

a Sup omnē aquā viriditas/herbe. b Et ad orā fluminis.i.in ripa fluminis. c Ante omne fenū.i.citiꝰ
Pſ.128. ꝙ omne fenū: d Euellet.i. marceſcet euulſa: ſicut fenum tectoꝝ qḋ ꝓus ꝙ euellat exaruit. Hoc eſt dicere: ſicut herba que ſecus flumē eſt citius creſcit ⁊ citius euellit a terra ⁊ areſcit euulſa: ſic impij et
Ar.teſcā eorū ꝓgenies cito florent diuitijs/ delitijs et honoribꝰ huiꝰ mūdi: ⁊ ſubito moriuntur et marceſcūt. Eſa. xl. b. Omnis caro fenū: et oīs gloria eiꝰ quaſi flos agri. Exiccatum eſt fenū ⁊ cecidit flos.
Ar.†Fili Jaco.j.b. Exortus ē ſol ⁊ areſecit fenum: ⁊ flos eiꝰ decidit: et decor vultꝰ illiꝰ deperijt: ita ⁊ diues in itineribꝰ ſuis marceſcet.
Aliter ꝶ a Sup oēz aquā viriditas.i. tēpalis ꝓſperitas coꝝ.q.d. velocius tranſit viroꝛ tpalis ꝓſperitatis ꝙ oīs aq̄ que defluit inceſſanter. b Et ad orā flumis.i.tempe temptationis. c Ante omne fenum euellet/viriditas tempalis.i.citius deficiet ꝙ herba in ripa fluminis euellat. e Gr̄a ſicut padiſus ⁊c. Scḋa pars capituli: in q̄ agitur de bonis gr̄e/per que ꝑdicte miſerie releuant. Dicit g: Gr̄a dei ſupabūdans in fidelibꝰ: f Sicut padiſus i bn̄dictionibꝰ/fructificat diuerſas ſpēs virtutū: dicit Glo. id eſt ex gr̄a dei ē multiplicatio bonoꝝ operum. g Et miſericordia/dei/vel etiā hoīs. h In ſeculo pmanet/in effectu ſuo. Vn̄ Matth.v.a. Beati miſericordes ⁊c. i Vita ſibi ſufficientis oparij ꝯdulcabit/dulcore ſpūalis leticie: ⁊ ſerene ꝯſciētie in p̄ſenti: ⁊ ſapore et̄ne ſuauitatꝭ i futuro. Vn̄
Pſ.96. Pſ. Lux orta ē ⁊c. Eccs.v.c. Dulcꝭ ē ſomnꝰ opāti: ſiue parū ſiue multū comedat. k Et in eā iuenies: pꝰ laborē vtilē: l Theſaurū/et̄ne remunerationis. De q̄ Mat.vj.c. Theſauriçate vob theſauros in celo. m Edificatio ciuitatꝭ.i. eccleſie vel operū bonoꝝ ꝯſtructio: n Firmabit nomē/ bone fame.i. firmū faciet. Multiplicatio em̄ bonoꝝ operū cōfirmatio eſt bone fame. o Et ſup hanc/ edificationē: p Mulier imaculata cōputabit.i. in eminētiori loco huiꝰ edificationis collocat ꝟginitas. Vn̄ Rab. i originali dic: Precipuū ⁊ ſupmū i meritis electoꝝ ꝟginitas hꝫ ꝑmiū: qꝛ ⁊ angelꝭ ſociat i celis ⁊ ſeqt agnū q̄cūq; ierit. De h Apoc.xiiij.
Exo.26. a. Sic pelles hiacynthine in tabnaculo celo viciniores rubricatis etiā martyribꝰ fuerūt. Hoc tn̄ queſtionē habet: nec ē verū ſimplicit. q Vinū/modice ſumptū. r Et muſica: id ē inſtrumētoꝝ vel cantuū ꝯſonātia: s Letificat coꝛ/naturalit. Vn̄
Pſ.103. Pſ. Et vinū letificat coꝛ hominis. Myſtice
Myſtice q Vinū.i. feruoꝛ ſciētie legis. r Et muſica.i. ꝯſonātia ꝓphaꝝ: s Letificāt coꝛ/hoīs intelligētꝭ ſpūalit. t Et ſuper vtraq; dilectio ſapie/euāgelice. Vn̄ Cant.j.a. dicit ſpōſa: Melioꝛa ſūt vbera tua vino ⁊c. v Tibie.i. ꝓphetie ſubtiles: ⁊ lōge vt tibie/remotiſſima pmittētes. x Et pſalteriū.i. lex decē mandata cōtinēs: y Suauē faciūt melodiā: qꝛ ꝯcoꝛdāt in idipſū lex ⁊ ꝓphete: qḋ enī lex figuralit demōſtrauit: h idē ꝓphete ꝑdixerūt futurū: et h idē euāgeliū demonſtrat impletū. Vn̄ ſeqt. z Et ſup vtraq; lingua ſuauis.i. chriſti vꝉ apłoꝝ ꝑdicatio. a Grām ⁊ ſpeciē.i. gr̄oſā ſpeciē artificialiū: qꝛ gratꝭ.i. volūtarie ſiūt. b Deſiderabit oculꝰ.i. libent̄ aſpicit ⁊ delectat i his. c Et ſup hec virides ſationes.i. prata vel ſata virentia.q.d. pulchrioꝛa ſūt opa nature ꝙ opa artꝭ: ⁊ maioꝛ ē delectatio ſenſꝰ.
Myſtice Myſtice a Grām ⁊ ſpeciē.i. gratioſam ſpeciē tēpli et

a Sūper omnē†aquam viridi
b tas: ēt ad oram fluminis ān
c d te omne fenū ēuellet. Gra
e f tia ſicut paradiſus in bene
g dictionibus: ēt miſericoꝛdia
h i in ſeculo permanet. Vita ſi
bi ſufficientis operarij con
k dulcabitur: et in eā inuenl m es theſaurū.†Edificatio ci
n uitatis cōnfirmabit nomen:
o p ēt ſuper hanc mūlier imacu
q lata computabitur. Vinum
r s ēt muſica lētificāt coꝛ: ēt ſup
t vtraq; dilectio ſapientie. Ti
v x biē ēt pſalterium ſūauem fa
y z ciunt melodiā: ēt ſup vtraq;
a lingua ſuauis. Grātiā ⁊ ſpe
b ciē deſiderabit oculus tuꝰ:
c ēt ſup hec virides ſationes.
d e Amicus et ſodalis in tēm
f g poꝛe conuēnientes: ēt ſuper
h vtroſq; mulier cū viro. Frā
i tres in adiutoꝛium in tēm
k poꝛe tribulationis: ēt ſuper
eos miſericoꝛdia liberabit.
l m Aūrum ⁊ argentum ⁊ cōnſti
n tutio pedū: ēt ſuper vtrunq;
o p cōnſilium beneplacitū. Fā
q r cultates ēt†virtutes ēxaltāt
s t coꝛ: ēt ſuper hec timoꝛ dn̄i.
v Nōn eſt in timoꝛe domini
x minoꝛatio: ēt non eſt i eo in
y quirere adiutoꝛium. Timoꝛ
z domini ſicūt paradiſus be
a nedictionis: †ſūper omnem
b gloꝛiam ōperuerunt illum.

cerimonialiū. b Deſiderabit oculus/interioꝛ.i. intellectꝰ ad vidēdū. c Et ſup hec virides ſatiōes.i. ꝟtutes q̄s chriſtꝰ ſerit in t̄ra coꝛdis humani/vel ſemia ſue ꝑdicatiōis: Maioꝛ enī in infinitū delectatio ē ⁊ pulchritudo i ꝑdicatiōe euāgelij ⁊ viroꝛe bonoꝝ operū/i q̄ moderni delectāt: ꝙ i oꝛnatu tēpli ⁊ veteri cultura legis quā poꝛ pp̄ls ſub lege habuit. d Amicꝰ et ſodalis i tpe/neceſſitatis.i. in oī foꝛtuna. f Cōueniētes: id ē mutuo ſe ſubleuātes. g Et ſup vtroſq; mulier cū viro/ſuo ꝯueniēs.q.d. ꝯueniēs eſt ſocietas amici ⁊ ſodalis veri: ſed ꝯueniētioꝛ ē ſocietas mulierꝭ et viri bn̄ ꝯcoꝛdantiū ſimul. Myſtice. d Amicꝰ et ſodalis: id ē antiq̄ patres. e In tpe ꝯueniētes.i. adinuicē ꝯcoꝛdātes et ſubuenientes. g Et ſup vtroſq; mulier cū viro.i. eccl̄ia cū chriſto ꝯueniēs.q.d. gr̄a fuit ⁊ placida antiq̄ꝝ ſocietaſ: h gtioꝛ ⁊ ꝯueniētioꝛ ē ſocietaſ chriſti ⁊ eccl̄ie. h Fratreſ i adiutoriū.i. mutuo ſe iuuātes: i In tpe tribulatiōis/ſpūalis vꝉ coꝛpalꝭ/ſupple ſūt accepti vel vtiles. k Et ſup eos miſcḋia liberabit/a malo tribulatiōis.q.d. magis liberabit a malo tribulationis miſcḋia ꝙ frater. Pſ. Frater nō redimit/redimet homo ⁊c. l Aurū ⁊ argentū et ꝯſtitutio pedū.i. ſtabilitas greſſuū/ſupple ſunt in adiutoriū hominū. n Et ſuper vtrūq; ꝯſiliū bn̄placitū.i. ſapiētia ex q̄ bonū datur ꝯſilium. Vel ſic: l Aurū ⁊ argētū.i. oēſ diuitie. m Et cōſtitutio pedū.i. ſanitas coꝛpis: p quā pedes ſtabiles ⁊ firmi ꝯſiſtūt/ſupple ſūt in adiutoriū hoīm. n Et ſup vtrūq;.i. diuitias ⁊ ſanitates coꝛpales: o Cōſiliū bn̄placitū.i. adimpletio ꝯſilij dn̄i bn̄placēs. Matth.xix.c. Si vis pfectꝰ eſſe ⁊c.q.d. bone ſūt diuitie: bona ē ſanitas: ſed pauptas oīa abijciens vel ſubijciēs/multo melioꝛ ē. Vn̄ dicit Glo. Rab. Diuitie date a dn̄o in tpe legis roboꝛauerūt coꝛda antiquoꝝ: q̄bus dictū eſt: Si volueritꝭ ⁊ audieritꝭ me: bona terre comedetꝭ: Eſa.j.e. Sꝫ h excellit timoꝛ dn̄i: ⁊ volūtaria pauptaſ eccl̄ie chriſti: et hec ⁊ oēs facultates mūdi abijcit. Mat.v.a. Bt̄i paupes ſpū ⁊c. p Facultateſ.i. diuitie ⁊ mūdane poſſeſſiones. q Et ꝟtutes.i. coꝛpales vires: r Exaltant coꝛ.i. p ſupbiā. Vn̄ Eſa.vij.a. Requieuit ſyria ſup ephraim: id ē ſupbia ſup diuites. Syria/ interp̄tat ſublimis: et ephraim fructificaſ. Jḋ monet apl̄s.j. Timoth.vj.d. Precipe diuitibꝰ nō ſublime ſape. s Et ſuper hec.i. melius ꝙ hec: t Timoꝛ dn̄i/exaltat coꝛ: qꝛ illa mala exaltatiōe exaltant coꝛ: timoꝛ ꝟo bona exaltatione exaltat: qꝛ humiliat: ⁊ merito humilitatꝭ exaltat coꝛ. Lucꝭ.xiiij.c. Qui ſe hūiliat exaltabit. Vel/ s Sup hec timoꝛ dn̄i: q̄ſi repſſoꝛiū cōpzimēs. Vn̄ s.xxv.b. Timoꝛ dn̄i ſup oīa ſe ſuppoſuit. v Non eſt i timoꝛe dn̄i minoꝛatio.i. defectꝰ boni/h pfectꝰ: qꝛ timētibꝰ
Pſ.33. deū nihil deeſt. Vn̄ Pſ. Jnq̄rētes dn̄m nō minuēt oī bono. x Et nō eſt i eo inq̄rere adiutoriū/aliud a timoꝛe.q.d. timoꝛ ſibi ſufficiēſ ē. Vn̄ Prouer.xiiij.d. Timoꝛ dn̄i fōs vite: vt declinet.i. declinare faciat/a ruina moꝛtꝭ. y Timoꝛ dn̄i/ filiat. z Sic padiſꝰ bn̄dictiōis.i. abūdās oībꝰ bonis: ſic padiſꝰ oībꝰ pomis. a Sup oēm gl̄iā/tpalē: b Operuerūt illū/bn̄dictiōeſ dn̄i et et̄na ꝑmia.q.d. timētē dn̄m circūſtāt ⁊ oꝛnāt bn̄dictiōes dn̄i: ⁊ et̄na ꝑmia/pluſq; aliq̄ gl̄ia tpal. Sꝫ qꝛ timoꝛ dn̄i ocioſꝰ nō ē: Jux̄ illḋ Eccs.vij.c. Qui timet deū nihil negligit: Jḋ ſbiūgit auctoꝛ: ociū ⁊ pigritiā ꝓhibēs:

Marginal notes (right): B; Ar.ꝟictꝰ; Myſtice; Ar.ꝟe; Pſ.48.

a Fili ĩ tp̄e vite tue/ p̄ſentis.i.tibi date ad ſeruiēdū dn̄o ꝛ ꝓmerēdū vitā eternā. b Ne indigeas: Cōſequēs ponit ꝓ antecedēte.i.ne ocieris qḋ ſequit̄ egeſtas. Prouerb.x.a. Egeſtatē opata eſt manus remiſſa: man⁹ aūt fortiū diuitias parat. Prouerb.xxj.a. Cogitatiōes robuſti ſemꝑ in abūdantia: omis aūt piger in egeſtate eſt. Vel ſic: a Fili in tp̄e vite tue.i. q̄diu viuis. b Ne indigeas/ per torporē bonis opib⁹. c Meli⁹ eſt enim mori/ morte corpali: d Q̄ĩdigere/ ſpiritualib⁹ diuitijs. Nā hmōi indigētia mors ſpūalis eſt: q̄ tāto grauior ꝛ pernicioſior ē: quāto aīa ꝑualet corpori. Glo. Stultū eſt ociari ꝛ de alieno labore mercedē q̄rere. Recipit eni vnuſq̄ſq ̄ ſm opa ſua: Matth.xvj.d. Vn̄ poeta dicit. Miſerū ē aliena viuere q̄dra.

Fili in tempore vite tue nē indigeas. Melius eſt enim mori q̄ȝ indigēre. Vir reſpiciēs in menſam alienam: nō eſt vita eius in cogitatiōe victus. Alit ēnim ānimam ſuam cibis ālienis. Vir āutem ꝛdiſciplinat⁹ ēt eruditus cūſtodiet ſe. In ōre impruden tis ꝛcōndulcabit̄ iōpia: ēt in ventre eius ignis ardebit.

Capitulum XLI

e Vir reſpiciēs ĩ mēſā alienā.i. volēs ſemꝑ comedere in mēſa aliena ꝛ nunq̄ȝ ĩ ſua: vt mim⁹ vel ſcurra. g Nō eſt vita ei⁹ in cogitatione victus.i.nō cogitat q̄lit̄ de labore ſuo viuat. h Alit eni aiam ſuā.i.aīalitatē ſuā: k Cibis alienis: ꝑmanens ocioſus. Ecōtra de forti muliere/ Prouerb.vlt̄.d. Panem ocioſa nō comedit. Et ideo talib⁹ dare elemoſynas pauperū qui poſſunt laborare/ pctm̄ eſt. Vn̄ Hiero⁹. Hiſtrionib⁹ dare/ nihil aliud eſt q̄ȝ demonib⁹ ſacrificare. Hoc ad lrām dicit̄ contra clericos bn̄ficiatos: q̄ nihil boni faciētes ſemper alunt̄ de mēſa dn̄i. Quib⁹ dn̄s dicit ꝑ Ps̄. Surgite poſtq̄ȝ ſederitis q̄ mādicat̄ panē doloris. Myſtice e Vir reſpiciens in mēſam alienā.i.ad doctrinā hereticā vel ad tpalē delectationē g Nō eſt vita ei⁹ in cogitatiōe victus/ ſpūalis.i.intelligētia veritat̄ q̄ viuit aia. h Alit eni animā ſuā cibis alienis.i.hereticoꝝ documēt̄: vel phoꝝ figment̄: vel mūdanis delectatiōib⁹. Et de hmōi mēſis dicit Eſa.xxviij.b. Oēs mēſe replete ſūt vomitu ſordiūq̄ȝ. Vel ſic e Vir.i. aliq̄s potēs opari: f Reſpiciēs ĩ mēſam alienā.i.ad abūdātiā alioꝝ ſperās ſe orōnibus eoꝝ ſaluari: ꝛ iō nolēs opari: g Nō eſt vita ei⁹ in cogitatiōe victus.i.nō cogitat vt de ſuo bono ope viuat. h Alit eni/ modo ꝑ ſtultā ꝯfidentiā.i.alēdā putat: i Animā ſuā cibis alienis.i.bonis merit̄ ꝛ p̄cib⁹ alioꝝ: et iō eſuriēs mēdicabit ĩ futuro: dicēs cū fatuis virginib⁹: Date nob̄ de oleo vr̄o ꝛc̄. Et dicet̄ eis: Ne forte non ſufficiat ꝛc̄. Matth.xxv.a. l Vir aūt diſciplinat⁹/ vita. m Et erudit⁹/ ſcia.i. vir bon⁹ ꝛ ſapiēs: n Cuſtodiet ſe/ ne ſit ocioſus dū tp̄s habet operandi. o In ore imprudēt̄.i.pigri ꝛ improuidēt̄ ſibi ĩ poſteꝝ. p Cōdulcabit̄.i.cōmēdabit̄. Vel/ Cōculcabit̄.i. frequent̄ verſabit̄: q Inopia.i. ociū vel de ocio verba. r Et ĩ vētre ei⁹ ignis ardebit.i.fames ꝛ ſitis: vel ignis inferni/ aut cupiditat̄/ aut luxurie: vel q̄ talētū ſibi creditū abſcōdit/ nolēs ꝓdeſſe ꝓximo cū poſſet/ tandē dolorib⁹ inferni et ſera pn̄ia eſtuabit. Prouerb.xx.a. Propt̄ frig⁹ piger arare noluit: mēdicabit ḡ eſtate: ꝛ nō dabit̄ ei.

O Mors ꝛc̄. Hoc capl̄m diuidi/ tur in q̄nq̄ ptes. Primo oñdit auctor q̄b⁹ iudicium mort̄ odibile ē ꝛ q̄b⁹ amabile. Scd̄o oñdit mortē nō eſſe metuendā: eo ꝙ ĩeuitabilit̄ a deo oīb⁹ īfligat̄: ibi: Noli metuere iudiciū mort̄ ꝛc̄. Tertio oñdit pctōres eſſe abomiabiles cōminas eis pēnā eternā: ibi: Filij abominationū fiūt filij pctoꝝ. Quarto oñdit bonā famā p̄cellere cūctis theſauris: ibi: Curam habe de bono nomine. Quinto et vltimo inſtruit nos vt a vitijs caueamus: ꝛ ꝯrutib⁹ operam dem⁹: ne ſpretis meliorib⁹ eligam⁹ peiora: q̄ ſeq̄t̄ ꝯfuſio ſempit̄na: ibi: Diſciplinā ĩ pace: vſq̄ ĩ finē capl̄i. Cōſiderās ḡ auctor ꝙ e ꝯrio ſic paupib⁹ ꝛ mūdi ꝯtēptorib⁹ grōſa ē mors: ſta hoī iuſto amara. Dicit ḡ: s O mors/ corpalis. t Q̄ amara eſt memoria tua q̄nto magis p̄ntia tua. v Hoī iuſto: ꝯ ꝓximū male acq̄rēdo/ male retinēdo/ male etiā expēdēdo. Scit eni ꝙ iudiciū fiet ſine miſcd̄ia illis q̄ nō fecerūt miſcd̄iaȝ: Jaco.ij.c. vt patet ĩ diuite epulōe: Luc̄.xvj.e. Al. Hoī iuſto.i.īfideli q̄ aliā vitā n̄ ſperat. x Et pacē.i.requiē tpalē q̄ pnicioſa eſt: De q̄ dic̄ dn̄s Matth.x.d. Nolite arbitrari: qꝛ venerim mittere pacē ĩ trā ꝛc̄. Et Ps̄. Zelaui ſup iniq̄s pacē pctoꝝ vidēs. y Habēti ĩ ſubſtātijs ſuis.i. ĩ diuitijs et poſſeſſionibus ſuis: q̄ ſūt ſuba ſua: nō ĩ deo. Sic̄ ille d̄ q̄ d̄r.S̄.xj.c. Hec pſ mercedis illi⁹ in eo ꝙ dicit: Inueni mihi requiē: et nūc māducabo de bonis meis ſol⁹. Et Luc̄.xij.c. dic̄ diues: Aīa mea habes mlt̄a bona poſita ĩ ānos plurimos: requieſce/ comede/ bibe/ epulare. z Viro q̄eto.i.ab alijs n̄ moleſtato ꝛ ociū diligēti. a Et cui⁹ vie directe ſūt ĩ oīb⁹.i.ſano ꝛ potēti ad opa gule. De q̄ Eſa.v.e. Ve q̄ potētes eſtis ad bibendū vinū: ꝛ viri fortes ad miſcēdā ebrietatē. Hoīb⁹ hmōi nō ſolū q̄es ꝛ ſecuritas ſpūalis/ ſ̄ etiā corpalis mort̄ cā fuit. Vn̄ Judic̄.viij.c.d̄r: Aſcēdēs gedeon ꝑ viā eoꝝ q̄ in tabernaculis morabant̄ ad orietalē plagā/ nobe ꝛ iecbaa: percuſſit caſtra hoſtiū qui ſecuri erāt ꝛ nihil aduerſi ſuſpicabant̄. His q̄nq̄ generib⁹ hoīm amara ē ipſa memoria mortis/ diuerſis de cauſis.i.īfidelib⁹/ diuitib⁹/ ocioſis/ fortunatis/ ſanis. Infidelib⁹ q̄dē amara ē memoria mort̄: qꝛ de futura vita diffidūt. Diuitib⁹ ꝯo: qꝛ diuitias ſuas hiſtrionib⁹ eijciūt. Ocioſis aūt: qꝛ de ſuis merit̄ nō ꝯfidūt. Fortunat̄ ꝯo: qꝛ fortunā ſuā cito ꝯſpiciūt. Sanis aūt: qꝛ infirmari ꝛ mori oportet. Sȝ his ē amara memoria mort̄: Et alijs ē dulc̄ de q̄bus dicit: b O mors/ corpalis. c Bonū eſt iudiciū tuū: q̄ eq̄liter oīb⁹ iudicat̄. d Hoī indigēti/ ꝯrenis ſubſidijs.i.pauperi. e Et q̄ minorat̄ virib⁹/ corpis.i. debili corpe: vel nō p̄ſumēti de ſe. f Defecto etate.i.ei q̄ iam p̄ ſenectute deficit: ſicut abraā. Gen̄.xxv.a. Deficiens abraā mortuus eſt in ſenectute bona. g Et cui de oīb⁹/ mādat̄ dn̄i adimplēdis vel ꝓximis adiuuēdis: h Cura ē.i. ꝓuidētie ſollicitudo. Vel/ g Cui cura ē de oīb⁹/ neceſſarijs vite acq̄rendis: q̄ ſingulis dieb⁹ q̄rit manib⁹ victum ſuū: tali dulc̄ eſt mors: Actus mort̄ dicit̄ iudiciū: qꝛ ĩ morte q̄libet vel dānatur vel ſaluat̄: deſtructiue. i Et incredibili.i.ei q̄ nec mūdo credit nec mūdus ei. k Qui.i.qꝛ ille: l Perdit: id ē deſtruit ꝛ ꝯtēnit vel amittit: m Sapiam/ hui⁹ mūdi: q̄ ſtulticia eſt apud deū.j.Cor̄.iij.d. Ecce alia q̄nq̄ genera hoīm ponit auctor: q̄b⁹ nō ſolū memoria ſ̄ etiā ipſa p̄ſentia mort̄ ſuauis ē ꝛ iocūda.ſ.paupib⁹/ debilib⁹/ ſenib⁹/ laborātib⁹/ īſipiētib⁹. His bonū ē iudiciū mort̄: qꝛ ꝑ ipſā trāſeūt ꝺ labore ad requiē: de paupertate ad regnū: de dolore ad gaudiū: ꝺ vilitate ad gl̄iā: ꝺ morte ad vitā. Breuit̄ aūt oīb⁹ bonis bonū ē iudiciū mort̄. Scd̄ā talib⁹ mors. Quid ſit mors. Mors nihil aliḋ ē q̄ȝ exit⁹ ꝺ carcere/ finis exilij/ laboris ꝯſūmatio/ ad portū applicatio/ ꝑegrinatiōis finitio/ oneris depoſitio grauiſſimi.i.corpis: de furioſo eq̄ deſcēſio.i.de carne: ꝺ domo ruinoſa libatio/ oīm egritudinū t̄minatio/ oīm ꝑiculoꝝ euaſio/ oīm maloꝝ ꝯſūptio/ oīm vīculoꝝ diruptio/ debiti nature ſolutio/ reditus in patriā/ ingreſſus ad gloriā. Iō dicit Ps̄. Precioſa in cōſpectu dn̄i mors ſanctoꝝ eius. Et Ecc̄s.vij.a. Melior ē dies mortis q̄ȝ natiuitatis. Et cum talis ſit mors/ nulli bono eſt metuēda. Vn̄ ſubdit auctor: n Noli metuere iudiciū mort̄/ tēpalis: qꝛ q̄ mortē metuit: qḋ viuit ꝑdit id ipſū. Mat.x.c. Nolite timere eos q̄ corp⁹ occidūt ꝛc̄. Sen̄. Illū lauda: illū imitare qui nō timet mori dum iuuat viuere.

O Mors q̄ȝ āmara eſt memoria tua hoīꝛiuſto ꝛ pācē hābēti ĩ ſbſtātijs ſuis/ virō q̄eto ēt cui⁹ viē directē ſūt in oīb⁹ et adhuc valēti accipere cibū. O mōrs bōnū eſt iudiciū tuū hōmi indigenti ēt q̄ minoratur viribus: dēfecto etate ēt cui de oīb⁹ cūra ē ēt incredibili qūi pērdit ſāpiam. Nōliꝛmetuere iudicium mortis.

Memēto que ante

Tolleret

Iculcabit

Ps̄.126.

Myſtice

A. Al. nō hȝ ꝯ iniuſto

ꝯ Ps̄.72.

Al. ꝯtimere

Quinq̄ generib⁹ hoim amara eſt memoria mortis

Quinq̄ generib⁹ hoim bonū eſt iudiciū mortis

Quid ſit mors

Ps̄.115.